

Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych

**Opis bibliograficzny dokumentów w formacie MARC 21
w systemie HORIZON**

Cz. 1

Książka

Wydanie 4 poprawione i uzupełnione

Opracowanie:
Mirosława Lont
Ewa Woźniakowska
Biblioteka Główna Politechniki Łódzkiej

Poznań – Łódź 2006

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
Wstęp.....	6
001 – Numer kontrolny rekordu (NP).....	15
006 - Elementy danych stałej długości – dodatkowa charakterystyka materiałów (P).....	16
008 – Elementy danych stałej długości (NP)	37
020 – Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki – ISBN (P).....	51
035 – Numer systemowy (P).....	53
040 – Instytucja sporządzająca opis (NP).....	54
041 – Język dokumentu (P).....	56
044 – Kod kraju wydawcy (NP).....	60
080 – Symbol UKD (P)	62
100-130 Hasła główne	64
100 – Hasło główne – nazwa osobowa (NP).....	67
110 – Hasło główne-nazwa ciała zbiorowego (NP)	74
111 – Hasło główne-nazwa imprezy (NP)	83
130 – Hasło główne – tytuł ujednolicony (NP).....	91
240-246 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności	96
240 – Tytuł ujednolicony (NP).....	97
243 – Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP).....	110
245 – Tytuł właściwy i oznaczenie odpowiedzialności (NP)	114

246 – Inne formy tytułu, wariant tytułu (P)	157
250 – Oznaczenie wydania (NP)	168
260 – Adres wydawniczy (NP)	173
263 – Przewidywana data publikacji (NP)	181
300 – Opis fizyczny (NP)	183
440, 490 Strefa serii i książki wielotomowej	190
440 – Tytuł serii i książki wielotomowej – forma do wyszukiwania (P)	191
490 – Tytuł serii i książki wielotomowej – forma nie do wyszukiwania (P)	200
5XX Uwagi	211
500 – Uwaga ogólna (P)	213
501 – Uwaga dotycząca prac współwydanych (P)	216
502 – Uwaga dotycząca dysertacji (P)	219
504 – Uwaga o bibliografii (P)	221
505 – Sformalizowana uwaga dotycząca zawartości (P)	223
506 – Uwaga dotycząca ograniczeń w rozpowszechnianiu (P)	228
510 – Uwaga dotycząca cytaty bibliograficznej (P)	230
520 – Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (P)	232
521 – Uwaga o przeznaczeniu czytelnicy (P)	236
530 – Uwaga o innej postaci fizycznej w jakiej również dostępny jest opisywany dokument (P)	239
533 – Uwaga o reprodukcji (P)	242

534 – Uwaga o podstawie reprodukcji (P).....	245
536 – Uwaga o finansowaniu dokumentu (P)	249
538 – Uwagi techniczne (P).....	251
546 – Uwaga o języku opisywanego materiału (P)	254
580 – Uwaga o pozycji związanej (P)	256
586 – Uwaga o nagrodzie (P)	259
600–651 Hasła przedmiotowe.....	261
600 – Hasło przedmiotowe – nazwa osobowa (P)	262
610 – Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego (P).....	272
611 – Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy (P)	280
630 – Hasło przedmiotowe – tytuł (P)	286
650 – Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita (P).....	292
651 – Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna (P).....	297
700 – 740 Hasła dodatkowe.....	302
700 – Hasło dodatkowe – nazwa osobowa (P)	303
710 – Hasło dodatkowe – nazwa ciała zbiorowego (P)	318
711 – Hasło dodatkowe – nazwa imprezy (P)	329
730 – Hasło dodatkowe – tytuł ujednolicony (P).....	335
740 – Hasło dodatkowe – tytuł (P).....	340
765 –787 Pola związków bibliograficznych.....	344
765 – Oryginalna wersja językowa (P).....	347

767 – Przekład (P)	349
770 – Dodatek/Wydanie specjalne (P).....	351
772 – Dokument macierzysty dla dodatku (P)	353
773 – Jednostka nadrzędna (P).....	355
774 – Część składowa jednostki nadrzędnej (P)	357
775 – Inne wydanie (P).....	359
776 – Inna forma fizyczna jednostki bibliograficznej (P).....	361
780 – Poprzednia wersja (P).....	363
785 – Kontynuacja (P).....	365
787 – Inny rodzaj związku (P).....	367
800 – 830 Hasła dodatkowe opisu książki wielotomowej i serii	369
800 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa osobowa (P) ..	370
810 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa ciała zbiorowego(P)...	377
811 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa imprezy (P) ...	385
830 – Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej – tytuł (P)	392
856 – Lokalizacja elektroniczna (P).....	399
920 – ISBN ze znakami rozdzielającymi (P)	411
Bibliografia	413

Wstęp

Poniższe opracowanie jest przeznaczone dla bibliotek, które sporządzają opisy bibliograficzne książek w formacie MARC 21 w systemie HORIZON.

Jest to zmieniona i uzupełniona wersja podręcznika wydanego w 1999 r. przez Poznańską Fundację Bibliotek Naukowych. Autorkami wersji zmienionej są Mirosława Lont i Ewa Woźniakowska.

Podręcznik został dostosowany do najnowszej wersji formatu:

- MARC 21 : format for bibliographic data : including guidelines for content designation. Washington 1999

W podręczniku uwzględniono też:

- postanowienia Polskiej Normy PN-N-01152/01:1982 Opis bibliograficzny – Książki wraz z poprawką A1
- postanowienia Polskiej Normy PN-N-01229:1998 Hasło opisu bibliograficznego – Hasło osobowe
- unieważnienie Polskiej Normy PN-N-09012:1997 dotyczącej kodów języków i zastąpienie jej wykazem MARC Code List for Languages, dostępnym pod adresem <http://lcweb.loc.gov/marc/languages/> oraz postanowieniami w tym zakresie Polskiej Normy PN-N-01158:1985

oraz

- ustalenia posiedzenia grupy roboczej NUKat ds. ujednolicania zasad katalogowania ze stycznia, lutego i marca 2001 r. dotyczące ujednolicenia zasad katalogowania książek wielotomowych i podawania tytułu ujednoliconego w polu 240
- ze względu na specyficzne dla systemu Horizon tworzenie rekordów khw za pośrednictwem rekordu bibliograficznego uwzględniono zmiany wynikające z ujednolicania zasad tworzenia rekordów khw.

Z pełnego formatu USMRC w niniejszym opracowaniu uwzględniono jedynie te pola, podpola i wskaźniki, które dotyczą książek i są zgodne z przyjętymi (patrz wyżej) zasadami katalogowania.

Przyjęto za obowiązujący drugi stopień szczegółowości opisów dla książek zagranicznych i, ze względu na współkatalogowanie z Biblioteką Narodową przy tworzeniu Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego (NUKAT), trzeci stopień szczegółowości opisów dla książek polskich z bieżącej produkcji.

Dla każdego tomu książki wielotomowej tworzy się odrębny rekord. Jedynie dla encyklopedii, słowników, informatorów i innych tego typu wydawnictw należy sporządzić jeden rekord dla całości książki wielotomowej, ale tylko wtedy, gdy liczba tomów przekracza pięć i poszczególne tomy nie mają indywidualnych tytułów lub mają tytuły zależne od tytułu całości.

Opisy sporządza się w alfabecie łacińskim. Alfabety niełacińskie transliteruje się zgodnie z Polskimi Normami: PN-ISO 9 (cyryliczne – języki słowiańskie i niesłowiańskie), PN-ISO 843 (grecki), PN-N-01211:1974 (hebrajski) i PN-N-01212:1974 (jidysz). Przy konwersji innych pism niełacińskich należy oprzeć się na normach i zaleceniach międzynarodowych.

Skróty umowne w opisie bibliograficznym podaje się w języku łacińskim.

Wyrazy typowe skraca się zgodnie z Polską Normą PN-N-01158:1985.

Struktura rekordu MARC 21 w systemie HORIZON składa się z etykiety rekordu i pól danych.

Etykieta rekordu jest polem stałej długości złożonym z 24 znaków (00-23). Pierwszych pięć pozycji zawiera długość rekordu (znaki numeryczne). Pozycje 12-16 zawierają bazowy adres danych. Jest to generowany przez system pięciodziankowy łańcuch numeryczny wskazujący pozycję pierwszego znaku pierwszego zmiennego pola kontrolnego w rekordzie. Pozycje 20-23 to tzw. mapa adresowa.

Pola danych identyfikowane są za pomocą trzyznakowych etykiet pól. Pola dzielą się na pola stałej i zmiennej długości.

Pola stałej długości podzielone są na pozycje, które zawierają w skróconej formie informację o rekordzie. Informacja ta musi mieścić się w predefiniowanej długości pola. Na niektórych pozycjach ograniczenia dotyczą nie tylko długości, ale również zawartości, która musi być zgodna z formatem MARC 21. Wypełnia się je w trybie „edycja pól stałej długości”, czyli w postaci widocznych na ekranie formularzy.

Pola zmiennej długości zawierają dwa jednoznakowe wskaźniki, którymi mogą być cyfra lub odstęp. Pola te składają się z podpól. Każde podpole oznaczone jest kodem podpole w postaci małej litery lub cyfry, który poprzedzony jest separatorem wyrażonym w niniejszej instrukcji w postaci znaku \$. W przykładach podanych w instrukcji po kodzie podpole – dla jasności zapisu – wstawiony jest odstęp. Przy wprowadzaniu danych ten odstęp jest niepotrzebny. Pola zmiennej długości mogą być lub nie kontrolowane przez hasła wzorcowe.

W niniejszym podręczniku przy omawianiu pól, podpole są wymieniane w kolejności występowania w polu, natomiast omawiane są w kolejności alfabetycznej.

Zarówno pola jak i podpole mogą być powtarzalne lub nie. W przypadku pól informacja o ich powtarzalności znajdzie się w niniejszym opracowaniu obok etykiety pola i jego nazwy słownej, w przypadku podpól obok kodu podpole i jego nazwy.

Znaki umowne poprzedzające podpole, obwiedzione są w przykładach odstępami (z wyjątkiem przecinka i kropki), ale system Horizon odstęp po znaku umownym, poprzedzającym bezpośrednio kod następnego podpole, wstawia automatycznie, co zostało uwzględnione w omówieniach znaków umownych. Ze względu na wymagania CKHW co do znaków umownych w hasłach, w instrukcji nie uwzględniono wymaganych przez format MARC 21 znaków „;” przed podpolem \$v w polach haseł dla serii: 440 i 8XX i „;” przed podpolem \$i w polu 440.

Podpole \$i w polu 440 zastępuje, zgodnie z formatem MARC 21, podpole \$x (ISSN). Zmiany tej dokonano dlatego, ponieważ Horizon nieprawidłowo obsługuje podpole \$x w polu 440, traktując je jak określnik rzeczowy.

Akronimy, skróty i symbole używane w opracowaniu:

ISBD	- International Standard Bibliographic Description czyli Międzynarodowy Znormalizowany Opis Bibliograficzny
CKHW	- Centralna Kartoteka Haseł Wzorcowych
NP	- Niepowtarzalny
P	- Powtarzalny
CIP	- cataloging-in publication (katalogowanie w procesie wydawniczym)
#	- odstęp

| - wypełniacz
\$ - separator podpola

Czwarte wydanie podręcznika uwzględnia zmiany w przepisach katalogowania wprowadzone przez Centrum NUKat w grudniu 2005 roku. Zmiany te obowiązują osoby katalogujące od stycznia 2006 roku.

Fragmenty podręcznika, które uległy zmianie w stosunku do wydania trzeciego, zostały zaznaczone kolorem czerwonym.

Ponieważ w zespole zajmującym się ujednocnieniem przepisów katalogowania dla potrzeb katalogu centralnego (NUKat) nie rozstrzygnięto jeszcze wszystkich problemów - niektóre fragmenty podręcznika mogą nadal ulegać zmianie.

Etykieta rekordu

Wskaźniki:

brak

Podpola:

brak

Pozycje znakowe:

- 00-04 – Długość rekordu
- 05 – Status rekordu**
- 06 – Typ rekordu**
- 07 – Poziom bibliograficzny**
- 08 – Typ nadzoru**
- 09 – Kodowanie znaków**
- 10 – Długość wskaźnika
- 11 – Długość identyfikatora podpola
- 12-16 – Bazowy adres danych
- 17 – Poziom kompletności opisu bibliograficznego**
- 18 – Przepisy katalogowania**
- 19 – Powiązania rekordu**
- 20-23 – Mapa tablicy adresów

Pozycje znakowe pogrubione podlegają edycji i są wypełniane przez osobę katalogującą.

W katalogu centralnym wypełnia się pozycje: 008/05, /06, /07, /08, /17, /18

ZAWARTOŚĆ POLA

Etykieta rekordu składa się z 24 pozycji znakowych (00-23), na których zostały zakodowane w postaci liter lub cyfr parametry przetwarzania rekordu.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

Etykieta rekordu

W Horizonie **etykieta rekordu** jest polem stałej długości o etykiecie pola **000**, które widoczne jest w prezentacji rekordu bibliograficznego. Redagowane jest ono przy pomocy okna **Edycja pól stałej długości**, gdzie poszczególne pozycje wypełniane są kodami poprzez wybór z listy kodów:

WYPEŁNIANIE POZYCJI

Status rekordu 000/05

Jednoznakowy kod wskazujący status rekordu w bazie.

Na tej pozycji należy wybrać jedną z wartości:

a – uzupełniony

Wskazuje, że poziom kompletności rekordu (000/17) zmienił się na wyższy.

c – poprawiony, sprawdzony

n – nowy

p – zmiana pochodzenia opisu powstałego w trakcie CIP na opis z autopsji

W katalogu centralnym na tej pozycji podaje się wartość: c (rekord zmodyfikowany) lub n (rekord nowy).

Typ dokumentu 000/06

Jednoznakowy kod określający typ dokumentu opisywanego w rekordzie.

Na tej pozycji należy wybrać wartość:

a – dokument piśmienniczy – dokument, dla którego bazą jest tekst i mikroformy takiego tekstu.

Poziom bibliograficzny 000/07

Jednoznakowy kod określający poziom bibliograficzny rekordu.

Na tej pozycji należy wybrać wartość:

m – monograficzny – w rekordzie opisywana jest jednostka samoistna

wydawniczo, np. książka jednotomowa, tom książki wielotomowej, książka wielotomowa opisywana w całości

Oznaczenie dokumentu archiwalnego 000/08

Jednoznakowy kod wskazujący, czy opisywana jednostka ma podlegać archiwizacji.

Na tej pozycji należy wybrać jedną z wartości:

- # – dokument nie jest materiałem archiwalnym
- a – opisywane materiały podlegają archiwizacji

W katalogu centralnym stosuje się wartość # (odstęp).

Schemat kodowania znaków 000/09

Jednoznakowy kod określający wg jakiego schematu są w rekordzie kodowane znaki.

- # – MARC-8
- a – UCS/Unicode

W katalogu centralnym nie wypełnia się tej pozycji.

Poziom kompletności opisu bibliograficznego 000/17

Jednoznakowy kod, który wskazuje kompletność informacji bibliograficznej w rekordzie MARC 21.

Na tej pozycji należy wybrać jedną z wartości:

- # – pełny rekord, opis z autopsji – oznacza III stopień szczegółowości wg Polskich Przepisów Katalogowania – PPK
- 1 – pełny rekord, opis nie z autopsji – stosuje się wtedy, gdy dane użyte do utworzenia rekordu są przejęte z innego opisu w całości (np. z kartki katalogowej do rekordu bazy danych – przy „pełnej” retrokonwersji tzn. wszystkich elementów opisu bibliograficznego) – oznacza III stopień

Etykieta rekordu

szczegółowości wg PPK

- 2 – rekord zawiera niepełną informację bibliograficzną, opis nie z autopsji – stosuje się wtedy, gdy dane użyte do utworzenia rekordu są przejęte z innego opisu tylko w części – przy tzw. częściowej retrokonwersji, kiedy nie wykorzystujemy wszystkich elementów opisu bibliograficznego – oznacza II stopień szczegółowości wg PPK
- 4 – poziom podstawowy – oznacza I stopień szczegółowości wg PPK
- 5 – poziom wstępny, rekord nie jest zakończony przez agencję katalogującą (np. hasła nie mają zatwierdzonej postaci).
- 7 – poziom minimalny, który odpowiada wymaganiom poziomu minimum rekordu krajowego
- 8 – opis bibliograficzny utworzony w procesie wydawniczym CIP
- u – poziomu kompletności nie można określić – ten poziom nie jest używany w rekordach nowowprowadzanych albo uzupełnianych.

W katalogu centralnym stosuje się wartość # (odstęp) — pełny opis sporządzony z autopsji.

Przepisy katalogowania 000/18

Jednoznakowy kod określający stosowane przepisy katalogowania.

Na tej pozycji należy wybrać wartość:

- i – zgodnie z ISBD – opis i interpunkcja.

Powiązania rekordu 000/19

Jednoznakowy kod wskazujący na wymaganie wystąpienia rekordu związanego, tzn. czy uwaga zawierająca podstawowe informacje identyfikujące (np. hasło i tytuł, hasło i tytuł ujednolicony, tytuł ujednolicony jako hasło, tytuł, tytuł ujednolicony, numer świadectwa technicznego) może być generowana z pól związków 76X-78X bez dostępu do rekordu związanego.

– rekord związany nie jest wymagany – gdy w rekordzie istnieje pole 76X-78X, ale utworzone „ręcznie”, tzn. nie powstaje równocześnie „link”, lub gdy nie ma pól związków

r – rekord związany jest wymagany – gdy pole związku powstało automatycznie, równocześnie z „linkiem”.

W katalogu centralnym tej pozycji nie wypełnia się.

001 – Numer kontrolny rekordu (NP)*Wskaźniki:*

brak

Podpola:

brak

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 001 zawiera numer kontrolny nadany przez bibliotekę, która utworzyła rekord. Jest on potrzebny przy wymianie danych, dlatego powinien jednoznacznie identyfikować rekord.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

Jest to pole stałej długości, ale w odróżnieniu od innych pól stałej długości w Horizonie nie jest podzielone na pozycje i nie jest wypełniane przy pomocy formularza, natomiast ma ściśle określony wzorzec:

xxrrrrnnnnnn

gdzie: xx – dwuliterowy kod biblioteki nadawany przez Centrum Formatów i Kartotek Haseł Wzorcowych – np. dla BGPŁ jest to kod **jb**
 rrrr – cztery cyfry roku, w którym utworzono rekord
 nnnnn – sześciocyfrowy numer kolejny w danym roku w bibliotece, która utworzyła rekord

Konieczne jest rozdzielenie zakresu numerów między osoby katalogujące i stosowanie tylko przydzielonych numerów.

*Przykład:***001 ## jb1997000001**

006

006 - Elementy danych stałej długości – dodatkowa charakterystyka materiałów (P)

Wskaźniki:

brak

Podpola:

brak

Pozycje znakowe:

00 – Typ dokumentu

01-17 – Mają różną zawartość w zależności od wypełnienia pozycji 00

ZAWARTOŚĆ POLA

Jest to nowe pole w formacie MARC 21. Autorki poniżej przedstawiają propozycję stosowania tego pola.

Pole 006 składa się z 18 pozycji znakowych (00-17). Zawierają one informacje w postaci kodów nt. specjalnych charakterystyk katalogowanego dokumentu, które nie mogą być zakodowane w polu 008.

Pole 006 można użyć, jeżeli w rekordzie opisujemy książkę, do której dołączony jest dodatek, np. w postaci dokumentu elektronicznego, map, kasyety dźwiękowej lub innych dodatków, w celu zakodowania ich charakterystyk.

Pola 006 używamy też, aby np. zakodować komputerowy charakter dokumentu elektronicznego, który w Liderze na pozycji 000/06 ma kod 'a' (dokument piśmienniczy) i w polu 008 ma kody dotyczące aspektu dokumentu piśmienniczego. W polu 006 umieszczamy wtedy charakterystyki tego dokumentu jako pliku komputerowego.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

Pole 006 jako pole stałej długości redagowane jest przy pomocy okna **Edycja pól stałej długości**, gdzie poszczególne pozycje wypełniane są kodami poprzez wybór z listy kodów:

WYPEŁNIANIE POZYCJI

Typ dokumentu 006/00

Jednoznakowy kod określający typ dokumentu, dla którego wypełniamy pole.

Stosuje się jeden z kodów:

- a** – dokumenty piśmiennicze
- c** – nuty
- d** – rękopisy nut
- e** – mapy
- f** – mapy rękopiśmienne
- g** – media projekcyjne
- i** – nagrania niemuzyczne
- j** – nagrania muzyczne
- k** – dwuwymiarowa grafika nie przeznaczona do projekcji
- m** – plik komputerowy
- o** – zbiór
- p** – materiały mieszane
- r** – trójwymiarowe fakty artystyczne i przedmioty
- s** – nie drukowany dokument ciągły
- t** – rękopisy dokumentów piśmienniczych

Pozostałe pozycje wypełniane są w zależności od tego, jaki kod znajduje się na pozycji 006/00, czyli jaki dokument charakteryzują kody w polu 006.

006

Dokument piśmienniczy

Typ dokumentu 006/00

Na tej pozycji należy wybrać kod:

- a** – dokument piśmienniczy

Ilustracje 006/01-04

Stosuje się następujące kody:

- #** – bez ilustracji
- a** – ilustracje
- b** – mapy
- c** – portrety
- d** – wykresy
- e** – plany
- f** – tablice
- g** – nuty
- h** – faksymile
- i** – herby
- j** – tablice genealogiczne
- k** – formularze
- l** – próbki
- m** – płyta dźwiękowa, taśma dźwiękowa itp.
- o** – fotografie
- p** – iluminacje (ilustracje w specjalnej technice)
- l** – nie wypełnia się

Przeznaczenie czytelnicze 006/05

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – nieznanne lub nie określone
- a** – wiek przedszkolny

- b** – młodsze klasy szkoły podstawowej
- c** – starsze klasy szkoły podstawowej
- d** – szkoła średnia
- e** – dorośli
- f** – specjaliści
- g** – dla wszystkich
- j** – dla młodzieży
- l** – nie wypełnia się

Postać fizyczna dokumentu 006/06

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – żaden z wymienionych poniżej
- a** – mikrofilm
- b** – mikrofiszka
- c** – mikrokarta
- d** – druk dużą czcionką
- f** – druk alfabetem Braille'a
- r** – druk
- s** – dokument elektroniczny
- l** – nie wypełnia się

Charakterystyka zawartości 006/07-10

Stosuje się następujące kody:

- #** – zawartość nie jest określona
- a** – analiza dokumentacyjna
- b** – bibliografia
- c** – katalog
- d** – słownik (z wyjątkiem biograficznych)
- e** – encyklopedia
- f** – podręcznik, poradnik
- g** – artykuły, przeglądy prawnicze
- i** – indeks
- k** – dyskografia
- l** – akty prawne
- n** – przegląd literatury
- o** – recenzja

006

- p** – teksty programów
- q** – filmografia
- r** – książka adresowa, telefoniczna
- s** – zestawienia statystyczne (np. rocznik statystyczny)
- t** – raport techniczny
- v** – sprawy sądowe
- w** – orzecznictwo
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik publikacji urzędowych 006/11

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- #** – książka nie jest publikacją urzędową
- a** – publikacje rządów autonomicznych albo częściowo autonomicznych części dawnego ZSRR, Jugosławii lub Malezji
- c** – publikacja organu szczebla ponad lokalnego
- f** – publikacja organu szczebla krajowego (federalnego)
- i** – publikacja organu szczebla międzynarodowego (międzyrządowego)
- l** – publikacja organu szczebla lokalnego
- m** – publikacja organu szczebla ponadstanowego
- o** – publikacja organu szczebla nieokreślonego
- s** – publikacja organu szczebla stanowego, prowincji, terytorium, departamentu itd.
- u** – publikacją urzędową szczebla nieznanego
- z** – publikacja szczebla innego niż wymienione
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik materiałów konferencyjnych 006/12

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – książka nie zawiera materiałów z konferencji
- 1** – książka zawiera materiały z konferencji
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik księgi jubileuszowej 006/13

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – nie jest księgą pamiątkową

- 1** – jest księgą pamiątkową
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik indeksu 006/14

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – bez indeksu
- 1** – z indeksem
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/15**Wskaźnik formy literackiej 006/16**

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – publikacja naukowa
- 1** – fikcja
- c** – komiks
- d** – dramat
- e** – esej
- f** – powieść
- h** – humor, satyra itp.
- i** – listy
- j** – nowela
- m** – forma mieszana
- p** – poezja
- s** – przemowa
- u** – forma nieznana
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik biografii 006/17

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- #** – nie jest materiałem biograficznym
- a** – jest autobiografią
- b** – jest biografią jednej osoby

006

- c** – jest biografią wielu osób
- d** – zawiera tylko informacje biograficzne
- l** – nie wypełnia się

Plik komputerowy

Typ dokumentu 006/00

Na tej pozycji należy wybrać kod:

- m** – plik komputerowy

Nie zdefiniowane 006/01-04

Przeznaczenie czytelnicze 006/05

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – nieznane lub nie określone
- a** – wiek przedszkolny
- b** – młodsze klasy szkoły podstawowej
- c** – starsze klasy szkoły podstawowej
- d** – szkoła średnia
- e** – dorośli
- f** – specjaliści
- g** – dla wszystkich
- j** – dla młodzieży
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/06-08

Typ pliku komputerowego 006/09

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- a** – dane numeryczne
- b** – program komputerowy
- c** – grafika
- d** – dokument tekstowy

- e** – dane z cytowaniami bibliograficznymi (z katalogów bibliotecznych lub baz danych)
- f** – czcionki (informacje potrzebne komputerowi do ich wyprodukowania)
- g** – gry komputerowe
- h** – dźwięki
- i** – multimedia interaktywne
- j** – systemy i serwisy online
- m** – kombinacje dwu lub więcej typów
- u** – nieznany
- z** – inny
- l** – nie wypełnia się

Wskaźnik publikacji urzędowych 006/11

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- #** – dokument nie jest publikacją urzędową
- a** – dokument rządów autonomicznych albo częściowo autonomicznych części dawnego ZSRR, Jugosławii lub Malezji
- c** – dokument organu szczebla ponad lokalnego
- f** – dokument organu szczebla krajowego (federalnego)
- i** – dokument organu szczebla międzynarodowego (międzyrządowego)
- l** – dokument organu szczebla lokalnego
- m** – dokument organu szczebla ponadstanowego
- o** – dokument organu szczebla nieokreślonego
- s** – dokument organu szczebla stanowego, prowincji, terytorium, departamentu itd.
- u** – dokument urzędowy szczebla nieznanego
- z** – dokument szczebla innego niż wymienione
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/12-17

Przykłady:

```
000/06 a
006  m#####b#####
008  990602s1999####maua#####b#####001#0#eng#d
245 10 $a Applied population ecology : $b principles and computer exercises
      using RAMAS EcoLab 2.0 / $c H. Resit Akçakaya, Mark A. Burgman,
      Lev R. Ginzburg.
```

006

300 ## \$a XIV, 285 s. : \$b il. ; \$c 24 cm + \$e 1 dysk optyczny (CD-ROM) : 12 cm.

W powyższym przykładzie (z Melvyl Catalog – adres internetowy: <http://128.48.120.7>) w polu 006 określono typ pliku komputerowego dołączonego do książki jako 'b' – program komputerowy.

000/06 a

006 m#####f###m#f#####

008 001027s2000####mauab#####f000#0#eng#d

245 00 \$a Public review draft digital cartographic standard for geologic map symbolization \$h [Dokument elektroniczny] / \$c prepared in cooperation with the Geologic Data Subcommittee of the Federal Geographic Data Committee by the U.S. Geological Survey.

300 ## \$a 1 dysk optyczny (CD-ROM) : \$b il. (niekt. kol.), mapy ; \$c 12 cm.

Przykład z Melvyl Catalog, gdzie dokument elektroniczny opisano w liderze jako dokument piśmienniczy na nośniku elektronicznym, a jego aspekt komputerowy scharakteryzowano w polu 006.

Mapy

Typ dokumentu 006/00

Na tej pozycji należy wybrać jeden z kodów:

- e – mapy
- f – mapy rękopiśmienne

Rzeźba terenu 006/01-04

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- # – mapa nie ukazuje rzeźby terenu
- a – warstwice
- b – cieniowanie
- c – barwne warstwy (metoda hipsometryczna)
- d – kreskowanie
- e – batymetryczne / sondowana - punkty głębokości
- f – linie kształtu
- g – pikiety wysokościowe

- i** – pogładowy
- j** – formy rzeźby
- k** – batymetryczna / izolinie - izobaty
- z** – inny typ rzeźby terenu
- l** – nie wypełnia się

Odwzorowanie kartograficzne 006/05-06

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- ##** – odwzorowanie nie jest określone
- aa** – odwzorowanie Aitoffa
- ab** – odwzorowanie gnomoniczne (centralne)
- ac** – odwzorowanie azymutalne wiernopowierzchniowe Lamberta
- ad** – odwzorowanie prostokątne
- ae** – odwzorowanie azymutalne wiernoodległościowe
- af** – odwzorowanie stereograficzne
- ag** – General vertical near-sided
- am** – odwzorowanie zmodyfikowane stereograficzne dla Alaski
- ap** – odwzorowanie stereograficzne normalne (biegunowe)
- au** – odwzorowanie azymutalne
- ba** – odwzorowanie Galla
- bb** – odwzorowanie homolograficzne Goode'a
- bc** – odwzorowanie walcowe równopolowe Lamberta
- bd** – odwzorowanie Mercatora
- be** – odwzorowanie Millera
- bf** – odwzorowanie Mollweidego
- bg** – odwzorowanie sinusoidalne
- bh** – odwzorowanie poprzeczne Mercatora
- bi** – odwzorowanie Gaussa-Krugera
- bj** – odwzorowanie równoprostokątne
- bo** – odwzorowanie ukośne Mercatora
- br** – odwzorowanie Robinsona
- bs** – odwzorowanie przestrzenne ukośne Mercatora
- bu** – odwzorowanie walcowe, dowolne
- ca** – odwzorowanie równopolowe Alberta
- cb** – odwzorowanie Bonne'a
- cc** – odwzorowanie stożkowe wiernokątne Lamberta
- ce** – odwzorowanie wiernoodległościowe stożkowe
- cp** – odwzorowanie wielostożkowe

006

- cu** – odwzorowanie stożkowe, dowolne
- da** – odwzorowanie Armadillo
- db** – odwzorowanie Butterfly'a
- dc** – odwzorowanie Eckerta
- dd** – homolosinograficzna równopolowa siatka Goode'a
- de** – odwzorowanie stożkowe wiernokątne ukośne dwubiegunowe Millera
- df** – odwzorowanie koliste Van Der Grintena
- dg** – odwzorowanie Dimaxiona
- dh** – odwzorowanie sercowe lub inaczej odwzorowanie Staba-Wernera
- zz** – inne
- ll** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/07

Typ materiałów kartograficznych 006/08

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- a** – pojedyncza mapa
- b** – seria map
- c** – czasopismo kartograficzne
- d** – globus
- e** – atlas
- f** – mapa jako suplement do innego dokumentu
- g** – mapa jako część innego dokumentu
- u** – typ nieznany
- z** – inny
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/09-10

Wskaźnik publikacji urzędowych 006/11

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- #** – dokument nie jest publikacją urzędową
- a** – dokument rządów autonomicznych albo częściowo autonomicznych części dawnego ZSRR, Jugosławii lub Malezji
- c** – dokument organu szczebla ponad lokalnego

- f** – dokument organu szczebla krajowego (federalnego)
- i** – dokument organu szczebla międzynarodowego (międzyrządowego)
- l** – dokument organu szczebla lokalnego
- m** – dokument organu szczebla ponadstanowego
- o** – dokument organu szczebla nieokreślonego
- s** – dokument organu szczebla stanowego, prowincji, terytorium, departamentu itd.
- u** – dokument urzędowy szczebla nieznanego
- z** – dokument szczebla innego niż wymienione
- l** – nie wypełnia się

Postać fizyczna dokumentu 006/12

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – żaden z wymienionych poniżej
- a** – mikrofilm
- b** – mikrofiszka
- c** – mikrokarta
- d** – druk dużą czcionką
- f** – druk alfabetem Braille’a
- r** – druk
- s** – dokument elektroniczny
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/13

Wskaźnik indeksu 006/14

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – bez indeksu
- 1** – z indeksem
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/15

Specjalne charakterystyki formy 006/16-17

Stosuje się jeden z następujących kodów:

006

- #** – brak specjalnych charakterystyk formy
- e** – rękopis
- j** – pocztówka
- k** – kalendarz
- l** – puzzle
- m** – Braille
- n** – gry
- o** – mapa ścienna
- p** – karty do gry
- q** – duży druk
- r** – na luźnych kartkach
- z** – inny
- l** – nie wypełnia się

Materiały mieszane

Typ dokumentu 006/00

Na tej pozycji należy wybrać kod:

- p** – materiały mieszane

Nie zdefiniowane 006/01-05

Postać fizyczna dokumentu 006/06

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – żaden z wymienionych poniżej
- a** – mikrofilm
- b** – mikrofiszka
- c** – mikrokarta
- d** – druk dużą czcionką
- f** – druk alfabetem Braille'a
- r** – druk
- s** – dokument elektroniczny
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/07-17***Dokumenty muzyczne*****Typ dokumentu 006/00**

Na tej pozycji należy wybrać jeden z kodów:

- c** – nuty
- d** – nuty rękopiśmienne
- i** – nagrania niemuzyczne
- j** – nagrania muzyczne

Forma muzyczna utworu 006/01-02

Należy wybrać jeden z kodów:

- an** – anthems
- bd** – ballady
- bg** – bluegrass music
- bl** – blues
- bt** – balety
- ca** – chaconnes
- cb** – śpiewy innych religii
- cc** – śpiewy kościelne
- cg** – concerti grossi
- ch** – chorały
- cl** – preludia chorałowe
- cn** – kanony i ronda
- co** – koncerty
- cp** – chansons , śpiewy polifoniczne
- cr** – kolędy
- cs** – muzyka aleatoryczna
- ct** – kantaty
- cy** – muzyka country
- cz** – kancony
- df** – formy taneczne (oprócz mazurków, menuetów, pawan, polonezów i walców)
- dv** – divertimenta (tak określana muzyka instrumentalna obejmuje: serenady, kasacje, divertissements i nocturny z XVIII w.)

006

- fg** – fugi (instrumentalna muzyka z XVIII w. i późniejsza tak określana; kontrapunktyczne kompozycje budowane na temacie, który jest wprowadzony w imitacji na początku utworu)
- fm** – muzyka ludowa (pieśni ludowe, ballady itp.)
- ft** – fantazje (tak określana muzyka instrumentalna obejmuje: fancies, fantasies, itp. oraz niefugowane ricercary z XVI i XVII w.)
- gm** – gospel music
- hy** – hymny
- jz** – jazz
- mc** – rewia muzyczna i komedia muzyczna
- md** – madrygały
- mi** – menuety
- mo** – motety
- mp** – muzyka filmowa
- mr** – marsze
- ms** – msze
- mu** – formy wielorakie
- mz** – mazurki
- nc** – nokturny
- nn** – nie ma zastosowania
- op** – opery, operetki
- or** – oratoria
- ov** – uwertury
- pg** – muzyka programowa
- pm** – muzyka pasyjna
- po** – polonezy
- pp** – muzyka popularna (bez utworów, które mają swój kod indywidualny)
- pr** – preludia
- ps** – Passacaglias (tak określana muzyka instrumentalna obejmuje wszystkie typy basso ostinato)
- pt** – pieśni wielogłosowe
- pv** – pawany
- rc** – muzyka rockowa
- rd** – ronda (także rondeaux instrumentalne)
- rg** – ragtime
- ri** – ricercary (niefugowane ricercary z XVI i XVII w. są kodowane jako fantazje)
- rp** – rapsodie
- rq** – requiem
- sg** – pieśni (oprócz tych, które mają kod indywidualny dla specyficznej formy)

- sn** – sonaty
- sp** – poematy symfoniczne
- sq** – square dances
- st** – etiudy i ćwiczenia
- su** – suity
- sy** – symfonie
- tc** – toccaty (muzyka instrumentalna tak określona)
- ts** – sonaty triowe
- uu** – forma nieznana
- vr** – wariacje
- wz** – walce
- zz** – inne formy
- ll** – nie wypełnia się

Postać zapisu muzyki 006/03

Należy wybrać jeden z kodów:

- a** – partytura
- b** – mała partytura, partytura studyjna
- c** – akompaniament zredukowany do wyciągu fortepianowego
- d** – partytura chóralna
- e** – głos dyrekcyjny
- g** – partytura skupiona
- m** – wielorakie postaci zapisu
- n** – nie ma zastosowania
- u** – nieznana postać zapisu
- z** – inne postaci zapisu (zapis graficzny, instrukcja dla wykonawcy, głosy)
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/04

Przeznaczenie czytelnicze 006/05

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – nieznane lub nie określone
- a** – wiek przedszkolny
- b** – młodsze klasy szkoły podstawowej

006

- c** – starsze klasy szkoły podstawowej
- d** – szkoła średnia
- e** – dorośli
- f** – specjaliści
- g** – dla wszystkich
- j** – dla młodzieży
- l** – nie wypełnia się

Postać fizyczna dokumentu 006/06

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – żaden z wymienionych poniżej
- a** – mikrofilm
- b** – mikrofiszka
- c** – mikrokarta
- d** – druk dużą czcionką
- f** – druk alfabetem Braille'a
- r** – druk
- s** – dokument elektroniczny
- l** – nie wypełnia się

Materiały towarzyszące 006/07-12

Do sześciu jednoznakowych kodów:

- #** – nie ma materiałów towarzyszących
- a** – dyskografia
- b** – bibliografia
- c** – indeks tematyczny
- d** – libretto lub tekst
- e** – biografia kompozytora lub autora
- f** – biografia wykonawcy lub historia zespołu
- g** – techniczna i/lub historyczna informacja nt. instrumentów
- h** – techniczna informacja nt. muzyki
- i** – informacja historyczna
- k** – informacja etnologiczna
- r** – materiały instruktażowe, wskazówki wykonawcze
- s** – muzyka (nagranie)
- z** – inne rodzaje materiałów towarzyszących

l – nie wypełnia się

Tekst literacki do zapisu dźwiękowego 006/13-14

Do dwóch jednoznakowych kodów:

- # – jednostka jest muzycznym zapisem dźwiękowym
- a – autobiografia
- b – biografia
- c – materiały konferencyjne
- d – dramat
- e – esej
- f – beletrystyka
- g – sprawozdanie, doniesienie
- h – historia
- i – instrukcja
- j – nauka języków
- k – komedia
- l – wykład, przemówienie
- m – pamiętnik
- n – nie ma zastosowania
- o – powiastki ludowe
- p – poezja
- r – próba teatralna
- s – dźwięki
- t – wywiad
- z – inny
- l – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/15-17

Przykład:

006 i l l l g # l l l l j l l l
 008 990510s1985###pl###g####000#0#pol#d
 245 10 \$a Rozmówki polsko-niemieckie dla turystów. \$n Cz. 3 / \$c Konrad
 Maciejewski.
 300 ## \$a 13 s. ; \$c 10 cm + \$e 1 kasetę magnetofonową.

006

Materiały wizualne

Typ dokumentu 006/00

Na tej pozycji należy wybrać jeden z kodów:

- g** – media projekcyjne
- k** – dwuwymiarowa grafika nieprojekcyjna
- o** – zestawy różnych typów materiałów wizualnych
- r** – trójwymiarowe fakty artystyczne i przedmioty

Czas trwania utworu 006/01-03

Trzyznakowy numer wskazujący całkowity czas trwania filmu lub nagrania wideo:

- 000** – czas trwania przekracza trzy znaki
- 001-999** – czas trwania
- ###** – czas trwania nieznany
- nnn** – nie ma zastosowania
- lll** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/04

Przeznaczenie czytelnicze 006/05

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- #** – nieznane lub nie określone
- a** – wiek przedszkolny
- b** – młodsze klasy szkoły podstawowej
- c** – starsze klasy szkoły podstawowej
- d** – szkoła średnia
- e** – dorośli
- f** – specjaliści
- g** – dla wszystkich
- j** – dla młodzieży
- l** – nie wypełnia się

Nie zdefiniowana 006/10

Wskaźnik publikacji urzędowych 006/11

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- # – dokument nie jest publikacją urzędową
- a – dokument rządów autonomicznych albo częściowo autonomicznych części dawnego ZSRR, Jugosławii lub Malezji
- c – dokument organu szczebla ponad lokalnego
- f – dokument organu szczebla krajowego (federalnego)
- i – dokument organu szczebla międzynarodowego (międzyrządowego)
- l – dokument organu szczebla lokalnego
- m – dokument organu szczebla ponadstanowego
- o – dokument organu szczebla nieokreślonego
- s – dokument organu szczebla stanowego, prowincji, terytorium, departamentu itd.
- u – dokument urzędowy szczebla nieznanego
- z – dokument szczebla innego niż wymienione
- l – nie wypełnia się

Postać fizyczna dokumentu 006/12

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- # – żaden z wymienionych poniżej
- a – mikrofilm
- b – mikrofiszka
- c – mikrokarta
- d – druk dużą czcionką
- f – druk alfabetem Braille'a
- r – druk
- s – dokument elektroniczny
- l – nie wypełnia się

Nie zdefiniowane 006/13-15**Typ materiałów wizualnych 006/16**

Należy wybrać jeden z kodów:

- a – sztuka w oryginale
- b – zestaw

006

- c** – reprodukcja sztuki
- d** – diorama
- f** – taśma filmowa
- g** – gra
- i** – obraz
- k** – grafika
- l** – rysunek techniczny
- m** – film
- n** – wykres
- o** – flash card
- p** – preparat mikroskopowy
- q** – model
- r** – realia
- s** – przezrocze
- t** – transparent
- v** – nagranie wideo
- w** – zabawka
- z** – inny
- l** – nie wypełnia się

Technika 006/17

Należy wybrać jeden z kodów wskazujący technikę użytą do tworzenia ruchu:

- a** – animacja
- c** – animacja i żywa akcja
- l** – żywa akcja
- n** – nie ma zastosowania
- u** – nieznana
- z** – inna technika
- l** – nie wypełnia się

Przykład:

06 klllflllllrllll

06 rlllflllll#llzl

008 981012s1998###pl#allf ll#000#0#pol#d

245 10 \$a Podręcznik geometrii wykreślnej : \$b treść / \$c Franciszek Otto, Edward Otto.

300 ## \$a 416 s. : \$b il. ; \$c 24 cm + \$e Anaglify : 101 s. : rys. kolor. + okulary.

008 – Elementy danych stałej długości (NP)*Wskaźniki:*

brak

Podpola:

brak

Pozycje znakowe:

00-05	– Data wprowadzenia rekordu do bazy
06	– Typ daty
07-10	– Data 1 (początkowa publikacji)
11-14	– Data 2 (końcowa publikacji)
15-17	– Kod kraju publikacji
18-21	– Ilustracje
22	– Przeznaczenie czytelnicze
23	– Kod formy zapisu
24-27	– Kod formy piśmienniczej
28	– Kod publikacji urzędowych
29	– Kod materiałów konferencyjnych
30	– Kod księgi jubileuszowej
31	– Kod indeksu
32	– Nie zdefiniowana
33	– Kod formy literackiej
34	– Kod biografii
35-37	– Kod języka
38	– Kod zmiany formy zapisu w stosunku do występującej w dokumencie
39	– Źródło katalogowania

Pozycje pogrubione wypełniane są przez bibliotekarza.

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 008 składa się z 40 pozycji znakowych (00-39). Zawierają one informacje w postaci kodów o całym rekordzie lub specjalnych bibliograficznych aspektach

008

katalogowanej jednostki. Gdy katalogowana jednostka jest reprodukcją, w polu 008 koduje się informacje dotyczące reprodukcji z wyjątkiem pozycji 11-14 (Data 2), na których koduje się daty dotyczące podstawy reprodukcji. Pozycje nie zdefiniowane zawierają odstęp (#) lub wypełniacz (l).

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

Pole 008 jako pole stałej długości redagowane jest przy pomocy okna **Edycja pól stałej długości**, gdzie poszczególne pozycje wypełniane są kodami poprzez wybór z listy kodów:

WYPEŁNIANIE POZYCJI

Data wprowadzenia rekordu do bazy 008/00-05

Na pozycjach tych należy wpisać datę wprowadzenia rekordu wg wzorca: rrrmdd.

Przykład:

008/00-05 981005

Typ daty 008/06

Jednoznakowy kod, który określa typ dat wpisanych w pozycje 07-10 (Data 1) i 11-14 (Data 2).

Należy wybrać jedną z następujących wartości:

- m** – wiele dat
- q** – wątpliwa data wydania podana w postaci zakresu
- r** – data reprodukcji i data oryginału
- s** – pojedyncza znana data lub prawdopodobna data wydania
- t** – data wydania i data copyright

W katalogu centralnym nie stosuje się wartości „t” na tej pozycji.

Data 1 (początkowa publikacji) 008/07-10

Określenie daty dla pozycji 07-10 wykonuje się równocześnie z wyborem kodu dla pozycji 06. Podaje się rok czterocyfrowy, brakujące cyfry zastępuje się literą **u**.

Na pozycjach 07-10 należy wpisać:

- rok wydania książki znany lub prawdopodobny, jeżeli na pozycji 06 jest **s**

Przykłady:

008/06 s
008/07-10 1996
 008/11-14 #####
 260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, \$c 1996.

008/06 s
008/07-10 198u
 008/11-14 #####
 260 ## \$a New York : \$b Hippocrene Books, \$c [198?].

- rok rozpoczęcia wydawania książki wielotomowej, jeżeli na pozycji 06 jest **m**

Przykład:

008/06 m
008/07-10 1983
 008/11-14 1987
 260 ## \$a Warszawa : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1983-1987.

- najwcześniejszą możliwą datę wydania, jeżeli na pozycji 06 jest **q**

Przykład:

008/06 q
008/07-10 1997
 008/11-14 1998
 260 ## \$a Warszawa : \$b "Medium", \$c [1997 lub 1998].

- datę reprodukcji, jeżeli na pozycji 06 jest **r**

Przykład:

008/06 r

008

008/07-10 **1987**

008/11-14 1982

260 ## \$a Warszawa : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1987.

534 ## \$p Reprint, oryg. : \$c Oxford ; New York : Pergamon Press, 1982.

Data 2 (końcowa publikacji) 008/11-14

Określenie daty dla pozycji 11-14 wykonuje się równocześnie z wyborem kodu dla pozycji 06. Podaje się rok czterocyfrowy, brakujące cyfry zastępuje się literą **u** lub wstawia cztery odstępy, gdy data nie ma zastosowania.

Na pozycjach 11-14 należy wpisać:

- rok zakończenia wydawania książki wielotomowej, gdy na pozycji 06 jest **m**

Przykład:

008/06 m.

008/07-10 1983

008/11-14 **1987**

260 ## \$a Warszawa : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1983-1987.

- rok najpóźniejszy możliwy, gdy na pozycji 06 jest **q**

Przykład:

008/06 q

008/07-10 1997

008/11-14 **1998**

260 ## \$a Warszawa : \$b „Medium”, \$c [1997 lub 1998].

- rok wydania podstawy reprodukcji, gdy na pozycji 06 jest **r**

Przykład:

008/06 r

008/07-10 1987

008/11-14 **1982**

260 ## \$a Warszawa : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1987.

534 ## \$p Reprint, oryg. : \$c Oxford ; New York : Pergamon Press, 1982.

- znaki odstępów, gdy na pozycji 06 jest s

Przykłady:

008/06 s

008/07-10 1996

008/11-14 #####

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, \$c 1996.

008/06 s

008/07-10 198u

008/11-14 #####

260 ## \$a New York : \$b Hippocrene Books, \$c [198?].

Pozycje 06, 07-10 i 11-14 są wypełniane w ścisłym związku ze sobą. Przedstawia to następująca tabela:

Przypadek	008/06 Typ daty	008/7-10 Data 1 początkowa	008/11-14 Data 2 końcowa
Pojedyncza data wydania	s – pojedyncza znana lub prawdopodobna data	rok wydania	####
Wiele dat wydania	m – zakres lat publikacji wielotomowych r – data reprodukcji i oryginału	rok początkowy data reprodukcji	rok końcowy data oryginału o ile jest znana lub odstęp, gdy data oryginału nie jest znana
Data wątpliwa podawana jako zakres dat	q – wątpliwa – określona zakresem dat	najwcześniejsza możliwa data	najpóźniejsza możliwa data

Kod kraju publikacji 008/15-17

Dwuznakowy (uzupełniony odstępem na trzeciej pozycji) lub trzyznakowy kod kraju publikacji, czyli kraju, gdzie w chwili tworzenia rekordu znajduje się miejsce wydania. Weszła w życie polska norma PN-ISO 3166:1998 dotycząca kodów nazw krajów. W katalogu centralnym wykorzystuje się jednak jako źródło kodów *MARC*

008

Code List for Countries opublikowaną pod adresem:

<http://lcweb.loc.gov/marc/countries>.

Jeżeli nie znamy miejsca wydania (w polu 260\$a jest [S.I.]), ani kraju wydania należy w pole to wpisać znaki xx i odstęp. Kodowe oznaczenie kraju podlega ciągłej aktualizacji, tzn. jeżeli miejsce wydania w wyniku zmiany granic znajdzie się w innym kraju, należy wprowadzić nowy kod.

Przykłady:

008/15-17 pl#

260 ## \$a Warszawa

008/15-17 xx#

260 ## \$a [S.I.]

Ilustracje 008/18-21

Wg formatu MARC 21 należy wprowadzać w porządku alfabetycznym do czterech jednoznakowych kodów, które wskazują typ ilustracji w opisywanej książce wyróżniony w polu 300. Każda nieużywana pozycja powinna zawierać odstęp (#).

Stosowane są następujące kody:

- # – bez ilustracji
- a – ilustracje
- b – mapy
- c – portrety
- d – wykresy
- e – plany
- f – tablice
- g – nuty
- h – faksymile
- i – herby
- j – tablice genealogiczne
- k – formularze
- l – próbki
- m – płyta dźwiękowa, taśma dźwiękowa itp.
- o – fotografie
- p – iluminacje (ilustracje w specjalnej technice)

W katalogu centralnym NUKAT należy podawać jedynie ogólną informację o występowaniu ilustracji w katalogowanej książce. W przypadku występowania ilustracji wykorzystuje się jedynie kod 'a' na pozycji 18, pozostałe trzy pozycje (19 – 21) należy wypełnić odstępami.

Przykład:

008/18-21 a
300 ## \$a 400 s., 5 k. tabl. : \$b il. ; \$c 23 cm.

Przeznaczenie czytelnicze 008/22

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- # – nieznane lub nie określone
- a – wiek przedszkolny
- b – klasy 1–3 szkoły podstawowej
- c – klasy 4–6 szkoły podstawowej i gimnazjum
- d – szkoła średnia
- e – dorośli
- f – specjaliści
- g – dla wszystkich
- j – dla młodzieży

Przykłady:

008/22 f
521 ## \$a Skrypt dla studentów wyższych szkół technicznych i słuchaczy studium podyplomowego inżynierii sanitarnej.

Postać fizyczna książki, czyli kod formy zapisu 008/23

Stosuje się jeden z poniższych kodów:

- # – żaden z wymienionych poniżej
- a – mikrofilm
- b – mikrofiszka
- c – mikroakarta
- d – druk dużą czcionką
- f – druk alfabetem Braille'a

008

r – druk standardowy
s – dokument elektroniczny

Przykłady:

008/23 **r**
245 10 \$a Kadra kierownicza przedsiębiorstw a decentralizacja / \$c Stefan
Lachiewicz.

008/23 **s**
245 10 \$a Computer based training on neural nets \$h [Dokument elektroniczny] :
\$b basics, development and practice / \$c Richard Lackes, Dagmar Mack.

Charakterystyka zawartości (kod formy piśmienniczej) 008/24-27

Można wprowadzić w porządku alfabetycznym do czterech jednoznakowych kodów, które wskazują czy opisywana książka należy do któregoś z niżej wymienionych rodzajów. Każda nie używana pozycja powinna zawierać odstęp (#).

Stosuje się następujące kody:

– zawartość nie jest określona
a – analiza dokumentacyjna
b – bibliografia
c – katalog
d – słownik (z wyjątkiem biograficznych)
e – encyklopedia
f – podręcznik, poradnik
g – artykuły, przeglądy prawnicze
i – indeks
j – patent
k – dyskografia
l – akty prawne
m – dysertacje (doktorskie, habilitacyjne)
n – przegląd piśmiennictwa
o – recenzja
p – podręcznik programowany
q – filmografia
r – książka adresowa, telefoniczna

- s** – zestawienia statystyczne (np. rocznik statystyczny)
- t** – raport techniczny
- u** – normy
- v** – sprawy sądowe
- w** – orzecznictwo
- z** – traktat, umowa

Przykłady:

008/24-27 f###

245 10 \$a Zbiór zadań z elektrotechniki dla studentów wydziałów
nieelektrycznych / \$c Stefan Biedroń, Kurt Kulesza.

008/24-27 d###

245 10 \$a Podręczny słownik polsko-francuski z suplementem. \$n T.1, \$p A-
Przekop / \$c Kazimierz Kupisz, Bolesław Kielski.

008/24-27 e###

245 10 \$a Podręczna encyklopedia teleelektryki : \$b elektronika i podstawowe
układy elektroniczne / \$c Ignacy Dubas, Jerzy Szerszeń, Edward Stolarski.

Kod publikacji urzędowych 008/28

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka jest publikacją urzędową i określający
szczebel organu, który ją wydał.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- #** – książka nie jest publikacją urzędową
- a** – publikacje rządów autonomicznych albo częściowo autonomicznych części
dawnego ZSRR, Jugosławii lub Malezji
- c** – publikacja organu szczebla ponad lokalnego
- f** – publikacja organu szczebla krajowego (federalnego)
- i** – publikacja organu szczebla międzynarodowego (międzyrządowego)
- l** – publikacja organu szczebla lokalnego
- m** – publikacja organu szczebla ponadstanowego
- o** – publikacja organu szczebla nieokreślonego
- s** – publikacja organu szczebla stanowego, prowincji, terytorium, departamentu itd.
- u** – publikacją urzędową szczebla nieznanego
- z** – publikacja szczebla innego niż wymienione

008

l – brak zamiaru kodowania

W katalogu centralnym na tej pozycji stosuje się wypełniacz (l) — brak zamiaru kodowania.

Kod materiałów konferencyjnych 008/29

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka zawiera materiały konferencyjne.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

0 – książka nie zawiera materiałów z konferencji

1 – książka zawiera materiały z konferencji

Przykład:

008/29 1

245 10 \$a 1976 Crystal growth and materials : \$b a selection of review papers presented at the First European Conference on Crystal growth ECCG-1 and materials symposium, Zürich, Switzerland, 12-18 September 1976 / \$c red. E. Kaldis, H. J. Scheel.

Kod książki jubileuszowej 008/30

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka jest księgą pamiątkową lub jubileuszową.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

0 – nie jest księgą pamiątkową

1 – jest księgą pamiątkową

Przykład:

008/30 1

245 00 \$a Księga jubileuszowa Koła Rysowników Architektury / \$c [posł. Marek Natusiewicz ; oprac. graf. Marek i Ryszard Natusiewiczowie].

Wskaźnik indeksu 008/31

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka zawiera indeks.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – bez indeksu
- 1** – z indeksem

Przykład:

008/31 **1**
 245 10 \$a Ilustrowany słownik komputerowy dla opornych / \$c Dan Gookin,
 Wally Wang, Chris Van Buren ; il. Szymon Kobylński ; [oprac wersji pol.
 Irasema Gołębiowska ; przekł. uzup. Wojtek Kowal et al.].
504 ## \$a Indeks.

Nie zdefiniowana 008/32

Zawiera odstęp (#) lub wypełniacz (l).

Kod formy literackiej 008/33

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka jest publikacją naukową czy beletrystyczną.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- 0** – publikacja naukowa (tekst nieliteracki)
- 1** – beletrystyka (tekst literacki)
- c** – komiks
- d** – sztuka teatralna
- e** – esej
- f** – powieść
- h** – humoreska/satyra
- i** – listy
- j** – opowiadania
- m** – antologia/różne gatunki
- p** – poezje
- s** – przemówienia, homilie, kazania
- u** – nieznanne

008

Przykład:

008/33 0

245 10 \$a Komputer na miarę przedsiębiorstwa / \$c Maciej Łabno.

008/33 1

245 10 \$a Janko Muzykant / \$c Henryk Sienkiewicz.

Kod biografii 008/34

Jednoznakowy kod wskazujący, czy książka zawiera materiał biograficzny i jeżeli tak, to o jakim charakterze.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- # – nie jest materiałem biograficznym
- a – jest autobiografią
- b – jest biografią jednej osoby
- c – jest biografią wielu osób
- d – zawiera tylko informacje biograficzne

Przykłady:

008/34 d

245 00 \$a Kto jest kim w Polsce : \$b informator biograficzny / \$c red. Lidia Becela [et al.].

008/34 a

245 10 \$a Autobiografia na cztery ręce / \$c Jerzy Giedroyc ; oprac. i postłowie opatrzyl Krzysztof Pomian.

Kod języka 008/35-37

Zawiera trzyznakowy kod języka opisywanej książki wg *MARC Code List for Languages* dostępnej pod adresem <http://lcweb.loc.gov/marc/languages> (zamiast unieważnionej polskiej normy PN-N-09012:1977). Jeżeli książka jest w kilku językach, należy podać kod języka z pierwszego wystąpienia podpoła \$a w polu 041. Gdy książka jest w więcej niż sześciu językach, wpisuje się oznaczenie *mul*. Jeżeli nie można ustalić języka książki należy wpisać oznaczenie *und*. Jeżeli

podstawowym środkiem przekazu w opisywanym dokumencie jest język obrazkowy stosuje się kod — *sgn*.

Informacja na tej pozycji nie dotyczy języka wstępu, przedmowy, dodatków itp.

Przykłady:

008/35-37 eng

041 0# \$a eng \$a ger \$a fre

008/35-37 mul

041 0# \$a mul

W praktyce, jeżeli na tej pozycji występuje kod *mul* — w pierwszym wystąpieniu podpole \$a w polu 041 podaje się kod języka tytułu właściwego lub pierwszego tytułu z pola 245, a w drugim wystąpieniu kod *mul* (wiele języków).

008/35-37 pol

041 1# \$a pol \$h eng

008/35-37 pol

041 0# \$a pol \$b eng \$b rus

Kod zmiany formy zapisu w stosunku do występującej w dokumencie 008/38

Jednoznakowy kod wskazujący czy w rekordzie bibliograficznym nie została zmieniona forma zapisu.

Stosuje się jeden z następujących kodów:

- # – dane nie transliterowane
- d – opuszczono dodatkowe uwagi
- o – dane transliterowane
- x – opuszczono znaki – oznacza, że rekord zawierał znaki, które nie mogły być przełożone do formy czytelnej dla komputera i dlatego zostały opuszczone

W katalogu centralnym stosuje się kody: # (odstęp) – dane nie transliterowane oraz o – dane transliterowane

Przykłady:

008

008/38 #

245 10 \$a Podstawowe przepisy prawa wynalazczego i patentowego na świecie /
\$c Andrzej Szewc, Gabriela Jyż.

008/35 o

245 10 \$a Kompleksno-radikal'naâ polimerizaciâ / \$c V. A. Kabanov, V. P. Zubov,
Û. D. Semčikov.

Źródło katalogowania 008/39

Jednoliterowy kod wskazujący twórcę opisu. W rekordach tworzonych w bibliotekach polskich stosuje się kody:

- d** – inne źródło (opis bibliograficzny sporządzony w katalogu lokalnym)
- #** – Biblioteka Narodowa
- c** – program współkatalogowania (opis bibliograficzny sporządzony w katalogu centralnym przez instytucję inną niż Biblioteka Narodowa)

Na żadnej z pozycji pola 008 nie stosuje się w katalogu centralnym wypełniacza (l) oprócz pozycji 008/28 – kod publikacji urzędowej.

020 – Międzynarodowy Znormalizowany Numer Książki – ISBN (P)*Wskaźniki:*

nie zdefiniowane, każdy zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – ISBN (NP)

\$c – warunki dostępności (NP)

\$z – anulowany lub błędny ISBN (P)

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$c.

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera nadany przez wydawcę międzynarodowy znormalizowany numer książki, który identyfikuje jedno wydanie książki lub wariant wydania różniący się np. oprawą, formatem lub papierem. W książkach składających się z kilku oddzielnych tomów każdy tom może otrzymać własny ISBN oprócz numeru wspólnego dla całości wydawniczej, przy czym w opisie całości książki wielotomowej podaje się wtedy tylko wspólny ISBN. Pole jest powtarzalne dla każdego poprawnego numeru ISBN.

W przypadku, gdy na katalogowanym dokumencie znajdują się 2 poprawne numery ISBN — wersja 10-cyfrowa i 13-cyfrowa, w sporządzanym dla niego rekordzie bibliograficznym należy uwzględnić obydwaj numery w odrębnych wystąpieniach pola 020.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*PODPOLA***\$a – numer ISBN (NP)**

Podaje się numer z opisywanej książki bez akronimu ISBN i bez łączników rozdzielających części numeru, ale z ujętymi w nawiasy okrągłe, dodanymi przez wydawcę informacjami uzupełniającymi.

020

\$c – warunki dostępności (NP)

Podaje się cenę lub pouczenie nt. dostępności z dodatkowymi informacjami ujętymi w nawiasy.

\$z – anulowany lub błędny ISBN (P)

Jeżeli numer ISBN zawiera widoczny błąd (np. nieprawidłowa liczba znaków lub grup), wtedy należy go podać w podpolu \$z. Podaje się tu błędny lub unieważniony ISBN występujący w książce.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$c poprzedza się odstępem i dwukropkiem.
- Pole nie kończy się kropką.

POWIĄZANIA

- Pole 920, w którym wpisuje się numer ISBN z łącznikami.

Przykłady:

020 ## \$a 838519066X

020 ## \$a 8371010227 : \$c zł. 15,00

020 ## \$a 8385519092(tom II)

020 ## \$a 8385519076(całość)

W rekordzie opisywany jest jeden tom książki wielotomowej, który ma własny ISBN; w książce podany jest też ISBN całości

020 ## \$a 0877790019 \$z 0877780116

020 ## \$a 0521480108(hardback)

020 ## \$a 9780521480109(hardback)

W opisywanej książce występuje 10-cyfrowy i 13-cyfrowy ISBN

035 – Numer systemowy (P)

Wskaźniki:

nie używane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – numer systemowy (NP)

\$z – anulowany numer systemowy (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 035 zawiera numer przejęty z pola 001 rekordu importowanego z innej bazy danych. Pole to nie jest wypełniane przez bibliotekarza.

040

040 – Instytucja sporządzająca opis (NP)

Wskaźniki:

nie używane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – instytucja, która sporządziła opis (NP)
- \$c** – instytucja, która sporządziła rekord (NP)
- \$d** – instytucja, która zmodyfikowała rekord (P)
- \$e** – zasady opisu (NP)

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$e.

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 040 zawiera sigła bibliotek, które sporządziły opis bibliograficzny, rekord w bazie oraz dokonały modyfikacji tego rekordu. Stosuje się sigła wg *Wykazu sigłów bibliotek polskich uczestniczących w centralnych katalogach Biblioteki Narodowej*. Podaje się również inicjały osób uczestniczących w tych czynnościach oraz kod przepisów katalogowania.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

PODPOLA

\$a – instytucja, która sporządziła opis (NP)

Wpisuje się siglum biblioteki oraz inicjały osoby, która sporządziła opis bibliograficzny książki oraz opatrzyła go hasłami.

\$c – instytucja, która sporządziła rekord (NP)

Wpisuje się siglum biblioteki i inicjały osoby, która przeniosła opis bibliograficzny do bazy danych.

\$d – instytucja, która zmodyfikowała rekord (P)

Wpisuje się siglum biblioteki i inicjały osoby, która przejęła rekord z innej bazy danych i zmodyfikowała jego zawartość.

\$e – zasady opisu

Wpisuje się kod przepisów katalogowania zastosowanych do utworzenia opisu bibliograficznego. Opisy książek utworzonych zgodnie z normą PN-N-01152.01:1982 w katalogu Biblioteki Narodowej otrzymują kod PNN. W katalogu centralnym nie stosuje się tego podpole.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole nie są poprzedzane żadnym znakiem.
- Inicjały osób są poprzedzane kreską ukośną.
- Pole nie kończy się kropką.

PRZYKŁAD

040 ## \$a Ł 30/BS \$c Ł 30/BS \$d POZN 31/HS

041

041 – Język dokumentu (P)

Wskaźniki:

pierwszy – wskaźnik przekładu

- 0** – książka nie jest przekładem i nie zawiera przekładu
- 1** – książka jest przekładem lub zawiera przekład

drugi – źródło kodu

– MARC code list for languages

Podpola:

- \$a** – język tekstu (P)
- \$b** – język streszczeń (P)
- \$f** – język spisu treści, jeżeli jest różny od języka tekstu (P)
- \$g** – język dokumentu towarzyszącego innemu niż spis treści (P)
- \$h** – język tekstu oryginalnego i/lub pośredniego dla przekładów (P)

W katalogu centralnym nie stosuje się podpól: \$f i \$g.

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera trzyliterowy kod języka opisywanej książki wg MARC Code List for Languages dostępnej pod adresem <http://lcweb.loc.gov/marc/languages>.

Jeżeli pełną informację o języku dokumentu można podać w polu 008/35-37 (dokument jest jednojęzyczny, nie zawiera streszczeń itp. w innych językach, nie jest przekładem lub nie zawiera przekładu) — nie wypełnia się pola 041.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – przekładu

0 – książka nie jest przekładem i nie zawiera przekładu

Wartość 0 oznacza , że książka nie jest tłumaczeniem i nie zawiera

tłumaczenia.

1 – książka jest przekładem lub zawiera przekład

Wartość 1 oznacza, że książka jest w całości lub w części tłumaczeniem.

Wskaźnik drugi – źródło kodu

– MARC Code List for Languages

Wartość # (odstęp) oznacza, że źródłem kodów w tym polu jest *MARC Code List for Languages*.

PODPOLA

\$a – język tekstu (P)

W kolejnych wystąpieniach podpola \$a podaje się kody języków tekstu opisywanego dokumentu wg ich dominacji, lub gdy nie można tego ustalić — w kolejności alfabetycznej. Kod pierwszego języka musi być zgodny z kodem w polu 008 na pozycjach 35-37. W praktyce bibliotekarskiej jeżeli tekst jest w więcej niż sześciu językach i na pozycjach 008/35-37 podano kod *mul* — w pierwszym wystąpieniu podpola \$a należy podać kod języka tytułu właściwego lub pierwszego tytułu z pola 245, a w kolejnym — kod *mul*.

W przypadku, gdy opisywany dokument zawiera zarówno tekst oryginalny, jak i przekład — w kolejnym wystąpieniu podpola \$a podaje się kod języka przekładu jak i oryginału. Kod języka oryginału powtarza się w podpolu \$h.

Przykłady:

008/35-37 pol

041 0# \$a pol \$a eng

008/35-37 eng

041 0# \$a eng \$a fre \$a ger \$a hun \$a por \$a rus

008/35-37 mul

041 0# \$a pol \$a mul

041

\$b – język streszczeń (P)

W kolejne wystąpienia podpola \$b wpisuje się kody języków streszczeń, abstraktów, analiz dokumentacyjnych występujących w książce, jeżeli różnią się one od języka, lub języków tekstu.

Przykłady:

008/35-37 pol

041 0# \$a pol \$b eng \$b rus

546 ## \$a Streszcz. ang. i ros.

\$f – język spisu treści (P)

W kolejne wystąpienia podpola \$f wpisuje się kody języków spisu treści, jeżeli są one różne od języka (języków) tekstu. *W katalogu centralnym nie stosuje się tego podpola.*

Przykład:

008/35-37 pol

041 0# \$a pol \$b eng \$b rus \$f eng \$f rus

546 ## \$a Streszcz. i spis treści ang., pol., ros.

\$g – język dokumentu towarzyszącego (P)

W kolejne wystąpienia podpola \$g wpisuje się kody języków dokumentów towarzyszących, jeżeli są one różne od języka (języków) tekstu. *W katalogu centralnym nie stosuje się tego podpola.*

Przykład:

008/35-37 pol

041 0# \$a pol \$g eng \$g ger

546 ## \$a Wkładki ang. i niem.

\$h – język oryginału (P)

W kolejne wystąpienia podpole \$h wpisuje się kody języków oryginału i/lub tłumaczenia pośredniego. Kod języka przekładu pośredniego należy wymieniać przed kodem języka oryginału. Gdy język oryginału nie jest znany należy stosować kod 'und'. Gdy podpole \$h jest wypełniane, pierwszy wskaźnik musi mieć wartość 1.

Przykład:

008/35-37 pol

041 1# \$a pol \$h ger

546 ## \$a Tł. z niem.

ZNAKI UMOWNE

- Pole nie kończy się kropką.

044

044 – Kod kraju wydawcy (NP)

Wskaźniki: nie używane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – kod kraju wydawcy (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera dwuznakowy, z odstępem na trzeciej pozycji, lub trzyznakowy kod kraju wydawcy, jeżeli książka jest wynikiem koprodukcji i jeżeli w polu 008 na pozycjach 15-17 brak jest wystarczającej informacji o krajach wydawcy(ów). Kod kraju z pola 008/15-17 powinien być umieszczony w pierwszym wystąpieniu podpola \$a pola 044. Kody podawać należy zgodnie z zasadami dla kodów na pozycjach 15-17 pola 008, patrz *MARC Code List for Countries* opublikowana pod adresem: <http://lcweb.loc.gov/marc/countries> Kody podlegają też aktualizacji. Należy stosować wyłącznie kody krajów, a nie stanów, prowincji itp.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy - nie używany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi - nie używany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – kod kraju wydawcy (P)

Zawiera dwuznakowy, z odstępem na trzeciej pozycji lub trzyznakowy kod kraju wydawcy. Podpole to należy powtarzać dla kodu każdego kraju wydawcy.

Pierwszy kod z podpola \$a jest również zawarty w polu 008/15-17.

Przykład:

008/15-17 ne#

044 ## \$a ne \$a fr

260 ## \$a Deventer : \$bKluwer Technische Boeken ; \$a Paris : \$b Bordas Dunod,
\$c 1985.

ZNAKI UMOWNE

- Pole nie kończy się kropką.

080

080 – Symbol UKD (P)

Wskaźniki :

nie używane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – symbol Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (NP)

\$b – dopowiedzenie (P)

\$x – poddział wspólny (P)

\$2 – identyfikator wydania tablic UKD (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera symbol UKD wyrażający treść opisywanej książki, przejęty z tablic UKD w wydaniu uznanym za podstawę klasyfikowania.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy - nie używany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi - nie używany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – symbol UKD (NP)

W podpole wpisuje się symbol Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Jeżeli treść dokumentu klasyfikuje się więcej niż jednym symbolem UKD, to każdy symbol należy wpisać w oddzielne wystąpienie pola 080.

\$b – dopowiedzenie (NP)

Podpole \$b zawiera dopowiedzenie (np. datę lub okres czasu), które dodane do symbolu UKD pozwala odróżnić jeden dokument od innego opisanego tym samym symbolem klasyfikacji.

\$x – podział wspólny (P)

Podpole \$x zawiera podział wspólny, czyli symbol reprezentujący: język, formę, miejsce, rasę (narodowość itp.), czas, punkt widzenia, ujęcie tematu itp. określający w sposób dokładniejszy symbol główny z podpole \$a. Każdy aspekt opisuje się w oddzielnym wystąpieniu podpole \$x.

\$2 – identyfikator wydania tablic UKD (NP)

Podpole \$2 zawiera numer, rok lub opis wydania tablic UKD, które jest podstawą klasyfikacji.

ZNAKI UMOWNE

- Pole nie kończy się kropką.

PRZYKŁADY

080 ## \$a 593/595:504.064.3 \$x (438) \$2 1982

080 ## \$a 681.3 \$2 1986

080 ## \$a 004 \$2 1997

Czytelnik może wyszukać książkę zarówno po starym, jak i nowym symbolu.

080 ## \$a 612 \$x (038) \$x =162.1 \$x =111 \$2 1986

080 ## \$a 94 \$x (474) \$x „19” \$x (075) \$2 1986

W praktyce bibliotekarskiej stosuje się, jak dotychczas, wyłącznie podpole \$a, gdzie wpisuje się zarówno symbole proste jak i złożone wraz z podziałami wspólnymi, np.

080 ## \$a 593/595:504.064.3](438)

100-130

100-130 Hasła główne

100 – Hasło główne – nazwa osobowa (NP)

110 – Hasło główne – nazwa ciała zbiorowego (NP)

111 – Hasło główne – nazwa imprezy (NP)

130 – Hasło główne – tytuł ujednoczony (NP)

ZAWARTOŚĆ PÓL

Są to pola zawierające hasło główne opisu bibliograficznego: hasło autorskie (zawierające nazwę osobową), hasło korporatywne (zawierające nazwę ciała zbiorowego, lub nazwę imprezy, tzn. konferencji, kongresu, zjazdu, targów, wystawy, festiwalu itp.), hasło tytułowe (zawierające tytuł ujednoczony). W każdym rekordzie może wystąpić tylko jedno z tych pól i tylko raz. Hasła główne przyjmuje się w postaci ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

WYBÓR HASŁA GŁÓWNEGO

Jeżeli opisywana książka jest:

- autorską książką jednotomową lub jednym tomem książki wielotomowej – wypełnia się pole 100, w którym umieszcza się:
 - nazwę jedyne go autora książki lub
 - nazwę autora uznanego za głównego twórcę książki lub
 - nazwę autora wymienionego w książce na pierwszym miejscu, o ile liczba autorów nie przekracza trzech i żaden nie został uznany za głównego
 - nazwę autora wątpliwego, jeżeli nie można ustalić nazwy autora prawdziwego
 - nazwę innego twórcy w przypadku książek o specjalnych formach piśmienniczych (patrz omówienie pola 100)

Gdy książka ma więcej niż trzech autorów – rekord bibliograficzny nie ma hasła głównego.

100-130

- jeżeli opisywana książka zawiera prace współwydane pod wspólnym tytułem, tego samego autorstwa – wypełnia się pole 100, w którym podaje się nazwę autora
- jeżeli zawiera prace współwydane pod wspólnym tytułem, różnego autorstwa – rekord bibliograficzny nie ma hasła głównego
- jeżeli zawiera prace współwydane bez tytułu wspólnego, tego samego autorstwa – wypełnia się pole 100, w którym podaje się nazwę autora
- jeżeli zawiera prace współwydane bez tytułu wspólnego, różnego autorstwa, z jedną stroną tytułową – wypełnia się pole 100, w którym podaje się nazwę pierwszego autora pracy wymienionej jako pierwsza na stronie tytułowej i od której rozpoczyna się pole 245, niezależnie od liczby prac i ich autorów na stronie tytułowej
- jeżeli zawiera prace współwydane bez tytułu wspólnego, różnego autorstwa, posiadające odrębne strony tytułowe – wypełnia się pole 100, w którym podaje się nazwę pierwszego autora pracy ze strony tytułowej, którą uznano za podstawę opisu
- jeżeli książka jest oficjalnym dokumentem o charakterze administracyjnym lub informacyjnym, dotyczącym działalności danego ciała zbiorowego (tzn. statutem, budżetem, regulaminem, uchwałą, sprawozdaniem z działalności, spisem członków, programem działania, katalogiem wyrobów, katalogiem bibliotecznym, katalogiem wydawniczym itp.) lub materiałami z imprezy związanej z organizacyjną działalnością ciała zbiorowego – wypełnia się pole 110, podając w nim nazwę ciała zbiorowego
- jeżeli książka jest dokumentem stanowiącym rezultat zbiorowej działalności związanej z imprezą, np. programem imprezy, materiałami konferencyjnymi, sprawozdaniem z ekspedycji – wypełnia się pole 111, w którym podaje się wyróżniającą nazwę imprezy (która w pełni ją identyfikuje) ale tylko wtedy, jeżeli nazwa imprezy występuje w pierwszej strefie opisu bibliograficznego i:
 - stanowi jednocześnie tytuł właściwy książki,
 - jest składniowo powiązana z tym tytułem,
 - lub występuje na stronie tytułowej nad tytułem właściwym książki i chociaż należy wtedy podać nazwę imprezy w dodatku do tytułu, to stanowi ona hasło główne opisu bibliograficznego.

100-130

W innych przypadkach rekord bibliograficzny nie ma hasła głównego.

- jeżeli opisywana książka jest księgą świętą, liturgiczną, anonimem klasycznym lub innym dziełem starożytnym lub średniowiecznym o nieustalonym autorstwie, publikowanym wielokrotnie w różnych językach, pod różnymi tytułami, wtedy wypełnia się pole 130, podając w nim tytuł ujednolicony dzieła.

100 – Hasło główne – nazwa osobowa (NP)*Wskaźniki:*

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

1 – nazwisko

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa osobowa (NP)

\$b – numeracja (NP)

\$c – dopowiedzenie (P)

\$d – daty biograficzne (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole to zawiera nazwę osobową użytą jako hasło główne. Wybór i forma hasła w polu 100 powinny być zgodne z normą PN-N-01229:1998 Hasło opisu bibliograficznego – Hasło osobowe.

Zgodnie z normą hasłem głównym może być:

- nazwa jedynego autora książki
- nazwa autora uznanego za głównego twórcę intelektualnej lub artystycznej zawartości książki – wyróżnionego poprzez odpowiednie wyrażenie lub w sposób typograficzny – niezależnie od ilości współtwórców
- nazwa autora wymienionego w książce na pierwszym miejscu, jeżeli liczba autorów nie przekracza trzech i żaden nie został uznany za głównego
- nazwa autora wątpliwego podana zgodnie z powyższymi zasadami, jeżeli nie można ustalić nazwy autora prawdziwego

Hasło główne w przypadku książek o specjalnych formach piśmienniczych:

- w hasle głównym umieszczamy nazwę osoby opracowującej (traktowanej jak autor) w przypadku: **słowników, encyklopedii, bibliografii** (z

wyjątkiem bibliografii zespołów osobowych), wypisów szkolnych, wyborów tekstów do nauki języka, nieurzędowych zbiorów przepisów prawnych i administracyjnych (jeżeli posiadają znaczące objętościowo komentarze),

- w haśle głównym umieszczamy nazwę autora: **kontynuacji, suplementów, indeksów, jeżeli są opublikowane niezależnie od dzieła podstawowego, librett, korespondencji** stosownie do zasad wymienionych wyżej,
- w haśle głównym umieszczamy nazwę **autora adaptacji i innych przeróbek** jeżeli znacznie różnią się od oryginału, mają inny tytuł lub zmieniony gatunek literacki,
- w haśle głównym umieszczamy nazwę osoby udzielającej wywiadu w przypadku **wywiadów**, chyba że w książce jest wskazana inna osoba jako główny rozmówca, wtedy jej nazwę należy podać jako hasło główne,
- w haśle głównym umieszczamy nazwę wykładowcy w przypadku **wykładów opracowywanych przez osobę inną niż wykładowca**,
- w haśle głównym umieszczamy nazwę autora tekstu lub ilustracji, wskazanego w dokumencie jako główny twórca lub wymienionego na pierwszym miejscu, w przypadku **albumów** zawierających równoważne tekst i związane z nim ilustracje innej osoby niż autor tekstu. Jeżeli w opisywanym wydaniu hasło główne różni się od hasła głównego wydania poprzedniego, informację o tym należy podać w uwadze ogólnej.
- w haśle głównym umieszczamy nazwę autora recenzji (polemiki), jeżeli przedmiotem opisu jest **recenzja (polemika)**. Można sporządzić hasło dodatkowe, zawierające nazwę autora i tytuł dokumentu recenzowanego (wywołującego polemikę).

W przypadku opisywania jednego tomu książki wielotomowej w polu 100 umieszczamy nazwę autora tomu (zgodnie z zasadami wymienionymi wyżej).

W przypadku opisywania książki wielotomowej w całości, w polu 100 należy podać nazwę autora pierwszego tomu (zgodnie z zasadami wymienionymi wyżej). Norma Pn-N-01229:1998 Hasło opisu bibliograficznego – Hasło osobowe stwierdza co prawda „*Jeżeli jednak następne tomy są innego autorstwa i wszystkich autorów jest więcej niż trzech, opis całości książki wielotomowej nie może mieć hasła autorskiego*”, to jednak ustalenia zespołu NUKat unieważniają tę zasadę.

W opisie prac współwydanych pod wspólnym tytułem hasło główne istnieje tylko w przypadku, gdy są one jednego autorstwa.

W przypadku prac współwydanych bez wspólnego tytułu w haśle głównym umieszczamy nazwę autora pracy, której tytuł wymieniony jest w polu 245 na pierwszym miejscu.

Gdy prace współwydane posiadają odrębne strony tytułowe, w haśle głównym podaje się autora wg strony tytułowej pracy, którą uznano za podstawę opisu (jeżeli jest to praca autorska).

Pola 100 nie wypełnia się dla:

- zbiorów prac różnych autorów
- prac współwydanych różnego autorstwa opublikowanych pod wspólnym tytułem
- antologii.

Hasło główne – nazwa osobowa podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

W haśle głównym należy umieszczać zawsze tą samą nazwę osoby, podaną w tej samej formie. Jeżeli osoba używa różnych nazw, do hasła przejmuje się nazwę w następującej kolejności:

- nazwę najczęściej używaną przez daną osobę, np. nazwę używaną do podpisywania własnych dzieł,
- nazwę występującą we współczesnych wydawnictwach informacyjnych: bieżących bibliografiach narodowych, słownikach biograficznych, encyklopediach itp., wydanych przede wszystkim w kraju działalności lub pobytu tej osoby,
- nazwę ostatnią.

Jeżeli osoba używa lub jest znana pod różnymi nazwami (w różnych obszarach lub różnych okresach swej działalności) dopuszcza się zachowanie tych nazw w hasłach odpowiednich opisów bibliograficznych. Nazwy te należy połączyć odsyłaczem „zob. też”.

Nazwa powinna w haśle występować w mianowniku liczby pojedynczej.

Nazwy pisane w oryginale pismem niełacińskim należy transliterować.

Osoby o takich samych nazwach należy rozróżniać poprzez dodawanie dat biograficznych lub innych dopowiedzeń.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

Wartość '0' oznacza, że hasło zaczyna się od imienia, inicjałów imion lub stanowi nazwę w naturalnym porządku jej składników.

Przykłady:

100 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; \$d 1920-2005).

100 0# \$a Karol Boromeusz \$c (św. ; \$d 1538-1584).

100 0# \$a Pythagoras \$d (ca 572 - ca 497 a.C.).

1 – nazwisko

Wartość '1' oznacza, że hasłem jest nazwa, w której nazwisko pojedyncze lub złożone występuje na pierwszym miejscu, lub że jest to samo nazwisko. Gdy nie mamy pewności, czy nazwa jest samym nazwiskiem, czy imieniem, pierwszy wskaźnik powinien mieć wartość '0'.

Przykłady:

100 1# \$a Kaczorek, Tadeusz \$d (1932-#).

100 1# \$a Taylor, Dave \$d (1962-#).

100 1# \$a Adamczewska-Wejchert, Hanna \$d (1920-1996).

Wskaźnik drugi – nie używany, zawiera odstęp (#).

PODPOLA

\$a – nazwa osobowa (NP)

Nazwą osobową może być: imię, nazwisko i imię, samo nazwisko lub nazwa własna w postaci inicjałów, skrótów, liter, kryptonimów, pseudonimów itp.

Należy zachować wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne (np. łączniki).

Po nazwisku, a przed imieniem należy postawić przecinek i odstęp. Przed członem nazwy osobowej przesuniętym na dalsze miejsce należy postawić przecinek i odstęp.

Między inicjałami imion i między członami kryptonimu pozostawia się odstęp.

Przykłady:

- 100 1# \$a **Abell, Martha L.** \$d (1962-#).
 100 1# \$a **Darwin, Charles** \$d (1809-1882).
 100 1# \$a **Demichowicz-Pigoniowa, Jadwiga** \$d (#-1978).
 100 0# \$a **Maksymilian Maria Kolbe** \$c (św. ; \$d 1894-1941).
 100 0# \$a **Grzegorz Gdański** \$d (#-1681).
 100 1# \$a **Den'šikov, M. T.**
 100 1# \$a **Bommel, W. J. M. van.**
 Przedrostek w Holandii
 100 1# \$a **Van Hoff, Arthur.**
 Przedrostek w Wielkiej Brytanii
 100 1# \$a **Joliot-Curie, Ir`ene** \$d (1897-1956).
 Nazwisko złożone w większości przypadków
 100 1# \$a **Denning, Dorothy Elizabeth Robling** \$d (1945-#)
 Złożone nazwisko, którego części nie są połączone łącznikiem (w USA)
 100 1# \$a **Prus, Bolesław** \$d (1847-1912).
 Pseudonim.
 100 0# \$a **P. M.**
 Kryptonim

\$b – numeracja (NP)

W podpolu \$b podaje się cyfrę rzymską i ewentualnie następną część nazwy występującą po imieniu. Podpole to występuje tylko w hasłach z pierwszym wskaźnikiem '0'.

Przykłady:

- 100 0# \$a Jan Paweł **\$b II** \$c (papież ; \$d 1920-2005).
 100 0# \$a Jan **\$b II Kazimierz** \$c (król Polski ; \$d 1609-1672).
 100 0# \$a Fryderyk **\$b I Barbarossa** \$c (cesarz niemiecki ; \$d ca 1125-1190).

\$c – dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

W podpolu \$c podaje się określenie mające służyć rozróżnieniu nazw osobowych, ustalane na podstawie wydawnictw informacyjnych, takie jak:

- tytuły urzędowe, rodowe i kościelne,
- tytuły naukowe lub zawodowe,
- określenie pokrewieństwa,
- przynależność do organizacji,
- określenie zawodu, miejsca pracy i inne.

Można je też podawać nawet wtedy, gdy nie są niezbędne do rozróżnienia.

Dopowiedzenia w podpolu \$c podaje się po datach biograficznych (\$d), jeżeli w haśle pierwszy wskaźnik ma wartość '1'. Dla nazw papieży, świętych oraz władców i ich rodzin, czyli gdy pierwszy wskaźnik ma wartość '0' – podpole \$c występuje przed podpołem \$d.

Dopowiedzenia w podpolu \$c należy podawać w języku polskim, dopuszcza się podawanie w języku nazwy osobowej. Można też używać łacińskich skrótów „sen.” lub „sr.” (senior) i „jun.” lub „jr.” (junior). Dla innych skrótów należy stosować normę PN-N-01158:1985.

Dopowiedzenie w podpolu \$c ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datami biograficznymi i oddziela od nich średnikiem i odstępem. Dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

100 1# \$a Baranowska, Zofia \$c (**bibliograf**).

100 1# \$a Miarka, Karol \$d (1856-1919 ; \$c **jr.**).

100 1# \$a Miarka, Karol \$d (1825-1882 ; \$c **sr.**).

100 0# \$a Barbara \$c (**św.** ; \$d ?-306).

100 0# \$a Grzegorz \$b I \$c (**papież** ; \$d ca 540-604).

W nazwach zaczynających się od imienia podpole \$c występuje przed podpołem \$d.

\$d – daty biograficzne (NP)

W podpolu \$d podaje się rok urodzenia i śmierci wg kalendarza gregoriańskiego. Obie daty rozdziela się łącznikiem. Daty roczne przed naszą

erą należy oznaczać skrótem „p. n. e.” lub „a. C.” Jeżeli nie można ustalić dat dokładnych, podaje się daty przybliżone ze znakiem zapytania lub objaśnieniem np.: ca, przed, po, albo tylko określić stulecie.

Przy nazwach zaczynających się od imienia podpole \$d występuje po podpolu \$c, przy pozostałych nazwach – przed.

Daty biograficzne ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z innymi dopowiedzeniami.

Przykłady:

- 100 1# \$a Holbein, Hans \$d (146.-1524).
Data ur. między 1460 a 1470.
- 100 1# \$a Dobija, Mieczysław \$d (1943-#).
- 100 0# \$a Urszula Ledóchowska \$c (bł. ; \$d 1864-1939).
- 100 1# \$a Einarsson, Göran H. \$d (1934-#).
- 100 0# \$a Jan z Czarnkowa \$d (ca 1320-1387).
- 100 0# \$a Pythagoras \$d (ca 572 - ca 497 a.C.).
- 100 1# \$a Mustafa, Akhara Jussuf \$d (1911?-1982).
Wątpliwa data urodzenia.
- 100 1# \$a Muskus, Urszula \$d (#-1972).
Znana tylko data śmierci.
- 100 1# \$a Bareiss, Molly \$d (19..-#).
Określone stulecie

ZNAKI UMOWNE

- Imię od nazwiska należy oddzielać przecinkiem i odstępem.
- Podpola \$c i \$d ujmujemy w nawiasy okrągłe i oddzielamy od siebie odstępem i średnikiem.
- Dwie daty należy oddzielać łącznikiem ‘-’
- Pole 100 kończy się kropką.
- Gdy w podpolu \$d podajemy tylko datę urodzenia, to po łączniku zostawiamy jeden odstęp np. \$d (1957-#).
- Gdy w podpolu \$d podajemy tylko datę śmierci, to odstęp stawiamy przed łącznikiem np. \$d (#-1987).

110

110 – Hasło główne-nazwa ciała zbiorowego (NP)

Wskaźniki:

pierwszy – określenie pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 – nazwa geograficzna na początku
- 2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b** – nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n** – numer imprezy (P)
- \$d** – data imprezy (P)
- \$c** – miejsce imprezy (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Ciałem zbiorowym nazywa się organizację lub grupę osób i/lub organizacji występującą pod własną nazwą jednoznacznie ją identyfikującą. Ciałem zbiorowym określa się też posiadające wyróżniającą nazwę okolicznościowe grupy lub imprezy, jak np. spotkania, konferencje, kongresy, zjazdy, ekspedycje, festiwale, wystawy, targi itp.

W polu 110 umieszcza się nazwę ciała zbiorowego, gdy:

- opisywany dokument jest dokumentem oficjalnym, mającym charakter administracyjny lub informacyjny dotyczącym działalności tego ciała zbiorowego. Za oficjalne dokumenty uważa się: statuty, regulaminy, programy, uchwały, sprawozdania z działalności, spisy członków, wykazy publikacji członków lub pracowników, katalogi: biblioteczne, księgarskie, wyrobów itp. Dokumenty te powinny być opisane pod hasłem korporatywnym również wtedy, gdy na stronie tytułowej widnieje nazwisko osoby opracowującej,
- dokument opisywany dotyczy imprezy, której nazwa składa się z nazwy ciała zbiorowego i określenia typu imprezy wskazującego jej związek z działalnością organizacyjną tego ciała zbiorowego.

Nie stosuje się pola 110 w opisach:

- ksiąg jubileuszowych,
- ksiąg pamiątkowych,
- ustaw.

Hasło korporatywne w polu 110 zawiera nazwę ciała zbiorowego wymienionego w opisie bibliograficznym książki, niezależnie od tego, z jakiego źródła przejęto jego nazwę do opisu: ze strony tytułowej, innych części opisywanej książki, czy spoza książki.

Pole 110 zawiera:

- nazwę jedyne go ciała zbiorowego,
- nazwę ciała zbiorowego wyróżnionego w książce typograficznie lub za pomocą odpowiedniego wyrażenia, bez względu na liczbę ciał zbiorowych,
- nazwę ciała zbiorowego wymienionego w książce na pierwszym miejscu, jeżeli liczba ciał zbiorowych nie przekracza trzech i żadne z nich nie zostało wyróżnione.

Jeżeli ciało zbiorowe występuje zarówno pod pełną nazwą, jak i akronimem lub innym skrótem, należy w hasle podać pełną nazwę. Jeżeli akronim lub skrót jest bardziej znany, należy go przejąć do hasła.

Jeżeli ciało zbiorowe zmieniło nazwę, w hasle należy podać nazwę występującą w opisywanym dokumencie. Kolejne nazwy danego ciała zbiorowego należy powiązać w rekordzie hasła wzorcowego odsyłaczami „zob. też” (pole 510 rekordu khw).

Hasło główne – nazwa ciała zbiorowego podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1 – nazwa geograficzna na początku

Wartość ‘1’ oznacza, że hasło zaczyna się od nazwy geograficznej ciała zbiorowego terytorialnego, która poprzedza nazwę ciała zbiorowego będącego

organem. Przy czym organ jest to ciało zbiorowe powołane lub zarządzane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje ustawodawcze, sądowe, administracyjne, wojskowe, dyplomatyczne i informacyjne (tzn. parlamenty, sądy, ministerstwa, jednostki wojskowe, ambasady, służby informacyjne itp.). Nie jest organem ciało zbiorowe powołane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje edukacyjne, naukowe, techniczne, kulturalne, medyczne, religijne, socjalne, handlowe lub przemysłowe (tzn. szkoły, wyższe uczelnie, biblioteki, teatry, muzea, szpitale, kościoły, banki itp.).

Przykłady:

110 1# \$a Madryd (Hiszpania). \$b Ayuntamiento. \$b Concejalía de Cultura.

110 1# \$a Województwo Łódzkie (Polska). \$b Wojewódzki Urząd Statystyczny.

110 1# \$a Stany Zjednoczone. \$b Department of State.

110 1# \$a Polska. \$b Najwyższa Izba Kontroli.

110 1# \$a Polska. \$b Senat Rzeczypospolitej Polskiej (1990-#). \$b Komisja Konstytucyjna.

Nazwy ciał zbiorowych zawierające jako integralny składnik nazwę geograficzną identyfikowane są wskaźnikiem pierwszym o wartości '2'.

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość '2' oznacza, że hasłem jest nazwa własna ciała zbiorowego (również ciała zbiorowego podrzędnego nie będącego organem, ale mającego własną identyfikującą nazwę) podana w naturalnej kolejności składników.

Przykłady:

110 2# \$a Biblioteka Uniwersytecka (Łódź).

110 2# \$a Politechnika Łódzka. \$b Biblioteka Główna.

110 2# \$a Łódzkie Towarzystwo Naukowe.

110 2# \$a Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.

Nazwa geograficzna jest integralnym składnikiem nazwy własnej ciała zbiorowego.

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#).

PODPOLA

\$a – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)

Nazwę ciała zbiorowego należy podać w podpolu \$a w ujednoliconej formie. Należy wybrać w tym celu oficjalną nazwę danego ciała. Jeżeli nie jest to możliwe, należy przejść do hasła nazwę najczęściej występującą w dokumentach publikowanych przez to ciało. W razie wątpliwości należy wybrać nazwę ciała zbiorowego występującą w wydawnictwach informacyjnych: bibliografiach narodowych, encyklopediach itp., wydanych w kraju działalności tego ciała.

Części nazwy ciała zbiorowego należy przejmować w kolejności występującej w źródłach informacyjnych bez inwersji.

W nazwie ciała zbiorowego należy pomijać:

- początkowy rodzajnik, jeżeli nie jest konieczny ze względów gramatycznych,
- określenie dotyczące stanu prawnego ciała zbiorowego (np. S.A., z o.o., Ltd.), jeżeli występuje na końcu lub początku nazwy i nie stanowi jej integralnej części ani nie jest niezbędne do wskazania, że jest to nazwa ciała zbiorowego,
- informacje o odznaczeniach przyznanych danemu ciału zbiorowemu.

W nazwie ciała zbiorowego dopuszcza się pomijanie:

- nazwy patrona, jeżeli nie jest ona konieczna do identyfikacji tego ciała,
- części nazwy oficjalnej nie uwzględniane w źródłach informacyjnych.

Ciała zbiorowe znajdujące się w strukturze organizacyjnej innego ciała zbiorowego są ciałami podrzędnymi. Jeżeli ciało zbiorowe jest jednostką podrzędną, to w podpolu \$a podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, nie będącego organem, jeżeli jego nazwa jednoznacznie identyfikuje to ciało,
- nazwę ciała zbiorowego nadrzędnego, gdy nazwa jednostki podrzędnej, nie będącej organem, nie identyfikuje jej jednoznacznie,
- nazwę jednostki terytorialnej (państwa, jednostki administracyjnej, miasta itp.), z którą dane ciało jest związane – w przypadku ciał zbiorowych będących organami, tzn. ustawodawczych (np. parlamenty), administracyjnych (np. ministerstwa), sądowych, wojskowych i dyplomatycznych. Nazwę geograficzną podaje się zgodnie z PN-N-01228:1994.

Nazwy wyrażone pismem innym niż łacińskie transliteruje się zgodnie z normami.

W podpołu \$a po nazwie ciała zbiorowego można podać dopowiedzenia ujęte w nawiasy okrągłe z odstępem przed pierwszym nawiasem, gdy:

- nazwa nie identyfikuje jednoznacznie ciała zbiorowego,
- konieczne jest rozróżnienie ciał zbiorowych o tej samej nazwie; dopowiedzenie dodaje się do nazwy, która pojawia się jako kolejna,
- jeżeli w nazwie ciała zbiorowego występuje nazwa siedziby dająca się oddzielić, to nazwę siedziby podaje się w postaci dopowiedzenia.

Dopowiedzeniem może być:

- nazwa siedziby ciała zbiorowego – zgodnie z PN-N-01228:1994. Polskie nazwy geograficzne należy podawać zgodnie z „Wykazem urzędowym nazw miejscowości w Polsce” (Poznań 1990), natomiast obce – w języku polskim wg aktualnego atlasu świata. Jeżeli nazwa miejscowości jest identyczna z nazwą innej miejscowości, należy również podać nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej.
- lata działalności danego ciała, jeżeli dopowiedzenie zawierające nazwę geograficzną nie wystarczy do identyfikacji ciała zbiorowego
- określenie typu ciała zbiorowego, jeżeli nazwa siedziby i/lub lata działalności nie wystarczają do identyfikacji danego ciała.

Dopowiedzenia ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe. Dopowiedzenia różnych typów oddziela się średnikiem poprzedzonym odstępem, dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się ukośną kreską obwiedzioną odstępami, natomiast elementy jednego dopowiedzenia oddziela się przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

110 2# \$a **Stowarzyszenie Włókienników Polskich.**

110 2# \$a **Organizacja Narodów Zjednoczonych.**

Powszechnie używana forma spolszczona.

110 2# \$a **UNESCO.**

Powszechnie używany akronim.

110 2# \$a **Ecological Bricks for Our Common House of Europe.** \$b Biuro (Polska).

110 2# \$a **British Library.**

Nie: The British Library.

110 2# \$a **Gosudarstvennyj èrmitaż.**

110 2# \$a **Telekomunikacja Polska.**

Nie: Telekomunikacja Polska S.A.

110 2# \$a **Politechnika Łódzka.** \$b Filia (Bielsko-Biała).

110 1# \$a **Łódź (Polska).** \$b Urząd Miasta. \$b Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej.

110 1# \$a **Polska.** \$b Ministerstwo Edukacji Narodowej.

110 2# \$a **Instytut Bałtycki.**

Nazwa rzeczywista: Instytut Bałtycki w Gdańsku.

110 2# \$a **Biblioteka Uniwersytecka (Łódź).**

110 2# \$a **Archiwum wojskowe (Warszawa ; 1918-1930).**

110 2# \$a **Editions Robert Laffont.**

110 2# \$a **Vsesoûznaâ Knižnaâ Palata.**

Nie: Vsesoûznaâ Ordena "Znak Početa" Knižnaâ Palata.

\$b – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$b podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, jeżeli w podpolu \$a występuje nazwa ciała nadrzędnego; nazwa ciała podrzędnego może mieć dopowiedzenia – przy ich podawaniu obowiązują takie same zasady jak przy dopowiedzeniach do nazwy ciała zbiorowego (patrz \$a),

110

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, będącego organem, jeżeli w \$a znajduje się nazwa geograficzna ciała zbiorowego terytorialnego,
- nazwę imprezy, będącą nazwą rodzajową, gdy impreza jest opisywana pod nazwą ciała zbiorowego.

Przykłady:

110 2# \$a Politechnika Łódzka. **\$b Filia (Bielsko-Biała).**

110 1# \$a Łódź (Polska). **\$b Urząd Miasta. \$b Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej.**

110 2# \$a Polska Akademia Nauk. **\$b Wydział IV - Nauk Technicznych.**

110 2# \$a Polska Akademia Nauk. **\$b Komitet Badań Polarnych. \$b Komisja Historii i Dokumentacji Badań Polarnych (Kraków).**

Jako nazwę identyfikującą imprezę należy traktować także nazwę składającą się z nazwy ciała zbiorowego (\$a) i określenia typu imprezy wskazującego jej związek z działalnością organizacyjną tego ciała (\$b):

110 2# \$a Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego. **\$b Walny Zjazd Delegatów** \$n (28 ; \$d 1984 ; \$c Warszawa).

245 10 \$a XXVIII Walny Zjazd Delegatów, Warszawa, 16-17 1984 r. / \$c Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego „SITPNiG”.

110 2# \$a Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”. **\$b Zjazd Krajowy Delegatów** \$n (1 ; \$d 1981 ; \$c Gdańsk).

245 10 \$a I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, Gdańsk, październik-81 : \$b dokumenty II tury zjazdu, uchwała programowa (wraz z aneksem).

\$c – miejsce imprezy (NP)

Jeżeli nazwa miejsca odbycia imprezy nie stanowi integralnej części nazwy imprezy, w podpolu \$c podaje się nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza; uzupełnia się ją o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej (kraju, stanu dla USA lub województwa dla Polski), gdy jest to konieczne dla identyfikacji miejsca odbycia. Nazwę jednostki administracyjnej poprzedza się przecinkiem i odstępem.

Jeżeli impreza odbywała się w dwóch miejscach, w podpolu \$c podaje się obie nazwy oddzielone kreską ukośną obwiedzioną odstępami. Przy więcej niż dwóch miejscowościach podaje się nazwę pierwszej z nich i skrót 'etc'.

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy podaje się w miarę możliwości w języku polskim, zgodnie z normą PN-N-01228:1994.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i/lub podpolu \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

Przykłady:

110 2# \$a Polskie Towarzystwo Nukleonicy. \$b Walny Zjazd \$n (3 ; \$d 1994 ; \$c **Warszawa**).

110 2# \$a Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych. \$b Zjazd-Zebranie Delegatów \$n (22 ; \$d 1994 ; \$c **Szczawnica**).

\$d – data imprezy (P)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy, której nazwa wymieniona jest w podpolu \$b. W celu odróżnienia kilku imprez o takiej samej nazwie można też podać datę dzienną i miesięczną wg PN-N-01204:1990

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c. Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je średnikiem poprzedzonym odstępem.

Przykłady:

110 2# \$a Polskie Towarzystwo Genetyczne. \$b Walny Zjazd \$n (11 ; \$d **1992** ; \$c **Kraków**).

110 2# \$a Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego. \$b Walny Zjazd Delegatów \$n (28 ; \$d **1984** ; \$c **Warszawa**).

110

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n zawiera numer imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego. Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi niezależnie od formy, jaka występuje w dokumencie będącym podstawą opisu.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

Przykłady:

110 2# \$a Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność". \$b Zjazd Krajowy Delegatów **\$n (1 ; \$d 1981 ; \$c Gdańsk)**.

245 10 \$a I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ "Solidarność", Gdańsk, październik-81 : \$b dokumenty II tury zjazdu, uchwała programowa (wraz z aneksem).

110 2# \$a Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. \$b Walny Zjazd **\$n (19 ; \$d 1976 ; \$c Buffalo)**.

245 10 \$a XIX Walny Zjazd Stow. Weteranów Armii Polskiej w Ameryce : \$b 1921-1976 : May 29,30,31, 1976 – Buffalo, New York.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$b zawsze poprzedza się kropką.
- Podpola: \$c, \$d, \$n ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Pole kończy się kropką.

111 – Hasło główne-nazwa imprezy (NP)*Wskaźniki:*

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy:

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa imprezy (NP)

\$n – numer imprezy (P)

\$d – data imprezy (NP)

\$c – miejsce imprezy (NP)

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Imprezą nazywamy w tej instrukcji posiadające własną nazwę krótkotrwałe okolicznościowe zgromadzenia i zespoły obejmujące kongresy, sympozja, spotkania, konferencje, zjazdy, festiwale, targi, zawody sportowe, wystawy, ekspedycje, sobory, synody itp.

Hasło korporatywne zawierające nazwę imprezy można sformułować tylko wtedy, gdy impreza posiada własną wyróżniającą nazwę. Uważamy, że impreza ma wyróżniającą nazwę również wtedy, jeżeli nazwa rodzajowa imprezy jest powiązana składniowo z tematem imprezy, przy czym określenia „na temat”, „z zakresu”, „z cyklu”, „pod nazwą”, „z okazji”, „on”, „sur” są wystarczającym powiązaniem typu imprezy i jej tematu.

Katalogując książkę, która zawiera materiały dotyczące imprezy (program, sprawozdanie, referaty, streszczenia referatów itp.), w polu 111 podaje się nazwę imprezy tylko wtedy, jeżeli nazwa ta występuje w **pierwszej strefie opisu bibliograficznego** — stanowi tytuł właściwy, wchodzi w jego skład lub występuje w dodatku do tytułu. W innych przypadkach nazwę własną imprezy podaje się w polu 711 jako hasło dodatkowe.

Przykłady:

- 111 2# \$a Krajowa Konferencja Automatyki \$n (12 ; \$d 1994 ; \$c Gdynia).
245 10 \$a XII Krajowa Konferencja Automatyki, Gdynia 6-8 września
1994 : \$b materiały / \$c red. nauk. Józef Lisowski ; Polskie
Stowarzyszenie Pomiarów, Automatyki i Robotyki „POLSPAR”.
- 111 2# \$a Konferencja na temat: Sieci i systemy informatyczne – teoria,
projekty, wdrożenia \$n (4 ; \$d 1996 ; \$c Łódź).
245 10 \$a IV Konferencja na temat: Sieci i systemy informatyczne – teoria,
projekty, wdrożenia, Łódź, 25 września 1996 / \$c Politechnika
Łódzka. Samodzielny Zakład Sieci Komputerowych.
- 111 2# \$a REE'97 \$n (4 ; \$d 1997 ; \$c Kazimierz Dolny).
245 10 \$a REE'97 : \$b rynek energii elektrycznej : rozwój i konkurencja :
materiały IV Konferencji Naukowo-Technicznej, Kazimierz Dolny,
24-25 kwietnia 1997 r. / \$c [skład tekstów i oprac. red. Zbigniew
Połecki].
- 111 2# \$a Kongres Leśników Polskich \$d (1997 ; \$c Białystok etc.).
245 10 \$a Kongres Leśników Polskich, 24-26 kwietnia 1997, Białystok,
Lublin, Łódź, Olsztyn, Radom, Toruń, Warszawa : \$b materiały i
dokumenty. \$n T. 2, \$p Referaty. \$n Cz. 1, \$p Sekcje tematyczne
I-III / \$c [kom. red. Tomasz Borecki et al.].
- 111 2# \$a International Physics Olympiad \$n (15 ; \$d 1984 ; \$c Sigtuna).
245 10 \$a Proceedings of 15. International Physics Olympiad, Sigtuna,
Sweden, 84.06.24 – 84.07.01 : \$b (including competition tasks and
their solutions).
- 111 2# \$a Congress of the International Union of Game Biologists \$n (18 ; \$d
1987 ; \$c Kraków).
245 10 \$a Abstracts of the XVIIIth Congress of the International Union of
Game Biologists / \$c ed. B. Bobek [et al.].

Nie należy formułować hasła korporatywnego głównego ani dodatkowego, jeżeli impreza nie ma identyfikującej ją nazwy własnej, np.

- jeżeli w książce jest określony tylko ogólnie typ imprezy, ewentualnie powiązany z nazwą jej organizatora, sponsora i/lub miejscem odbycia, np.:

Konferencja Naukowa
 Ogólnopolskie Sympozjum
 Szkoła Zimowa
 An Expert Meeting
 IV Konferencja Naukowa, Zamek Książ k. Wałbrzycha, 11-14 września 1990
 III Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna, Kraków 14-15 marca 1990
 Colloque de Toulouse
 Symposium held in Chicago, June 6, 1969
 A symposium sponsored by the Armstrong Cork Company, held at its Research and Development Center, Lancaster, Pennsylvania
 Proceedings of a Conference organized by the Institute of Mathematics and its Applications and held at the University of Manchester, 17-19 September, 1984

- tytuł książki zawiera temat imprezy nie powiązany składniowo z określeniem typu imprezy, np.:

Konferencja Naukowo-Techniczna „Człowiek a tworzywa”

Konferencja „Szkoły biznesu – osiągnięcia i perspektywy”, Łódź 29-30 listopada 1993

Nowe technologie, obrabiarki, urządzenia, materiały i akcesoria dla meblarstwa : materiały szkoleniowo-promocyjne z seminarium zorganizowanego dla głównych technologów i kierowników laboratoriów fabryk mebli, Zakopane 6-14 października 1995

Jeżeli w nazwie imprezy występuje nazwa ciała zbiorowego powiązana składniowo z nazwą rodzajową wskazującą, że jest to impreza związana z działalnością organizacyjną tego ciała, stosuje się pole 110.

Jeżeli opisywana książka dotyczy więcej niż jednej, ale nie więcej niż trzech imprez, imprezy te mają identyfikujące je nazwy własne, nie można stwierdzić, że jedna odbywa się w ramach drugiej, to w polu 111 umieszcza się nazwę imprezy

111

wyróżnioną lub jeśli taka sytuacja nie zachodzi to nazwę imprezy występującą w dokumencie na pierwszym miejscu. Nazwy pozostałych dwóch imprez umieszcza się w polach 711. Gdy imprez jest więcej niż trzy, pola 111 nie wypełnia się.

W haśle głównym podaje się nazwę własną imprezy odbywającej się w ramach innej imprezy.

Jeżeli impreza odbywa się w ramach stałego cyklu imprez, w haśle głównym podaje się jej nazwę własną, a nie nazwę cyklu.

Hasło korporatywne zawierające nazwę imprezy podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość '2' oznacza, że hasłem jest nazwa własna imprezy podana w naturalnej kolejności jej składników. Nazwą może być też akronim lub inny skrót. Nazwa może zawierać dopowiedzenia.

Przykład:

111 2# \$a Ogólnopolskie Konwersatorium nt. Sztuczna inteligencja i systemy hybrydowe \$n (9 ; \$d 1996 ; \$c Siedlce / Warszawa).

Wskaźnik drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – nazwa imprezy (NP)

W podpole \$a wpisuje się nazwę własną imprezy w pełni ją identyfikującą.

Temat imprezy występujący w nazwie własnej imprezy piszemy w następujący sposób: pierwsze słowo tematu z dużej litery a następne słowa z małej litery.

Rodzajniki występujące na początku nazwy zwykle pomija się, chyba że decydują o szeregowaniu.

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne.

W nazwie imprezy pomija się numer niezależnie od sposobu jego wyrażenia.

W nazwie imprezy pomija się datę jej odbycia, jeżeli nie stanowi ona integralnej części nazwy.

W nazwie imprezy pomija się nazwę miejsca jej odbycia, jeżeli występuje na końcu nazwy jako element, który może być oddzielony.

Nazwę własną imprezy możemy w razie potrzeby uzupełnić dopowiedzeniem w podpolu \$a w nawiasach okrągłych, które określi bliżej tą imprezę, np. określi jej rodzaj.

Nazwę własną imprezy należy uzupełnić dopowiedzeniami podawanymi w następującej kolejności: numer imprezy (\$n), data imprezy (\$d) i miejsce jej odbycia (\$c).

Przykłady:

111 2# \$a **Ogólnopolskie Konwersatorium nt. Sztuczna inteligencja i systemy hybrydowe** \$n (9 ; \$d 1996 ; \$c Siedlce / Warszawa).

245 10 \$a IX Ogólnopolskie Konwersatorium nt. Sztuczna inteligencja i systemy hybrydowe, Siedlce-Warszawa 18-19 września 1996 – CIR' 96 (cybernetyka – inteligencja – rozwój) / \$c [red. nauk. Jerzy Tchórzewski].

Temat konferencji w nazwie z dużej litery, następne słowa z małej.

111 2# \$a **Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie** \$d (1972-1975 ; \$c Helsinki).

245 10 \$a Akt Końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Helsinki, 1 sierpnia 1975 r.

111 2# \$a **Budownictwo Sakralne '98** \$n (2 ; \$d 1998 ; \$c Białystok).

245 10 \$a Budownictwo sakralne '98 : \$b konferencja naukowo-techniczna Budownictwo miast i wsi, Białystok 7-8 maja 1998 / \$c Politechnika Białostocka, ZO PZITB w Białymstoku, ZO SARP w Białymstoku.
Rok stanowi integralną część nazwy imprezy.

111 2# \$a **Deutscher Bibliothekartag** \$n (81 ; \$d 1991 ; \$c Kassel).
245 10 \$a Deutscher Bibliothekartag in Kassel 1991 : \$b wissenschaftliche Bibliotheken im vereinten Deutschland / \$c hrsg. von Engelbert Plassmann, Hildegard Müller, Werner Tussing.
Pominięta nazwa miejsca w nazwie imprezy.

\$c – miejsce imprezy (NP)

Podpole \$c zawiera nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza. Nazwy te podaje się w języku polskim, jeżeli takie są w użyciu.

Dwie miejscowości wymienia się w jednym podpolu \$c, oddzielając ich nazwy od siebie ukośną kreską obwiedzioną odstępami; przy większej liczbie miejscowości podaje się nazwę pierwszej z nich oraz skrót *etc.*

Jeżeli jest potrzebne bliższe określenie miejsca, to nazwę miejsca imprezy uzupełnia się o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej (kraju, stanu – w przypadku USA lub województwa – w przypadku Polski).

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i/lub \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

Przykłady:

111 2# \$a REE'97 \$n (4 ; \$d 1997 ; \$c **Kazimierz Dolny**).
245 10 \$a REE'97 : \$b rynek energii elektrycznej : rozwój i konkurencja : materiały IV Konferencji Naukowo-Technicznej, Kazimierz Dolny, 24-25 kwietnia 1997 r. / \$c [skład tekstów i oprac. red. Zbigniew Połecki].

- 111 2# \$a Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Instytutu Matematyki Politechniki Krakowskiej \$d (1994 ; \$c **Kraków / Przegorzały**).
- 245 10 \$a Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Instytutu Matematyki Politechniki Krakowskiej, Kraków-Przegorzały, 12-13 listopada 1994 r. : \$b materiały pokonferencyjne : streszczenia referatów / \$c Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki. Instytut Matematyki.
- 111 2# \$a Konferencja Kaszubsko-Słowińska \$n (4 ; \$d 1996 ; \$c **Ustka etc.**).
- 245 10 \$a IV Konferencja Kaszubsko-Słowińska : \$b materiały z konferencji, Ustka – Słupsk – Bytów, 24 VI-26 VI 1996 r. / \$c pod red. Hieronima Rybickiego.

\$d – data imprezy (NP)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy opisywanej pod jej własną nazwą. Ze względów identyfikacyjnych można też podać datę dzienną.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c. Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je średnikiem poprzedzonym odstępem.

Przykład:

- 111 2# \$a International Conference on Algebra \$d (1989 ; \$c Nowosybirsk).
- 245 10 \$a Proceedings of the International Conference on Algebra : \$b dedicated to the memory of A. I. Mal'cev. \$n Pt. 1 / \$c L.A. Bokut', Yu. L. Ershov, A. I. Kostrikin – eds.

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$e podaje się nazwę części imprezy lub nazwę innej jednostki podrzędnej opisywanej pod nazwą imprezy.

Nazwę jednostki podrzędnej poprzedza się kropką.

Przykład:

111

111 2# \$a Wrocławskie Dni Nauki i Techniki \$n (22 ; \$d 1996). \$e
Symposium Naukowo-Techniczne.

Nazwę imprezy towarzyszącej podano w haśle w formie jednostki podrzędnej.

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n zawiera numer imprezy opisywanej pod jej nazwą własną.

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

Przykład:

111 2# \$a Krajowa Konferencja Automatyki \$n (12 ; \$d 1994 ; \$c Gdynia).

245 10 \$a XII Krajowa Konferencja Automatyki, Gdynia 6-8 września 1994 :
\$b materiały / \$c red. nauk. Józef Lisowski ; Polskie Stowarzyszenie
Pomiarów, Automatyki i Robotyki „POLSPAR”.

ZNAKI UMOWNE

- Podpola: \$n, \$d, \$c są ujęte łącznie w nawiasy okrągłe i oddzielone średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpole \$e zawsze poprzedza się kropką.
- Pole kończy się kropką.

130 – Hasło główne – tytuł ujednolicony (NP)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje na liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu

- 0** – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu
- 1-9** – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – tytuł ujednolicony (NP)
- \$n** – numer części dzieła (P)
- \$p** – tytuł części dzieła (P)
- \$f** – rok wydania (NP)
- \$l** – język dzieła (NP)
- \$k** – określenie formy (opisowe) (P)
- \$s** – wersja (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera tytuł ujednolicony dzieła jako hasło główne.

Jest on stosowany, gdy dzieło występuje pod wieloma tytułami i konieczny jest wybór jednego, który będzie go jednoznacznie identyfikował.

Pole 130 stosuje się m.in. w opisie ksiąg świętych (Biblii, Talmudu, Koranu), ksiąg liturgicznych oraz anonimów klasycznych, tzn. dzieł starożytnych i średniowiecznych o nieustalonym autorstwie, publikowanych wielokrotnie w różnych językach pod różnymi tytułami.

Hasło główne-tytuł ujednolicony podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych. Należy stosować zawsze tę samą formę tytułu przejętą z odpowiedniego źródła:

- dla ksiąg liturgicznych Kościoła Katolickiego źródłem jest: *List of uniform titles for liturgical works of the Latin rites of the Catholic Church*. 2ed. London 1981,

130

- dla anonimów klasycznych: *Liste internationale de vedettes uniformes pour les classiques anonymes*. Red. R. Pierrot. Paris 1964 i *Anonymus classics : a list of uniform headings for European literatures*, London 1978.

Pola 130 nie można zastosować, jeżeli w opisie bibliograficznym zostało użyte pole 100, 110 lub 111.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczy to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika określonego ani nieokreślonego. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku pola tytułu ujednoliconego, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1-9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '1' do '9' oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika określonego lub nieokreślonego (Le, The, Der itp.). Znaki diakrytyczne i specjalne związane z rodzajnikiem są włączane do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

Wskaźnik drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – tytuł ujednolicony (NP)

Podpole \$a zawiera tytuł ujednolicony. Dopowiedzenia konieczne dla rozróżnienia tytułów identycznych bądź podobnych podaje się po tytule w nawiasach okrągłych.

Przykład:

130 0# \$a **Chanson de Roland** \$l (pol. ; \$s wersja fr.)
 245 10 \$a Pieśń o Rolandzie : \$b wedle rękopisu oxfordzkiego / \$c w oprac.
 Józefa Bédier ; przeł. Tadeusz Żeleński (Boy) ; wstępem i przypisami
 opatrzył Zygmunt Czerny.

\$f – rok wydania (NP)

W podpolu \$f podaje się datę publikacji dzieła użytą w haśle.

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment, adaptacja itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do oryginalnego dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$a.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

Przykład:

130 0# \$a Alf layla wa-layla \$l (pol. ; **\$k wybór**)
 245 10 \$a Baśniowe lektury : \$b baśnie z tysiąca i jednej nocy / \$c [w przekł.
 z niem. Krzysztofa Radziwiłła i Janiny Zeltzer ; il. barwne Ewa
 Maskow].

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce w postaci skrótu, zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

Przykład:

130

130 0# \$a Koran \$l (arab., pol.)

245 10 \$a Święty Koran : \$b tekst arabski i tłumaczenie polskie / \$c wyd. pod patronatem Hadhrat Mirza Tahir Ahmed.

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części dzieła określonego tytułem ujednoliconym, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym. Oznaczenie części podaje się stosując skróty wg normy PN-N-01158:1985 oraz numer części wyrażony cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła określonego tytułem ujednoliconym, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym.

Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części zawartym w podpolu \$n lub kropką, gdy brak numeru części.

Przykład:

130 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Listy do Koryntian \$l (wł.)

245 13 \$a Le lettere degli Apostolie l' Apocalisse / \$c trad. seconde la Vulgata di Antonio Martini ; rev. di Luigi Nazari di Calabina

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła stanowiącego podstawę opisywanego wydania dzieła.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i nazwą języka zawartą w podpolu \$l. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$k lub \$l.

Przykład:

130 0# \$a Faust \$l (ang. ; \$s wersja niem. z 1592)

245 14 \$a The English Faust Book : \$b a critical edition based on the text of
1592 / \$c ed. By John Henry Jones.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$n poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.
- Zawartość podpól \$f, \$l, \$k, \$s (występują w tej kolejności) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Pole nie kończy się kropką.

240-246

240-246 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności

- 240** – Tytuł ujednolicony
- 243** – *Ujednolicony tytuł zbiorczy*
- 245** – Tytuł właściwy i oznaczenie odpowiedzialności
- 246** – Inne formy tytułu, wariant tytułu

W katalogu centralnym w opisach książek nie stosuje się pola 243 – ujednolicony tytuł zbiorczy.

ZAWARTOŚĆ PÓL

Informacje zawarte w polach 240-246 pozwalają dotrzeć do poszukiwanej książki poprzez jej tytuł właściwy (pole 245) oraz jego odmiany (warianty) pochodzące z katalogowanej książki (pole 246). Tytuł ujednolicony i ujednolicony tytuł zbiorczy (pola 240 i 243) są dodawane przez osobę tworzącą opis lub wydawcę dla pogrupowania i uszeregowania opisów dzieł autorów o obfitej twórczości.

240 – Tytuł ujednolicony (NP)*Wskaźniki:*

pierwszy – podawanie tytułu ujednoliconego na karcie katalogowej lub ekranie

0 – nie będzie drukowany ani wyświetlony

1 – **będzie drukowany lub wyświetlony**

W katalogu centralnym stosuje się tylko wartość „1” pierwszego wskaźnika.

drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu (od **0** do **9**)

Podpola:

\$a – tytuł ujednolicony (NP)

\$n – numer części (P)

\$p – tytuł części (P)

\$f – data publikacji (NP)

\$l – język tekstu (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

Stosowanie podpól jak w polu 130

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 240 zawiera ujednolicony tytuł jednego dzieła i dotyczy znanych dzieł, z zakresu literatury pięknej, filozofii oraz dokumentów powszechnych Kościoła katolickiego, publikowanych pod różnymi tytułami. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się tworzenie tytułu ujednoliconego dla dzieł spoza zakresu literatury, czy filozofii, np.

100 1# \$a Krockow, Christian von \$d (1927-#).

240 14 \$a Die Deutschen in ihrem Jahrhundert, 1890-1990 \$l (pol.)

245 10 \$a Niemcy: ostatnie sto lat / \$c Christian Graf von Krockow ; przeł.
Andrzej Kopacki.

260 ## \$a Warszawa : \$b Volumen : \$b Krag, \$c 1997.

100 1# \$a Mikołajczyk, Stanisław \$d (1901-1966).

240

240 10 \$a Rape of Poland \$l (pol.)

245 10 \$a Zniewolenie Polski : \$b przykład sowieckiej agresji / \$c Stanisław Mikołajczyk.

260 ## \$a Warszawa : \$b Niezależna Oficyna Wydawnicza, \$c 1984.

100 1# \$a Geller, Michail Âkovlevič \$d (1922-1997).

240 10 \$a Utopiâ u vlasti \$l (pol.)

245 10 \$a Utopia u władzy : \$b historia Związku Sowieckiego. \$n T. 2, cz. 5 / \$c Michał Heller, Aleksander Niekricz ; tł. z ros. Andrzej Mietkowski.

260 ## \$a Lublin : \$b Respublica, \$c 1989.

100 1# \$a Geller, Michail Âkovlevič \$d (1922-1997).

240 10 \$a Utopiâ u vlasti \$l (ang.)

245 10 \$a Utopia in power : \$b the history of the Soviet Union from 1917 to the present / \$c Mikhail Heller and Aleksandr Nekrich ; translated from the Russian by Phyllis B. Carlos.

260 ## \$a London : \$b Hutchinson, \$c 1986.

Tytuł ujednolicony podaje się w formie przyjętej w kartotece haseł wzorcowych (CKHW), wyłącznie w rekordach bibliograficznych, w których występuje pole 100 (hasło główne – nazwa osobowa), 110 (hasło główne – nazwa ciała zbiorowego), 111 (hasło główne – nazwa imprezy) i nie może występować równocześnie z polem 130 (hasło główne – tytuł ujednolicony). Pole 240 wypełnia się, zachowując powyższe zasady, gdy:

- katalogowane dzieło jest wielokrotnie wydawane
- tytuł właściwy ulegał zmianom
- tytuł właściwy nie ulega zmianom, ale dodatki do tytułu mogą wpływać na szeregowanie w indeksie
- język dokumentu, który nie jest tłumaczeniem jest inny niż język tekstu
- dokument jest przekładem, którego tytuł właściwy jest taki sam jak tytuł oryginału
- dokument jest przekładem, którego tytuł właściwy, różny od tytułu oryginału, wyrażony jest w języku innym niż język dokumentu
- tytuł oryginału jest odmiennie tłumaczony przez różnych wydawców

Przykłady:

100 1# \$a Hugo, Victor \$d (1802–1885).

240 10 \$a Notre-Dame de Paris \$l (pol.)

245 10 \$a **Katedra Marii Panny w Paryżu** / \$c Wiktor Hugo ; z fr. przeł.
Hanna Szumańska-Grossowa ; [posł. i przypisy Zbigniew
Bieńkowski].

260 ## \$a Warszawa : \$b Świat Książki, \$c 1997.

100 1# \$a Hugo, Victor \$d (1802–1885).

240 10 \$a Notre-Dame de Paris \$l (pol.)

245 10 \$a **Dzwonnik z Notre Dame** / \$c Wiktor Hugo ; [oprac. Joanna
Rodziewicz].

260 ## \$a Warszawa : \$b Arkady, \$c 1997.

100 1# \$a Shakespeare, William \$d (1564-1616).

240 10 \$a Hamlet \$l (pol.)

245 10 \$a **Hamlet, książę Danii** / \$c William Shakespeare ; przeł. Stanisław
Barańczak ; [posł. Willarda Farnhama].

260 ## \$a Poznań : \$b "W Drodze", \$c 1994.

100 1# \$a Shakespeare, William \$d (1564-1616).

240 10 \$a Hamlet \$l (pol.)

245 10 \$a **Hamlet, królówic duński** / \$c William Szekspir ; przeł. Józef
Paszkowski.

260 ## \$a Wrocław : \$b Siedmioróg, \$c 1996.

- tytuł właściwy ulegał zmianom

Przykład:

100 1# Domagalik, Janusz \$d (1931-#).

240 10 \$a Ile? Pięć. Czego? Przygód. Czyich? Detektywa Konopki \$l (pol.)

245 10 \$a **Ile? Pięć. Czego? Przygód Detektywa Konopki** / \$c Janusz
Domagalik ; oprac. graf. Bohdan Butenko.

246 14 \$a Pięć przygód detektywa Konopki

260 ## \$a Warszawa : \$b Nasza Księgarnia, \$c 1988.

100 1# \$a Domagalik, Janusz \$d (1931-#).

240

240 10 \$a Ile? Pięć. Czego? Przygód. Czyich? Detektywa Konopki \$l (pol.)

245 10 \$a **Pięć przygód detektywa Konopki** / \$c Janusz Domagalik.

260 ## \$a Warszawa : \$b Nasza Księgarnia, \$c 1995.

- w przypadku katalogowania prac współwydanych bez tytułu wspólnego — dla tytułu pierwszej pracy współwydanej

Przykłady:

100 1# \$a Faulkner, William \$d (1897–1962).

240 10 \$a Light in August \$l (ros.)

245 10 \$a **Svet v avguste** ; \$b Osobnâk / \$c Uil'âm Folkner ; per. s angl. ;
[vstupitel'naâ statâ B. Gribanova ; illûstracii V. Gorâeva].

700 12 \$a Faulkner, William \$d (1897–1962). \$t Intruder in the dust \$l (ros.)

100 1# \$a Dickens, Charles \$d (1812-1870).

240 10 \$a Christmas carol \$l (pol.)

245 10 \$a **Kolęda czyli Opowieść o duchu** ; \$b Świerszcz za kominem :
bajka o domowym ognisku / \$c Charles Dickens ; przeł. Krystyna
Tarnowska.

260 ## \$a Warszawa : \$b Prószyński i S-ka, \$c 1998.

700 12 \$a Dickens, Charles \$d (1812-1870). \$t Cricket on the hearth \$l (pol.)

100 0# \$a Tomasz Morus \$c (św. ; \$d 1478-1535).

240 10 \$a Utopia \$l (ang.)

245 10 \$a **More's Utopia** ; \$b A Dialogue of comfort / \$c introd. by John
Warrington.

260 ## \$a London : \$b Dent ; \$a New York : \$b Dutton, \$c [1951].

700 12 \$a Tomasz Morus \$c (św. ; \$d 1478-1535). \$t Dialogue of comfort \$l
(ang.)

- gdy w CKHW istnieje już tytuł ujednociony w haśle złożonym (*Autor. Tytuł*) — należy wypełnić pole 240 dla tytułu pracy wydanej później samodzielnie

Przykłady:

100 1# \$a Molière \$d (1622–1673).

240 10 \$a Tartuffe \$l (pol.)

245 10 \$a Świętoszek ; \$b **Skąpiec** / \$c Molier ; przeł. Tadeusz Żeleński
(Boy).

260 ## \$a Warszawa : \$b Państw. Instytut Wydawniczy, \$c 1992.
700 12 \$a Molière \$d (1622–1673). \$t **Avare** \$l (pol.)

100 1# \$a Molière \$d (1622–1673).

240 10 \$a Avare \$l (pol.)

245 10 \$a **Skąpiec** / \$c Molier ; w przekł. Tadeusza Boya-Żeleńskiego.

260 ## \$a Warszawa : \$b „Kama”, \$c 1994.

100 1# \$a Kipling, Rudyard \$d (1865-1936).

240 10 \$a **Jungle book** \$l (pol.)

245 10 \$a **Księga dżungli ; Druga księga dżungli** / \$c Rudyard Kipling ;
przekł. autoryz. [z ang.] Józefa Birkenmajera.

700 12 \$a Kipling, Rudyard \$d (1865-1936). \$t **Second jungle book** \$l (pol.)

100 1# \$a Kipling, Rudyard \$d (1865-1936).

240 10 \$a Second jungle book \$l (pol.)

245 10 \$a **Druga księga dżungli** / \$c Rudyard Kipling ; przeł. [z ang.] Józef
Birkenmajer ; [il. Katarzyna Karina Chmiel].

- w przypadku dzieł wielotomowych — dla tytułu samodzielnie wydanej części, jeżeli jej tytuł jest znaczący (wyróżniający) lub dla tytułu całości dzieła wielotomowego wraz z oznaczeniem i numerem oraz ewentualnie tytułem części, jeżeli jej tytuł nie jest wyróżniający

Przykłady:

100 1# \$a Proust, Marcel \$d (1871-1922).

240 10 \$a À l'ombre des jeunes filles en fleurs \$l (pol.)

245 10 \$a **W cieniu zakwitających dziewcząt** / \$c Marcel Proust ;
przeł. Tadeusz Boy-Żeleński.

260 ## \$a Warszawa : \$b Porozumienie Wydawców, \$c 2000.

490 1# \$a **W poszukiwaniu straconego czasu** / Marcel Proust ; \$v 2

800 1# \$a Proust, Marcel \$d (1871-1922). \$t **À la recherche du temps perdu** \$l
(pol.) \$v 2

100 1# \$a Galsworthy, John \$d (1867-1933).

240 10 \$a Man of property \$l (pol.)

245 10 \$a **Posiadacz** / \$c John Galsworthy ; z ang. przeł. Róża
Centnerszwerowa.

260 ## \$a Warszawa : \$b Książka i Wiedza, \$c 1998.

240

490 1# \$a Saga rodu Forsythe'ów / John Galsworthy ; \$v t. 1
800 1# \$a Galsworthy, John \$d (1867-1933). \$t Forsythe saga \$l (pol.) \$v t. 1

100 1# \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969).

240 10 \$a Dziennik. \$p 1953-1956 \$l (węg.)

245 10 \$a Napló (1953-1956) / \$c Witold Gombrowicz ; [ford., az előszót Pályi András].

260 ## \$a Pozsony : \$b Kalligram Könyvkiadó, \$c 2000.

100 1# \$a Livius, Titus Patavinus \$d (59 a.C.-17 p.C.).

240 10 \$a Ab urbe condita. \$n Liber 6 \$l (łac.)

245 10 \$a Ab urbe condita. \$n Book 6 / \$c Livy ; ed. by Christina Shuttleworth Kraus.

260 ## \$a Cambridge : \$b Cambridge Univ. Press, \$c dr. 1998.

- jeżeli tytuł oryginału podany w katalogowanej książce jest taki sam jak jej tytuł ujednolicony — wypełnia się tylko pole 240, nie powtarzając w rekordzie informacji o tytule oryginału

Przykłady:

100 1# \$a Lem, Stanisław \$d (1921-#).

240 10 \$a Doskonała próżnia \$l (ang.)

245 12 \$a A perfect vacuum / \$c Stanislaw Lem ; transl. from the Pol. by Michael Kandel.

260 ## \$a San Diego [etc.] : \$b Harcourt Brace Jovanovich, Publ., \$c cop. 1979.

100 1# \$a Mann, Thomas \$d (1875-1955).

240 10 \$a Buddenbrooks \$l (pol.)

245 10 \$a Buddenbrookowie : \$b dzieje upadku rodziny / \$c Tomasz Mann ; przeł. [z niem.] Ewa Librowiczowa ; [posł. Jerzy Łukosz].

260 ## \$a Wrocław : \$b Wydaw. Dolnośląskie, \$c 1996.

Tytuły oryginałów podane w książkach: „ Doskonała próżnia” i „Buddenbrooks”

- jeżeli tytuł oryginału podany w katalogowanej książce różni się od jej tytułu ujednoliconego — oprócz pola 240 należy wypełnić w rekordzie pole 246 (ze wskaźnikami 1#) dla tytułu oryginału

Przykład:

100 1# \$a Cervantes Saavedra, Miguel de \$d (1547-1616).

240 10 \$a Don Quijote \$l (pol.)

245 10 \$a Don Kichot z La Mancy / \$c Miguel de Cervantes Saavedra ;
przeł. [z hisz.] Józef Wittlin ; [il. Gustave Doré].

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha

260 ## \$a Wrocław : \$b Siedmioróg, \$c 1997.

Pola 240 nie wypełnia się:

- gdy tytuł dzieła wchodzi w skład tytułu właściwego innego dzieła, poza przypadkiem, gdy sam autor w ten sposób zatytułował dzieło

Przykład:

100 1# \$a Wilde, Oscar \$d (1854-1900).

245 10 \$a **Szczęśliwy książę i inne opowiadania** / \$c Oskar Wilde ; tł. I.
Tuwim i J. Stawiński.

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Happy prince and other tales

260 ## \$a Warszawa : \$b Nasza Księgarnia, \$c 1997.

ale:

100 1# \$a Wilde, Oscar \$d (1854-1900).

240 10 \$a Happy prince \$l (pol.)

245 10 \$a Szczęśliwy książę / \$c Oskar Wilde ; przeł. Maria Feldmanowa ; [il.
Bożena Truchanowska].

260 ## \$a Warszawa : \$b Nasza Księgarnia, \$c 1965.

- gdy tytuł ujednolicony jest taki sam jak tytuł właściwy

Przykład:

100 1# \$a Dickens, Charles \$d (1812–1870).

245 10 \$a **Little Dorrit** / \$c by Charles Dickens ; with forty ill. by 'Phiz' ;
and an introduction by Lionel Trilling.

260 ## \$a Oxford : \$b Oxford University Press, \$c 1981.

ale:

240

100 1# \$a Dickens, Charles \$d (1812–1870).

240 10 \$a Little Dorrit \$l (pol.)

245 10 \$a Małeńka Dorrit / \$c Karol Dickens ; oprac. Cecylii
Niewiadomskiej.

260 ## \$a Wrocław : \$b Siedmioróg, \$c 1993.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – podawanie tytułu ujednoliconego na karcie katalogowej lub ekranie

0 – nie będzie drukowany/wyświetlony

Wartość ‘0’ oznacza, że tytuł podany w polu 240 nie będzie indeksowany ani widoczny na karcie katalogowej lub w szczegółach bibliograficznych. Tej wartości nie używa się w katalogu NUKAT.

1 – będzie drukowany/wyświetlony

Wartość ‘1’ oznacza, że tytuł podany w polu 240 będzie indeksowany i będzie widoczny na karcie katalogowej oraz w szczegółach bibliograficznych.

Wskaźnik drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość ‘0’ oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczą to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. wielokropek, czy cudzysłów) występujące na początku tytułu nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1-9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartości od ‘1’ do ‘9’ oznaczają liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (Le, Der, The itd.). Znaki diakrytyczne i specjalne (np. apostrof) związane z rodzajnikiem są włączone do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

PODPOLA

\$a – tytuł ujednociony (NP)

W podpolu \$a podaje się tytuł ujednociony wraz z dodatkiem do tytułu i ewentualnie dopowiedzeniem ujętym w nawiasy okrągłe, w celu odróżnienia identycznych tytułów.

Przykłady:

- 100 1# \$a Kant, Immanuel \$d (1724-1804).
 240 10 **\$a Grundlegung zur Metaphysik der Sitten** \$l (pol.)
 245 10 \$a Uzasadnienie metafizyki moralności / \$c Immanuel Kant ; przeł.
 Mściław Wartenberg.
 260 ## \$a Kęty : \$b "Antyk", \$c 2001.
- 100 1# \$a Prus, Bolesław \$d (1847-1912).
 240 10 **\$a Faraon** \$l (ang.)
 245 10 \$a Pharaoh / \$c Bolesław Prus ; transl. from Pol. by
 Christopher Kasperek ; [il. by Ewa Bogucka].
 260 ## \$a Warszawa : \$b Polonia, \$c 1991.
- 100 0# \$a Strabo \$d (ca 68 a.C.-ca 26 p.C.).
 240 10 **\$a Geografika** \$l (ang., grec.)
 245 10 \$a Geography. \$n 5, \$p Books 10-12 / \$c Strabo ; with an Engl. transl.
 by Horace Leonard Jones.
 260 ## \$a Cambridge, Mass. ; \$a London : \$b Harvard Univ. Press, \$c dr.
 2000.
 546 ## \$a Równoległe tekst grec. i przekład ang.
- 041 1# \$a frepol \$h pol
 100 1# \$a Kochanowski, Jan \$d (1530-1584).
 240 10 **\$a Odprawa posłów greckich** \$l (pol., fr.)
 245 13 \$a Le Renvoi des Messagers grecs : \$b tragédie classique de Jean
 Kochanowski (1530-1584) : chronologie, présentation, traduction et
 notes / \$c [oprac.] Edmond Marek.
 260 ## \$a Lille : \$b Club Polonia-Nord, \$c 1992.
 546 ## \$a Tekst równoległe fr. i pol., tł. z pol.

240

\$f – data publikacji (NP)

W podpolu \$f podaje się datę (zazwyczaj rok wydania) wchodzącą w skład hasła. Podpole jest stosowane w katalogu centralnym.

\$k – określenie formy (P)

Podpole \$k zawiera określenie typu: *rękopis, protokoły, wybór, adaptacja, fragment, fragmenty* itp., wyrażające stosunek opisywanego dzieła do tekstu oryginalnego. Jeżeli zachodzi konieczność podania kilku określeń formy dzieła — podaje się je w odrębnych wystąpieniach powtarzalnego podpoła \$k, oddzielając od siebie przecinkiem. Podpole \$k występuje po podpolu \$l.

Przykłady:

100 1# \$a Cervantes Saavedra, Miguel de \$d (1547-1616).

240 10 \$a Don Quijote \$l (pol. ; **\$k przeróbka**)

245 10 \$a Don Kichote / \$c [Miguel de Cervantes] ; tekst i il. Marcia Williams
; przekł. Anna Dorota Kamińska.

260 ## \$a Warszawa : \$b Panda, \$c cop. 1996.

500 ## \$a Nazwa autora na okł.

100 0# \$a Dante Alighieri \$d (1265-1321).

240 10 \$a Divina Commedia \$l (pol. ; **\$k wybór**)

245 10 \$a Boska komedia : \$b (wybór) / \$c Dante Alighieri ; przeł. Edward
Porębowicz.

260 ## \$a Wrocław : \$b Siedmioróg, \$c 1997.

100 1# \$a Petrarca, Francesco \$d (1304-1374).

240 10 \$a Rime \$l (pol. ; **\$k wybór**)

245 10 \$a Sonety do Laury / \$c Francesco Petrarca ; przeł. Jalu Kurek ; wybór
i wstęp Anna Janko.

260 ## \$a Warszawa : \$b Prószyński i S-ka, \$c 2001.

100 1# \$a Carroll, Lewis \$d (1832-1898).

240 10 \$a Alice's adventures in Wonderland \$l (pol. ; **\$k adaptacja**)

245 10 \$a Alicja w Krainie Czarów / \$c Lewis Carrol ; adaptacja Lucy
Kincaid ; il. Gill Guile ; przekł. Krzysztof Tropiło ; [Centrum
Edukacji Dziecięcej].

260 ## \$a Poznań : \$b Wydaw. Podsiadlik-Raniowski i Spółka, \$c cop. 1997.

- 100 1# \$a De Amicis, Edmondo \$d (1846-1908).
 240 10 \$a Cuore \$l (wł. ; \$k adaptacja, **\$k fragmenty**)
 245 10 \$a Dagli Appennini alle Ande : \$b racconto tratto da Cuore / \$c
 Edmondo de Amicis ; a cura di Maria Antonietta Covino Bisaccia,
 Maria Rosaria Francomacaro.
 260 ## \$a Perugia : \$b Guerra, \$c cop. 1997 \$g (1999).

\$l – język tekstu (NP)

Podpole \$l zawiera skrót polskiej nazwy języka tekstu dzieła (wg PN-N-01158:1985), którego tytuł podano w podpolu \$a pola 240. Kilka skrótów (w przypadku dzieł wielojęzycznych) podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

- 100 1# \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969).
 240 10 \$a Ferdydurke **\$l (kataloński)**
 245 10 \$a Ferdydurke / \$c Witold Gombrowicz ; trad. d'Anna Rubió i Jerzy
 Sławomirski.
 260 ## \$a Barcelona : \$b Quqderns Crema, \$c 1998.
- 100 1# \$a Verne, Jules \$d (1828-1905).
 240 10 \$a Enfants du capitaine Grant **\$l (pol.)**
 245 10 \$a Dzieci kapitana Granta / \$c Juliusz Verne ; [ryciny aut. Edouarde
 Riou].
 260 ## \$a Kraków : \$b Zielona Sowa, \$c 2000.
- 100 1# \$a Lem, Stanisław \$d (1921-#).
 240 10 \$a Bajki robotów **\$l (niem.)**
 245 10 \$a Robotermärchen / \$c Stanisław Lem ; [hrsg. von Franz
 Rottensteiner ; aus dem pol. von I. Zimmermann-Göllheim und Caesar
 Rymarowicz].
 260 ## \$a Frankfurt am Main : \$b Suhrkamp Verlag, \$c 1978.
- 041 1# \$a gre \$a eng \$h gre
 100 0# \$a Xenophon \$d (ca 430-ca 355 a.C.).
 240 10 \$a Anabasis **\$l (grec., ang.)**
 245 10 \$a Anabasis. \$n 3 / \$c Xenophon ; with an Engl. transl. by Carleton L.

240

Brownson ; revised by John Dillery.

260 ## \$a Cambridge ; \$a London : \$b Harvard University Press, \$c 1998.

500 ## \$a Równoległe tekst grek. i przekład ang.

\$n – numer części (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części, gdy tytuł ujednolicony utworzono dla części dzieła opisywanego w polu 240. Oznaczenie części skraca się wg PN-N-01158:1985, a numer części podaje się cyfrą arabską.

Przykłady:

100 0# \$a Apollonius Rhodius \$d (295-ca 230 a.C).

240 10 \$a Argonautik-on. **\$n Bibli-on 3** \$l (grec.)

245 10 \$a Argonautica : \$b book 3 / \$c Apollonius of Rhodes ; ed. by R.L. Hunter.

260 ## \$a Cambridge : \$b Cambridge University Press, \$c dr. 1998.

100 1# \$a Suetonius Tranquillus, Caius \$d (ca 70-ca 140).

240 10 \$a De vita Caesarum. **\$n Liber 8** \$l (łac. ; \$k fragment)

245 10 \$a Domitian / \$c Suetonius ; ed. with introd., comment. and bibliogr. by Brian W. Jones.

260 ## \$a Bristol : \$b Bristol Classical Press, \$c 1996.

\$p – tytuł części (P)

Podpole \$p zawiera niewyróżniający tytuł części dzieła wielotomowego, dla której utworzono tytuł ujednolicony.

Przykład:

100 1# \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969).

240 10 \$a Dziennik. **\$p 1961-1966** \$l (ang.)

245 10 \$a Diary. \$n Vol. 3, \$p (1961-1966) / \$c Witold Gombrowicz ; transl. by Lillian Vallee, gen. ed. Jan Kott.

260 ## \$a Evanston : \$b Northwestern University Press, \$c 1993.

\$s – wersja (NP)

Podpole \$s zawiera oznaczenie wersji, wydania itp. informacje użyte w haśle,

np. *libretto*, wersja z 1550, wersja niem.

Przykłady:

100 1# \$a Hofmansthal, Hugo von \$d (1874-1929).

240 10 \$a Elektra \$l (ang., niem. ; **\$s libretto**)

245 10 \$a Elektra : \$b tragedy in one act / \$c by Hugo von Hofmansthal ;
Engl. version by Alfred Kalisch ; music by Richard Strauss.

260 ## \$a [London ; \$a New York] : \$b Boosey & Hawkes, \$c [1977],
cop.1943.

500 ## \$a Libretto in English and German, na podst. "Elektry" Sofoklesa.

100 1# \$a Green, Roger Lancelyn \$d (1918-1987).

240 10 \$a King Arthur and the His Knights of the Round Table \$l (pol. ; **\$s wersja ang.**)

245 10 \$a Król Artur i rycerze Okrągłego Stołu / \$c Roger Lancelyn Green ;
przeł.: Krystyna Tarnowska i Andrzej Konarek.

260 ## \$a Warszawa : \$b RTW, \$c cop. 1999.

100 1# \$a Hugo, Hermann \$d (1588-1629).

240 10 \$a Pia desideria \$l (niem. ; **\$s wyd. 12 z 1629**)

245 10 \$a Hermanni Hugonis S. J. Gottsälinger Verlangen drey Bücher : \$b
(1662) / \$c Wencel Scherffer von Scherffenstein ; hrsg. und mit einem
Nachw. vers. von Michael Schilling.

260 ## \$a Tübingen : \$b Niemeyer, \$c 1995.

ZNAKI UMOWNE:

- Przed podpołem \$n stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropkę, jeżeli brak podpoła \$n.
- Podpoła \$f, \$l, \$k i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Na końcu pola 240 nie stawia się kropki

243

243 – Ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)

Pole nie jest stosowane w katalogu NUKAT.

Wskaźniki:

pierwszy – podawanie tytułu ujednoliczonego na karcie katalogowej lub ekranie

0 – tytuł nie będzie drukowany ani wyświetlany

1 – tytuł będzie drukowany lub wyświetlany

drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu (od 0 do 9)

Podpola:

\$a – ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)

\$n – numer części (P)

\$p – tytuł części (P)

\$l – język tekstu (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

\$f – rok wydania (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Tytuł w języku polskim (najczęściej nazwa rodzajowa) nadawany przez wydawcę, przejęty z opisywanego dzieła, grupujący zbiory prac autorów o obfitej twórczości. Występuje jedynie w rekordach, w których występuje pole 100.

Tytuł zbiorczy nadawany przez katalogującego nie może być podawany w polu 243.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – podawanie tytułu ujednoliczonego na karcie katalogowej lub ekranie

0 – nie będzie drukowany ani wyświetlony

Wartość '0' oznacza, że tytuł podany w polu 243 nie będzie się wyświetlał w indeksie i nie będzie widoczny na karcie katalogowej/w szczegółach bibliograficznych

1 – będzie drukowany lub wyświetlony

Wartość '1' oznacza, że tytuł podany w polu 243 będzie się wyświetlał w indeksie i będzie widoczny na karcie katalogowej lub w szczegółach bibliograficznych.

Wskaźnik drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu**0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu**

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczą to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. wielokropek, czy cudzysłów) występujące na początku tytułu nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1-9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartości od '1' do '9' oznaczają liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (Le, Der, The itd.). Znaki diakrytyczne i specjalne (np. apostrof) związane z rodzajnikiem są włączone do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

*PODPOLA***\$a – ujednolicony tytuł zbiorczy (NP)**

Zazwyczaj występują tytuły: Dzieła wszystkie, Dzieła wybrane, Eseje, Korespondencja, Nowele i opowiadania, Pamiętniki, Poezja, Powieści, Przemówienia, Publicystyka, Utwory dramatyczne, Wykłady.

\$f – rok wydania (NP)

243

W podpolu \$f podaje się datę publikacji użytą w haśle.

\$k – określenie formy (P)

Stosuje się następujące określenia: wybór, fragmenty. Jeżeli zachodzi konieczność podania kilku określeń formy dzieła — podaje się je w odrębnych wystąpieniach powtarzalnego podpoła \$k, oddzielając od siebie przecinkiem.

\$l – język tekstu (NP)

Podaje się skrót polskiej nazwy języka wg PN-N-01158:1985. Kilka skrótów podaje się w jednym podpolu \$l oddzielając je od siebie przecinkami.

\$n – numer części (P)

Oznaczenie części dzieła, któremu wydawca nadał tytuł zbiorczy (skrót wg PN-N-01158:1985) i numer części podany cyfrą arabską.

\$p – tytuł części (P)

Tytuł części dzieła opatrzonego tytułem zbiorczym.

\$s – wersja (NP)

Oznaczenie wersji lub wydania dzieła opatrzonego tytułem zbiorczym.

Przykłady:

100 1# \$a O'Brien, Conor Cruise \$d (1917-#).

243 10 \$a Dzieła wybrane \$l (ang. ; \$k wybór)

245 10 \$a Conor : \$b a biography of Conor Cruise O'Brien : anthology / \$c
Donald Harman Akenson.

ZNAKI UMOWNE:

- Przed podpołem \$n stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, o ile występuje podpole \$n lub kropkę, jeżeli nie ma podpoła \$n.

243

- Podpola \$l, \$k, \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Pole **243** nie kończy się kropką.

245

245 – Tytuł właściwy i oznaczenie odpowiedzialności (NP)

Wskaźniki:

pierwszy – dodatkowe wyszukiwanie pod tytułem

0 – tytuł z pola 245 nie jest dodatkowym czynnikiem wyszukiwania

1 – tytuł jest dodatkowym czynnikiem wyszukiwania

drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu (od **0** do **9**)

Podpola:

\$a – tytuł (NP)

\$h – nośnik (NP)

\$b – ciąg dalszy tytułu (NP)

\$n – numer części (P)

\$p – tytuł części (P)

\$c – dodatkowe elementy strefy tytułu/oznaczenie odpowiedzialności (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 245 zawiera tytuł, dodatki do tytułu, oznaczenie odpowiedzialności, przejęte zasadniczo z głównej strony tytułowej dokumentu. Dane przejmowane spoza strony tytułowej – ujmuje się w nawiasy kwadratowe, a spoza katalogowanej książki – podaje się w polu uwag 500.

Jeżeli występuje kilka stron tytułowych w różnych językach lub alfabetach, jako podstawę opisu należy wybrać stronę w języku zasadniczej części książki, lub z braku takiego kryterium – pierwszą stronę tytułową recto. Jeżeli informacje podano na dwóch stronicach na rozwarciu bez powtórzeń – traktuje się je jako jedną, główną stronę tytułową.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – dodatkowe wyszukiwanie pod tytułem

0 – tytuł z pola 245 nie jest dodatkowym czynnikiem wyszukiwania

Wartość '0' oznacza, że dodatkowe hasło utworzone dla tytułu jest różne niż tytuł w polu 245 (rekord zawiera np. pole 246 Wariant tytułu) lub hasło dodatkowe nie jest wymagane

1 – tytuł jest dodatkowym czynnikiem wyszukiwania

Wartość '1' oznacza, że tytuł z pola 245 jest dodatkowym czynnikiem wyszukiwania. Pierwszy wskaźnik przyjmuje wartość 1 również, gdy w rekordzie występuje jedno z pól haseł głównych 1XX.

Wskaźnik drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu**0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu**

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczą to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. wielokropek, czy cudzysłów) występujące na początku tytułu nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu, np.

245 10 \$a ... A każdy szpieg to książę : \$b pełna historia wywiadu izraelskiego / \$c Dan Raviv, Yossi Melman ; z ang. przeł. Eugeniusz Molejko.

245 10 \$a "A słowo Boże rozszerzało się i rosło" : \$b programowa funkcja Dz 12, 1-24 w kompozycji księgi / \$c Waldemar Rakocy.

245 10 \$a `A propos de la double prononciation de „Missouri” / \$c [Witold Mańczak].

1-9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartości od '1' do '9' oznaczają liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (Le, Der, The itd.). Znaki diakrytyczne i specjalne (np. apostrof) związane z rodzajnikiem są włączone do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu, np.

245

245 12 \$a L`informatique / \$c Pierre Mathelot.

245 13 \$a An A to Z of British life : \$b [dictionary of Britain] / \$c Adrian Room.

245 04 \$a The ABC of business culture / \$c Monika Woytowicz-Neymann [et al.].

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

W podpolu \$a podaje się tytuł właściwy katalogowanej książki, włącznie z tytułem obocznym, czyli tytuł przejęty z głównej strony tytułowej lub jej substytutu. W przypadku występowania kilku stron tytułowych w różnych językach – do podpola \$a pola 245 przejmuje się tytuł w języku zasadniczej części katalogowanej książki. Jeżeli takiego kryterium nie da się zastosować – tytuł z pierwszej strony tytułowej recto.

Do podpola \$a przejmuje się tytuł w formie w jakiej występuje na stronie tytułowej. Wyjątkiem od tej zasady jest zachowanie pisowni wielkich liter – należy je stosować zgodnie z ortografią języka tytułu oraz interpunkcji – należy stosować polskie zasady w zakresie przestankowania.

Nie należy uwspółcześniać pisowni; dla tytułu w pisowni uwspółcześnionej można utworzyć pole 246 (Wariant tytułu), np.

245 10 \$a O **misterjach Cyprjana** Norwida / \$c Zofja Szmydtowa.

246 1# \$a O **misteriach Cypriana** Norwida

245 10 \$a Szymona Mariciusa z Pilzna O szkołach czyli **Akademjach** ksiąg dwoje (1551) / \$c przeł. i objaśnił Antoni Danysz.

246 1# \$a O szkołach czyli **Akademiach** ksiąg dwoje

Nie należy poprawiać błędów pisowni, podając w nawiasach kwadratowych w polu 245 poprawną formę. Po błędnym wyrazie stawia się wykrzyknik [!] ujęty w nawiasy kwadratowe – tytuł poprawiony można podać w polu 246 (Wariant tytułu z drugim wskaźnikiem # – odstęp), np.

245 00 \$a African **semminar** [!] series

246 1# \$i Poprawny tyt.: \$a African **seminar** series

Można skracać tytuły zbyt rozwlekłe, zachowując trzy pierwsze wyrazy, pod warunkiem, że sens tytułu się nie zmieni. Pominięcia zaznacza się wielokropkiem ujętym w nawiasy kwadratowe, np.

245 00 \$a Prize essays on spinning, as they appeared in the wool and cotton reporter [...].

Jeżeli wśród trzech pierwszych wyrazów tytułu właściwego, podanego w podpolu \$a pola 245, wystąpi **skrót** wyrazu, nazwy lub **liczba** – należy powtórzyć tytuł wraz z rozwiązaniem skrótem lub słownym wyrażeniem liczby w polu 246 (Wariant tytułu, z drugim wskaźnikiem # – spacja)

Przykłady:

245 00 \$a **30** lat Wydziału Elektrycznego Politechniki Zielonogórskiej : \$b 1967-1997 / \$c pod red. Józefa Korbicza.

246 3# \$a **Trzydzieści** lat Wydziału Elektrycznego Politechniki Zielonogórskiej

245 10 \$a **700** zadań z matematyki : \$b ze wstępem teoretycznym i rozwiązaniami. \$n Cz. 1, \$p Teoria zadania / \$c Jacek Kaczmarczyk.

246 3# \$a **Siedemset** zadań z matematyki : \$b ze wstępem teoretycznym i rozwiązaniami

245 10 \$a **87** przykładów w Fortranie : \$b elektroniczna technika obliczeniowa [...] / \$c Andrzej Adamski, Andrzej Turnau, Jan Werewka.

246 3# \$a **Osiemdziesiąt siedem** przykładów w Fortranie

245 14 \$a The **VDM-SL** : \$b reference guide / \$c John Dawes.

246 1# \$a **Vienna Development Method-Specification Language**

245 10 \$a **WWW** – prosto i przystępnie / \$c Thomas Franke.

246 1# \$a **World Wide Web** – prosto i przystępnie

245 10 \$a **CEFTA** – Środkowoeuropejska Strefa Wolnego Handlu / \$c Aleksandra Sołtysińska, Paweł Czubik.

246 1# \$a **Central European Free Trade Area** – Środkowoeuropejska Strefa Wolnego Handlu

Prace współwydane pod wspólnym tytułem

Jako dzieło współwydane traktuje się dokument opublikowany wraz z innym dokumentem bez wspólnej strony tytułowej lub ze wspólną stroną tytułową, gdzie na takiej stronie podano zarówno tytuł wspólny, jak i tytuły poszczególnych prac. **Za dzieło współwydane nie można uznać dzieła, które nie posiada własnej strony tytułowej lub dane o nim nie zostały wymienione na wspólnej stronie tytułowej.**

W podpolu \$a pola 245 podaje się **tytuł wspólny** dla wszystkich prac współwydanych w znaczeniu podanym powyżej. Tytuły poszczególnych prac podaje się w polu **505** (Uwaga o zawartości), tworząc dla nich hasła dodatkowe typu *Autor. Tytuł/Tytuł ujednolicony* w kolejnych wystąpieniach pola **700** lub **740** *Tytuł*

Przykłady:

Prace współwydane pod wspólnym tytułem różnego autorstwa

245 00 \$a Socjologiczne problemy pracy w hutnictwie.

505 00 \$t Innowacja w zakresie czasu pracy w hutnictwie : społeczne konsekwencje czterobrygadowego systemu pracy / \$r Franciszek Adamski. \$t Mistrz hutniczy : studium z zakresu socjologii organizacji pracy / \$r Jerzy Sikorski.

700 12 \$a Adamski, Franciszek. \$t Innowacja w zakresie czasu pracy w hutnictwie

700 12 \$a Sikorski, Jerzy. \$t Mistrz hutniczy

Prace współwydane pod wspólnym tytułem tego samego autorstwa

245 10 \$a Jawa i mrzonka / \$c Antoni Słonimski.

505 0# \$a Spowiedź emigranta ; Jak to było naprawdę.

700 12 \$a Słonimski, Antoni \$d (1895-1976). \$t Spowiedź emigranta \$l (pol)

700 12 \$a Słonimski, Antoni \$d (1895-1976). \$t Jak to było naprawdę \$l (pol.)

Prace współwydane bez wspólnego tytułu

Jeżeli tytuły prac współwydanych **jednego autorstwa** podano na stronie tytułowej – w podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł pracy wymienionej na pierwszym miejscu, a tytuł następnej pracy w podpolu \$b pola 245.

Dla prac wymienionych w podpolu \$b tworzy się hasła dodatkowe typu *Autor. Tytuł/Tytuł ujednolicony* w polu 700 lub *Tytuł* w polu 740.

Przykłady:

245 10 \$a Młodzieniec z dawnych lat ; \$b Maltaverne / \$c François Mauriac ; przeł. Zofia Milewska.

700 12 \$a Mauriac, François \$d (1885-1970). \$t Maltaverne \$l (pol.)

245 14 \$a Die Mutter der Könige : \$b Roman ; Die Verteidigung Granadas : Erzählung / Kazimierz Brandys ; aus dem Poln. von Wanda Brońska-Pampuch.

700 12 \$a Brandys, Kazimierz \$d (1916-2000). \$t Obrona Grenady \$l (niem.)

Jeżeli tytuły prac współwydanych **różnego autorstwa** podano na stronie tytułowej – w podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł pracy wymienionej na pierwszym miejscu, w podpolu \$c – oznaczenie odpowiedzialności związane z pracą wymienioną w podpolu \$a, następnie (po kropce i dwóch odstępach) podaje się tytuł pracy współwydanej z oznaczeniem odpowiedzialności związanym z tą pracą (po kresce ukośnej „/” z odstępem po obu stronach).

Dla prac współwydanych wymienionych w podpolu \$c tworzy się hasła dodatkowe typu *Autor. Tytuł/ Tytuł ujednolicony* w polach 700 lub *Tytuł* w polu 740.

Przykłady:

245 10 \$a Chaotic dynamics : \$b theory and applications to economics / \$c Alfredo Medio. DMC software / by Giampaolo Gallo.

700 12 \$a Gallo, Gampaolo. \$t DMC software

245 10 \$a Wesele / \$c Stanisław Wyspiański. O Weselu / T. Żeleński-Boy [et al.].

740 02 \$a O Weselu

- 245 10 \$a Solitony optyczne – właściwości propagacyjne / \$c Marek Jasiński, Adam Majewski. Testowanie systemów pomiarowych z impulsowymi losowymi sygnałami wejściowymi / Jacek Dusza, Eugenio Pedro Kot Nawrocki. Zespólone częstotliwości rezonansowe TEomn w różnych konfiguracjach rezonatora ferrytowego o symetrii osiowej / Krzysztof Derzakowski.**
- 700 12 \$a Dusza, Jacek. \$t Testowanie systemów pomiarowych z impulsowymi losowymi sygnałami wejściowymi
- 700 12 \$a Derzakowski, Krzysztof. \$t Zespólone częstotliwości rezonansowe TEomn w różnych konfiguracjach rezonatora ferrytowego o symetrii osiowej
- 245 10 \$a Naturalna kuchnia wegetariańska : \$b zbiór smacznych i prostych w wykonaniu przepisów wegetariańskich [...] / \$c zebrane i oprac. na podstawie wieloletnich doświadczeń kulinarnych przez: Carolin Mueller-Pawlak. Podstawowe zasady odżywiania się oraz przewodnik zdrowego stylu życia [...] / Robert Kuczek.**
- 700 12 \$a Kuczek, Robert. \$t Podstawowe zasady odżywiania się
- 245 10 \$a Analiza właściwości propagacyjnych światłowodów prostokątnych / \$c Adam Majewski, Sławomir Sujecki. Analiza właściwości propagacyjnych światłowodów nieliniowych / Maan Mohammed Shaker Faraj, Adam Majewski. Wielowymiarowe impulsowe procesy pseudolosowe do testowania systemów koincydencyjnych / E. Pedro Kot Nawrocki [et al.].**
- 700 12 \$a Shaker Faraj, Maan Mohammed. \$t Analiza właściwości propagacyjnych światłowodów nieliniowych
- 740 02 \$a Wielowymiarowe impulsowe procesy pseudolosowe do testowania systemów koincydencyjnych

Jeżeli prace współwydane **mają również własne strony tytułowe** lub nie wszystkie tytuły prac współwydanych występują na stronie tytułowej uznanej za główną – w podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł pierwszej pracy umieszczonej na głównej stronie tytułowej; tytuły pozostałych prac z głównej strony tytułowej – należy podać w podpolu \$b, o ile są to prace jednego autorstwa lub w podpolu \$c, o ile są to prace różnego autorstwa.

Tytuły prac współwydanych, których tytuły podano poza stroną tytułową uznaną za podstawowe źródło danych – podaje się w takim przypadku w polu **501**, sporządzając dla nich hasła dodatkowe typu *Autor. Tytuł/ Tytuł*

ujednolicony w polu 700 lub *Tytuł* w polu 740 (np. gdy praca współwydana nie ma autora).

Przykłady:

245 00 \$a Słownik turystyczny polsko-węgierski / [red. Varsányi István, przy współpracy Fazekas Zsuzanna].

501 ## \$a Współwyd. w kierunku przeciwnym: Słownik turystyczny węgiersko-polski / [red. Varsányi István, przy współpracy Fazekas Zsuzanna].

740 02 \$a Słownik turystyczny węgiersko-polski

245 10 \$a Iwona, księżniczka Burgunda ; \$b Ślub ; Operetka ; Historia / \$c Witold Gombrowicz ; słowo wstępne Jerzy Jarzębski.

501 ## \$a Współwyd.: Od bosości do nagości : esej / Konstanty A. Jeleński.

700 12 \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969). \$t Ślub \$l (pol.)

700 12 \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969). \$t Operetka \$l (pol.)

700 12 \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969). \$t Historia \$l (pol.)

700 12 \$a Jeleński, Konstanty Aleksander \$d (1922-1987). \$t Od bosości do nagości

245 10 \$a Multimedia : \$b making it work / \$c Tay Vaughan.

501 ## \$a Współwyd.: Tempra : the complete multimedia solution : user guide. Special ed. Lakeland, 1992. 66 s.

740 02 \$a Tempra

245 10 \$a Wstęp do teorii mnogości i topologii / \$c Kazimierz Kuratowski.

501 ## \$a Współwyd. wraz z dodatkiem Ryszarda Engelkinga: Elementy topologii algebraicznej.

700 12 \$a Engelking, Ryszard \$d (1935-#). \$t Elementy topologii algebraicznej

Materiały z konferencji

Jeżeli konferencja posiada własną, wyróżniającą nazwę – podaje się ją w podpolu \$a pola 245.

Jeżeli na głównej stronie tytułowej występuje zarówno nazwa konferencji jak i tytuł materiałów z tej konferencji, które opisywana książka zawiera – w

245

podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł uznany za właściwy, jest to najczęściej temat konferencji, natomiast nazwę konferencji podaje się w dodatku do tytułu w podpolu \$b.

Przykłady:

245 00 \$a Achievements in the mechanical and material engineering : \$b proceedings of the III-rd International Scientific Conference / \$c [ed. board: Leszek A. Dobrzański, Eugeniusz Hajduczek].

245 00 \$a Acid rain research: do we have enough answers? : \$b proceedings of a speciality conference, 's-Hertogenbosch, the Netherlands, 10-12 October 1994 / \$c ed. by: G.J. Heij and J.W. Erisman.

245 00 \$a Acoustic radiation and wave propagation : \$b presented at 1994 International Mechanical Engineering Congress and Exposition : Chicago, Illinois, November 6-11, 1994 / \$c ed. by Sean F.Wu.

Jeżeli na stronie tytułowej występuje wyróżniająca nazwa konferencji, a tytuł książki (materiałów z tej konferencji) ma formę dodatku do tytułu i czasami jest wyróżniony graficznie (np. streszczenia, referaty itp.) – w podpolu \$a pola 245 podaje się nazwę konferencji.

Przykłady:

245 10 \$a X Krajowa Konferencja Automatyzacji Dyskretnych Procesów Przemysłowych : \$b Zakopane 18-21.09.1996 r. : referaty sekcji I / \$c [red.: Anna Błażkiewicz].

245 10 \$a VII Conference on Structural Acoustics : \$b proceedings, Zakopane, 20-22 April 1998 / \$c ed. Ryszard Panuszka.

245 10 \$a IX-th International Symposium on Combustion Processes : \$b abstracts of papers : Wisła-Jawornik, 1985.

245 10 \$a V Sympozjum Techniki Laserowej : \$b referaty : Szczecin-Świnoujście, 23-27 września 1996 / \$c [kom. nauk. Wiesław Woliński et al.].

Jeżeli na stronie tytułowej występuje tytuł będący tematem ogólnym konferencji oraz tytuł będący tematem szczegółowym konferencji – należy

utworzyć pole 246 (Wariant tytułu, drugi wskaźnik – „0”) dla tytułu, którego nie uznano za właściwy i podano w podpolu \$b pola 245 jako dodatek do tytułu lub jako temat ogólny/szczegółowy konferencji wymienionej w podpolu \$a, po dwukropku z odstępem za tym znakiem.

Przykłady:

245 10 \$a III Zjazd Geomorfologów Polskich : \$b **procesy geomorfologiczne, zapis w rzeźbie i osadach**. \$n 1, \$p Streszczenia komunikatów, posterów i referatów / \$c [red. nauk. Tadeusz Szczypek].

246 30 \$a Procesy geomorfologiczne, zapis w rzeźbie i osadach

245 10 \$a VII Sympozjum na temat: **Przepięcia w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych** : \$b Hołny Mejera 16-19 października 1996 r. / \$c [red. nauk. Zbigniew Dmochowski].

246 30 \$a Przepięcia w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych

245 10 \$a III Ogólnopolska Konferencja im. prof. dr hab. inż. Roberta Staniszewskiego nt. **Sztuczna inteligencja** : \$b CIR-13'98 : (cybernetyka, inteligencja, rozwój) : Siedlce-Warszawa, 16-17 września 1998 r. / \$c red. nauk. Jerzy Tchórzewski.

246 30 \$a Sztuczna inteligencja

W strefie odpowiedzialności (w podpolu \$c pola 245) dla materiałów z konferencji podaje się nazwy redaktorów, organizatorów i instytucji sprawczych. Pomija się nazwy podane w składzie komitetów organizacyjnych i naukowych.

Na pierwszym miejscu podaje się **nazwy redaktorów naukowych** wymienionych w opisywanej książce na stronie tytułowej lub w innych preliminariach, na okładce, w metryce. Podaje się do trzech nazw lub pierwszą/wyróżnioną nazwę i skrót [et al.], gdy redaktorów jest więcej niż trzech. Hasła dodatkowe w polach 700 tworzy się dla wszystkich nazw redaktorów podanych w podpolu \$c pola 245.

Jeżeli **nazwy organizatorów** konferencji wymieniono na stronie tytułowej – należy je podać w podpolu \$c pola 245. Podaje się do trzech nazw organizatorów lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy organizatorów jest więcej niż trzech. Dla wszystkich nazw organizatorów konferencji

245

wymienionych w podpolu \$c tworzy się hasła dodatkowe w polach 710 bez określenia rodzaju współpracy

W podpolu \$c pola 245 należy zaznaczyć, że ciało zbiorowe występuje w funkcji organizatora konferencji; jeżeli określenia *organizator*, *organizatorzy* itp. brak w katalogowanej książce – dodaje się je w nawiasach kwadratowych przed nazwą ciała zbiorowego.

Przykłady:

245 10 \$a III Polskie Sympozjum Ruchu Telekomunikacyjnego : \$b Kraków
30-31.05.1996 / \$c **organizacja:** Katedra Telekomunikacji Akademii
Górnico-Hutniczej przy współudziale Fundacji Postępu
Telekomunikacji.

710 2# \$a Akademia Górnico-Hutnicza im. Stanisława Staszica (Kraków). \$b
Katedra Telekomunikacji.

245 10 \$a Elektrotechnika prądów niesinusoidalnych : \$b II konferencja EPN'95
: materiały konferencyjne / \$c [**organizator:** Instytut Metrologii
Elektrycznej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze].

710 2# \$a Wyższa Szkoła Inżynierska (Zielona Góra). \$b Instytut Metrologii
Elektrycznej.

245 10 \$a 1972 International Zürich Seminar on Integrated systems for
speech, video and data communications : \$b March 15th-17th, 1972
Zürich/Switzerland : proceedings / \$c [**organizator**] Federal Institute
of Technology.

710 2# \$a Eidgenössische Technische Hochschule (Zurych).

Jeżeli na stronie tytułowej katalogowanej książki (materiałów z konferencji) wymieniono nazwę(y) **instytucji sprawczej**(ych) – należy ją(e) podać w podpolu \$c pola 245. Podaje się do trzech nazw instytucji sprawczych lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy instytucji sprawczych jest więcej niż trzy.

Dla nazw instytucji wymienionych w podpolu \$c pola 245 tworzy się hasła dodatkowe w polach 710 bez określenia rodzaju współpracy, z wyjątkiem instytucji sprawczej(ych) wymienionej(ych) w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności.

Przykłady:

245 10 \$a IV Dni Miernictwa Górniczego i Ochrony Terenów Górniczych : \$b materiały z konferencji naukowo-technicznej [...] / \$c **Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.**

710 2# \$a Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica (Kraków). \$b Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska.

245 10 \$a VI Konferencja na temat: Problemy geologii w ekologii i górnictwie podziemnym : \$b Ustroń, 9-11 października 1996 / \$c **Główny Instytut Górnictwa, Komisja Nauk Geologicznych PAN w Katowicach.**

710 2# \$a Główny Instytut Górnictwa

710 2# \$a Polska Akademia Nauk. \$b Oddział (Katowice). \$b Komisja Nauk Geologicznych.

Książka wielotomowa

Każdy tom książki wielotomowej otrzymuje odrębny rekord bibliograficzny. Elementem, który skupia wszystkie części jest tytuł właściwy całości książki wielotomowej. Tytuł całości może wystąpić, w zależności od sposobu opisanego poszczególnych części – w polu 245, 440 lub 490 i 800 lub 830. Książkę wielotomową można również opisać w jednym rekordzie bibliograficznym.

Książka wielotomowa opisywana w całości

W jednym rekordzie bibliograficznym można opisać książkę wielotomową typu encyklopedia, słownik, informator itp. skompletowaną w całości lub, której cykl wydawniczy jeszcze się nie zakończył, pod warunkiem, że:

- liczy powyżej 5 tomów
- poszczególne tomy nie mają indywidualnych lub wyróżniających tytułów
- poszczególne tomy nie wymagają odrębnych haseł przedmiotowych

W podpolu \$a podaje się tytuł całości dzieła wielotomowego, w podpolu \$n

— oznaczenie pierwszego (lub wydanego najwcześniej) tomu z kreską poziomą (np. T. 1–). Po skompletowaniu całości dzieła **nie uzupełnia się informacji** w tym podpolu, jak również w podpolu \$c pola 260 (data wydania) i w podpolu \$a pola 300 (forma książki i/lub objętość); o tym ile, jakie tomy (wraz z ich tytułami zależnymi od tytułu całości, datami ich wydania, o ile są różne od daty podanej w podpolu \$c pola 260 itp.) informuje czytelnika **zasób** utworzony dla poszczególnych zestawów danego wydawnictwa wielotomowego.

Przykłady:

245 00 \$a Encyklopedia "Białych Plam". \$n T. 1– / \$c [kom. nauk. Henryk Kiereś - przewodn. et al. ; aut. haseł Czesław Stanisław Bartnik et al.].
260 ## \$a Radom : \$b Polskie Wydaw. Encyklopedyczne, \$c 2000–
300 ## \$a Wol. ; \$c 24 cm.
650 ## \$a Encyklopedie i słowniki polskie.
650 ## \$a Historia powszechna \$v encyklopedie.

245 00 \$a Słownik staropolski. \$n T. 1– / \$c red. nac. Stanisław Urbańczyk.
260 ## \$a Kraków : \$b Zakład Narodowy im. Ossolińskich : \$b Instytut
Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, \$c 1953–
300 ## \$a Wol. ; \$c 31 cm.
650 ## \$a Język polski \$x historia \$v słowniki.

Tom bez tytułu lub o tytule nieznaczącym (zależnym od tytułu całości)

W podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł całości książki wielotomowej, w podpolu \$b – ciąg dalszy tytułu całości, w podpolu \$n – oznaczenie i numerację tomu, w podpolu \$p – tytuł tomu, w podpolu \$c – oznaczenie odpowiedzialności dotyczące opisywanego tomu.

Jeżeli trudno podjąć decyzję, czy tytuł części jest wyróżniający — należy go traktować jak tytuł zależny i podawać w podpolu \$p pola 245. Dla takiego tytułu zależnego należy utworzyć w rekordzie pole 246 (Inne formy tytułu, wariant tytułu) ze wskaźnikami 30 — tytuł zależny będzie indeksowany, natomiast nie będzie widoczny w szczegółach bibliograficznych, np.

100 1# \$a Magiera, Leon.
245 10 \$a Komputerowy rachunek symboliczny w przykładach z fizyki. \$n
Cz. 1, \$p **Mechanika** / \$c Leon Magiera.

246 30 \$a Mechanika

260 ## \$a Wrocław : \$b Oficyna Wydawnicza PW, \$c 1995.

100 1# \$a Dudek, Władysław \$d (1922-2001).

245 10 \$a Metoda redukcji Quasi-implikantów w teorii układów przełączających. \$n Cz. 3, \$p **Funkcje logiczne słabo określone, wiązania wieloargumentowe** / \$c Władysław, Dudek.

246 30 \$a Funkcje logiczne słabo określone, wiązania wieloargumentowe

260 ## \$a Kraków : \$b Wydaw. AGH, \$c 1982.

Osoby katalogujące kolejne tomy zobowiązane są do kontynuowania sposobu katalogowania przyjętego dla pierwszego z opracowanych tomów.

Przykłady:

100 1# \$a Zawadzka, Ludmiła.

245 10 \$a Metody ilościowe w organizacji i zarządzaniu. \$n Cz. 2 / \$c Ludmiła Zawadzka ; Politechnika Gdańska.

260 ## \$a Gdańsk : \$b Wydaw. PG, \$c 1994.

100 1# \$a Kruciński, Marian \$d (1928-#).

245 10 \$a Metalurgia stali. \$n T. 1. \$n Cz. 1, \$p Materiały wsadowe i podstawy procesów rafinacyjnych / \$c Marian Kruciński.

246 30 \$a Materiały wsadowe i podstawy procesów rafinacyjnych

260 ## \$a Kraków : \$b Wydaw. AGH, \$c 1986.

100 1# \$a Kruciński, Marian \$d (1928-#).

245 10 \$a Metalurgia stali. \$n T. 1. \$n Cz. 2, \$p Tlenowy proces konwertorowy / \$c Marian Kruciński.

246 30 \$a Tlenowy proces konwertorowy

260 ## \$a Kraków : \$b Wydaw. AGH, \$c 1986.

100 1# \$a Aftanazy, Roman \$d (1914-#).

245 10 \$a Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej. \$n Cz. 1, \$p Wielkie Księstwo Litewskie, Inflanty, Kurlandia. \$n T. 1, \$p Województwa mińskie, mścisławskie, witebskie / \$c Roman Aftanazy.

250 ## \$a Wyd. 2 przejrzane i uzup.

260 ## \$a Wrocław : \$b Zakład Narodowy im. Ossolińskich, \$c 1991.

100 1# \$a Aftanazy, Roman \$d (1914-#).

245

- 245 10 \$a Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej. \$n Cz. 1,
\$p Wielkie Księstwo Litewskie, Inflanty, Kurlandia. \$n T. 2, \$p
Województwa brzesko-litewskie, nowogródzkie / \$c Roman Aftanazy.
250 ## \$a Wyd. 2 przejrzone i uzup.
260 ## \$a Wrocław : \$b Zakład Narodowy im. Ossolińskich, \$c 1992.

Tom o tytule wyróżniającym (niezależnym od tytułu całości)

W podpolu \$a pola 245 podaje się tytuł indywidualny tomu, w podpolu \$b – ciąg dalszy tytułu tomu, w podpolu \$c – oznaczenie odpowiedzialności dotyczące tomu. Tytuł całości książki wielotomowej podaje się w polu 440 lub 490 i 800 lub 830 jako hasło dodatkowe.

Przykłady:

- 245 10 \$a Badania rynku i rozwój produktu / \$c Peter Davies, David Pardey ;
[z ang. tł.: Ireneusz Opaliński].
490 1# \$a Marketing w praktyce : kompletny kurs z ćwiczeniami / Peter
Davies, David Pardey ; \$v z. 2
800 1# \$a Davies, Peter. \$t Marketing w praktyce \$v z. 2
- 245 10 \$a Instrumenty polityki marketingowej / \$c Peter Davies, David
Pardey ; [z jęz. ang. tł.: Ireneusz Opaliński].
490 1# \$a Marketing w praktyce : kompletny kurs z ćwiczeniami / Peter
Davies, David Pardey ; \$v z. 3
800 1# \$a Davies, Peter. \$t Marketing w praktyce \$v z. 3
- 245 10 \$a Maszyny prądu stałego / \$c Bolesław Dubicki.
490 1# \$a Maszyny elektryczne / Bolesław Dubicki ; \$v t. 1
800 1# \$a Dubicki, Bolesław. \$t Maszyny elektryczne \$v t. 1
- 245 10 \$a Silniki indukcyjne / \$c Bolesław Dubicki.
490 1# \$a Maszyny elektryczne / Bolesław Dubicki ; \$v t. 3
800 1# \$a Dubicki, Bolesław. \$t Maszyny elektryczne \$v t. 3
- 245 10 \$a Podstawy rachunku tensorowego / \$c Szczepan Borkowski.
490 1# \$a Mechanika ośrodków ciągłych / Szczepan Borkowski ; \$v t. 1
800 1# \$a Borkowski, Szczepan \$d (1929-#). \$t Mechanika ośrodków
ciągłych \$v t.1

Jeżeli w książce wielotomowej występują zarówno **tytuły tomów zależne** od tytułu całości, jak i **niezależne** lub **bez tytułu** – należy w każdym z rekordów tworzonych dla poszczególnych tomów podać w polu 440 lub 490 i 800 lub 830 tytuł całości książki wielotomowej, z ewentualnym oznaczeniem odpowiedzialności dla całości i oznaczeniem oraz numeracją opisywanego tomu w obrębie całości dzieła wielotomowego. Wszystkie tomy książki mogą być w ten sposób wyszukiwane w indeksie również przez jeden tytuł (całości dzieła).

Przykłady:

245 10 \$a Matematyka na Derive. \$n T. 1 / \$c Jerzy Popenda, Anna Andruch-Sobiło.

490 1# \$a Matematyka na Derive / Jerzy Popenda, Anna Andruch-Sobiło ; \$v t. 1

800 1# \$a Popenda, Jerzy. \$t Matematyka na Derive \$v t. 1

245 10 \$a Geometria analityczna i różniczkowa / \$c Jerzy Popenda, Anna Andruch-Sobiło.

490 1# \$a Matematyka na Derive / Jerzy Popenda, Anna Andruch-Sobiło ; \$v t. 2

800 1# \$a Popenda, Jerzy. \$t Matematyka na Derive \$v t. 2

Książka wielotomowa o rozbudowanej strukturze hierarchicznej

W podpolu \$a podaje się tytuł indywidualny (wyróżniający) części na najniższym poziomie budowy hierarchicznej. Informacje o całości książki wielotomowej podaje się w polu 490 i 800 lub 830 jako hasła dodatkowe umożliwiające wyszukanie dokumentu wg autora i tytułów na wyższym stopniu podziału (tytułu całości i tytułu tomu, gdy w podpolu \$a pola 245 podano wyróżniający tytuł części).

W przypadku, gdy na poszczególnych poziomach podziału hierarchicznego części są numerowane i posiadają tytuły wyróżniające — hasło w polu 8XX należy utworzyć dla każdego tytułu podanego w polu 490, np.

100 1# \$a Abramowska, Janina \$d (1933-#).

245 10 \$a Polska bajka ezopowa / \$c Janina Abramowska ; zeszyt pod red. Aleksandry Okopień-Sławińskiej.

260 ## \$a Poznań : \$b UAM, \$c 1991.

490 1# \$a Poetyka : zarys encyklopedyczny / kom. red. Lucylla Pszczołowska (red. naczelny) [et al.]. Dział 1, Gatunki Literackie. Gatunki

- dydaktyczno-satyryczne ; \$v z. 1
 500 ## \$a „Gatunków Literackich” t. 5.
 830 #0 \$a Poetyka. \$n Dział 1, \$p Gatunki Literackie \$v T. 5
 830 #0 \$a Poetyka. \$n Dział 1, \$p Gatunki Literackie. \$n T. 5, \$p Gatunki
 dydaktyczno-satyryczne \$v z. 1

W przypadku, gdy na poszczególnych poziomach podziału hierarchicznego części są nienumerowane — tworzy się jedno hasło w polu 8XX, zawierające wszystkie tytuły (z pola 490) zapisane w sposób hierarchiczny, np.:

- 100 1# \$a Kraszewski, Józef Ignacy \$d (1812-1887).
 245 10 \$a Bracia rywale : \$b obrazy społeczeństwa wiejskiego z XVIII wieku / \$c Józef Ignacy Kraszewski ; [przyg. do druku i przypisami opatrzył Andrzej Gurbiel].
 260 ## \$a Warszawa : \$b Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, \$c 1987.
 490 1# \$a Dzieła Józefa Ignacego Kraszewskiego. Powieści historyczne. Czasy Augusta III / red. Czesław Hernas [et al.]
 800 1# \$a Kraszewski, Józef Ignacy \$d (1812-1887). \$t Dzieła. \$p Powieści historyczne. \$p Czasy Augusta III

Jeżeli na najniższym poziomie budowy hierarchicznej brak indywidualnego, wyróżniającego tytułu – w podpolu \$a pola 245 podaje się indywidualny tytuł tomu na środkowym poziomie budowy hierarchicznej. Informacje o całości książki wielotomowej podaje się w polu 490 i 800 lub 830 jako hasło dodatkowe umożliwiające wyszukanie dokumentu wg autora i tytułów na najwyższym stopniu podziału.

Przykłady:

- 245 10 \$a Przygotowanie ciekłego metalu. \$n Cz. 1, \$p Podstawy teoretyczne / \$c Zbigniew Górny.
 490 1# \$a Metale żelazne i ich stopy odlewnicze : topienie, odlewanie, struktury i właściwości / Zbigniew Górny ; \$v t. 2
 800 1# \$a Górny, Zbigniew \$d (1927-#). \$t Metale żelazne i ich stopy odlewnicze \$v t. 2
 245 10 \$a Przygotowanie ciekłego metalu. \$n Cz. 2, \$p Urządzenia do topienia / \$c Zbigniew Górny.
 490 1# \$a Metale żelazne i ich stopy odlewnicze : topienie, odlewanie, struktury i właściwości / Zbigniew Górny ; \$v t. 2

- 800 1# \$a Górny, Zbigniew \$d (1927-#). \$t Metale nieżelazne i ich stopy odlewnicze \$v t. 2
- 245 10 \$a Przygotowanie ciekłego metalu. \$n Cz. 3, \$p Praktyka topienia / \$c Zbigniew Górny.
- 490 1# \$a Metale nieżelazne i ich stopy odlewnicze : topienie, odlewanie, struktury i właściwości / Zbigniew Górny ; \$v t. 2
- 800 1# \$a Górny, Zbigniew \$d (1927-#). \$t Metale nieżelazne i ich stopy odlewnicze \$v t. 2
- 245 10 \$a Przygotowanie ciekłego metalu. \$n Cz. 4, \$p Ocena właściwości ciekłych stopów / \$c Zbigniew Górny.
- 490 1# \$a Metale nieżelazne i ich stopy odlewnicze : topienie, odlewanie, struktury i właściwości / Zbigniew Górny ; \$v t. 2
- 800 1# \$a Górny, Zbigniew \$d (1927-#). \$t Metale nieżelazne i ich stopy odlewnicze \$v t. 2

Jako książki wielotomowej nie należy traktować zespołu książek stanowiących pewną całość połączoną np. wspólnym tematem, postacią bohatera, ciągłością akcji, numeracją, gdy poszczególne tomy **nie posiadają tytułu wspólnego** – należy je opisywać w oddzielnych rekordach bibliograficznych, zaznaczając związki w strefie uwag (w polu 500); oznaczenie tomu należy podać w podpolu \$n pola 245 tylko w rekordzie utworzonym dla pierwszego tomu, np.:

- 245 10 \$a Aktywność fizyczna w edukacji zdrowotnej społeczeństwa. \$n Cz. 1 / \$c Józef Drabik.
- 500 ## \$a Cz. 2 pt.: Aktywność fizyczna w treningu zdrowotnym osób dorosłych.
- 245 10 \$a Aktywność fizyczna w treningu zdrowotnym osób dorosłych / \$c Józef Drabik.
- 500 ## \$a Oznaczono jako Cz. 2, cz. 1 pt.: Aktywność fizyczna w edukacji zdrowotnej społeczeństwa, cz. 3 pt.: Promocja aktywności fizycznej.
- 245 10 \$a Promocja aktywności fizycznej : \$b (wprowadzenie do problematyki) / \$c Józef Drabik.
- 500 ## \$a Oznaczono jako Cz. 3, cz. 1 pt.: Aktywność fizyczna w edukacji zdrowotnej społeczeństwa, cz. 2 pt.: Aktywność fizyczna w treningu zdrowotnym osób dorosłych.

Jeżeli dopiero kolejne tomy wskazują, że przedmiotem opisu jest książka wielotomowa — w rekordzie z opisem tomu pierwszego należy dodać wyjaśniającą uwagę w polu 500 (np. *Stanowi cz. 1 całości pt. ...*) oraz utworzyć pole 8XX z tytułem całości dzieła, np.

100 1# \$a Jaroszyński, Piotr \$d (1955–).
 245 10 \$a Rozmyślenia o mojej Ojczyźnie / \$c Piotr Jaroszyński.
 260 ## \$a Warszawa : \$b [Wydaw. Sióstr Loretanek], \$c cop. 1996.
500 ## \$a Stanowi cz. 1 całości pt. „Rozmyślenia o mojej Ojczyźnie”.
800 1# \$a Jaroszyński, Piotr \$d (1955–). \$t Rozmyślenia o mojej Ojczyźnie \$v 1

100 1# \$a Jaroszyński, Piotr \$d (1955–).
 245 10 \$a Naród tyłu też ... / \$c Piotr Jaroszyński.
 260 ## \$a Warszawa : \$b Wydaw. Sióstr Loretanek, \$c 1997.
 490 1# \$a Rozmyślenia o mojej Ojczyźnie / Piotr Jaroszyński ; v 2
 800 1# \$a Jaroszyński, Piotr \$d (1955–). \$t Rozmyślenia o mojej Ojczyźnie \$v 2

W przypadku bajek powstałych na podstawie filmu lub serialu telewizyjnego, o ile taką informację podano w katalogowanej książce, należy w rekordzie dodać pole 500 z uwagą typu: *Na motywach serialu telewizyjnego ...* i w polu 830 — tytuł filmu (bez dopowiedzeń), np.:

100 1# \$a Jost, Alain.
 245 10 \$a Prezent dla Sissi / \$c [tekst Alain Jost ; tł. Małgorzata Piekut ; il. Anne Bernard].
 260 ## \$a Warszawa : \$b Egmont, \$c 1999.
500 ## \$a Na motywach serialu telewizyjnego "Księżniczka Sissi" ; 1.
 700 1# \$a Bernard, Anne \$d (1956-#).
 700 1# \$a Piekut, Małgorzata. \$e Tł.
830 #0 \$a Księżniczka Sissi \$v 1

Jeżeli tytuł całości dzieła wielotomowego zmienił się — w rekordzie utworzonym dla tomu, który ukazał się pod zmienionym tytułem całości podaje się uwagę w polu 500, np. *T. 1-3 wydano pt. ...* oraz należy utworzyć pole 8XX z pierwotnym tytułem całości, np.

245 10 \$a Starożytności warszawskie : \$b dzieło zbiorowo-zeszytowe. \$n T. 1 / \$c wydawane przez Aleksandra Wejtnera.

245 10 \$a Starożytności warszawskie : \$b dzieło zbiorowo-zeszytowe. \$n T. 2 / \$c wydawane przez Aleksandra Wejtnera.

245 10 \$a Starożytności Warszawy : \$b dzieło zbiorowo-zeszytowe. \$n T. 3 / \$c wydawane przez Aleksandra Wejtnera.

500 ## \$a T. 1–2 wydano pt. „Starożytności warszawskie”.

830 #0 \$a Starożytności warszawskie \$v t. 3

245 10 \$a Starożytności Warszawy : \$b dzieło zbiorowo-zeszytowe. \$n T. 4 / \$c wydawane przez Aleksandra Wejtnera.

500 ## \$a T. 1–2 wydano pt. „Starożytności warszawskie”.

830 #0 \$a Starożytności warszawskie \$v t. 4

Pozostałe podpola pola 245 w kolejności: \$h – nośnik, \$b – ciąg dalszy tytułu, \$n – oznaczenie części, \$p – tytuł części, \$c – oznaczenie odpowiedzialności

\$h – nośnik (NP)

W podpolu \$h pola 245 umieszcza się informację na temat specjalnego nośnika czy specjalnej formy fizycznej opisywanego dokumentu, np. [**Mikroforma**] — dla mikrofilmów i mikrofisz; [**Dokument dźwiękowy**] — dla zwojów magnetycznych i kaset magnetofonowych oraz [**Dokument elektroniczny**] — dla dyskietek, dysków optycznych i dokumentów dostępnych online.

Określenie formy dokumentu podaje się bezpośrednio po tytule właściwym w nawiasach kwadratowych, rozpoczynając od wielkiej litery – wg polskiej normy (PN-N-01152-13).

Przykłady:

245 10 \$a English through practice tests \$h [**Dokument dźwiękowy**] : \$b poradnik dla ucznia i nauczyciela / \$c Ludmiła Sobolew, Romuald Gozdawa-Gołębiowski.

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydaw. Naukowe PWN, \$c1994.

300 ## \$a 1 kasetka magnetofonowa.

245

245 10 \$a Computer based training on neural nets \$h [**Dokument elektroniczny**] : \$b basics, development and practice / Richard Lackes, Dagmar Mack.

260 ## \$a Berlin : \$b Springer, \$c 1998.

300 ## \$a 1 dysk optyczny (CD-ROM) ; \$c 12 cm + \$e instrukcja : 8 s.

ale

245 00 \$a Encyklopedia multimedialna PWN.

245 10 \$a Handbook of image processing operators – disk / \$c Wolfram Schimke, Kjell Oppermann.

\$b – ciąg dalszy tytułu (NP)

Zasady dotyczące dalszego ciągu tytułu – stosowanie wielkich liter, interpunkcja, skracanie, są takie same jak w przypadku tytułu właściwego z podpole \$a pola 245.

W podpolu \$b podaje się:

dodatek do tytułu (poprzedzony dwukropkiem)

tytuły następnych prac wraz z dodatkami do tych tytułów dla prac **współwydanych** (bez wspólnego tytułu tego samego autorstwa; kolejne tytuły poprzedza się średnikiem z odstępem po obu stronach),

tytuł równoległy, wraz z dodatkami do tytułu, występujący na stronie tytułowej opisywanej książki (poprzedzony znakiem równości). Jeżeli tytuł równoległy nie występuje na głównej stronie tytułowej – nie podaje się go w podpolu \$b pola 245, można taki tytuł równoległy podać w polu 246 (Wariant tytułu).

Spośród kilku tytułów równoległych podanych na stronie tytułowej do podpole \$b pola 245 przejmują się tylko jeden wg następującej kolejności:

tytuł wyróżniony typograficznie

lub

tytuł w języku polskim

lub

tytuł podany jako pierwszy na stronie tytułowej.

W przypadku poloników zagranicznych jako pierwszy podaje się tytuł równoległy w języku polskim i powtarza w polu 246.

Przykłady:

- 245 10 \$a Przygotowanie form odlewniczych : **\$b masy formierskie i rdzeniowe** / \$c Lech Lewandowski.
- 246 30 \$a Masy formierskie i rdzeniowe
Jeżeli dodatek do tytułu właściwego jest znaczący, precyzuje zawartość opisywanej książki, jak w powyższym przykładzie – podaje się go również w polu 246 (Wariant tytułu, wskaźnik drugi przyjmuje wtedy wartość „0”).
- 245 10 \$a Dochodzenie do temperatury przemiany izotermicznej a kinematyka tej przemiany : **\$b teoria, symulacje, eksperymenty** / \$c Ignacy Andrzej Wierszyłowski.
- 245 10 \$a Dydaktyka informatyki w praktyce : **\$b wybrane zagadnienia** / \$c Zdzisław Nowakowski.
- 245 10 \$a Faktoring w teorii i praktyce **czyli O tym, jak szybko, tanio, bezpiecznie i zgodnie z prawem odzyskiwać wierzytelności** / \$c Katarzyna Kreczmańska.
- 246 30 \$a O tym, jak szybko, tanio, bezpiecznie i zgodnie z prawem odzyskiwać wierzytelności
- 245 10 \$a Café Panika ; **\$b Historyjki taksówkowe** / \$c Roland Topor ; tł. Jan Kortas.
- 700 12 \$a Topor, Roland \$d (1938-1997). \$t Taxi stories \$l (pol.)
W powyższym przykładzie tytuł autorskiej pracy współwydanej otrzymał hasło dodatkowe typu Autor. Tytuł w polu 700. Pracę taką będzie można wyszukać również w indeksie alfabetycznym autorów.
- 245 00 \$a Regulamin pracy ; **\$b Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych** / \$c [oprac.] Mariusz Tomaszewski, Stanisław Właśniak.
- 740 02 \$a Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych

W powyższym przykładzie tytuł pracy współwydanej otrzymał hasło dodatkowe w polu 740, aby można było tę pracę odszukać również w indeksie alfabetycznym tytułów.

- 245 00 \$a Ekologia, demokracja, wolny rynek : \$b wybór wystąpień z międzynarodowej konferencji, w Krakowie, 24-15 listopada 1995 = **Ecology, democracy and market economy** / \$c [red. Grzegorz Lipiec, Rafał Kunaszyk, Lucyna Parczewska ; tł. Aleksander Jakimowicz].
- 246 31 \$a Ecology, democracy and market economy
- 245 00 \$a Badania porównawcze ekosystemów leśnych w Finlandii = \$b **Comparison study of forest ecosystems in Finland** / \$c M. Degórski [et al.] ; Polska Akademia Nauk. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania.
- 246 31 \$a Comparison study of forest ecosystems in Finland
- 245 00 \$a Čalavek-sonca Francysk Skaryna = \$b Čelovek-solnce Francisk Skorina / \$c [aŭt. tekstu Aleg Lojka].
- 246 31 \$a Čelovek-solnce Francisk Skorina
- 245 00 \$a Geochemiczne, hydrochemiczne i biochemiczne zmiany środowiska przyrodniczego na obszarach objętych antropopresją. \$n Cz. 1, \$p Analiza stanu : \$b **praca zbiorowa = Geochemical, hydrochemical and biochemical changes of the environment in the areas under anthropopression** / \$c pod red. Andrzeja Maneckiego.
- 246 31 \$a Geochemical, hydrochemical and biochemical changes of the environment in the areas under anthropopression.

W przypadku **dzieł wielotomowych o zależnych tytułach poszczególnych tomów** — tytuł równoległy całości, równoległe oznaczenie tomu oraz tytuł równoległy tomu podaje się **po** tytule całości, ewentualnym dodatku do tytułu całości, oznaczeniu tomu i tytule tomu, np.

- 245 00 \$a Agrophysical bases of soils and cultivated plants productivity. \$n Pt. 2, \$p Plant materials = \$b **Agrofizyczne podstawy produktywności gleb i roślin uprawnych. Cz. 2, Materiały roślinne** / \$c [red. Bogusław Szot, Rafał Rybczyński, Ewa Sikora].
- 246 31 \$a Agrofizyczne podstawy produktywności gleb i roślin uprawnych. Cz. 2, Materiały roślinne

260 ## \$a Lublin : \$b Instytut Agrofizyki PAN, \$c 1993.

245 00 \$a Technologia mowy i języka : \$b artykuły, sprawozdania, opisy. \$n
T. 3 = **Speech and language technology : papers, reports, and
technical notes. Vol. 3** / \$c red. Wiktor Jassem [et al.].

246 31 \$a Speech and language technology

260 ## \$a Poznań : \$b Polskie Towarzystwo Fonetyczne, \$c 1999.

W powyższych przykładach równoległe oznaczenie tomu podaje się po kropce (nie w podpolu \$n, mimo, iż podpole \$n w polu 245 jest powtarzalne); analogicznie — równoległy tytuł części nie występuje w kolejnym wystąpieniu podpole \$p.

Gdy **tytuły poszczególnych tomów są niezależne od tytułu całości** — równoległy tytuł całości dzieła wielotomowego (o ile został podany w opisywanej publikacji) podaje się w polu 490, w kolejnym wystąpieniu podpole \$a, **tworzy się rekord khw dla tytułu całości (8XX)**. W rekordzie khw w polu 4XX należy podać tytuł równoległy całości dzieła wielotomowego, np.

100 1# \$a Pojmańska, Teresa \$d (1929-).

245 10 \$a Pasożyty ssaków. \$n Z. 1, \$p Owadożerne, nietoperze, zajęczaki i gryzonie: pasożyty wewnętrzne = \$b *Parasiti Mammalium*. Z. 1, *Insectivora, Chiroptera, Lagomorpha, Rodentia: Endoparasiti* / \$c oprac. Teresa Pojmańska.

246 31 \$a *Parasiti Mammalium*. Z.1, *Insectivora, Chiroptera, Lagomorpha, Rodentia: Endoparasiti*

260 ## \$a Warszawa : \$b Polskie Towarzystwo Parazytologiczne. Komisja Faunistyczna, \$c 1998.

490 1# \$a Katalog fauny pasożytniczej Polski = \$a **Catalogus faunae parasiticae Poloniae** / [kom. red. B. Grabda-Kazubska, S. L. Kazubski, K. Niewiadomska] ; \$v cz. 5

830 #0 \$a Katalog fauny pasożytniczej Polski \$v cz. 5

W rekordzie wzorcowym:

130 #0 \$a Katalog fauny pasożytniczej Polski

430 #0 \$a Catalogus faunae parasiticae Polonia

\$n – oznaczenie części

W podpolu \$n podaje się oznaczenie i numer części, w przypadku, gdy katalogowana część książki wielotomowej nie posiada tytułu lub, której tytuł jest zależny od tytułu całości książki wielotomowej. Jeżeli książka ma budowę hierarchiczną – podpole \$n powtarza się; jeżeli oznaczenie części ma budowę hierarchiczną, ale części nie mają tytułów — oznaczenie poszczególnych części podaje się w jednym podpolu \$n.

W przypadku **dzieł wielotomowych** opisywanych w całości, typu encyklopedia, słownik itp. liczących powyżej 5 tomów, bez indywidualnych (wyróżniających) tytułów poszczególnych tomów — w podpolu \$n pola 245 podaje się oznaczenie tomu pierwszego i łącznik. Po skompletowaniu całości nie należy modyfikować rekordu, dopisując w podpolu \$n oznaczenie tomu ostatniego, zgodnie z ustaleniami grupy roboczej ds. ujednoczenia zasad katalogowania (NUKat), np.

100 1# \$a Duda, Jerzy.

245 10 \$a Słownik biograficzny nauczycieli Śląska Opolskiego. \$n Cz. 1- /
\$c Jerzy Duda, Anna Szelka, Franciszek Dzionek.

260 ## \$a Opole : \$b Zarząd Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego, \$c
1995-

300 ## \$a Wol. ; \$c 21 cm.

Oznaczenie towarzyszące numerowi w podpolu \$n przejmuje się z katalogowanej książki i skraca wg PN-N-01158:1985. Numer części podaje się cyframi arabskimi. Przed podpołem \$n stawia się kropkę.

Oznaczenie tomu przejęte spoza strony tytułowej należy ujmować w nawiasy kwadratowe, zgodnie z zasadą, że elementy opisu pochodzące spoza podstawowego źródła danych dla danej strefy opisu ujmują się w nawiasy kwadratowe. Podpole \$n znajduje się w strefie tytułu i oznaczenia odpowiedzialności, czyli w pierwszej strefie opisu bibliograficznego, dla której podstawowe źródło danych stanowi strona tytułowa lub jej substytut.

W przypadku, gdy w katalogowanej książce podano tylko numer, bez określenia typu tom, część, part itp. — nie należy takiego określenia dodawać ‘od siebie’ ujmując je w nawiasy kwadratowe.

W przypadku, gdy w tomie wydanym najwcześniej nie podano oznaczenia tomu, natomiast takie oznaczenie występuje w tomach kolejnych (wydanych

później) — nie należy dodawać ‘od siebie’ brakującego oznaczenia w rekordzie dla tomu wydanego najwcześniej.

Przykłady:

245 10 \$a Biblia TCP/IP. \$n **T. 2**, \$p Implementacje / \$c W. Richard Stevens, Gary R. Wright.

245 10 \$a Borland Pascal 7.0 z elementami programowania. \$n **Cz. 1a**, \$p Środowiska programowe / \$c Andrzej Marciniak.

245 10 \$a Understanding neural networks : \$b computer explorations : a workbook in two volumes with software for the Macintosh and PC compatibles. \$n **Vol. 2**, \$p Advanced networks / \$c Maureen Caudill and Charles Butler.

245 00 \$a Pedagogika i informatyka. \$n **Zbiór 2**, \$p Materiały sympozjum "Didaktik der Computeranwendung", Warszawa, 8-10.XII.1997 / \$c [pod red. Andrzeja Góralskiego i Jana Łaszczyka].

245 10 \$a Data structures and algorithms. \$n **1**, \$p Sorting and searching / \$c Kurt Mehlhorn.

245 10 \$a Materiały pomocnicze z fizyki dla studentów semestru zerowego. \$n [**Cz. 1**] / \$c Jerzy Meldizon.
Oznaczenie części przejęto ze wstępu i z tego powodu ujęto je w nawiasy kwadratowe.

\$p – tytuł części

W podpolu \$p podaje się niewyróżniający tytuł części, czyli tytuł zależny od tytułu całości książki wielotomowej.

Przed podpołem \$p stawia się przecinek, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropkę, jeżeli brak podpoła \$n.

Przykłady:

245

- 245 10 \$a Metody numeryczne w elektrotechnice teoretycznej. \$n Cz. 1, \$p **Analiza obwodów liniowych i nieliniowych** / \$c Zygmunt Garczarczyk ; oprac. Anna Lasicz [et al.].
- 245 00 \$a Human Rights Internet directory. \$p **Eastern Europe & the USSR** / \$c ed. by Laurie S. Wisenberg ; with the assistance of Eileen Maloy, Laura Reiner and Hazel Sirett.
- 245 14 \$a Die geistlichen Konzerte Melchior Francks. \$n Bd. 2, \$p **Notenband** / \$c von Martin Krumbiegel.
- 245 00 \$a Geografia osadnictwa i ludności w niepodległej Polsce : \$b lata 1918-1993. \$n T. 1, \$p **Ośrodki naukowo-badawcze i ich dorobek** / \$c [red. tomu Stanisław Liszewski].

\$c – dodatkowe informacje ze strony tytułowej/oznaczenie odpowiedzialności (NP)

W podpolu \$c podaje się pierwsze i następne oznaczenia odpowiedzialności.

Nazwy twórców książki pochodzące spoza głównej strony tytułowej ujmuje się w nawiasy kwadratowe. Nie należy w podpolu \$c pola 245 podawać nazw twórców występujących poza: stroną tytułową, innymi preliminariami, okładką, metryką książki, np. nie podaje się tu nazw ze spisu treści.

Przykłady:

245 00 \$a Adobe PageMaker 6.5 w dziesięciu lekcjach / \$c [tł. **Przemysław Gniewek**].

700 1# \$a Gniewek, Przemysław. \$e Tł.

245 00 \$a Afryka / \$c [red. **Adam Jelonek, Florian Plit**].

700 1# \$a Jelonek, Adam \$d (1931-#). \$e Red.

700 1# \$a Plit, Florian. \$e Red.

W przypadku **prac współwydanych różnego autorstwa**, w podpolu \$c pola 245 podaje się również tytuł następnej pracy, poprzedzony oznaczeniem odpowiedzialności dotyczącym pierwszej pracy, której tytuł podano w

podpolu \$a pola 245. Tytuł i oznaczenie odpowiedzialności związane z kolejną pracą współwydaną poprzedza się kropką i dwoma odstępami.

Dla kolejnych prac współwydanych, których tytuły i ewentualnie oznaczenia odpowiedzialności podano w podpolu \$c pola 245 – tworzy się hasła dodatkowe typu *Autor. Tytuł//Tytuł ujednolicony* w polu **700** lub **740** – dla samych tytułów.

Przykład:

100 1# \$a Wojciechowski, Marian \$d (1927-#).

245 14 \$a Les relations polono-françaises entre les deux guerres mondiales /
**\$c Marian Wojciechowski. La guerre polonaise en 1939 / Andrzej
 Ajnenkiel.**

700 12 \$a Ajnenkiel, Andrzej \$d (1931-#). \$t Guerre polonaise en 1939

W przypadku **dzieł wielotomowych** w podpolu \$c pola 245 podaje się oznaczenie odpowiedzialności dotyczące opisywanego tomu.

Jeżeli oznaczenie odpowiedzialności dotyczące tomu, podane w podpolu \$c pola 245 różni się od oznaczenia odpowiedzialności dla całości dzieła wielotomowego — informacje o autorstwie całości podaje się w polu uwag (500 – Uwaga ogólna), np.

100 1# \$a Brodziński, Wiesław.

245 10 \$a Projektowanie sieci elektroenergetycznych. \$n Z. 2, \$p Miejskie
 sieci elektroenergetyczne / \$c Wiesław Brodziński, Jerzy Kuza.

246 30 \$a Miejskie sieci elektroenergetyczne

500 ## \$a Red. całości: Wojciech Wiśniewski.

700 1# \$a Kuza, Jerzy.

700 1# \$a Wiśniewski Wojciech. \$e Red.

W przypadku, gdy w rekordach bibliograficznych opisuje się części o tytułach takich samych jak tytuł całości, ale **hasła rekordów bibliograficznych dla poszczególnych części są różne** — odpowiednią uwagę formułuje się w polu 500, np.

100 1# \$a Ścierański, Ireneusz.

245 10 \$a Fizyka : \$b ćwiczenia dla klasy pierwszej gimnazjum do
 przedmiotu Fizyka i astronomia. \$n [Cz.] 1 / \$c Ireneusz Ścierański,
 Krystyna Tryl, Jerzy Wójciak.

260 ## \$a Wrocław : \$b "Wiking", \$c 2000.

500 ## \$a Cz. 2 pod hasłem: Tryl Krystyna, Wójciak Jerzy, Ścierski Ireneusz.

100 1# \$a Tryl, Krystyna.

245 10 \$a Fizyka : \$b ćwiczenia dla gimnazjum do przedmiotu Fizyka i astronomia. \$n Cz. 2 / \$c Krystyna Tryl, Jerzy Wójciak, Ireneusz Ścierski.

260 ## \$a Wrocław : \$b "Wiking", \$c 2000.

500 ## \$a Cz. 1 pod hasłem: Ścierski Ireneusz, Tryl Krystyna, Wójciak Jerzy.

100 1# \$a Sławiński, Andrzej.

245 10 \$a ABC bankowości w systemie nauczania na odległość : \$b praca zbiorowa. \$n Cz. 1, \$p [Pieniądz i bankowość, organizacja i zarządzanie bankiem komercyjnym, operacje bankowe / \$c aut. Andrzej Sławiński, Eugeniusz Gostomski, Piotr Nowak] ; Gdańska Akademia Bankowa [et al.].

260 ## \$a Gdańsk : \$b GAB, \$c 1999.

500 ## \$a Cz. 2 pod hasłem: Żur-Zuber Halina, Wieczorek Renata; Cz. 3 skatalogowano pod tyt.

100 1# \$a Żur-Zuber, Halina.

245 10 \$a ABC bankowości w systemie nauczania na odległość : \$b praca zbiorowa. \$n Cz. 2, \$p [Rachunkowość bankowa, działalność kredytowa banku / \$c aut. Halina Żur-Zuber, Renata Wieczorek] ; Gdańska Akademia Bankowa [et al.].

260 ## \$a Gdańsk : \$b GAB, \$c 1999.

500 ## \$a Cz. 1 pod hasłem: Sławiński Andrzej, Gostomski Eugeniusz, Nowak Piotr; Cz. 3 skatalogowano pod tyt.

245 00 \$a ABC bankowości w systemie nauczania na odległość : \$b praca zbiorowa. \$n Cz. 3, \$p [Rynek pieniężny i kapitałowy, marketing bankowy, informacja i informatyka bankowa, stosowanie prawa w działalności banku / \$c aut. Tomasz A. Klarecki et al.] ; Gdańska Akademia Bankowa [et al.].

260 ## \$a Gdańsk : \$b GAB, \$c 1999.

500 ## \$a Cz. 1 pod hasłem: Sławiński Andrzej, Gostomski Eugeniusz, Nowak Piotr; Cz. 2 pod hasłem: Żur-Zuber Halina, Wieczorek Renata.

Poszczególne określenia towarzyszące oznaczeniom odpowiedzialności skraca się wg *Załącznika B* do normy PN-N-01229:1998.

Skróty umowne, dodawane przez katalogującego w nawiasach kwadratowych, podaje się w języku łacińskim, wg *tabl. 3* PN-N-01152.01:1982, np. [et al.] = i in., [etc.] = itd.

W pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności podaje się nazwę autora **wyróżnionego**, który otrzymuje hasło główne w polu 100 rekordu bibliograficznego, a także nazwę jednego lub dwóch pozostałych współautorów wymienionych na głównej stronie tytułowej.

Jeżeli autorów jest więcej niż trzech — w oznaczeniu odpowiedzialności podaje się nazwę pierwszego z nich i skrót [et al.] ujęty w nawiasy kwadratowe.

Nazwa głównego twórcy intelektualnej i/lub artystycznej zawartości dzieła może być na stronie tytułowej **wyróżniona typograficznie** lub przez dodanie wyrażenia: *i*, *oraz*, *współaut.*, które również wyróżnia nazwę głównego twórcy spośród pozostałych współautorów. Jeżeli na stronie tytułowej brak takiego wyrażenia, a główny twórca został wyróżniony jedynie typograficznie — należy dodać w podpolu \$c wyrażenie [*oraz*] ujęte w nawiasy kwadratowe, aby prawidłowo odwzorować oznaczenie odpowiedzialności z głównej strony tytułowej.

Jeżeli **nazwę autora głównego wyróżniono spośród większej liczby nazw** – w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności podaje się nazwę autora wyróżnionego i po wyrażeniu *oraz* nazwy pozostałych trzech współautorów. Jeżeli współautorów jest więcej niż trzech – podaje się nazwę pierwszego z nich i skrót [et al.].

Dla nazw współautorów tworzy się hasła dodatkowe w polach 700 **bez określenia rodzaju współpracy** w podpolu \$e.

Przykłady:

100 1# \$a Tobiasz-Adamczyk, Beata.

245 10 \$a Wybrane elementy socjologii zawodów medycznych / \$c **Beata Tobiasz-Adamczyk oraz Jadwiga Bajka i Grażyna Marmon.**

700 1# \$a Bajka, Jadwiga.

245

700 1# \$a Marmon, Grażyna.

100 1# \$a Urański, Ignacy.

245 10 \$a Hematologia kliniczna / \$c **Ignacy Urański, współaut. Barbara Zdziarska [et al.].**

700 1# \$a Zdziarska, Barbara.

100 1# \$a Bischoff, Joyce \$d (1938-#).

245 10 \$a Data warehouse : \$b practical advice from the experts / \$c **Joyce Bischoff and Ted Alexander [with] Sid Adelman [et al.] ; foreword by John A. Zachman.**

700 1# \$a Alexander, Ted \$d (1957-#).

700 1# \$a Adelman, Sid.

700 1# \$a Zachman, John A. \$e Przedm.

Do podpoła \$c pola 245 przejmują się **nazwy twórców w formie, w jakiej występują na stronie tytułowej lub jej substytucie.**

Chociaż zgodnie z formatem MARC 21 w podpołu \$c pola 245 nie stawia się odstępów między inicjałami imion (odstęp między inicjałami imion pozostawia się tylko w hasłach tworzonych dla nazw osobowych, np. w polach 100, 700), jednak w katalogu centralnym przyjęto zasadę pozostawiania odstępów między inicjałami imion autorów w każdym przypadku.

Przykłady:

100 1# \$a Everitt, B. S.

245 10 \$a Finite mixture distributions / \$c **B. S. Everitt and D. J. Hand.**

700 1# \$a Hand, David J.

100 1# \$a Havner, K. S.

245 10 \$a Finite plastic deformation of crystalline solids / \$c **K. S. Havner.**

100 1# \$a Feijs, Loe M. G.

245 10 \$a Formal specification and design / \$c **L. M. G. Feijs & H. B. M. Jonkers.**

700 1# \$a Jonkers, H. B. M.

- 100 1# \$a Âstrebov, Leonid Isifovič.
 245 10 \$a Foundations of one-electron theory of solids / \$c **L. I. Yastrebov and A. A. Katsnelson** ; [transl. from Russian by **E. Strelchenko**].
 700 1# \$a Kacnel'son, Al'bert Anatol'evič.
 700 1# \$a Strel'čenko, Elena Aleksandrovna. \$e Tł.
- 245 00 \$a Francuzsko-russkij tehničeskij slovar': \$b okolo 80 000 terminov / \$c [avt.: **A. A. Bolotin et al.** ; red.: **A. V. Gorbunov, V. D. Kosynkin**].
 700 1# \$a Bolotin, Anatolij Andreevič.
 700 1# \$a Gorbunov, Aleksandr Viktorovič. \$e Red.
 700 1# \$a Kosynkin, V. D. \$e Red.
- 100 1# \$a Kielwasser, Alfred P.
 245 10 \$a Instructor's manual to accompany Whetmore's American electric : \$b introduction to telecommunications and electronic media / \$c **Alfred P. Kielwasser**.
- 100 1# \$a Carr, Joseph J. \$d (1943-#).
 245 10 \$a Instructor's manual to accompany Elements of electronic instrumentation and measurement / \$c **Joseph J. Carr**.
- 100 1# \$a Dec, Zdzisław.
 245 10 \$a ABC ... komputera '97 / \$c **Zdzisław Dec, Robert Konieczny**.
 700 1# \$a Konieczny, Robert.
- 100 1# \$a Groh, Michael \$d (1951-#).
 245 10 \$a Access 7.0 PL dla Windows 95. \$n T. 2 / \$c **Michael Groh, Dan Madoni, Thomas Wagner**.
 700 1# \$a Madoni, Dan.
 700 1# \$a Wagner, Thomas \$d (1961-#).
- 100 1# \$a Ingram, Robert W.
 245 10 \$a Accounting and financial reporting for governmental and nonprofit organizations : \$b basic concepts / \$c **Robert W. Ingram, Russell J. Petersen, Susan Work Martin**.
 700 1# \$a Petersen, Russell J.
 700 1# \$a Martin, Susan Work.

Nazwa twórcy wymieniona na dalszym miejscu w oznaczeniu odpowiedzialności

Jeżeli na stronie tytułowej oprócz nazw autorów (do trzech) podano również nazwy innych autorów, których udział w tworzeniu książki określono jako **uboczny** przez zwrot *przy współudziale, przy współpracy* – w podpolu \$c, w dalszym oznaczeniu odpowiedzialności po średniku, podaje się pierwszą nazwę i skrót [et al.] (jeżeli współautorów jest więcej niż trzech lub wszystkie nazwy, gdy współautorów jest nie więcej niż trzech), tworząc **dla wszystkich nazw hasła dodatkowe w polu 700 bez określenia rodzaju współpracy.**

Przykłady:

100 1# \$a Meinhardt, Hans.

245 14 \$a The algorithmic beauty of sea shells / \$c **Hans Meinhardt ; with contrib. by Przemysław Prusinkiewicz and Deborah R. Fowler.**

700 1# \$a Prusinkiewicz, Przemysław \$d (1952-#).

700 1# \$a Fowler, Deborah R.

100 1# \$a Ferry, Serge.

245 10 \$a Faciès de dépôt et stratigraphie séquentielle des calcaires bajociens du Jura méridional / \$c **par Serge Ferry et Charles Mangold ; avec la collab. de Eric Varrel Yvan Robin et Vincent Maurin.**

700 1# \$a Mangold, Charles.

700 1# \$a Varrel, Eric.

700 1# \$a Robin, Yvan.

700 1# \$a Maurin, Vincent.

Jeżeli autorów jest więcej niż trzech i **żaden z nich nie został uznany za głównego** (w rekordzie brak pola 100) i w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności w podpolu \$c podano np. nazwę redaktora – nazwę pierwszego z współautorów podaje się po średniku w dalszym oznaczeniu odpowiedzialności i skrót [et al.]. Dla wszystkich współautorów wymienionych w podpolu \$c tworzy się **hasła dodatkowe w polu 700 bez określenia rodzaju współpracy.**

Przykłady:

245 00 \$a Amsterdam / \$c **pod red. Robina Pascoe, Christophera Catlinga ; [aut. Paul Andrews et al. ; tł. Hubert Górski, Joanna Puchalska ; red. pol. Małgorzata Merkel-Massé].**

700 1# \$a Pascoe, Robin. \$e Red.

700 1# \$a Catling, Christopher. \$e Red.

700 1# \$a Andrews, Paul.

700 1# \$a Górski, Hubert. \$e Tł

700 1# \$a Puchalska, Joanna \$d (1960-). \$e Tł.

700 1# \$a Merkel-Massé, Małgorzata. \$e Red.

245 00 \$a Finanse firmy : \$b [praca zbiorowa] / \$c **red. Jacek Kowalczyk ; aut.: Tomasz Górczak [et al.].**

700 1# \$a Kowalczyk, Jacek \$c (finanse). \$e Red.

700 1# \$a Górczak, Tomasz.

245 00 \$a Fizykochemiczne metody kontroli zanieczyszczeń środowiska : \$b praca zbiorowa / \$c **pod red. Jacka Namieśnika i Zygmunta Jamrógiewicza ; aut.: Marek Biziuk [et al.].**

700 1# \$a Namieśnik, Jacek \$d (1949-#). \$e Red.

700 1# \$a Jamrógiewicz, Zygmunt. \$e Red.

700 1# \$a Biziuk, Marek \$d (1947-#).

Jeżeli w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności podaje się nazwę osoby, która nie jest uznawana za głównego twórcę książki z oznaczeniem jej funkcji przejętym w formie występującej na stronie tytułowej – w rekordzie bibliograficznym brak hasła głównego autorskiego, dla nazw wymienionych w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności tworzy się hasła dodatkowe w polach 700 z określeniem rodzaju **współpracy** w podpolu \$e. Stosuje się skrót określenia rodzaju współpracy wg *Załącznika B* do PN-N-01229, np. Koment., Posł., Przedm., Fot., Il., Oprac., Red., Tł., Wyd.; nie stosuje się skrótu *Współaut.* jako określenia rodzaju współpracy dla głównych twórców książki.

Za **głównych współtwórców** uznaje się:

– *autorów przedmowy, wstępu, posłowie* – o ile tekst składa się z minimum trzech stron i nazwy tych autorów podano na stronie tytułowej, w uzasadnionych przypadkach również w innych preliminariach;

– *autorów suplementu, indeksu, bibliografii, załącznika* – gdy nazwy tych autorów podano na stronie tytułowej oraz, gdy wkład pracy był istotny — również w innych preliminariach;

– *redaktorów* – w przypadku **zbioru prac różnych autorów** (powyżej trzech) przejmuje się nazwy *redaktorów* ze strony tytułowej, innych preliminariów, okładki, metryki i podaje się je w **kolejnym** oznaczeniu odpowiedzialności. Podaje się wszystkie nazwy, jeżeli redaktorów jest nie więcej niż trzech lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy redaktorów jest więcej niż trzech. Dla wszystkich nazw redaktorów podanych w podpolu \$c pola 245 tworzy się hasła dodatkowe w polu 700 z określeniem rodzaju współpracy *Red.*

W przypadku **pracy autorskiej** (powyżej trzech autorów) – nazwy *redaktorów* do podpola \$c pola 245 przejmuje się wyłącznie ze strony tytułowej, podając je w **pierwszym** oznaczeniu odpowiedzialności. Podaje się wszystkie nazwy, gdy redaktorów jest nie więcej niż trzech lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy redaktorów jest więcej niż trzech. Tworzy się dla nich hasła dodatkowe w polu 700 z określeniem rodzaju współpracy *Red.*

– *wydawców naukowych* – czyli specjalistów z dziedziny wiedzy stanowiącej przedmiot katalogowanej książki, którzy przygotowali książkę do wydania z własnym komentarzem tworzy się hasła dodatkowe, z określeniem rodzaju współpracy.

W przypadku **pracy zbiorowej**, należy przejąć nazwy *wydawców naukowych* (do trzech nazw lub, jeżeli wydawców jest więcej niż trzech – pierwszą nazwę i skrót [et al.]) ze strony tytułowej, innych preliminariów, okładki, metryki i podać w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności. Dla wszystkich nazw wydawców naukowych wymienionych w podpolu \$c pola 245 należy utworzyć hasła dodatkowe z oznaczeniem rodzaju współpracy *Wyd.* w podpolu \$e pola 700.

Nazwę *wydawcy naukowego* dla **pracy autorskiej** (do trzech autorów) – podaje się w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności po średniku. Podaje się tylko nazwę wydawcy naukowego umieszczonego w opisywanej książce na

stronie tytułowej (do trzech nazw lub nazwa pierwsza i skrót [et al.], jeżeli wydawców jest więcej niż trzech). Hasło dodatkowe, z określeniem rodzaju współpracy, sporządza się dla wszystkich nazw.

– *tłumaczy* – jeżeli ich nazwy podano na stronie tytułowej lub w innych preliminariach, na okładce, w metryce. Podaje się do trzech nazw tłumaczy lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], jeżeli tłumaczy jest więcej niż trzech. **Hasło dodatkowe w polu 700 tworzy się dla wszystkich nazw wymienionych w podpolu \$c.** W podpolu \$c nie podaje się informacji z jakiego języka książka jest tłumaczona, o ile takiej informacji brak w książce.

– *ilustratorów i autorów fotografii* – jeżeli ich nazwy występują na stronie tytułowej. Należy podać do trzech nazw lub pierwszą nazwę i skrót [et al.] ujęty w nawiasy kwadratowe. Hasło dodatkowe w polu 700 sporządza się dla **wszystkich nazw.** Można również podać (w podpolu \$c, w nawiasach kwadratowych) nazwy ilustratorów, które w opisywanej książce występują poza główną stroną tytułową (w preliminariach, na okładce, w metryce książki), o ile wkład ich pracy uzna się za znaczący.

Jeżeli książka składa się wyłącznie z ilustracji lub ilustracje stanowią zasadniczy zręb książki (np. w albumach, komiksach, literaturze dziecięcej) – nazwa autora ilustracji (pierwszego z trzech lub wyróżnionego) stanowi hasło główne opisu bibliograficznego; dla pozostałych dwóch nazw tworzy się hasła dodatkowe w polach 700 bez określenia rodzaju współpracy.

Przykłady:

100 1# \$a Momot, Stanisław.

245 10 \$a Tatry polskie : \$b 100 fotografii Stanisława Momota = the Polish Tatras : 100 photographs by Stanisław Momot / \$c [teksty **Julian Przemyski ; tł. Jadwiga Piątkowska et al.**].

700 1# \$a Przemyski, Julian.

700 1# \$a Piątkowska Jadwiga \$d (1939-#). \$e Tł.

245 00 \$a Dwie broszury prawne z r. 1602 i 1608 / \$c wyd. **Bolesław Ulanowski.**

700 1# \$a Ulanowski, Bolesław \$d (1860-1919). \$e Wyd.

245

245 00 \$a Badania i podstawy konstrukcji młynów specjalnych : \$b praca zespołowa / \$c pod kier. i red. **Zygmunta Drzymały** ; [zespół aut.: **Zygmunt Drzymała et al.**].

700 1# \$a Drzymała, Zygmunt. \$e Red.

245 00 \$a Badania laboratoryjne i przemysłowe maszyn elektrycznych : \$b praca zbiorowa / \$c pod red. **Władysława Kołka**.

700 1# \$a Kołek, Władysław d (1914-1992). \$e Red.

245 00 \$a Badania maszyn elektrycznych i układów napędowych : \$b praca zbiorowa / \$c pod kier. **Jerzego Hickiewicza** ; oprac. **Antoni Dzierżanowski [et al.]**.

700 1# \$a Hickiewicz, Jerzy. \$e Red.

700 1# \$a Dzierżanowski, Antoni. \$e Oprac.

245 00 \$a Badania nad edukacją ekonomiczną dla gospodarki rynkowej w Polsce / \$c **J. Beksiak [et al.]**.

700 1# \$a Beksiak, Janusz \$d (1929-#).

245 00 \$a Access in nanoporous materials / \$c ed. by **Thomas J. Pinnavaia and M. F. Thorpe**.

700 1# \$a Pinnavaia, Thomas J. \$e Red.

700 1# \$a Thorpe, Michael F. \$e Red.

245 00 \$a Filozofia człowieka : \$b wybór tekstów / \$c wyboru dokonała **Małgorzata Jantos**.

700 1# \$a Jantos, Małgorzata. \$e Wybór

245 00 \$a Account of evaporation in photoacoustical spectroscopy of condensed media / \$c **G. S. Mityurich [et al.]**.

700 1# \$a Mityurich, G. S.

245 00 \$a Actuarial mathematics / \$c by **Newton L. Bowers [et al.]**.

700 1# \$a Bowers, Newton L. \$d (1933-).

245 00 \$a Adaptacyjne układy sterowania automatycznego / \$c pod red. **E. Mishkina i L. Brauna jr.** ; aut.: **John G. Truxal [et al.]** ; tł. z jęz. ang. **Jan Białasiewicz [et. al.]**.

700 1# \$a Mishkin, Eli. \$e Red.

700 1# \$a Braun, Ludwig. \$e Red.

700 1# \$a Truxal, John G.
700 1# \$a Białasiewicz, Jan \$d (1936-#). \$e Tł.

245 00 \$a Geodesy, photogrammetry and monitoring of environment : \$b
(chosen problems) / \$c [komitet red. Alojzy Dzierżęga et al. ; tł. na
jęz. ang. Adam Bałut et al.].

700 1# \$a Dzierżęga, Alojzy \$d (1940-#). \$e Red.
700 1# \$a Bałut, Adam. \$e Tł.

100 1# \$a Łozińska, Tamara.
245 10 \$a Warszawa / \$c Tamara Łozińska ; [fotografie: Andrea Pistolesi].
700 1# \$a Pistolesi, Andrea. \$e Fot.

Jeżeli jedna osoba spełnia **kilka różnych funkcji** w powstawaniu dzieła sporządza się tylko jedno hasło dodatkowe w polu 700, podając w podpolu \$e określenie rodzaju współpracy uznane za najważniejsze.

Przykłady:

245 00 \$a Algorytmy i programy sterowania : \$b praca zbiorowa / \$c pod
kier. Henryka Góreckiego ; aut. Henryk Górecki [et al.].
700 1# \$a Górecki, Henryk \$d (1927-#). \$e Red.

245 00 \$a Badania i podstawy konstrukcji młynów specjalnych : \$b praca
zespołowa / \$c pod kier. i red. Zygmunta Drzymały ; [zespół aut.:
Zygmunt Drzymała et al.].
700 1# \$a Drzymała, Zygmunt. \$e Red.

Jeżeli w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności w podpolu \$c, podano nazwy autorów (do trzech) – w dalszym oznaczeniu odpowiedzialności podaje się po średniku nazwy innych współtwórców.

Jeżeli współtwórców jest więcej niż trzech – podaje się nazwę pierwszego z nich i skrót [et al.], tworząc dla niej hasło dodatkowe w polu 700 z określeniem rodzaju współpracy.

Jeżeli liczba współtwórców nie przekracza trzech – podaje się wszystkie nazwy, tworząc dla nich hasła dodatkowe w polach 700.

Nazwy współtwórców (do trzech) pełniących jednakową funkcję w powstaniu dzieła rozdziela się przecinkiem, pełniących różne funkcje — średnikiem.

Przykłady:

100 1# \$a Crawford, Frank Stevens \$d (1923-).

245 10 \$a Fale / \$c Frank S. Crawford jr. ; [z jęz. ang. tł.: **Stanisław Dymus, Wiesława Rączkowska**].

700 1# \$a Dymus, Stanisław. \$e Tł.

700 1# \$a Rączkowska, Wiesława. \$e Tł.

100 1# \$a Greiner, Walter \$d (1935-#).

245 10 \$a Field quantization / \$c **Walter Greiner, Joachim Reinhardt ; with a foreword by D. A. Bromley**.

700 1# \$a Reinhardt, Joachim \$d (1952-#).

700 1# \$a Bromley, D. Allan \$d (1926-#). \$e Przedm.

100 1# \$a Vesey, Godfrey.

245 10 \$a Filozofia : \$b słownik encyklopedyczny / \$c **Godfrey Vesey i Paul Foulkes ; [red. nauk. Magdalena Środa ; tł.: Marcin Iwanicki et al.]**.

700 1# \$a Foulkes, Paul.

700 1# \$a Środa, Magdalena. \$e Red.

700 1# \$a Iwanicki, Marcin. \$e Tł.

100 1# \$a Tyson, Eric Kevin.

245 10 \$a Finanse osobiste dla opornych / \$c **Eric Tyson ; [oprac. wersji polskiej: Irasema Gołębiowska ; przekł. uzup. Joanna Kopańczyk, Wojtek Kowal i niektórzy przyjaciele]**.

700 1# \$a Gołębiowska, Irasema. \$e Tł.

700 1# \$a Kopańczyk, Joanna. \$e Tł.

700 1# \$a Kowal, Wojtek. \$e Tł.

100 1# \$a Alexander, L. G. \$d (1932-#).

245 10 \$a First things first : \$b students' book : an integrated course for beginners / \$c **L. G. Alexander [pseud.] ; illustrated by Tom Bailey and Ted Pettengell**.

700 1# \$a Bailey, Tom. \$e Il.

700 1# \$a Pettengell, Ted. \$e Il.

- 100 1# \$a Blinowski, Jan \$d (1939-2002).
 245 10 \$a Fizyka : \$b dla kandydatów na wyższe uczelnie / \$c **Jan Blinowski, Jarosław Trylski ; zadania oprac. Waldemar Gorzkowski.**
 700 1# \$a Trylski, Jarosław.
 700 1# \$a Gorzkowski, Waldemar.
- 100 1# \$a Herrmann, Reinhild.
 245 10 \$a Francusko-polski słownik tematyczny / \$c **Reinhild Herrmann, Rainer Rauch ; adaptacja Leon Zaręba.**
 700 10 \$a Rauch, Rainer.
 700 1# \$a Zaręba, Leon \$d (1924-#). \$e Oprac.
- 100 1# \$a Moczarski, Kazimierz \$d (1907-1975).
 245 10 \$a Rozmowy z katem / \$c **Kazimierz Moczarski ; [przedm. Franciszek Ryszka ; indeks oprac. Krystyna Podgórecka].**
 700 1# \$a Ryszka, Franciszek \$d (1924-1998). \$e Przedm.
 700 1# \$a Podgórecka, Krystyna \$d (1932-). \$e Indeks

Nazwa ciała zbiorowego w podpolu \$c pola 245

Nazwę ciała zbiorowego w funkcji **instytucji sprawczej** podaje się w podpolu \$c pola 245, jeżeli występuje na głównej stronie tytułowej, bądź substytucie strony tytułowej. Jeżeli nazwa instytucji sprawczej wystąpi w strefie serii to mimo, iż występuje na stronie tytułowej książki — nie podaje się jej w podpolu \$c pola 245, np.:

- 100 1# \$a Karaś, Halina.
 245 10 \$a Rusycyzmy słownikowe w polszczyźnie okresu zaborów / \$c Halina Karaś ; **Instytut Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego.**
 260 ## \$a Warszawa : \$b Elipsa, \$c 1996.
U góry s. tyt. instytucja sprawcza: Instytut języka polskiego Uniwersytetu Warszawskiego
- 100 1# \$a Przewłocki, Stefan \$d (1933-#).
 245 10 \$a Geodezja dla architektów / Stefan Przewłocki.
 260 ## \$a Łódź : \$b Wydaw. PŁ, \$c 2001.
 490 1# \$a Podręczniki Akademickie / **Politechnika Łódzka**
 830 #0 \$a Podręczniki Akademickie - Politechnika Łódzka
Nazwę instytucji sprawczej podano w strefie serii.

W podpolu \$c podaje się nazwę instytucji sprawczej w formie, w jakiej występuje ona w katalogowanym dokumencie. Nazwę w formie ujednocionej (przejętą z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych – CKHW) – podaje się w polu 110 lub w haśle dodatkowym 710, bez określenia rodzaju współpracy. Hasło dla instytucji sprawczej sporządza się tylko w przypadku, gdy jej nazwa wystąpiła w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności.

W podpolu \$c podaje się od jednej do trzech nazw instytucji sprawczych lub pierwszą nazwę i skrót [et al.] ujęty w nawiasy kwadratowe, jeżeli tych nazw jest więcej niż trzy.

Ciało zbiorowe może również występować w funkcji:

– *autora* – w opisach oficjalnych dokumentów o charakterze informacyjnym lub administracyjnym (statutów, regulaminów, ustaw, sprawozdań z działalności, spisów członków, programów, katalogów zbiorów, katalogów wydawniczych).

Nazwę ciała zbiorowego w funkcji autora podaje się w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności – do trzech nazw lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy takich nazw jest więcej niż trzy;

– *współtwórcy* – jeżeli jego nazwie towarzyszy w opisywanym dokumencie określenie typowe dla współtwórcy, np. oprac., tł., il., red. Jeżeli takiego określenia brak – należy je dodać w nawiasach kwadratowych. Podaje się od jednej do trzech nazw lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy współtwórców jest więcej niż trzech.

Nazwy współtwórców otrzymują hasła dodatkowe w polach 710 bez określenia rodzaju współpracy w podpolu \$e;

– *organizatora imprezy* (konferencji, zjazdów, sympozjów, wystaw itp.) – jeżeli nazwę podano na stronie tytułowej. Podaje się od jednej do trzech nazw lub pierwszą nazwę i skrót [et al.], gdy organizatorów jest więcej niż trzech.

W przypadku, gdy na stronie tytułowej nie podano rodzaju odpowiedzialności ciała zbiorowego, a występuje ono w funkcji organizatora – należy takie określenie dodać w nawiasach kwadratowych.

Przykłady:

110 2# \$a Związek Bibliotekarzy Polskich.

245 10 \$a Statut / \$c **ZBP.**

245 00 \$a Fachwörterbuch Rechnungslegung und Prüfung : \$b deutsch-
englisch-polnisch : englisch-german-polnisch : polsko-angielsko-
niemiecki / \$c **C & L Deutsche Revision [Hrsg].**

710 2# \$a Deutsche Revision-Aktiengesellschaft (Frankfurt nad Menem).

245 00 \$a Akty prawne / \$c [**oprac. przez Międzynarodową Fundację
Rozwoju Rynku Kapitałowego i Przekształceń Własnościowych w
Rzeczypospolitej Polskiej – Centrum Prywatyzacji].**

710 2# \$a Międzynarodowa Fundacja Rozwoju Rynku Kapitałowego i
Przekształceń Własnościowych w Rzeczypospolitej Polskiej –
Centrum Prywatyzacji.

245 00 \$a II Ogólnopolska konferencja "Internet - Wrocław 2000" : \$b
materiały konferencyjne, Wrocław, 4-5.12.2000 r. / \$c **org.
Telekomunikacja Polska S. A. Region Wrocław, Politechnika
Wrocławska. Instytut Telekomunikacji i Akustyki.**

710 2# \$a Telekomunikacja Polska. \$b Region (Wrocław).

710 2# \$a Politechnika Wrocławska. \$b Instytut Telekomunikacji i Akustyki.

ZNAKI UMOWNE:

- Prace współwydane bez wspólnego tytułu tego samego autora w formacie MARC 21 wpisuje się oddzielając średnikiem: pierwsza w podpolu \$a, następne w podpolu \$b
- W przypadku prac współwydanych bez wspólnego tytułu różnego autorstwa – tytuł drugiej pracy wpisuje się po oznaczeniu odpowiedzialności dla pierwszej pracy w podpolu \$c, poprzedzając go kropką i dwoma odstępami, oznaczenie odpowiedzialności dla drugiej pracy wpisuje się po kresce ukośnej (/), z odstępem po obu stronach, bez oznaczenia podpola (\$c)
- Podpole \$a kończy się odstępem i dwukropkiem jeżeli występuje podpole \$b – dodatek do tytułu,
podpole \$a kończy się odstępem i średnikiem (;) jeżeli bezpośrednio po nim występuje podpole \$b – tytuł następnej pracy współwydanej,
podpole \$a kończy się odstępem i znakiem równości (=) jeżeli bezpośrednio po nim występuje podpole \$b – tytuł równoległy,
podpole \$a kończy się odstępem i kreską ukośną (/) jeżeli bezpośrednio po nim występuje podpole \$c,

245

podpole \$a kończy się kropką, jeżeli nie ma pozostałych podpól lub bezpośrednio po nim następuje podpole \$n lub podpole \$p, podpole \$a nie kończy się żadnym znakiem, gdy bezpośrednio po nim występuje podpole \$h.

- Przed podpołem \$b stawia się odstęp i dwukropek, jeżeli podpole to zawiera dodatek do tytułu lub odstęp i znak równości (=) jeżeli zawiera tytuł równoległy lub odstęp i średnik (;) jeżeli zawiera tytuł drugiej pracy współwydanej
- Podpole \$h występuje po oznaczeniu tytułu właściwego w podpolu \$a lub tytułu części w podpolu \$p i poprzedza podpola \$b lub \$c. Podpole \$h ujmuje się w nawiasy kwadratowe.
- Przed podpołem \$n stawia się kropkę
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, o ile występuje po podpolu \$n lub kropkę, jeżeli nie ma podpola \$n
- Przed podpołem \$c stawia się odstęp i kreskę ukośną
- Pole 245 kończy się kropką

246 – Inne formy tytułu, wariant tytułu (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – generowanie uwagi/dodatkowe wyszukiwanie pod tytułem

0 – uwaga jest generowana, ale tytuł nie jest dodatkowym elementem wyszukiwania

1 – uwaga jest generowana i tytuł jest dodatkowym elementem wyszukiwania

2 – nie generuje się uwagi i tytuł nie jest dodatkowym elementem wyszukiwania

3 – nie generuje się uwagi, ale tytuł jest dodatkowym elementem wyszukiwania

W katalogu NUKAT stosuje się wartości „1” oraz „3” pierwszego wskaźnika w polu 246.

drugi – rodzaj tytułu

– brak informacji

0 – część tytułu

1 – tytuł równoległy

3 – inny tytuł, niż określone pozostałymi wartościami

4 – tytuł okładkowy

5 – tytuł z dodatkowej strony tytułowej (np. w innym języku)

6 – tytuł nagłówekowy

7 – tytuł z paginy

8 – tytuł grzbietowy

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające wariant tytułu (NP)

\$a – tytuł (NP)

\$b – ciąg dalszy tytułu (NP)

\$n – numer części (P)

\$p – nazwa części (P)

\$f – oznaczenie tomu/wydania i/lub roku (NP)

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$f w polu 246.

246

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 246 podaje się odmienną formę tytułu występującą w innej (niż główna strona tytułowa) części książki lub część tytułu właściwego; powinna to być forma tytułu różniąca się w sposób zasadniczy od formy użytej w polu 245.

Gdy pole to jest wyświetlane/drukowane jako uwaga (pierwszy wskaźnik przyjmuje wartość '0' lub '1'; drugi wskaźnik przyjmuje wartość '#' – odstęp lub od '3' do '8'), warianty tytułu właściwego są zazwyczaj poprzedzone przez stałe wyrażenie wprowadzające, które powinno być generowane przez system na podstawie wartości drugiego wskaźnika. System Horizon obsługuje drugi wskaźnik pola 246.

Jeżeli w rekordzie bibliograficznym występuje kilka pól 246 — jako pierwsze powinno wystąpić pole 246 z drugim wskaźnikiem '0', a następnie pola w kolejności, w jakiej mają być wyświetlone uwagi.

W przypadku **prac współwydanych bez wspólnego tytułu** – w polu 246 zapisuje się wariant tytułu pracy wymienionej na pierwszym miejscu w podpolu \$a pola 245; warianty tytułów pozostałych prac można zapisać w polach **740** (Hasło dodatkowe – tytuł pracy współwydanej) lub w jednym z pól **7XX** (Hasło dodatkowe)

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – generowanie uwagi/dodatkowe wyszukiwanie pod tytułem

0 – uwaga jest generowana ale tytuł nie jest dodatkowym elementem wyszukiwania

Wartość '0' oznacza, że system generuje uwagę w szczegółach bibliograficznych wyjaśniającą rodzaj tytułu podanego w polu 246 (na podstawie wartości drugiego wskaźnika), ale tytuł z tego pola **nie jest indeksowany**.

1 – uwaga jest generowana i tytuł jest dodatkowym elementem wyszukiwania

Wartość '1' oznacza, że system generuje uwagę w szczegółach bibliograficznych wyjaśniającą rodzaj tytułu podanego w polu 246 (na podstawie wartości drugiego wskaźnika) i tytuł z tego pola jest indeksowany.

Przykład:

245 10 \$a Norton Commander dla Windows 95 / \$c Krzysztof Golachowski.

246 14 \$a Programy narzędziowe

w szczegółach bibliograficznych wyświetli się:

„Tyt. okł: Programy narzędziowe”

2 – nie generuje się uwagi i tytuł nie jest dodatkowym elementem wyszukiwania

Wartość '2' oznacza, że system nie generuje uwagi w szczegółach bibliograficznych i tytuł z tego pola nie jest indeksowany.

3 – nie generuje się uwagi, ale tytuł jest dodatkowym elementem wyszukiwania

Wartość '3' oznacza, że system nie generuje uwagi w szczegółach bibliograficznych, ale tytuł z tego pola jest indeksowany. Ta wartość wskaźnika jest najczęściej stosowana, gdy drugi wskaźnik przyjmuje wartość '0' (Część tytułu) lub '1' (Tytuł równoległy z podpole \$b pola 245) – dodatkowa uwaga wygenerowana z tego pola powodowałaby dublowanie informacji podczas wyświetlania szczegółów bibliograficznych.

Przykłady:

245 00 \$a Compendium of technologies for application in **rural areas** \$h
[Mikrofisza] / \$c compiled by V. P. Kharbanda, and J. S. Khan.

246 30 \$a Rural areas

245 10 \$a Genetyka = \$b **Genetics** / \$c Jan M. Friedman [et al.].

246 31 \$a Genetics

Wskaźnik drugi – rodzaj tytułu

– brak informacji

246

Wartość '#' (odstęp) oznacza, że drugi wskaźnik nie jest używany do określenia rodzaju tytułu podanego w polu 246; gdy pierwszy wskaźnik ma wtedy wartość '1', informację o rodzaju wersji tytułu można podać w podpolu \$i.

Drugi wskaźnik '#' oznacza również, że w polu 246 podano wariant tytułu spoza katalogowanej książki, np. poprawioną formę tytułu właściwego, jeżeli zawiera błędy lub rozszerzoną wersję tytułu właściwego (słowne rozwiązanie liczb, skrótów, nazw).

Drugi wskaźnik '#' stosuje się także, gdy w polu 246 podaje się **tytuł oryginału**. Pierwszy wskaźnik przyjmuje wtedy wartość '1' (tytuł oryginału będzie indeksowany i w szczegółach bibliograficznych wyświetli się odpowiednia uwaga, z wyrażeniem wprowadzającym z podpola \$i „*Tyt. oryg.:*”)

W przypadku wydawnictw o budowie hierarchicznej, gdy tytuły części są nieznaczące – w polu 246 podaje się jedynie tytuł oryginału całości dzieła.

Przykłady:

245 10 \$a Feynmana wykłady z fizyki. \$n T. 1. \$n Cz. 1 / \$c Richard P. Feynman, Robert B. Leighton, Matthew Sands ; [z jęz. ang. tł. Ryszard Gajewski et al.].

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Feynman lectures on physics

245 10 \$a Algebra elementarna / \$c Adam Ostoja-Ostaszewski ; przeł. Andrzej Wieczorek.

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Mathematics in economics : \$b models and methods

245 10 \$a Projektowanie systemów o działaniu bezpośrednim / \$c Edward Yourdon ; tł. z ang. [Włodzimierz Martin et al.].

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Design of on-line computer systems

245 10 \$a Węgiel : \$b chemia węgla i jego struktura / \$c D. W. van Krevelen i J. Schuyer ; [tł. z ang. B. Roga et al.].

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Coal science

245 10 \$a W 80 dni dookoła świata / \$c Juliusz Verne ; [tł. Zbigniew Florczak ; wstęp Ryszard Strzelecki ; il. Włodzimierz Kukliński].

246 3# \$a W osiemdziesiąt dni dookoła świata

245 00 \$a African **semminar** [!] series
246 1# \$i Poprawny tytuł: \$a African seminar series

245 10 \$a **Bussines** [!] plan w przykładach / \$c Grzegorz Sroślak.
246 1# \$i Poprawny tytuł: \$a Business plan w przykładach

0 – część tytułu

Wartość '0' oznacza, że w polu 246 podano tytuł/ fragment tytułu, przez który można również wyszukać katalogowaną książkę, np. **tytuł tomu dzieła wielotomowego skatalogowanego pod tytułem całości, tytuł oboczny, dalsza część tytułu właściwego** (z podpola \$a pola 245), **dodatek do tytułu** (ale nie tytuł kolejnej pracy współwydanej bez tytułu wspólnego, dla której tworzy się hasło dodatkowe w polu 700 lub 740). Tytuł ten nie powinien być wyświetlany, ale powinien być indeksowany (pierwszy wskaźnik '3').

Przykłady:

245 10 \$a Elementy ekonomii matematycznej.\$n T. 1, \$p Statystyka / \$c Emil Panek.

246 30 \$a Statystyka

245 00 \$a Adobe PageMaker 6.5 w dziesięciu lekcjach / \$c [tł. Przemysław Gniewek].

246 30 \$a PageMaker 6.5

245 00 \$a Academic Press dictionary of science and technology / \$c ed. by Christopher Morris.

246 30 \$a Dictionary of science and technology

245 00 \$a W poszukiwaniu skutecznej rady, czyli O kontroli spółek akcyjnych w gospodarce rynkowej / \$c red. Marek Hessel ; aut. Jonathan Charkham [et al.] ; przeł. Lucyna Wysocka.

246 30 \$a O kontroli spółek akcyjnych w gospodarce rynkowej

245 10 \$a VII Sympozjum na temat: Przepięcia w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych : \$b Hołny Mejera 16-19 października 1996 r. / \$c [red. nauk. Zbigniew Dmochowski].

246 30 \$a Przepięcia w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych

246

246 3# \$a Sympozjum na temat: Przepięcia w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych, 7

245 10 \$a Wartość pieniądza w czasie czyli Podstawy matematyki w bankowości i biznesie / \$c Dariusz Wieczorek.

246 30 \$a Podstawy matematyki w bankowości i biznesie

245 10 \$a !%@:: : \$b a directory of electronic mail addressing and networks / \$c Donnalyn Frey and Rick Adams.

246 30 \$a Directory of electronic mail addressing and networks

1 – tytuł równoległy

Wartość '1' oznacza, że pole 246 zawiera tytuł równoległy, który został zapisany w podpolu \$b pola 245. Tytuł ten nie powinien być wyświetlany w szczegółach bibliograficznych, ale powinien być indeksowany (pierwszy wskaźnik ma wartość '3').

Tytuł równoległy w polu 246 podaje się bez dodatków do tytułu.

Tytuł spoza głównej strony tytułowej (okładka, strona przytytułowa), wyrażony w innym języku niż tytuł właściwy – podaje się wyłącznie w polu 246 ze wskaźnikami 13; tytuł z dodatkowej strony tytułowej – podaje się wyłącznie w polu 246 ze wskaźnikami 15.

Przykłady:

245 00 \$a Technologiczne aspekty likwidacji kopalń = \$b Technological aspects associated with the closure of mining operations / \$c [prace red.: Jerzy Krawczyk, Artur Wildhardt ; tł. z ang. Jerzy Krawczyk, tł. z hiszp. Magdalena Śledź].

246 31 \$a Technological aspects associated with the closure of mining operations

245 00 \$a Wpływ działalności górniczej na środowisko = \$b Environmental impact of mining projects / \$c [prace red.: Jerzy Krawczyk, Artur Wildhardt ; tł. z ang. Agnieszka Trzaska, Barbara Śpiewak, tł. z hiszp. Magdalena Śledź].

246 31 \$a Environmental impact of mining projects

3 – inny tytuł, niż określone pozostałymi wartościami

Wartość '3' oznacza, że w polu 246 podano tytuł inny niż określone pozostałymi wartościami drugiego wskaźnika, np. **tytuły równoległe przejęte spoza podstawowego źródła danych**. Tytuł ten powinien być wyświetlany w szczegółach bibliograficznych oraz indeksowany (pierwszy wskaźnik '1'). Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Inny tytuł:*”

Przykłady:

245 00 \$a Vademecum des Reiseleiters : \$b Fremdsprachentexte.

246 13 \$a Branżowa znajomość języków obcych

245 00 \$a Assembly file analysis \$h [Mikroforma].

246 13 \$a California State Assembly file analysis

4 – tytuł okładkowy

Wartość '4' oznacza, że tytuł podany w polu 246 pochodzi z oryginalnej okładki opisywanej książki, gdy okładka nie stanowi substytutu strony tytułowej, uznanej za podstawowe źródło danych. Tytuł powinien być indeksowany i wyświetlany w szczegółach bibliograficznych (pierwszy wskaźnik '1'). Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Tyt. okł.:*”

Przykłady:

245 10 \$a W sieci / \$c Włodzimierz Moczurad.

246 14 \$a UNIX, sieci lokalne i rozległe

245 14 \$a The XIII International Switching Symposium : \$b [Stockholm, Sweden, May 27-June 1,1990 : programme for the inauguration and the plenary session].

246 14 \$a Welcome to the first day of an exciting week

246 3# \$a International Switching Symposium, 13

5 – tytuł z dodatkowej strony tytułowej (np. w innym języku)

246

Wartość '5' oznacza, że w polu 246 podano tytuł z dodatkowej strony tytułowej. Tytuł powinien być indeksowany i wyświetlany w szczegółach bibliograficznych (pierwszy wskaźnik '1'). Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Na dod. s. tyt.:*”

Przykłady:

245 00 \$a Nemecko-russkij slovar'.

246 15 \$a Deutsch-russisches Wörterbuch

245 00 \$a Sudan guide.

246 15 \$a Murshid al-Sudan

245 10 \$a III Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna na temat:
Obróbka cieplna kół zębatach : \$b [materiały], Gorzów Wlkp. –
Głębokie k. Międzyrzecza, 18-19 października 1989.

246 15 \$a Obróbka cieplna kół zębatach

246 3# \$a Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Techniczna na temat:
Obróbka cieplna kół zębatach, 3

245 00 \$a Komputeryzacja bibliotek publicznych : \$b materiały z III
Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Komputeryzacja bibliotek
publicznych – stan i zamierzenia”, Supraśl k. Białegostoku, 3-5
czerwca 1996 r. / \$c [red. tomu Jan Wołosz].

246 15 \$a Computerization of the public libraries

245 00 \$a Korespondencja dyplomatyczna przedstawicieli Francji w
Warszawie Marie Louisa Descorchesa i Jeana Alexandra Bonneau z
lat 1791-1972 : \$b wybór korespondencji / \$c [oprac.] Henryk Kocój.

**246 15 \$a Ostatnie lata Sejmu Wielkiego w świetle korespondencji
dyplomatów francuskich**

6 – tytuł nagłówkowy

Wartość '6' oznacza, że w polu 246 podano tytuł nagłówkowy (występujący u góry pierwszej strony tekstu. Tytuł powinien być indeksowany i wyświetlany w szczegółach bibliograficznych (pierwszy wskaźnik '1').

Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Tyt. nagł.:* ”

Przykłady:

245 10 \$a Status of informatic data research, 1963 / \$c John C. Bellamy.

246 16 \$a Informatic data research at the University of Wyoming

245 00 \$a Legiony to zwycięska nuta... : \$b śpiewnik marszowy : XXIX (14)

Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej, Kraków-Kielce, 6-12 VIII

1994 / \$c [wybór tekstów Adam Roliński ; oprac. Andrzej Fischer].

246 16 \$a W 80-tą rocznicę wymarszu ku wolności

7 – tytuł z paginy

Wartość ‘7’ oznacza, że w polu 246 podano tytuł z paginy (powtarzający się na każdej stronie w nagłówku lub stopce). Tytuł powinien być indeksowany i wyświetlany w szczegółach bibliograficznych (pierwszy wskaźnik ‘1’). Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Tyt. z paginy:* ”

Przykłady:

245 10 \$a Relation between plane rectangular coordinates and geographic positions / \$c by Walter F. Reynolds.

246 17 \$a Relation between coordinates

245 10 \$a Western Carpathians eastern Alps Dinarides : \$b special volume to the problems of the paleozoic geodynamic domains / \$c Jozef Vozár.

246 17 \$a Special volume of IGCP Project no 276

8 – tytuł grzbietowy

Wartość ‘8’ oznacza, że w polu 246 podano tytuł z grzbietu oryginalnej okładki opisywanej książki. Tytuł powinien być indeksowany i wyświetlany w szczegółach bibliograficznych (pierwszy wskaźnik ‘1’). Generowane przez system dla tego wskaźnika wyrażenie wprowadzające uwagę może mieć postać: „*Tyt. grzbietowy:*”

246

Przykłady:

245 14 \$a The Unix book / \$c by Mike Banahan and Andy Rutter.

246 18 \$a Unix operating system book

245 10 \$a Generał Jan Wojciech Kiwerski „Oliwa” : \$b dowódca 27
Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej / \$c Mariusz Kardas ;
Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Okręg Wołyński.

246 18 \$a Jan Wojciech Kiwerski

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

Podaje się wersję tytułu odmienną od tytułu właściwego z pola 245.
Należy pomijać początkowy rodzajnik, aby nie był brany pod uwagę przy szeregowaniu.

\$b – ciąg dalszy tytułu (NP)

Podaje się dodatek do tytułu umieszczonego w podpolu \$a pola 246, poprzedzając go odstępem i dwukropkiem. W przypadku tytułu równoległego – w polu 246 nie podaje się dodatków do tytułu.

\$f – oznaczenie tomu/wydania i/lub roku (NP)

W podpolu \$f podaje się oznaczenie i numer tomu lub oznaczenie wydania i/lub datę (rok lub zakres lat), które wiążą wariant tytułu z pola 246 z opisywaną książką, np.

245 10 \$a Internet : \$b przewodnik użytkownika / \$c Paul Gilster ; z ang.
przeł. Grzegorz Grudziński.

246 1# \$i Tyt. oryg.: \$a Internet navigator \$f **2nd ed.**

Podpole \$f **nie** jest wykorzystywane, gdy drugi wskaźnik przyjmuje wartość „0” (część tytułu) lub „1” (tytuł równoległy).

Podpola \$f nie stosuje się w katalogu centralnym.

\$i – wyrażenie wprowadzające wariant tytułu (NP)

Tekst dodany przez bibliotekarza, wyjaśniający rodzaj tytułu podanego w podpolu \$a pola 246, jeżeli nie można określić rodzaju tytułu za pomocą żadnej z wartości drugiego wskaźnika. Podpole \$i jest zawsze pierwszym podpolem w polu 246, a drugi wskaźnik przyjmuje wartość # (odstęp), np.

246 1# \$i **Tyt. oryg.:** \$a Mathematics in economics

\$n – numer części (P)

\$p – nazwa części (P)

Zasady stosowania podpól \$n i \$p są takie same jak w polu 245.

ZNAKI UMOWNE

- Na końcu pola 246 nie stawia się kropki.

250

250 – Oznaczenie wydania (NP)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – oznaczenie wydania (NP)

\$b – ciąg dalszy strefy wydania (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 250 podaje się informację o wydaniu, do którego należy opisywany dokument.

Dane dotyczące wydania przejmują się z głównej strony tytułowej, innych preliminarów, okładki, metryki książki; dane pochodzące spoza wymienionych źródeł ujmują się w nawiasy kwadratowe.

Jeżeli oznaczenie wydania podano jako integralną część tytułu właściwego lub dodatku do tytułu – nie powtarza się tych informacji w polu 250, np.

245 04 \$a The **compact edition** of the Oxford English dictionary

Jeżeli oznaczenie wydania zawiera dane przynależne innej strefie opisu bibliograficznego (np. dotyczące oryginału lub pierwowzoru), podaje się je w polu 250, np.

250 ## \$a Tekst na podst. wyd. 2 popr. przez autora, z uwzględnieniem rękopisu i wyd. 1 / \$b przygot. do druku Tomasz Jodełka.

Informacje dotyczące wydania przejmują się w języku, w jakim występują w źródle danych. Jeżeli w książce podano informację na temat wydania w więcej niż jednym języku – należy podać oznaczenie wydania w języku tytułu właściwego.

Jeżeli na stronie tytułowej katalogowanej książki występuje kilka tytułów **prac współwydanych** bez tytułu wspólnego, posiadających własne oznaczenia wydania

– informację o wydaniu należy podać bezpośrednio po tytule i oznaczeniu odpowiedzialności dotyczącym danej pracy, poprzedzone przecinkiem i odstępem, np.

245 10 \$a Proces, [wyd. 5] ; \$b Wyrok, [wyd. 3] / \$c Franz Kafka.

W przypadku, gdy oznaczenie wydania jest jednakowe dla wszystkich prac współwydanych należy je podać w polu 250.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – oznaczenie wydania (NP)

Przejmuje się oznaczenie wydania i dodatkowe oznaczenie wydania. Numer wydania podaje się cyframi arabskimi, określenie towarzyszące numerowi skraca się wg PN-N-01158:1985.

Nie podaje się oznaczenia wydania jeżeli jest to pierwsze wydanie opisywanego dzieła i jeżeli nie zawiera dodatkowych informacji charakteryzujących bliżej to wydanie.

Przykłady:

250 ## \$a Wyd. 1 według stanu prawnego na dzień 31 lipca 1985 r.

250 ## \$a Stan prawny na dzień 15 maja 1994 r.

250 ## \$a Suplement 2 wg stanu prawnego na dzień 1 sierpnia 1997 r.

250 ## \$a Wyd. 1, dodr.

250 ## \$a Wyd. 5 uzup.

250 ## \$a Wyd. 6 popr. i rozsz.

250 ## \$a 2nd ed.

250 ## \$a 3e éd. rev.

250 ## \$a IBM ed.

250 ## \$a 3d American from 8th German ed.

250

- 250 ## \$a 3d ed. rev. and much enl.
- 250 ## \$a [2nd American ed.].
- 250 ## \$a New impression.
- 250 ## \$a 4, vöglich überarb. und neugestaltete Aufl.
- 250 ## \$a 2nd corr. print.
- 250 ## \$a Concise ed.
- 250 ## \$a [Aldine ed.].
- 250 ## \$a Reprinted in Poland.

Dodatkowe oznaczenie wydania i/lub dodruku podaje się również w podpolu \$a jeżeli nie ma oznaczenia odpowiedzialności dotyczącego pierwszego wydania.

Przykłady:

- 250 ## \$a Wyd. 3, dodr. 2.
- 250 ## \$a Wyd. 4 uzup., nakł. 2.
- 250 ## \$a 2nd English ed., tr. from the 2nd German ed., with numerous additions and alterations.
- 250 ## \$a Wyd. 1 powojenne.
- 250 ## \$a Wyd. 1, seria 2.
- 250 ## \$a 2nd ed., 3 print.
- 250 ## \$a Rev. and expanded version, [7th ed.]
- 250 ## \$a 4th ed. rev. and enl., total issue seventeen thousand.
- 250 ## \$a Special education ed.

\$b – ciąg dalszy strefy wydania (NP)

Podaje się oznaczenie odpowiedzialności dotyczące wydania, o ile w katalogowanej książce występuje wyraźna informacja, że dani współtwórcy i/lub instytucje sprawcze związani są z tym wydaniem. W przypadku braku takiej informacji — oznaczenie odpowiedzialności podaje się w podpolu \$c pola 245, np.

- 245 00 \$a Genetyka = \$b Genetics / \$c Jan M. Friedman [et al.].
- 250 ## \$a Wyd. polskie / \$b pod red. Janusza Limona ; z ang. tł. Henryk Hübner et. al.].**

Kolejne oznaczenie odpowiedzialności dotyczące wydania podaje się na dalszym miejscu w podpolu \$b poprzedzone średnikiem z odstępem po obu stronach.

W podpolu \$b podaje się również, po średniku, dodatkowe oznaczenie wydania, jeżeli po pierwszym oznaczeniu wydania wystąpiło oznaczenie odpowiedzialności dotyczące tego wydania.

Dla osób wymienionych w podpolu \$b pola 250 sporządza się hasła dodatkowe w polach 700.

Przykłady:

250 ## \$a 2nd American, from the 8th London ed. / \$b together with an account of dr Wollaston's scale of chemical equivalents ; also a substitute for Woulfe's or Nooth's apparatus and A theory of galvanism by Robert Hare [...]

250 ## \$a Rev. ed. / \$b compiled by the editors and contributors of Textile World.

250 ## \$a Wyd. 2 popr. i uzup. / \$b przez Stanisława Knothe.

250 ## \$a 2nd ed. / \$b to which is added Calendarium botanicum by John Berkenhout.

250 ## \$a Wyd. 4 aktualizowane, stan prawny na 5 V 97 r. / \$b [wybór i aktualizacja wyd. 4 Grzegorz Ługowski].

250 ## \$a 4th ed. / \$b revised by J.G. Le Mesurier and E. McIntosh, repr. With corrections.

250 ## \$a Rev. ed. / \$b with revisions, an introduction, and a chapter on writing by E.B. White, 2nd ed. with the assistance of Eleanor Gould Packard.

250 ## \$a [Wyd. 7] / \$b il. Monika Morysińska.

250 ## \$a Canadian ed. = \$b Ed. canadienne.

W ostatnim z powyższych przykładów podano wersję równoległą oznaczenia wydania w podpolu \$b.

Według Biblioteki Narodowej: wszystkie elementy pola 250 mogą być powtarzane w wersjach równoległych; jedynie dla książek obcojęzycznych, oprócz poloników zagranicznych, nie podaje się równoległych wersji strefy wydania.

ZNAKI UMOWNE

250

- Dodatkowe oznaczenie wydania poprzedza się przecinkiem i odstępem.
- Przed podpołem \$b, gdy nie zawiera wersji równoległej oznaczenia wydania stawia się odstęp i kreskę ukośną (/); w przeciwnym wypadku stawia się znak równości poprzedzony odstępem.
- Przed kolejnym oznaczeniem odpowiedzialności w podpołu \$b stawia się średnik z odstępem po obu stronach.
- Dane dotyczące wydania, pochodzące spoza podstawowych źródeł danych ujmuje się w nawiasy kwadratowe.
- Pole 250 kończy się kropką.

260 – Adres wydawniczy (NP)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – miejsce wydania, dystrybucji itp. (P)
- \$b** – nazwa wydawcy, dystrybutora itp. (P)
- \$c** – data wydania, dystrybucji itp. (P)
- \$e** – miejsce druku (NP)
- \$f** – nazwa drukarni (NP)
- \$g** – data druku (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 260 zawiera informacje związane z opublikowaniem, drukowaniem, rozprowadzaniem, wydawaniem, rozpowszechnianiem lub produkcją opisywanych dokumentów.

Biblioteka Narodowa w opisach bibliograficznych dla książek polskich podaje wersje równoległe: miejsca wydania (pierwsze i następne wystąpienia podpola \$a), nazwy wydawcy (pierwsze i następne wystąpienia podpola \$b) miejsca druku (podpole \$e) oraz nazwy drukarni (podpole \$f). Wersje równoległe poprzedza się odstępem i znakiem równości (=).

Źródłem informacji podawanych w polu 260 są: główna strona tytułowa, inne preliminaria, okładka i metryka książki. Informacje przejmowane z innych źródeł ujmują się w nawiasy kwadratowe.

W przypadku, gdy opisywaną książką jest reprodukcja — w polu 260 podaje się adres wydawniczy tej reprodukcji; dane związane z oryginałem można podać w polu 534 (Uwaga o podstawie reprodukcji).

Dane podaje się w formie i języku, w jakich występują w podstawowym źródle danych, nawet jeśli zawierają błędy. W takim przypadku po skrócie [*i. e.*] można

260

podać prawidłowe informacje, ujmując je łącznie ze skrótem w nawiasy kwadratowe, np.

260 ## \$a New York : \$b [s. n.], \$c 1947 [i. e. 1948]

260 ## \$a Belfast [i. e. Dublin] : \$b [s. n.], \$c 1965.

Jeżeli podstawowe źródła danych podają kilka wersji językowych adresu wydawniczego — do pola 260 przejmuje się dane w języku tytułu właściwego z pola 245 lub wersję podaną na pierwszym miejscu.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – miejsce wydania, dystrybucji (P)

W podpolu \$a podaje się miejsce wydania, czyli nazwę miejscowości, która jest siedzibą wydawcy.

Mało znane miejsce wydania lub nazwę już nie używaną można uzupełnić nazwą kraju wydania lub obecną nazwą podaną w nawiasach kwadratowych (np. \$a Litzmanstadt [Łódź]).

Dwa miejsca wydania wpisuje się w oddzielne wystąpienia podpoła \$a rozdzielone odstępem i średnikiem.

W polu 260 podaje się najwyżej dwa miejsca wydania; jeżeli podstawowe źródło danych zawiera więcej niż dwa miejsca wydania – przejmuje się nazwę wyróżnioną typograficznie lub pierwszą nazwę, gdy brak wyróżnienia. Pominięcie zaznacza się skrótem [etc.] ujętym w nawiasy kwadratowe.

W przypadku, gdy w opisywanej książce brak miejsca wydania – do podpoła \$a należy przejść:

- miejsce dystrybucji lub, gdy brak takiej informacji
- nazwę miejsca wydania ustaloną na podstawie dostępnych źródeł lub, gdy jest to niemożliwe
- dla książek wydanych za granicą – nazwę kraju wydawcy w języku polskim albo skrót [*S. l.*] ujęty w nawiasy kwadratowe
- dla książek wydanych w Polsce – skrót [*S. l.*] ujęty w nawiasy kwadratowe

Jeżeli podaje się równoległą wersję miejsca wydania — należy ją zapisać w kolejnym wystąpieniu podpoła \$a i poprzedzić odstępem i znakiem równości (=), np.

260 ## \$a Warszawa = \$a **Warsaw** : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1975.

Przykłady:

260 ## \$a **Rzeszów** : \$b Ośrodek Usług Informatycznych KomSoft, \$c 1994.

260 ## \$a **New York** : \$b McGraw-Hill, \$c 1991.

260 ## \$a **Madison** : \$b Science Tech Publishers ; \$a **Berlin** : \$b Springer, \$c 1986.

260 ## \$a **Paris** : \$b Masson ; \$a **Berlin** : \$b Springer, \$c 1992.

260 ## \$a **Berlin** ; \$a **New York** : \$b Walter de Gruyter, \$c 1991.

260 ## \$a **Rotterdam** ; \$a **Brookfield** : \$b A.A. Balkema, \$c 1994.

260 ## \$a **New York** ; \$a **Boston** : \$b Oxford University Press, \$c 1996.

260 ## \$a [*S.l.*] : \$b Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, \$c [ca 1975].

260 ## \$a [*S.l.*] : \$b Novex, \$c 1990 \$e (Piła : \$f Zakłady Graficzne)

260 ## \$a [**Metals Park**] : \$b ASM International, \$c 1988.

260 ## \$a [**Washington** : \$b Textile Foundation], \$c cop. 1936.

260 ## \$a **Chicago** : \$b Encyclopaedia Britannica : \$b Merriam-Webster, \$c 1986.

260 ## \$a **Boston** : \$b Ginn, \$c [cop. 1916].

\$b – nazwa wydawcy, dystrybutora (P)

Nazwę wydawcy podaje się w mianowniku, przejmując **jej pełną nazwę z dokumentu** i pomijając zbędne wyrażenia. Należy pomijać: określenie funkcji wydawcy: nakładem (oprócz zwrotu *nakł. autora*), published; wyrażenia: wydawnictwo, księgarnia (o ile nie stanowi integralnej części nazwy) oraz określenie stanu prawnego wydawcy: limited, spółka akcyjna itd.

Jeżeli w dokumencie występuje zarówno pełna nazwa wydawcy jak i jej skrót — należy przejąć nazwę pełną, chyba, że nazwa w formie skrótu lub akronimu jest jedyną formą nazwy wydawcy podaną w opisywanym dokumencie.

Gdy w podstawowych źródłach danych występuje zarówno nazwa wydawcy jak i **oddziału** tej instytucji wydawniczej – do podpoła \$b przejmuje się nazwę wydawcy; nazwę oddziału należy przejąć, gdy została wyróżniona graficznie.

W przypadku, gdy w opisywanej książce występują nazwy dwóch wydawców – do kolejnych wystąpień podpoła \$b przejmuje się obie nazwy, poprzedzając je właściwymi nazwami miejsc wydania; jeżeli jest jedno miejsce wydania, poprzedza ono tylko nazwę pierwszego wydawcy.

Jeżeli podstawowe źródła danych zawierają więcej niż dwie nazwy wydawców – do podpoła \$b przejmuje się nazwę pierwszą lub wyróżnioną i skrót [*etc.*] ujęty w nawiasy kwadratowe.

Gdy w opisywanej książce brak nazwy wydawcy należy do podpoła \$b przejąć nazwę dystrybutora; gdy brak również nazwy dystrybutora w podpolu \$b podaje się skrót [*s. n.*] ujęty w nawiasy kwadratowe.

Jeżeli w opisie podaje się równoległą wersję nazwy wydawcy – należy zapisać ją w kolejnym wystąpieniu podpoła \$b, poprzedzając ją odstępem i znakiem równości (=), np.

260 ## \$a Olsztyn : \$b Pojezierze = \$b **Masuren**, \$c 1963.

Przykłady:

260 ## \$a Warszawa : \$b **Wydawnictwo Naukowe PWN**, \$c 1997.

260 ## \$a Warszawa : \$b **Polish Scientific Publishers PWN**, \$c 1988.

260 ## \$a Kraków : \$b **AGH**, \$c 1963.

260 ## \$a Opole : \$b **Wydawnictwo Wyższej Szkoły Inżynierskiej**, \$c 1991.

260 ## \$a New York ; \$a London : \$b **MacMillan**, 1894.

260 ## \$a Liverpool : \$b **E. Howell** ; \$a London : \$b **Simpkin, Marshall**, \$c 1869.

260 ## \$a [Washington : \$b **Textile Foundation**], \$c 1937.

260 ## \$a [New York : \$b **s.n.**, \$c 1954].

260 ## \$a Laramie : \$b [College of Engineering University of Wyoming],
\$c 1961.

260 ## \$a Chicago : \$b Encyclopaedia Britannica : \$b Merriam-Webster,
\$c 1986.

260 ## \$a Katowice : \$b Państwowe Wydawnictwo Techniczne, \$c 1951.

\$c – data wydania, dystrybucji (P)

W podpolu \$c podaje się, cyframi arabskimi, rok wydania opisywanej książki; w nawiasach kwadratowych można podać datę z kalendarza gregoriańskiego, o ile taka forma występuje w książce.

Jeżeli w książce występuje kilka dat, do podpoła \$c należy przejąć datę z głównej strony tytułowej, a gdy jej brak – datę najpóźniejszą.

Dla dodruków – podaje się datę dodruku tego samego wydania.

Jeżeli w opisywanej książce podano dodatkowo, odmienne od daty wydania: datę dystrybucji, copyright, druku – można je podać po przecinku w tym samym podpolu \$c stosując przed tymi datami odpowiednie skróty ([dystr.], cop., dr.), np.:

260 ## \$a New York : \$b Dover, \$c 1969, cop.1937.

Jeżeli w książce brak daty wydania, do podpoła \$c należy przejąć kolejno:

- rok dystrybucji poprzedzony skrótem: [*dystr.*] w nawiasach kwadratowych lub, gdy brak takiej daty
- rok copyright, poprzedzony skrótem *cop.* (bez nawiasów) lub
- rok druku, poprzedzony skrótem *dr.* (bez nawiasów) lub, gdy brak jakiegokolwiek daty
- datę ustaloną, przypuszczalną lub przybliżoną, ujmując ją w nawiasy kwadratowe

Jeżeli opisujemy **książkę wielotomową w całości** (przy zachowaniu wszystkich warunków, które książka wielotomowa musi spełniać, aby można ją było opisywać w całości, tzn. liczy powyżej 5 tomów, brak indywidualnych tytułów tomów lub są zależne od tytułu całości, itp.) — w podpolu \$c podaje się datę tomu wydanego najwcześniej i łącznik. Po skompletowaniu całości dzieła nie należy modyfikować rekordu, dopisując w podpolu \$c pola 260

260

daty wydania ostatniego tomu. Jest to zgodne z ustaleniami grupy roboczej ds. ujednoczenia zasad katalogowania (NUKat).

Przykład:

245 00 \$a Encyklopedia biologiczna : \$b wszystkie dziedziny nauk przyrodniczych. \$n T. 1- / \$c [oprac. nauk. Czesław Jura, Halina Krzanowska ; red. nacz. Zdzisława Otałęga et al.].

260 ## \$a Kraków : \$b OPRES, \$c 1998-

300 ## \$a Wol. ; \$c 25 cm.

Między otwartą datą, gdy brak daty zakończenia wydawania książki wielotomowej opisywanej w całości, a dodatkowymi informacjami dotyczącymi druku – należy wstawić trzy odstęp lub łącznik i dwa odstęp, np.

260 ## \$a Meksyk : \$b [s.n.], \$c 1985-## \$e (Meksyk : \$f Tall. Graf. CENDI)

Przykłady:

260 ## \$a Kraków : \$b Mineralogical Society of Poland, \$c 1996.

260 ## \$a [S. l.] : \$b Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, \$c [ca 1975]

260 ## \$a Warszawa : \$b Translator, \$c [ca 1991]

260 ## \$a Poznań : \$b Lektor, \$c [1996?]

260 ## \$a Ann Arbor : \$b UMI Research Press, \$c cop. 1982.

260 ## \$a New York : \$b Plenum Press, \$c cop. 1978-

260 ## \$a Washington : \$b Wider Opportunities for Women, \$c 1979, cop. 1975.

260 ## \$a [S.l. : \$b s.n., \$c 15--?]

260 ## \$a London : \$b MacMillan, \$c 1971, dr. 1973.

260 ## \$a Olsztyn : \$b Pojezierze, \$c [dystr.] 1989.

\$e – miejsce druku (NP)

W podpolu \$e podaje się miejsce druku, wg zasad podawania miejsca wydania w podpolu \$a, opisanych wyżej.

Miejsce druku podaje się zasadniczo, gdy nie jest znane miejsce wydania, np.

250 ## \$a [S.l.] : \$b Novex, \$c 1990 \$e (Piła : \$f Zakł. Graficzne)

oraz w przypadku katalogowania książek polskich wydanych do 1945 roku, a także gdy jest to element rozróżniający poszczególne wydania książki.

Miejsce druku w podpolu \$e ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z podpolami \$f (nazwa drukarni) i \$g (data druku).

\$f – nazwa drukarni (NP)

W podpolu \$f podaje się nazwę drukarni lub drukarza, wg zasad podawania nazwy wydawcy w podpolu \$b, opisanych powyżej.

Nazwę drukarni podaje się zasadniczo, gdy nie jest znana nazwa wydawcy i poprzedza się ją nazwą miejsca druku w podpolu \$e, np.

260 ## \$a [S.l. : \$b s.n.], \$c 1990 \$e (Uppsala : **\$f Offsetcenter AB**)

Nazwę drukarni poprzedza się odstępem oraz dwukropkiem i ujmuje w nawiasy okrągłe, łącznie z podpolami \$e i \$f.

\$g – data druku

W podpolu \$g podaje się datę druku, tylko wtedy, **gdy różni się ona od daty wydania** podanej w podpolu \$c i wg zasad podawania daty w podpolu \$c.

Jeżeli w podpolu \$c podano rok druku (ponieważ w książce brak roku wydania lub dystrybucji) – nie powtarza się tej daty w podpolu \$g.

Datę druku poprzedza się odstępem oraz przecinkiem i ujmuje w nawiasy okrągłe, łącznie z podpolami \$e i \$f.

Przykłady:

260 ## \$a [S.l. : \$b s.n.], \$c 1950 \$e (**Kraków : \$f Drukarnia Dzielowa**)

260 ## \$a [S.l. : \$b s.n.], \$c 1970 \$e (**London : \$f High Fidelity Sound Studios**)

260 ## \$a London : \$b Arts Council of Great Britain, \$c 1976 \$e (**Twickenham : \$f CTD Printers, \$g 1974**)

260 ## \$a [S.l. : \$b s.n.], \$c 1990 \$e (**Uppsala : \$f Offsetcenter AB**)

260

260 ## \$a Kraków : \$b [s.n.], \$c 1989 \$e (**Karków : \$f Zakład Graficzny Politechniki Krakowskiej**)

ZNAKI UMOWNE

- Dwa miejsca wydania wpisuje się w oddzielne wystąpienia podpoła \$a, które rozdziela się odstępem i średnikiem
- Przed podpołem \$b (nazwa wydawcy) stawia się odstęp i dwukropek
- Dwóch wydawców wpisuje się w oddzielne wystąpienia podpoła \$b, które rozdziela się odstępem i dwukropkiem
- **Dwa miejsca wydania i dwóch wydawców** wpisuje się w następujący sposób: w pierwsze wystąpienie podpoła \$a należy wpisać *pierwsze miejsce wydania*, stawia się odstęp oraz **dwukropek** i w pierwsze wystąpienie podpoła \$b należy wpisać *nazwę wydawcy związanego z pierwszym miejscem wydania*, stawia się odstęp oraz **średnik** i w drugie wystąpienie podpoła \$a wpisuje się *drugie miejsce wydania*, stawia się odstęp oraz **dwukropek** i w drugie wystąpienie podpoła \$b wpisuje się *nazwę wydawcy związanego z drugim miejscem wydania*, np.
260 ## \$a Warszawa : \$b "Czytelnik" ; \$a Łódź : \$b Wydawnictwo Łódzkie
- Datę wydania w podpolu \$c podaje się po przecinku, cyframi arabskimi
- Dane dotyczące druku, czyli podpoła \$e, \$f, \$g ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe.
- Przed podpołem \$f (nazwa drukarni) stawia się odstęp oraz dwukropek, przed podpołem \$g (data druku) – przecinek, jeżeli występuje po podpolu \$e lub \$f.
- Pole **260** kończy się kropką lub łącznikiem, gdy podpole \$c jest ostatnim podpołem w polu 260 lub nawiasem okrągłym, w który ujmuje się dane dotyczące druku (w podpolach \$e, \$f, \$g) lub kwadratowym, w który ujmuje się dane niepewne, spoza podstawowych źródeł danych dla strefy adresu wydawniczego.

W katalogu centralnym przyjęto zasadę, że pole 260 zawsze kończy się kropką.

263 – Przewidywana data publikacji (NP)

Pole nie stosowane w katalogu centralnym.

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – przewidywana data publikacji (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 263 podaje się przewidywaną datę wydania dla dokumentów jeszcze nie opublikowanych. Pole jest stosowane dla książek, które opisano w ramach CIP (cataloging – in publication).

Kiedy w rekordzie bibliograficznym występuje pole 263 – poz. 17 nagłówka rekordu (LDR) przyjmuje wartość **8** (Poziom przedpublikacyjny)

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – przewidywana data publikacji (NP)

W podpolu \$a podaje się przewidywaną datę publikacji według wzoru rmmm. Nieznany element daty zastępuje się łącznikiem.

263

Jeżeli przewidywana data wyrażona jest porą roku – podaje się ostatni miesiąc pory roku.

Przykłady:

263 ## \$a 9412

263 ## \$a 94--

236 ## \$a Marzec

ZNAKI UMOWNE

- Pole 263 nie kończy się kropką

300 – Opis fizyczny (NP)*Wskaźniki:*

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

*Podpola:***\$a** – forma książki i/lub objętość (NP)**\$b** – oznaczenie ilustracji (NP)**\$c** – format (NP)**\$e** – dokument towarzyszący (NP)**ZAWARTOŚĆ POLA**

W polu 300 podaje się opis fizyczny dokumentu zawierający objętość lub określenie formy książki, oznaczenie ilustracji, format i inne fizyczne szczegóły jak np. oznaczenie dokumentu towarzyszącego.

Źródłem podawania informacji w polu 300 jest cała książka, dla której sporządza się opis bibliograficzny.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*WSKAŹNIKI***Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)****Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)***PODPOLA***\$a – forma książki i/lub objętość (NP)**

W podpolu \$a podaje się określenie formy książki i/lub objętość.

Określenie formy podaje się, jeżeli książka występuje w innej postaci niż kodeks, np. teka, skoroszyt, harmonijka, zwój. Po określeniu formy książki podaje się, w nawiasach okrągłych, informację na temat objętości, np.

300 ## \$a **Teka** (20 k. tabl.)

300 ## \$a **Skoroszyt** (XV, 284 s.) : \$b il. ; \$c 23 cm.

Dla dokumentów audiowizualnych podaje się liczbę jednostek i określenie postaci fizycznej, np. mikrofilm, mikrofisz (dla mikroform); zwój magnetyczny, taśma magnetofonowa (dla dokumentów dźwiękowych). Dla dokumentów elektronicznych podaje się liczbę i rodzaj nośników fizycznych odpowiednio: dysków optycznych (CD-ROM lub Photo CD), dyskietek, np.

245 00 \$a Słowniki naukowo-techniczne francusko-polskie, polsko-francuskie \$h [Dokument elektroniczny].

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne ; \$a Knurów : \$b LexLand, \$c 1998.

300 ## \$a **1 dysk optyczny (CD-ROM)** ; \$c 12 cm + \$e Podręcznik użytkownika : 55 s. ; 17 cm + dyskietka instalacyjna.

Objętość książki podaje się w postaci liczby **numerowanych** stron, kart lub łamów.

Podając objętość, zachowuje się cyfry występujące w opisywanej książce.

Jeżeli występują dwa lub trzy różne ciągi numeracji – podaje się numery ostatnich stron (kart, łamów) każdego ciągu, oddzielając je przecinkami; w przypadku wystąpienia większej liczby ciągów – należy podać ogólną liczbę stron lub kart wraz z określeniem *pagina varia*, np.

300 ## \$a 135 k. **pag. varia** ; \$c 30 cm.

300 ## \$a XXVIII, 345 s. ; \$c 21 cm.

300 ## \$a X, 123 s., [12] k. tabl. ; \$c 24 cm.

Liczbie stron lub kart towarzyszy skrót odpowiedniego określenia – dla stron „s”, dla kart „k”, dla łamów „łamy”.

Nie wliczony w ciąg numeracji stron materiał ilustracyjny (**tablice**), podaje się również w podpolu \$a bezpośrednio po liczbie stron, oddzielając te informacje przecinkiem i odstępem. Liczbie tablic towarzyszy skrót odpowiednio “s. tabl” — gdy ilustracje występują po obu stronach karty lub “k. tabl.” — jeżeli ilustracje występują po jednej stronie karty. Liczbę tablic nienumerowanych ujmuje się w nawiasy kwadratowe.

Uwzględnia się nie objęte liczbowaniem ciągi stronicy, licząc od pierwszej do ostatniej zadrukowanej stronicy, podając je w kolejności występowania w książce. W ich liczbie uwzględnia się również strony nie zawierające druku. Pomija się strony zajęte przez ogłoszenia, reklamy itp. Ilość stronicy nieliczbowanych podaje się cyframi arabskimi i ujmuje w nawiasy kwadratowe.

W przypadku, gdy liczbowanie stronicy w opisywanej książce stanowi część liczbowania większej całości – najpierw należy podać odpowiedni skrót, np. „S.”, „K.”, „Łamy”, a następnie numery pierwszej i ostatniej stronicy, np.

300 ## \$a **S. 156-230** ; \$c 24 cm.

Dla **dzieł wielotomowych opisywanych w całości** typu: słownik, encyklopedia itp. liczących powyżej 5 tomów — w podpolu \$a podaje się oznaczenie typu jednostki (Wol.).

Po skompletowaniu całości dzieła nie modyfikuje się rekordu uzupełniając określenie w polu 300 ilością tomów, zgodnie z ustaleniami grupy roboczej ds. ujednoczenia zasad katalogowania (NUKat). Informacja o ilości posiadanych przez bibliotekę tomów danego dzieła wielotomowego będzie podana w zasobie. W zasobie podaje się również objętość poszczególnych tomów.

Przykłady:

245 00 \$a Z zagadnień filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody : \$b
praca zbiorowa. \$n T. 1 – / \$c pod red. Kazimierza Kłósaka.

260 ## \$a Warszawa : \$b Akademia Teologii Katolickiej, \$c 1976 –

300 ## \$a **Wol.** ; \$c 24 cm.

100 1# \$a Prus, Bolesław \$d (1847-1912).

245 10 \$a Lalka / \$c Bolesław Prus [pseud. ; oprac. graf. Paweł Głodek].

260 ## \$a Warszawa : \$b „Elipsa 2”, \$c 1994.

300 ## \$a **3 t. w 1 wol. (602 s., [24] s. il. kolor.)** ; \$c 29 cm.

300 ## \$a **[510] s. pag. varia** : \$b il. ; \$c 30 cm.

300 ## \$a **XIII, 113 s.** : \$b wyk. ; \$c 31 cm.

300 ## \$a **Łamy 24-40.**

300 ## \$a **506 s., [3] k. tabl. złoż., [3] k. tabl. luz.** : \$b il., wyk. ; \$c 25 cm.

300

\$b – oznaczenie ilustracji (NP)

W podpolu \$b podaje się informację, że opisywany dokument zawiera materiały ilustracyjne. Zgodnie z ustaleniami dla katalogu centralnego NUKAT — ta informacja jest również zakodowana w polu stałej długości 008 (kod „a” na pozycji 18). Dla wszystkich rodzajów ilustracji stosuje się ogólny skrót „il.”

Informację o erratach występujących w dokumencie podaje się po oznaczeniu ilustracji stosując skrót „err.”

Przykłady:

300 ## \$a 149 s. : **\$b il. kolor.** ; \$c 24 cm.
300 ## \$a XXV, 1136 s. : **\$b il.** ; \$c 24 cm.
300 ## \$a 745 s. : **\$b il. kolor** ; \$c 30 cm.
300 ## \$a Teka (29 k. tabl. dwustr.) : **\$b il.**

Dla dokumentów elektronicznych, na których utrwalono dźwięk lub, który może wygenerować dźwięk — należy podać skrót dżw. Dla dokumentu, który może być wyświetlony w dwóch lub więcej kolorach lub, z którego można wygenerować w dwa lub więcej kolorów — należy podać określenie kolor, np.

245 00 \$a Encyclopédie Hachette multimedia 99 \$h [Dokument elektroniczny].
260 ## \$a Oxford : \$b Hachette Livre, \$c 1998.
300 ## \$a 2 dyski optyczne (CD-ROM) : **\$b dżw., kolor** ; \$c 12 cm + \$e Guide d'installation et d'utilisation : 2 vol. (35 ; 38 s.).

\$c – format (P)

W podpolu \$c podaje się format książki, czyli wysokość grzbietu książki w centymetrach (z zaokrągleniem w górę do pełnego centymetra), a dla nietypowych rozmiarów również szerokość książki.

Przykłady:

300 ## \$a 154 s. ; **\$c 24 cm.**
300 ## \$a 373 s. : \$b il., mapy, wykr. ; **\$c 25x32 cm.**

Dla dokumentów audiowizualnych i elektronicznych należy podać wymiary nośnika fizycznego (bez opakowania) w centymetrach zaokrąglając do pełnego centymetra w górę.

Dla dyskietek, dysków optycznych i zwojów magnetycznych — podaje się średnicę; można podać szerokość i długość taśmy magnetycznej. Dla dysków optycznych średnica wynosi zawsze 12 cm; dla dyskietek — 9 lub 14 cm.

Dla kaset magnetycznych — podaje się długość i szerokość kasety, o ile nie są standardowe, czyli 10x7 cm oraz szerokość taśmy, o ile jest inna niż 4 mm.

W przypadku zestawu dokumentów zapakowanych — można podać wymiary opakowania, dodając określenie w pojemniku, np.

300 ## \$a 2 kasety magnetofonowe ; \$c w pojemniku, 12x36x20 cm.

Jeżeli opisywany dokument dostępny jest na nośnikach o różnych wymiarach, należy podać wymiar najmniejszego i po kresce największego nośnika, np.

300 ## \$a 4 dyskietki ; \$c 9-14 cm.

\$e – dokument towarzyszący (NP)

W podpolu \$e podaje się nazwę lub tytuł dokumentu towarzyszącego, czyli wydanego w tym samym czasie co opisywana książka oraz przeznaczonego do łącznego z nią użytkowania.

Opis fizyczny dokumentu towarzyszącego podaje się po określeniu tego dokumentu lub jego tytule, w tym samym podpolu \$e, poprzedzając go dwukropkiem z odstępem po obu stronach; jeżeli dokument towarzyszący występuje w innej postaci niż kodeks – po określeniu formy dokumentu, można podać jego opis fizyczny (objętość) ujęty w nawiasy okrągłe

Przykłady:

300 ## \$a 271 s. : \$b il. ; \$c 24 cm + **\$e Atlas : 37 s., 19 k. map kolor. ; 37 cm.**

300 ## \$a XIII, 500 s., [12] k. tabl. : \$b il. ; \$c 27 cm + **\$e dyskietka.**

300 ## \$a 245 s., [1] k. tabl. : \$b il. ; 21 cm + **\$e 2 płyty.**

300 ## \$a 82 s. : \$b il. ; \$c 29 cm + **\$e Salon niebieski Picassa : wystawa : teka (28 k. : il.) ; 35 cm.**

Jeżeli dokument towarzyszący umieszczony jest w **kieszonce** wewnątrz okładki – informację o jego umiejscowieniu w opisywanej książce można podać w strefie uwag.

Jeżeli dokument towarzyszący może być **przechowywany i użytkowany samodzielnie oraz ma własny, indywidualny tytuł i/lub oznaczenie odpowiedzialności i/lub oznaczenie wydania** – można dla takiego dokumentu sporządzić odrębny rekord bibliograficzny. Do rekordu bibliograficznego katalogowanej książki (rekordu podstawowego), która posiada taki samoistny dodatek można wprowadzić pole powiązań (związków bibliograficznych) 770 (Hasło specjalnego wydania/suplementu), w którym podaje się hasło główne, tytuł, adres wydawniczy itp. dane pochodzące z rekordu bibliograficznego (rekordu związanego) utworzonego dla samoistnego dodatku do katalogowanej książki.

W rekordzie utworzonym dla samoistnego dodatku wprowadza się pole związków bibliograficznych 772 (Hasło rekordu macierzystego), w którym podaje się hasło główne, tytuł, adres wydawniczy itp. dane pochodzące z rekordu bibliograficznego (rekordu związanego) utworzonego dla katalogowanej książki.

W polskiej praktyce bibliotekarskiej do tej pory informacje o powiązaniach bibliograficznych tego typu zapisywane są w polu 500 (Uwagi ogólne). Poniższy przykład jest propozycją wykorzystania pól powiązań w rekordzie bibliograficznym dla książki.

Przykład:

245 10 \$a Wprowadzenie do Systemów Informacji Geograficznej / \$c
Wojciech Widacki ; Instytut Geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego.
260 ## \$a Kraków : \$b TEXT, \$c 1997.
300 ## \$a 95 s. : \$b il. ; \$c 24 cm.
580 ## \$a Uzupełnieniem skryptu jest: Wprowadzenie do Systemów
Informacji Geograficznej : ćwiczenia / Jacek Kozak.
650 ## \$a Systemy Informacji Geograficznej \$x podręczniki akademickie.
770 1# \$a Kozak, Jacek. \$t Wprowadzenie do Systemów Informacji
Geograficznej – ćwiczenia \$z 8386050292

245 10 \$a Wprowadzenie do Systemów Informacji Geograficznej : \$b
ćwiczenia / \$c Jacek Kozak.

260 ## \$a Kraków : \$b TEXT, \$c 1997.
 300 ## \$a 95 s. : \$b il. ; \$c 25 cm + \$e dyskietka.
 580 ## \$a Stanowi uzupełnienie skryptu: Wprowadzenie do Systemów
 Informacji Geograficznej / Wojciech Widacki.
 650 ## \$a Systemy Informacji Geograficznej \$x zadania i ćwiczenia.
 772 1# \$a Widacki, Wojciech. \$t Wprowadzenie do Systemów Informacji
 Geograficznej \$z 8386050241

Jeżeli dokument towarzyszący ma własny ISBN — podaje się go w pola 020 i 920 rekordu bibliograficznego.

W przypadku, gdy dokumentem towarzyszącym jest dokument elektroniczny — w polu **538** rekordu bibliograficznego należy podać *wymagania systemowe* dotyczące jego odtwarzania. Jeśli podaje się tytuł takiego dokumentu — w polu **500** należy podać źródło, z którego go przejęto.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$a kończy się odstępem i dwukropkiem, jeżeli jest podpole \$b; odstępem i średnikiem, jeżeli nie ma podpola \$b, a jest podpole \$c (format).
- Podpole \$b poprzedza odstęp i dwukropek.
- Podpole \$c poprzedza odstęp i średnik.
- Podpole \$e poprzedza odstęp i znak plus (+); opis fizyczny dokumentu towarzyszącego poprzedza dwukropek, z odstępem po obu stronach.
- Pole 300 kończy się kropką.

440,490

440, 490 Strefa serii i książki wielotomowej

440 – Tytuł serii i książki wielotomowej podany w formie do wyszukiwania

490 – Tytuł serii i książki wielotomowej podany w formie nie do wyszukiwania

ZAWARTOŚĆ PÓL

Pola 440 i 490 zawierają informacje odnoszące się do tytułu serii, w ramach której opublikowano opisywany dokument. Podaje się w nich także informację o innym niż seria wydawnictwie ciągłym przy opisywaniu jego zeszytu pod własnym tytułem oraz o całości książki wielotomowej (strefę tytułu i oznaczenia odpowiedzialności) przy opisywaniu jednego tomu książki wielotomowej pod jego własnym tytułem.

Zespołu książek powiązanych jednakową szatą graficzną lub znakiem graficznym, jeżeli nie mają wspólnego tytułu, wyrażonego werbalnie nie traktuje się jak serii i nie stosuje się pola 440 ani 490. Można wtedy użyć pola 500 dla wpisania informującej o tym uwagi i pola 830 w celu zapewnienia wyszukiwania po tytule – o ile taki tytuł udało się odnaleźć w oficjalnych dokumentach (np. w bibliografii narodowej).

Zawartość pól 440 jest wykorzystywana jako hasło dodatkowe, natomiast zawartość pola 490 nie może stanowić hasła dodatkowego. Jako hasła dodatkowego można wtedy użyć jednego z pól 800-830.

Tytuł serii powinno się przejmować do pola 440 w postaci ustalonej w karcotece haseł wzorcowych (CKHW).

Dla tytułu całości książki wielotomowej zasadniczo nie tworzy się rekordów w CKHW. Dla tytułu książki wielotomowej podanego w polu 490 wraz z tytułem równoległym — tworzy się rekord khw, w którym w polu 4XX podaje się tytuł równoległy całości, dzięki czemu będzie można wyszukać daną publikację również po tytule równoległym.

440 – Tytuł serii i książki wielotomowej – forma do wyszukiwania (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – nie używany, zawiera odstęp (#)

drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu (od **0** do **9**)*Podpola:***\$a** – tytuł (NP)**\$n** – oznaczenie części/sekcji (P)**\$p** – tytuł części/sekcji (P)**\$i** – ISSN (NP)**\$v** – numeracja (NP)**ZAWARTOŚĆ POLA**

Pola 440 używa się w przypadku, gdy tytuł serii przejęty z opisywanej książki jest identyczny z tytułem tej serii występującym w kartotece haseł wzorcowych (CKHW).

W przypadku serii z podseriami (gdy opisywane dokumenty są numerowane w ramach serii głównej), do pola 440 wpisuje się tytuł podserii o tytule wyróżniającym, natomiast tytuł serii głównej umieszcza się w polu 500 (Uwaga ogólna). Dla tytułu serii głównej z pola 500 można utworzyć hasło dodatkowe do wyszukiwania w polu 830.

Jeżeli do identyfikacji serii konieczne jest dodanie: oznaczenia odpowiedzialności, dodatku do tytułu lub równoległych wersji tytułu – stosuje się pola 490 i 830.

W przypadku opisywania jednego tomu książki wielotomowej do pola 440 wpisuje się tytuł (lub tytuł ujednolicony) całości książki wielotomowej i oznaczenie opisywanego tomu. Jeżeli należy podać oznaczenie odpowiedzialności, stosuje się pole 490 i odpowiednie pole 800-830, pola 440 w tym przypadku nie stosuje się.

Nie wypełnia się pól 4XX dla „pozornych podserii”, tzn. oznaczeń dodanych przez wydawcę, wskazujących najczęściej tematykę książki wydanej w ramach danej

440

serii, a stosowanych często niekonsekwentnie i w różnych formach (odmianach nazwy cyklu), np. „Biblioteczka Historyczno-Geograficzna” i cykle w ramach tej serii – Cykl „Obyczajowy”, cykl „Polski obyczajowy”, morski „Cmentarze na dnie oceanu”, „Walki o niepodległość”. Do pola 440 rekordu bibliograficznego przejmuję się jedynie tytuł serii „Biblioteczka Historyczno-Geograficzna”.

Dla serii oznaczonych jedynie znakiem graficznym tworzy się tytuł ujednoczony jedynie w przypadku, gdy w oficjalnym źródle (np. w bibliografii narodowej, czy katalogu wydawniczym) tytuł sformułowano w języku naturalnym, np. *Seria z Jamnikiem*.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie używany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wskaźnik drugi określa liczbę znaków zajętych przez rodzajnik określony/nieokreślony (Die, Der, Das, The, A, Le, La itd.), występujący na początku tytułu serii, który ma być pomijany przy szeregowaniu w indeksie, np.

440 #0 \$a Data Handling in Science and Technology
440 #0 \$a Defects in Solids
440 #4 \$a The Handbook of Environmental Chemistry
440 #0 \$a ...dla Opornych

SERIA

PODPOLA

\$a – tytuł serii (NP)

Do podpola \$a pola 440 przejmuję się tytuł serii w formie występującej w kartotece haseł wzorcowych (CKHW). Poniższe zasady obowiązują przy tworzeniu tytułu ujednoczonego dla serii, w ramach której ukazała się opracowywana książka.

Do podpoła \$a przejmują się tytuły występujące:

- na głównej stronie tytułowej
- w innych preliminariach (np. na stronie redakcyjnej)
- na okładce, w metryce książki, żywej paginie

Chociaż podstawowym źródłem danych dla tytułu serii jest główna strona tytułowa – do podpoła \$a przejmują się **tytuł pełniejszy**, umieszczany często na stronie przytytułowej.

Jeżeli w podstawowym źródle danych (np. na s. tyt.) występuje więcej tytułów serii w tym samym języku – do podpoła \$a przejmują się:

- tytuł wyróżniony typograficznie lub, z braku wyróżnień
- tytuł wymieniony jako pierwszy

Jeżeli w podstawowym źródle danych (np. na s. tyt.) występuje **więcej tytułów serii w różnych językach** – do podpoła \$a przejmują się:

- tytuł serii w języku tytułu właściwego opisywanej książki lub
- tytuł wyróżniony typograficznie lub, z braku wyróżnień
- tytuł wymieniony jako pierwszy

Jeżeli tytuł serii w opisywanej książce wyrażony jest zarówno **akronimem** jak i pełną nazwą do podpoła \$a poła 440 przejmują się, w zależności od umiejscowienia akronimu w źródle:

- akronim wraz z jego rozwinięciem, gdy występuje na stronie tytułowej, bądź w innym miejscu książki uznanym za podstawowe źródło danych dla tytułu serii, np.

440 #0 \$a PPP Podręczna Pamięć Programisty

lub

- rozwiniętą formę nazwy serii, jeżeli podstawowe źródło danych taką formę zawiera, a akronim występuje w innym miejscu, np.

440 #0 \$a Biblioteczka Matematyczna

Akronim BM na okładce; Biblioteczka Matematyczna na s. tyt.

Do podpola \$a pola 440 przejmuje się **wyróżniający tytuł podserii** (niezależny od tytułu serii głównej), a tytuł serii głównej podaje się w polu 500 (Uwaga ogólna), np.

440 #0 \$a Oceanotechnika \$i 0208-8290 \$v nr 2
500 ## \$a Ser. gł.: Studia i Materiały Oceanologiczne, ISSN 0208-421X ; nr 20.

W przypadku **niewyróżniającego tytułu podserii** (zależnego od tytułu serii głównej) – do podpola \$a pola 440 przejmuje się tytuł serii głównej, a oznaczenie i tytuł podserii podaje się odpowiednio w podpolach \$n i \$p, np.

440 #0 \$a NATO ASI series. \$n **Series H**, \$p **Cell biology** \$v vol. 41
440 #0 \$a Współczesna Nauka i Technika. \$p **Informatyka**

Wszystkie wyrazy tytułu serii (poza spójnikami, przyimkami, wyrazami typu „imienia”) pisze się z **dużej litery**.

Akronimy, cyfry, litery – występujące w tytule serii przejmuje się bez zmian (np. „Graphic & Design”, „500 Faktów”); inne znaki graficzne, w miarę możliwości również znaki, których nie można wprowadzić z klawiatury należy zastąpić ich odpowiednikiem słownym.

Zostawia się odstęp między inicjałami imion nazwy osobowej wchodzącej w skład tytułu serii.

Nie zostawia się odstęp między poszczególnymi częściami akronimu wchodzącego w skład tytułu serii (np. **BGM** Biblioteka Gospodarki Magazynowej; **BIB** Biblioteka Inżynierii i Budownictwa).

Nietypowe znaki interpunkcyjne występujące w tytule serii – zastępuje się przecinkami.

W tytule serii wprowadzanej do pola 440 przyjmuje się **pisownię uwspółcześnioną** (np. gdy w książce nazwa serii: *Bibljoteka Narodowa*, w polu 440 powinno być: *Biblioteka Narodowa*).

\$n – oznaczenie części/sekcji (P)

W podpolu \$n podaje się oznaczenie podserii lub sekcji oraz numer wyrażony cyframi arabskimi.

Przykłady:

- 440 #0 \$a Biblioteka Narodowa. \$n **Seria 1** \$v nr 5
 440 #0 \$a Biblioteka Narodowa. \$n **Seria 2** \$i 0406-0636 \$v nr 29
 440 #0 \$a Tübinger Beiträge zur Linguistik. \$n **Series A**, \$p Language
 Development v 1
 440 #0 \$a NATO ASI Series. \$n **Series H**, \$p Cell Biology \$v vol. 41

\$p – tytuł części/sekcji (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł podserii/sekcji, nieznaczący, zależny od tytułu serii głównej.

Za nieznaczące tytuły uznaje się m. in.: nazwy rodzajowe (np. monografia, skrypty, rozprawy naukowe itp.), nazwy dziedzin wiedzy (np. matematyka, chemia, informatyka, itp.).

Przykłady:

- 440 #0 \$a NATO ASI Series. \$n Series D, \$p **Behavioural and Social Sciences** \$v Vol. 14
 440 #0 \$a NATO ASI Series. \$n Series F, \$p **Computer and Systems Sciences** \$v Vol. 71
 440 #0 \$a Współczesna Nauka i Technika. \$p **Informatyka**
 440 #0 \$a Trends in Linguistics. \$p **Studies and Monographs**
 440 #0 \$a Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu. \$p **Rozprawy Naukowe** \$v Zeszyt 80
 440 #0 \$a Best Help. \$p **Help dla Zaawansowanych**
 440 #0 \$a Ettore Majorana International Science Series. \$p **Physical Sciences**

\$i – ISSN (NP)

W podpolu \$i, które w formacie MARC 21 oznaczone jest jako \$x, podaje się Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictwa Ciągłego (ISSN) serii; pomija się akronim „ISSN”, który przez niektóre systemy (VTLS, INNOPAC) jest automatycznie generowany przy wyświetlaniu szczegółów bibliograficznych książki w formacie np. karty katalogowej.

440

Jeżeli w polu 440 występuje tytuł serii głównej i zależny tytuł podserii – podaje się tylko **ISSN podserii**, a ISSN serii głównej umieszcza się w polu 500 (Uwagi ogólne).

W polu 500 podaje się również błędny ISSN, przejmując do podpola \$i pola 440 tylko **numer prawidłowy**. Zachowuje się kreskę poziomą między członami numeru ISSN.

Przykłady:

440 #0 \$a Grundlehren der Mathematischen Wissenschaften \$i **0072-7830** \$v
280

440 #0 \$a Handbook of Composites \$i **0169-2909** \$v Vol. 2

440 #0 \$a IFAC Proceedings Series \$i **0742-5953** \$v Nr. 5
500 #0 \$a Błędny ISSN: 0741-1146

440 #0 \$a Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. \$p
Mechanika i Budownictwo \$i **0324-9182**

440 #0 \$a NATO ASI Series. \$n Series A, \$p Life Sciences \$i **0258-1213** \$v
vol. 180

440 #0 \$a NATO ASI series. \$n Series B, \$p Physics \$i **0258-1221** \$v vol. 230

440 #0 \$a North-Holland Series in Applied Mathematics and Mechanics \$i
0167-5931

500 ## \$a Anulowany ISSN: 0549-8694

440 #0 \$a Oceanotechnika \$i **0208-8290** \$v nr 2

500 ## \$a Ser. gł.: Studia i Materiały Oceanologiczne, ISSN 0208-421X ;
nr 20.

\$v – numeracja (NP)

W podpolu \$v podaje się numer opisywanej książki w obrębie serii/podserii.

Określenie towarzyszące numerowi skraca się wg PN-N-01158:1985, numer podaje się zasadniczo cyframi arabskimi, z wyjątkiem przypadków zachowania kombinacji cyfr rzymskich i arabskich (np. \$v III/6).

Do podpola \$v pola 440 przejmuje się formę zapisu numeracji, jaką podano

w polu 642 (Przykład numeracji) rekordu hasła wzorcowego dla danego tytułu serii.

Przykłady:

440 #0 \$a Advances in Chemical Physics \$i 0065-2385 \$v vol. 90
 440 #0 \$a Advances in Industrial Engineering \$i 0923-814X \$v 11
 440 #0 \$a Applied Mathematical Sciences \$i 0066-5452 \$v vol. 75
 440 #0 \$a ASTM Special Technical Publication \$i 0066-0558 \$v Nr. 80
 440 #0 \$a Badania Systemowe \$i 0208-8029 \$v t. 1
 440 #0 \$a Biblioteczka dla Praktyków \$v z. 1
 440 #0 \$a Biblioteczka Metodyczna Komputer w Szkole \$v 3 (1992)
 440 #0 \$a Biblioteka Chemii \$i 0137-5040 \$v T. 1

KSIĄŻKA WIELOTOMOWA

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

W podpolu \$a podaje się tytuł (tytuł ujednolicony) całości książki wielotomowej.

Przykłady:

245 00 \$a Oddziaływanie budownictwa tunelowego na powierzchnię terenu /
 \$c oprac. Josef Aldorf [et al.].
 440 #0 \$a **Budownictwo podziemne** \$v Cz. 1

245 10 \$a Sygnały niosące informację i jej odtwarzanie / \$c Jerzy Seidler.
 440 #0 \$a **Nauka o informacji** \$v t. 2

245 00 \$a Kierunki rozwoju obróbki cieplnej : \$b dobór technologii obróbki
 cieplnej do warunków eksploatacji elementów konstrukcyjnych i
 narzędzi / \$c T. Burakowski [et al.].
 440 #0 \$a **Obróbka cieplna metali** \$v t. 1

245 10 \$a Podstawy organizacji budownictwa / \$c Witold W. Staniszkis.
 440 #0 \$a **Podstawy organizacji i zarządzania w budownictwie** \$v cz. 1

440

245 00 \$a Katalog skamieniałości. \$n Cz. 1, \$p Paleozoik / \$c red. nacz. Jan Czermiński ; red. nauk. Maria Pajchłowa ; aut. Karol Bojkowski [et al.].

440 #0 \$a **Budowa geologiczna Polski** \$v t. 2

\$n – numer części (P)

W podpolu \$n podaje się oznaczenie i numer części książki wielotomowej o budowie hierarchicznej. Oznaczenie części skraca się wg PN-N-01158:1985, numer podaje się cyframi arabskimi.

\$p – tytuł części (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł części książki wielotomowej o budowie hierarchicznej.

\$v – numeracja (NP)

W podpolu \$v podaje się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Określenie skraca się wg PN-N-01158:1985, numer podaje się cyframi arabskimi.

Przykłady:

440 #0 \$a Miernictwo budowlane \$v **cz. 2**

440 #0 \$a Przykłady i zadania z elektrotechniki teoretycznej \$v **cz. 1**

440 #0 \$a Comprehensive treatise of electrochemistry \$v **vol. 2**

440 #0 \$a Ćwiczenia laboratoryjne z chemii dla kierunku studiów inżynieria i ochrona środowiska \$v **Cz. 1**

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$n poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje podpole \$n lub kropka, gdy go brak.
- W podpolu \$i podaje się numer z łącznikiem (-), bez akronimu *ISSN*; podpole \$i **nie poprzedza się przecinkiem** (przecinek może być wyświetlany w szczegółach bibliograficznych, po zewnętrznej ingerencji w sposób

wyświetlania tych szczegółów).

- Przed podpolem \$v **nie stawia się średnika** (średnik może być wyświetlany w szczegółach bibliograficznych, po zewnętrznej ingerencji w sposób wyświetlania tych szczegółów).
- Na końcu pola 440 nie stawia się kropki.

490

490 – Tytuł serii i książki wielotomowej – forma nie do wyszukiwania (P)

Wskaźniki:

pierwszy – strefa serii jako czynnik wyszukiwania

- 0** – seria nie jest czynnikiem wyszukiwania
- 1** – seria jest czynnikiem wyszukiwania w innej formie

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – tytuł (P)
- \$x** – ISSN (NP)
- \$v** – numeracja (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera tytuł serii przejęty z opisywanej książki, jeżeli jest on różny od ujednoliconego tytułu serii z kartoteki haseł wzorcowych (CKHW). Dla tego tytułu można sformułować hasło dodatkowe, wypełniając pole 830.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – strefa serii jako czynnik wyszukiwania

- 0** – seria nie jest czynnikiem wyszukiwania

Wartość '0' oznacza, że dla tytułu serii z pola 490 nie tworzy się hasła dodatkowego w polu 830; tytuł serii nie jest indeksowany.

- 1** – seria jest czynnikiem wyszukiwania w innej formie

Wartość '1' oznacza, że dla tytułu serii z pola 490 należy utworzyć hasło dodatkowe w polu 830, w formie ujednoliconej, zgodnie z zasadami przyjętymi w CKHW lub przejąć tytuł serii z CKHW do pola 830.

SERIA

PODPOLA

\$a – tytuł (P)

Podpole \$a zawiera tytuł serii, może też zawierać oznaczenie odpowiedzialności i inne informacje dotyczące tytułu, jak nieznaczący (zależny, niewyróżniający) tytuł podserii czy sekcji. Może też zawierać tytuł równoległy (w kolejnym wystąpieniu podpola \$a) oraz dodatek do tytułu.

Przejmuję się tylko jeden tytuł równoległy i poprzedza znakiem równości. Jeżeli występuje kilka tytułów równoległych — wybiera się tytuł wg tych samych kryteriów, co tytuł równoległy w polu 245.

Jeżeli tytuł wspólny jest **nazwą rodzajową** (Skrypt, Zeszyty Naukowe, Rozprawy itp.), to należy go uzupełnić nazwą instytucji sprawczej, po kresce ukośnej (/), z odstępem po obu stronach.

Wszystkie wyrazy tytułu serii (podserii, sekcji), z wyjątkiem przyimków, spójników, wyrażen typu „imienia” – zaczyna się od wielkiej litery.

Przykłady:

490 1# \$a **Anniversary Issue / Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki** ; \$v vol. no. 1

830 #0 \$a Anniversary Issue - Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki \$v vol. no. 1

490 1# \$a **Archeologia / Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe**

830 #0 \$a Archeologia - Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe

490 1# \$a **Cogito : seria książkowa poświęcona logice, informatyce, filozofii racjonalizmu**, \$x 1425-8455 ; \$v nr 2

830 #0 \$a Cogito \$v nr 2

490 1# \$a **Ecological Studies : analysis and synthesis**, \$x 0070-8356 ; \$v vol. 47

830 #0 \$a Ecological Studies \$v vol. 47

490 10 \$a **Courses and Lectures / International Centre for Mechanical Sciences**, \$x 0254-1971 ; \$v no. 320

830 #0 \$a Courses and Lectures - International Centre for Mechanical Sciences \$v no. 320

490 1# \$a **Dzieje Literatury Polskiej : synteza uniwersytecka**

830 #0 \$a Dzieje Literatury Polskiej

490 1# \$a **Fizyka / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, \$x 0554-825X ; \$v nr 60

830 #0 \$a Fizyka - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu \$v nr 60

490 1# \$a **Frontiers in Physics : a lecture note and reprint series** ; \$v Vol. 60

830 #0 \$a Frontiers in Physics \$v Vol. 60

490 1# \$a **Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica. Ceramika = Scientific Bulletins of Stanislaw Staszic Academy of Mining and Metalurgy. Ceramics**, \$x 0075-7012 ; \$v z. 51

500 ## \$a W serii gł. nr 1188.

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica \$v nr 1188

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica. \$p Ceramika \$v z. 51

Jeżeli tytułem serii jest **nazwa rodzajowa** – podaje się po niej nazwę instytucji sprawczej w formie występującej w opisywanym wydawnictwie

490 1# \$a **Prace i Materiały / Instytut Wzornictwa Przemysłowego** ; \$v Z. 120

830 #0 \$a Prace i Materiały - Instytut Wzornictwa Przemysłowego \$v Z. 120

490 1# \$a **Prace i Studia / Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN**, \$x 0208-4112 ; \$v 40

830 #0 \$a Prace i Studia - Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN \$v 40

Jeżeli w skład tytułu serii wchodzi **tytuł wspólny** (tytuł serii głównej) i zależny **tytuł sekcji** (podserii) – nazwę instytucji sprawczej podaje się zawsze **po tytule wspólnym**, np.

490 1# \$a Monografie i Studia / **Instytut Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego**. Biblioteka Nauczyciela Akademickiego

830 #0 \$a Monografie i Studia - Instytut Polityki Naukowej i Szkolnictwa Wyższego. Biblioteka Nauczyciela Akademickiego

490 1# \$a Monografie Popularnonaukowe / **Państwowe Wydawnictwo Naukowe**. Matematyka

830 #0 \$a Monografie Popularnonaukowe - Państwowe Wydawnictwo Naukowe. \$p Matematyka

490 1# \$a Prace Wydziału Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych / **Lubelskie Towarzystwo Naukowe**. Monografie, \$x 0239-7862 ; \$v t. 3

830 #0 \$a Prace Wydziału Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych - Lubelskie Towarzystwo Naukowe. \$p Monografie \$v Tom 3

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / **Politechnika Łódzka**. Rozprawy Naukowe, \$x 0137-4834 ; \$v z. 706

500 ## \$a W serii gł.: Nr 324.

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej \$v Nr 324

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. \$p Rozprawy Naukowe \$v z 706

Jeżeli **instytucja sprawcza** ma budowę hierarchiczną bez powiązań składniowych między częściami nazwy – poszczególne elementy nazwy oddziela się kropkami zachowując jej **strukturę hierarchiczną**, np.

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / **Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej**. Budowa i Eksploatacja Maszyn, \$x 0867-3128 ; \$v z. 35

500 ## \$a W serii głównej nr 55.

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej \$v Nr 55

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej. \$p Budowa i Eksploatacja Maszyn \$v Z. 35

490 1# \$a Materiały Szkoleniowe / **PAN. Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej**

830 #0 \$a Materiały Szkoleniowe - Polska Akademia Nauk. Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej

Nie dodaje się do tytułu serii nazwy instytucji sprawczej i tytuł serii można zapisać w polu 440, gdy:

- tytuł serii zawiera **nazwę rodzajową**, ale zawiera również wyrażenie wskazujące na temat lub zawartość serii, np.

440 #0 \$a Studia z **Zakresu Inżynierii** \$i 0137-5393 \$v nr 31

440 #0 \$a Texts and Monographs in **Physics** \$i 0172-5998

- tytuł oprócz nazwy rodzajowej zawiera **akronim** lub **cyfry**, np.

440 #0 \$a **SIAM** Studies in Applied Mathematics \$i 0885-9892 \$v vol. 10

- tytuł zawierający nazwę rodzajową składa się przynajmniej z **5 wyrazów**, nie licząc spójników, przymków i rodzajników, np.

440 #0 \$a **Studia i Materiały do Perspektywicznego Planu Rozwoju Nauki Polskiej** \$v z. 5

Jeżeli **nazwa rodzajowa** stanowiąca tytuł serii jest **związana składniowo** z nazwą instytucji sprawczej – tytuł serii zapisuje się również w polu 440 i nie tworzy się hasła dodatkowego, np.

440 #0 \$a Prace **Komitetu Krystalografii** \$i 0137-9763 \$v 8

440 #0 \$a Prace Naukowe **Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych** \$i 1234-3544 \$v Z. 1

440 #0 \$a Skrypty Uczelniane **Politechniki Świętokrzyskiej** \$i 0239-6386 \$v 233

Gdy zachodzi konieczność **rozdzielenia jednakowych tytułów serii** – w polu 490 podaje się nazwę przejętą z opisywanej książki, a w hasle ujednoliconym utworzonym dla tej serii dodaje się **dopowiedzenia**, i w takiej formie przejmuje do pola hasła dodatkowego dla tytułu serii (830). Jako dopowiedzenie stosuje się:

- nazwę miejsca wydania, np.

490 1# \$a AMD, \$x 0160-8835 ; \$v vol. 137
 830 #0 \$a AMD (**New York, N.Y.**) \$v vol. 137

- datę rocznej publikacji pierwszego tomu, o ile miejsce wydania nie wystarczy do pełnej identyfikacji, np.

490 1# \$a Chemical Industries, \$x 0737-8025 ; \$v 52
 830 #0 \$a Chemical Industries (New York, N.Y. ; **1979**) \$v 52

- oznaczenie wydania, jeżeli miejsce i data wydania pierwszego tomu nie wystarczają do identyfikacji, np.

490 1# \$a Practica Musica
 830 #0 \$a Practica Musica (**Edition A: Italian English**)

490 1# \$a Practica Musica
 830 #0 \$a Practica Musica (**Wydanie B: włosko-polskie**)

- nazwę instytucji sprawczej, jeżeli nie można zastosować powyższych dopowiedzeń

490 1# \$a Elektrotechnika / Politechnika Warszawska
 830 #0 \$a Elektrotechnika - **Politechnika Warszawska**

- nazwę wydawcy, gdy żadne z powyższych dopowiedzeń nie da się zastosować, np.

490 1# \$a Automatyka
 830 #0 \$a Automatyka - **Wydawnictwa Naukowo-Techniczne**

490 1# \$a Biała Seria
 830 #0 \$a Biała Seria - **Wydawnictwa Prawnicze PWN**

\$x – ISSN (NP)

W podpolu \$x podaje się Międzynarodowy Znormalizowany Numer Wydawnictwa Ciągłego (ISSN) serii lub podserii. Pomija się towarzyszący

490

numerowi akronim *ISSN*, zachowuje się kreskę poziomą między członami numeru. Jeżeli w opisywanym wydawnictwie podano zarówno ISSN serii głównej jak i podserii, w ramach której opublikowano wydawnictwo – w polu 490 podaje się ISSN podserii, a ISSN serii głównej umieszcza się w polu 500 (Uwagi ogólne). Błędny ISSN występujący w opisywanym wydawnictwie podaje się również tylko w polu 500 – w podpolu \$x umieszcza się właściwy ISSN.

Przykłady:

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Politechnika Łódzka. Rozprawy Naukowe, \$x **0137-4834** ; \$v z. 706

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej. Budowa i Eksploatacja Maszyn, \$x **0867-3128** ; \$v Nr 3

490 1# \$a Chemical Analysis : a series of monographs on analytical chemistry and its applications, \$x **0069-2883** ; \$v vol. 120

490 1# \$a Courses and Lectures / International Centre for Mechanical Sciences, \$x **0254-1971** ; \$v no. 260

500 ## \$a Anulowany ISSN: 0379-5063.

490 1# \$a Rozprawy Habilitacyjne / Uniwersytet Jagielloński, \$x **0239-782X** ; \$v nr 240

490 1# \$a Zarządzanie / Politechnika Częstochowska, \$x **1427-7700**, \$v 1

\$v – numeracja (P)

W podpolu \$v pola 490 podaje się numer opisywanego wydawnictwa w obrębie serii lub podserii. Określenie towarzyszące numerowi skraca się wg PN-N-01158:1985. Numer podaje się cyframi arabskimi, chyba że seria (podseria) numerowana jest za pomocą kombinacji cyfr rzymskich i arabskich – należy wtedy zachować taką formę numeracji. Jeżeli w opisywanym wydawnictwie występuje zarówno numer w obrębie serii głównej, jak i podserii – w podpolu \$v pola 490 podaje się numer w obrębie podserii, a numer w obrębie serii głównej umieszcza się w polu 500 (Uwagi ogólne)

Przykłady:

490 1# \$a Podstawowe Problemy Współczesnej Techniki : zastosowanie

- nauki, \$x 0477-0625 ; \$v t. 15
- 490 1# \$a Prace i Materiały Informacyjne / Biblioteka Narodowa, \$x 0867-4574 ; \$v 20
- 490 1# \$a Rozprawy / Akademia Rolnicza w Szczecinie, \$x 0239-6467 ; \$v nr 120
- 490 1# \$a Skrypty / Wyższa Szkoła Inżynierska im. K. Pułaskiego w Radomiu, \$x 0860-9241 ; \$v nr 1/1991
- 490 1# \$a Studia i Materiały / Gorzowski Ośrodek Badań i Ekspertyz, \$x 0239-8982 ; \$v T. 7, nr 2
- 490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Politechnika Łódzka. Rozprawy Naukowe, \$x 0137-4834 ; \$v z. 706
- 500 ## \$a W ser. gł.: Nr 324.
- 490 1# \$a Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica. Ceramika = \$a Scientific Bulletins of Stanislaw Staszic Academy of Mining and Metalurgy. Ceramics, \$x 0075-7012 ; \$v z. 51
- 500 ## \$a W serii gł.: nr 1188.

KSIAŻKA WIELOTOMOWA

ZAWARTOŚĆ POLA

Opisując jeden tom książki wielotomowej w polu 490 umieszcza się tytuł i oznaczenie odpowiedzialności całości książki wielotomowej oraz oznaczenie opisywanego tomu. Można też stworzyć hasła dodatkowe wypełniając jedno z pól 800- 830.

Dla książek o budowie hierarchicznej umieszcza się również w tym polu oznaczenie i/lub tytuł tomu książki, gdy w polu 245 (Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności) podano znaczący tytuł części książki wielotomowej o budowie hierarchicznej.

PODPOLA

\$a – tytuł (P)

W podpolu \$a podaje się odnoszące się do całości książki wielotomowej: tytuł, dodatki do tytułu, oznaczenia odpowiedzialności oraz oznaczenie tomu i/lub tytuł tomu dla książek o budowie hierarchicznej.

Jeżeli w skład tytułu całości dzieła wielotomowego wchodzi dane należące do innych stref opisu bibliograficznego, np. oznaczenie odpowiedzialności — w polu 490 podaje się tytuł w formie, w jakiej występuje w katalogowanym dziele, np.:

245 10 \$a Klub Pickwicka : \$b powieść. \$n T. 1-2 / \$c Karol Dickens.
 260 ## \$a Warszawa : \$b Biblioteka Wielkich Pisarzy, \$c 1930.
 490 1# \$a **Dzieła Karola Dickensa** / pod red. Wilama Horzycy ; ze słowem wstępnym Andrzeja Tretiaka
 800 1# \$a Dickens, Charles \$d (1812-1870). \$t Dzieła

Równoległą wersję tytułu całości, o ile występuje w opisywanym dokumencie, należy podać w kolejnym wystąpieniu podpoła \$a, poprzedzając ją znakiem równości. W takim przypadku należy utworzyć dla tytułu całości rekord khw, w którym równoległa wersja tytułu wystąpi w odsyłaczu całkowitym, w jednym z pól 4XX, np.:

100 1# \$a Sulgostowska, Teresa \$d (1930-).
 245 10 \$a Pasożyty ptaków. \$n Z. 1, \$p Pierwotniaki i przywry = \$b Parasi-
 avium. Z. 1, Protozoa et Trematoda / \$c oprac. Teresa Sulgostowska i
 Danuta Czaplińska ; Polskie Towarzystwo Parazytologiczne. Komisja
 Faunistyczna.
 246 31 \$a Parasi- avium. Z. 1, Protozoa et Trematoda
 490 1# \$a Katalog fauny pasożytnej Polski = \$a Catalogus faunae
 parasiticae Poloniae / kom. red. E. Grabda (przewodn.) ; \$v Cz. 4
 830 #0 \$a Katalog fauny pasożytnej Polski \$v Cz. 4

W rekordzie wzorcowym:

130 #0 \$a Katalog fauny pasożytnej Polski
430 #0 \$a Catalogus faunae parasiticae Polonia

Przykłady:

245 10 \$a Maszynoznawstwo górnicze / \$c Jerzy Antoniak, Józef Dziuga,
 Tadeusz Opolski.
490 1# \$a Maszyny górnicze / Jerzy Antoniak, Tadeusz Opolski ; \$v cz. 2
 800 1# \$a Antoniak, Jerzy. \$t Maszyny górnicze \$v cz. 2

- 245 10 \$a Polska bajka ezopowa / \$c Janina Abramowska ; pod red. Aleksandry Okopień-Sławińskiej.
- 490 1# \$a Poetyka : zarys encyklopedyczny / kom. red. Maria Renata Mayenowa [et al.]. Dział 1, Gatunki literackie. T. 5, Gatunki dydaktyczno-satyryczne ; \$v z. 1**
- 830 #0 \$a Poetyka. \$n Dział 1, \$p Gatunki literackie. \$n T. 5, \$p Gatunki dydaktyczno-satyryczne \$v z. 1.
- 245 00 \$a Wybrane zagadnienia z analizy ilościowej / \$c pod red. Andrzeja Persony ; aut. Andrzej Persona [et al.].
- 490 1# \$a Chemia analityczna : dla studentów kierunku ochrona środowiska ; \$v t. 1**
- 830 #0 \$a Chemia analityczna \$v t. 1
- 245 00 \$a Badania metalograficzne stopów metali : \$b praca zbiorowa / \$c pod red. Wacława Różańskiego i Jerzego Rysia.
- 490 1# \$a Ćwiczenia z metaloznawstwa / pod red. Wacława Różańskiego i Jerzego Rysia ; \$v cz. 1**
- 830 #0 \$a Ćwiczenia z metaloznawstwa \$v cz. 1
- 245 00 \$a Pojazdy samochodowe : \$b konstrukcja, technologia, eksploatacja.
- 490 1# \$a Ekonomiczne i ekologiczne aspekty rozwoju pojazdów samochodowych i silników spalinowych : materiały konferencyjne / [red. Józef Knapczyk et al.] ; \$v t. 1**
- 830 #0 \$a Ekonomiczne i ekologiczne aspekty rozwoju pojazdów samochodowych i silników spalinowych \$v t. 1

\$v – numeracja (P)

W podpolu \$v podaje się oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Określenie towarzyszące numerowi skraca się wg PN-N-01158:1985, numer podaje się cyframi arabskimi.

Przykłady:

- 490 1 # \$a Encyklopedia geograficzna świata / [red. A. Jelonek] ; **\$v 1**
- 490 1# \$a Fils de la liberté / Louis Caron ; **\$v 1**
- 490 1# \$a Wykłady dla fizyków / Andrzej Staruszkiewicz ; **\$v t. 2**
- 490 1# \$a Elektrotechnika, elektronika i automatyka w górnictwie / Marian Mastaliński, Witold Siwek ; **\$v cz. 1**

490

490 1# \$a Elektrotechnika ogólna / Jan Barzyński, Andrzej Miga ; \$v t. 2

490 1# \$a Elektryczność i budowa materii / Arkadiusz H. Piekara ; \$v cz. 1

ZNAKI UMOWNE

- Dodatek do tytułu poprzedza się dwukropkiem, z odstępem po obu stronach.
- Wersję równoległą tytułu (w kolejnym wystąpieniu podpoła \$a) poprzedza się odstępem i znakiem równości.
- Oznaczenie odpowiedzialności poprzedza się kreską ukośną, z odstępem po obu stronach; każde kolejne oznaczenie odpowiedzialności poprzedza się średnikiem z odstępem po obu stronach.
- Oznaczenie części poprzedza się kropką i odstępem.
- Tytuł części poprzedza się kropką i odstępem, jeżeli brak oznaczenia części lub przecinkiem i odstępem, o ile występuje po oznaczeniu części.
- Podpole \$x poprzedza się przecinkiem.
- Podpole \$v poprzedza się średnikiem.
- Na końcu pola 490 nie stawia się kropki.

5XX Uwagi**ZAWARTOŚĆ PÓL UWAG**

W polach uwag podaje się informacje, istotne dla opisu bibliograficznego książki, których nie można umieścić w innych polach tego opisu, lub które wg przepisów katalogowania można przenieść do strefy uwag.

Informacje zawarte w polach uwag pochodzą zarówno z opisywanej książki, jak i spoza niej i dlatego nie stosuje się tu nawiasów kwadratowych dla zaznaczenia, że dana informacja pochodzi spoza książki.

Uwagi podaje się zasadniczo w języku polskim, oprócz danych bibliograficznych dokumentów cytowanych.

Uwagi zapisywane są w postaci niesformalizowanej, nie nadającej się do wyszukiwania w indeksach alfabetycznych; informacje zawarte w polach uwag można zapisać w postaci sformalizowanej, np. w polach haseł dodatkowych lub w postaci kodu (np. języka), aby umożliwić wyszukiwanie określonych elementów uwag, np.

041 0# \$a pol \$b eng \$b fre

546 ## \$a Streszcz. ang. i fr.

Właściwą treść uwagi oddziela się od wyrażenia wprowadzającego dwukropkiem i odstępem.

Cytaty przejmowane z opisywanej książki podaje się w cudzysłowie.

W opisach bibliograficznych dokumentów cytowanych obowiązują znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu, ale poszczególne strefy opisu bibliograficznego oddziela się jedynie kropką i odstępem.

Pola uwag stosowane w katalogu centralnym:

500 – Uwaga ogólna

501 – Uwaga dotycząca prac współwydanych

502 – Uwaga dotycząca dysertacji

504 – Uwaga o bibliografii

505 – Sformalizowana uwaga dotycząca zawartości

506 – Uwaga dotycząca ograniczeń w rozpowszechnianiu

5XX

- 510 – Uwaga dotycząca cytaty bibliograficznej
- 520 – Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca
- 521 – Uwaga o przeznaczeniu czytelnicy
- 530 – Uwaga o dodatkowej formie fizycznej, w jakiej dostępny jest dokument
- 534 – Uwaga o podstawie reprodukcji
- 536 – Uwaga o finansowaniu książki
- 538 – Uwagi techniczne (uwaga dotycząca systemu)
- 546 – Uwaga o języku opisywanych materiałów
- 586 - Uwaga o nagrodzie
- 590 – Informacja o normie (data ustanowienia, numer itp.)

Pola stosowane lokalnie:

- 533 – Uwaga dotycząca reprodukcji
- 551 – Uwaga dotycząca przechowywania oryginałów i duplikatów
- 561 – Uwaga dotycząca proveniencji
- 585 – Uwaga dotycząca wystaw
- 59X – Uwagi lokalne (z wyjątkiem pola 590)

Wyłącznie w polach stosowanych lokalnie lub rekordach egzemplarza można podawać informacje, które dotyczą, np.:

- ✓ klocków introligatorskich
- ✓ odesłań do katalogu kartkowego
- ✓ stanu egzemplarza
- ✓ dedykacji (autografów)

Można również pozostawić je w polach dla nich przeznaczonych w formacie, ale nie można ich będzie przesyłać wraz z rekordem bibliograficznym do katalogu centralnego. Należy pamiętać, aby odpowiednio skonfigurować parametry importu z katalogu centralnego w celu ochrony pól lokalnych przed 'zagraniami'.

W rekordach opisów bibliograficznych dla książek **nie stosuje się** pola **550 (Uwaga o instytucji sprawczej)**. Pole to stosuje się nadal w rekordach bibliograficznych dla wydawnictw ciągłych.

500 – Uwaga ogólna (P)

Wskaźniki: nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga ogólna (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W tym polu najczęściej podaje się:

- ustaloną nazwę autora dokumentu wydanego anonimowo,
- sprostowania dotyczące oznaczeń odpowiedzialności,
- tytuł tłumaczenia pośredniego
- tytuł oryginału z rodzajnikiem na początku
- informacje o aneksach
- informację dotyczącą aktualizacji opisywanego dokumentu
- informacje o specjalnych cechach fizycznych dokumentu,
- informacje o przynależności książki do tzw. serii,
- informacje o powiązaniach bibliograficznych, nie mieszczących się w polu 580 (Uwaga o pozycji związanej)
- informacje o źródle, z którego przejęto dany element, jeżeli nie jest to podstawowe źródło danych dla tego elementu (np. Nazwa autora z okł.). Dla elektronicznego dokumentu zwartego informacja o źródle tytułu właściwego oraz o źródle oznaczenia wydania (innym niż źródło tytułu) jest elementem obowiązkowym,
- tytuł serii głównej, jeżeli w polu 440 podano wyróżniający tytuł podserii; ISSN serii głównej, jeżeli w polu 440 lub 490 podano ISSN podserii; numerację w obrębie serii głównej
- błędny numer ISBN
- dodatki do tytułu spoza głównej strony tytułowej
- oznaczenie pozycji wydawniczej
- uwaga o wykazie aktów prawnych

500

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga ogólna (NP)

W podpolu \$a pola 500 podaje się cały tekst uwagi.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 500 kończy się kropką.

PRZYKŁADY

440 #0 \$a Oceanotechnika \$v nr 2

500 ## \$a Seria główna: Studia i Materiały Oceanologiczne ; nr 20.

830 #0 \$a Studia i Materiały Oceanologiczne \$v nr 20.

830 #0 \$a Studia i Materiały Oceanologiczne. \$p Oceanotechnika \$v nr 2

440 #0 \$a Acta Universitatis Wratislaviensis. \$p Prace Geologiczno-
Mineralogiczne \$i 0525-4132 \$v 35

500 ## \$a W serii gł.: ISSN 0239-6661; nr 1456.

500 ## \$a Tzw. seria „Nike”.

830 #0 \$a „Nike”

245 10 \$a Mechanika budowli dla architektów / Iwona Cielecka ; Politechnika
Łódzka.

260 ## \$a Łódź : \$b Wydaw. PŁ, \$c 1999.

500 ## \$a 957 publikacja Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej.

260 ## \$a Warszawa : \$b [s. n.], \$c 1935 \$e (Warszawa : \$f Druk. Społeczna)

500 ## \$a Na okł. r. wyd.: 1936.

020 ## \$a 8371063930 \$z 8371013930

500 ## \$a Na 4 str. okł. błędny ISBN: 83-7101-393-0.

920 ## \$a 83-7106-393-0 \$z 83-7101-393-0

500 ## \$a Książka napisana na podstawie notatek do wykładów Kena G. Binmore'a i Adama Ostaszewskiego.

500 ## \$a Liczbowanie stron w przeciwnych kierunkach.

500 ## \$a Slajdy w kieszonce.

500 ## \$a Opis wg okł.

500 ## \$a Na okł. nazwa dziedziny: Socjologia.

500 ## \$a Na okł.: Wodociągi, Kanalizacja, Sieci gazowe, Ogrzewnictwo.

245 00 \$a Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano -
montażowych. \$n T. 1, \$p Budownictwo ogólne. \$n Cz. 1 / \$c oprac.
Stanisław Poniąkowski.

500 ## \$a Przepisy, opracowania pomocnicze i normy s. [241].

501

501 – Uwaga dotycząca prac współwydanych (P)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga o pracach współwydanych (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 501 podaje się informacje o pracach współwydanych, posiadających własne tytuły, bez tytułu wspólnego, których nie wymieniono w polu 245 (Tytuł właściwy i oznaczenie odpowiedzialności).

W polu 501 format MARC 21 dopuszcza co prawda opisywanie oddzielnych prac, które zostały oprawione razem (**prace współoprawne** tzw. „**klocki**”) lokalnie, w konkretnej bibliotece. W takim przypadku należało dodać podpole \$5 z kodem (np. siglum) biblioteki, w której dane tytuły oprawiono wspólnie. Zgodnie jednak z założeniami NUKat informacja o współoprawnych pozycjach może być podana wyłącznie w rekordach konkretnych egzemplarzy.

Dla prac wymienionych w polu 501 można sporządzić hasła dodatkowe w odpowiednich polach 7XX .

Podpole **\$a** zaczyna się wyrażeniem wprowadzającym: „*Współwyd.:*” lub „*Zawiera również:*”

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga o pracach współwydanych (P)

W podpolu \$a pola 501 podaje się tytuły prac współwydanych nie wymienionych w polu 245, w kolejności ich występowania w książce.

ZNAKI UMOWNE

- W opisie pracy współwydanej występują znaki umowne odpowiadające poszczególnym elementom opisu (np. dwukropek „:” przed dodatkiem do tytułu, kreska ukośna „/” przed oznaczeniem odpowiedzialności, przecinek przed datą wydania w adresie wydawniczym), jednak poszczególne strefy opisu oddziela się tylko kropką i odstępem.
- Kolejne tytuły prac tego samego autora rozdziela się średnikiem, z odstępem po obu stronach; różnych autorów – kropką i dwoma odstępami.
- Pole kończy się kropką.

PRZYKŁADY

245 10 \$a Szkice teatralne / \$c Gabriela Zapolska.

501 ## \$a Współwyd.: O twórczości Gabrieli Zapolskiej : szkic / napisał Tomasz Weiss.

700 12 \$a Weiss, Tomasz \$d (1929-1988). \$t O twórczości Gabrieli Zapolskiej

245 00 \$a Metamorphic and magmatic development of the crystalline complex of the Tatra Mts : \$b international conference : Zakopane, September 12-14, 1996 / \$c [zesp. red. Aleksandra Gawęda et al.].

501 ## \$a Współwyd.: W stulecie odkrycia naturalnej promieniotwórczości : sesja naukowa, Sosnowiec, 15-16 listopada 1996.

740 02 \$a W stulecie odkrycia naturalnej promieniotwórczości

245 00 \$a Waste water technology : \$b origin, collection, treatment and analysis of waste water / \$c ed. by W. Fresenius [et al.].

501 ## \$a Zawiera również: Water supply and sanitation projects in developing countries : „sector paper”. Bonn, 1984. 26 s. Global sector concepts for water supply and sanitation. 1987. 16 s.

740 02 \$a Water supply and sanitation projects in developing countries

501

- 740 02 \$a Global sector concepts for water supply and sanitation
- 245 10 \$a Dzieje Rzymu od założenia miasta. \$n Ks. 6-10 / \$c Tytus Liwiusz ;
przeł. Andrzej Kościółek ; komentarz Józef Wolski, Mieczysław
Brożek ; oprac. Mieczysław Brożek ; Komitet Nauk o Kulturze
Antycznej Polskiej Akademii Nauk.
- 501 ## \$a Zawiera również: Streszczenia ksiąg 11-20 / Tytus Liwiusz ;
przeł. Mieczysław Brożek.**
- 700 12 Livius, Titus Patavinus \$d (59 a.C.-17 p.C.). \$t Ab urbe condita. \$p
Periochae. \$n 11-20 \$l (pol.)
- 245 10 \$a Testament : \$b rozmowy z Dominique de Roux / \$c Witold
Gombrowicz.
- 501 ## \$a Zawiera również: Gombrowicz – odprężenie i napięcie /
Dominique de Reux ; tł. Ireneusz Kania. Posłowie: Dziwna
historia „Testamentu” / Jerzy Jarzębski.**
- 700 12 \$a Roux, Dominique de \$d (1935-1977). \$t Gombrowicz – odprężenie
i napięcia
- 700 12 \$a Jarzębski, Jerzy \$d (1947-#). \$t Dziwna historia "Testamentu"
- 245 10 \$a Facundo : \$b cywilizacja i barbarzyństwo : (wybór) / \$c Domingo
Faustino Sarmiento ; przeł. Maciej Ziętara.
- 501 ## \$a Zawiera również: Sarmiento i jego dzieło / Gregorio Weinberg.**
- 501 ## \$a Zawiera również opr. w kierunku przeciwnym oryg. hisz.:
Facundo : civilización y barbarie / Domingo Faustino Sarmiento.
Sarmiento y su obra / Gregorio Weinberg.**
- 700 12 \$a Sarmiento, Domingo Faustino \$d (1811-1888). \$t Facundo \$l
(hiszp. ; \$k wybór)
- 700 12 \$a Weinberg, Gregorio. \$t Sarmiento y su obra \$l (pol.)

502 – Uwaga dotycząca dysertacji (P)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga dotycząca dysertacji (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W tym polu podaje się informację, że publikacja zawiera rozprawę doktorską lub habilitacyjną oraz nazwę instytucji, w której praca została zaprezentowana, nadano stopień naukowy i ewentualnie rok uzyskania stopnia naukowego.

Nie podaje się informacji o opublikowanych pracach magisterskich i licencjackich.

Informacje powyższe podaje się w polu 502, o ile występują poza stroną tytułową i nie zostały już podane w innej strefie opisu bibliograficznego, np. w strefie tytułu i oznaczenia odpowiedzialności lub w strefie serii.

Uwagę dotyczącą *związku opisywanego dokumentu z rozprawą*, np. że dokument zawiera skrót pracy habilitacyjnej, rozprawy itp. lub, że jest na niej oparty – podaje się w polu **500**. Podobnie postępuje się w przypadku informacji dotyczących abstraktów, przeglądów, skrótów rozpraw.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga dotycząca dysertacji (NP)

502

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi dotyczącej dysertacji.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 502 kończy się kropką.

PRZYKADY

245 10 \$a Efekty zewnętrzne w procesach urbanizacji i uprzemysłowienia / \$c Aleksandra Jewtuchowicz.

502 ## \$a Praca habilitacyjna. Uniwersytet Łódzki, 1987.

245 10 \$a Tableau, Tableauresolution und Tableaugraphresolution : \$b ein neuer weg zur automatischen Deduktion / \$c Wanlin Li.

502 ## \$a Thesis (doctoral). Universität Karlsruhe, 1991.

245 10 \$a Obliczanie przepływu osiowo-symetrycznego w ułopatkowaniu turbinowym ze szczególnym uwzględnieniem przepływów wtórnych / \$c Ryszard Chodkiewicz ; Politechnika Łódzka.

**502 ## \$a Praca doktorska wykonana na Wydz. Mechanicznym PŁ.
Promotor: prof. dr hab. Zbyszko Kazimierski.**

ale:

245 10 \$a Problemy kalibracji procedury w spektrometrii płomieniowej / \$c Paweł Kościelniak.

490 1# \$a Rozprawy Habilitacyjne / Uniwersytet Jagielloński, \$x 0239-782X ; \$v nr 167

245 10 \$a Strategies of literary communication in the poetry of Thomas Traherne : \$b rozprawa doktorska / \$c Sławomir Wąciór ; Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wydział Nauk Humanistycznych.

260 ## \$a Lublin : \$b Redakcja Wydawnictw KUL, \$c 1990.

504 – Uwaga o bibliografii (P)*Wskaźniki:*

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

*Podpola:***\$a** – uwaga o bibliografii (NP)**\$b** – liczba pozycji w bibliografii (NP)**ZAWARTOŚĆ POLA**

W polu 504 podaje się informację o bibliografii załącznikowej, którą zawiera opisywana książka lub dokument towarzyszący. Należy podać strony zajęte przez bibliografię. W katalogu centralnym jednak nie stosuje się podpola \$b.

Stosuje się sformalizowane określenia w języku polskim: bibliogr., bibliogr. przy rozdz., filmogr., dyskogr.

W polu 504 **podaje się również informację o indeksie**

Informację dotyczącą wykazów, np. akt, statusów czy regulacji prawnych podaje się w polu **500**, podobnie postępuje się w przypadku bibliografii, które nie wydają się wystarczająco istotne, aby umieszczać je w oddzielnym polu 504.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*WSKAŹNIKI***Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)****Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)***PODPOLA***\$a** – uwaga o bibliografii (NP)

504

W podpolu \$a podaje się informację na temat bibliografii występującej w opisywanej książce lub dokumencie jej towarzyszącym.

Można podać strony zajęte przez bibliografię.

Przykłady:

504 ## \$a Bibliogr. s. 631-636.
504 ## \$a Bibliogr. przy niektórych rozdz.
504 ## \$a Bibliogr. s. 252-[257].
504 ## \$a Bibliogr. przy referatach.
504 ## \$a Bibliogr. s. 313.
504 ## \$a Bibliogr. s. [137]-140.

\$b – liczba pozycji w bibliografii (NP)

W podpolu \$b podaje się liczbę pozycji bibliograficznych.

Przykłady:

504 ## \$a Bibliogr. s. 29-30, 33-34. **\$b 80 poz.**
504 ## \$a Bibliogr. **\$b 36 poz.**
504 ## \$a Bibliogr. s. 265-280. **\$b 300 poz.**

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$a kończy się kropką.
- Pole 504 kończy się kropką.

505 – Sformalizowana uwaga dotycząca zawartości (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – stopień kompletności uwagi oraz, czy może być używana do generowania określenia wprowadzającego

- 0** – pełna zawartość
- 1** – *niekompletna zawartość*
- 2** – częściowa zawartość
- 8** – nie generuje określenia wprowadzającego

W katalogu centralnym nie stosuje się wartości ‘1’ pierwszego wskaźnika.

drugi – stopień szczegółowości uwagi

- #** – podstawowy
- 0** – rozszerzony

Podpola:

- \$a** – uwaga o zawartości (NP)
- \$g** – miscellanea (P)
- \$t** – tytuł (P)
- \$r** – oznaczenie odpowiedzialności (P)
- \$u** – *Uniform Resource Identifier URI (P)*

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$u.

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 505 podaje się tytuły własne samodzielnych prac, oznaczenie odpowiedzialności i inne dane – dla prac współwydanych pod wspólnym tytułem.

Pole wypełnia się również dla współwydanych części książki wielotomowej, o ile posiadają własne, niezależne tytuły (podane na odrębnych stronach tytułowych), a na głównej stronie tytułowej podano tylko tytuł całości książki wielotomowej.

505

Można tu też podawać adres elektroniczny spisu treści opisywanego wydawnictwa dostępny online.

Dla materiałów mieszanych (MX) pole 505 zawiera spisy treści.

Niesformalizowana uwaga dotycząca zawartości opisywanych materiałów umieszczana jest w polu 500 (Uwaga ogólna).

Dla prac wymienionych w polu 505 można tworzyć hasła dodatkowe w polach 7XX.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – stopień kompletności uwagi oraz czy może być używana do generowania określenia wprowadzającego

0 – pełna zawartość

W systemach, które obsługują ten wskaźnik może być generowane wyrażenie wprowadzające uwagę: „*Zawiera:*”

1 – niekompletna zawartość

System obsługujący wskaźniki pola 505 może wygenerować wyrażenie wprowadzające uwagę: „*Zawartość niekompletna:*”.

Wartość „1” wskaźnika oznacza, że w uwadze nie wymieniono np. wszystkich tytułów części pozycji wielotomowej, ponieważ nie były dostępne dla katalogującej agencji. Ta wartość nie jest stosowana w katalogu centralnym.

2 – częściowa zawartość

System obsługujący wskaźniki pola 505 może wygenerować wyrażenie wprowadzające uwagę: „*Zawiera m. in.:*”

Wartość „2” wskaźnika oznacza, że w uwadze wymieniono np. tylko wybrane tytuły części pozycji wielotomowej, chociaż wszystkie były dostępne.

8 – nie generuje określenia wprowadzającego

Brak wyrażenia wprowadzającego uwagę.

Wartość „8” wskaźnika oznacza, że nie wszystkie tytuły prac współwydanych mieszczą się w jednym polu 505.

Przy wyświetleniu szczegółów bibliograficznych pole 505 może być poprzedzone stałą etykietą, np. „Zawartość”.

Wskaźnik drugi – stopień szczegółowości uwagi

– podstawowy

Ta wartość wskaźnika oznacza, że cały tekst uwagi, czyli zarówno tytuły prac współwydanych, jak i oznaczenie odpowiedzialności podaje się w jednym podpolu \$a.

Ten wskaźnik stosuje się do prac współwydanych jednego autorstwa lub nie posiadających autora.

0 – rozszerzony

Wartość „0” wskaźnika oznacza, że poszczególne elementy uwagi o zawartości podawane są w odrębnych podpolach: tytuł pracy podaje się w podpolu \$t, oznaczenie odpowiedzialności – w podpolu \$r.

Stosuje się do prac współwydanych różnego autorstwa lub przy opisie wydawnictwa wieloczęściowego.

PODPOLA

\$a – uwaga o zawartości (NP)

W podpolu \$a podaje się wszystkie dane, które identyfikują pracę współwydaną lub poszczególne części dokumentu wieloczęściowego skatalogowanego w całości.

Drugi wskaźnik przyjmuje wartość „#” (odstęp).

\$g – miscellanea (P)

W podpolu \$g podaje się informacje dotyczące części książki, inne niż tytuł i oznaczenie odpowiedzialności, np. numerację części. Drugi wskaźnik

505

przyjmuje wartość „0”.

\$r – oznaczenie odpowiedzialności (P)

W podpolu \$r podaje się oznaczenie odpowiedzialności dotyczące pracy współwydanej lub części dokumentu wieloczęściowego. Drugi wskaźnik przyjmuje wartość „0”.

\$t – tytuł (P)

W podpolu \$t podaje się tytuł pracy współwydanej lub części dokumentu wieloczęściowego. Drugi wskaźnik przyjmuje wartość „0”.

\$u – Uniform Resource Identifier (P)

Jeżeli np. jeden z dokumentów współwydanych jest też dostępny zdalnie w postaci elektronicznej, to dostęp do jego zawartości jest określany przy pomocy identyfikatora URI (np. URL lub URN). Powinien on być użyty do automatycznego dostępu do tego dokumentu przy użyciu protokołu internetowego. Podpole \$u może być powtarzalne tylko wtedy, gdy jedna lokalizacja dokumentu elektronicznego ma wiele identyfikatorów URI. Całe pole 505 jest powtarzalne, gdy dokumenty współwydane mają różne lokalizacje elektroniczne. Podpole to nie jest stosowane w katalogu centralnym.

ZNAKI UMOWNE

- Opisując prace współwydane lub części książki wielotomowej stosuje się znaki umowne właściwe odpowiednim strefom opisu bibliograficznego. Poszczególne strefy oddziela się tylko kropką.
- Prace tego samego autorstwa oddziela się średnikiem; różnego autorstwa – kropką i dwoma odstępami.
- Na końcu pola 505 stawia się kropkę, jeżeli nie ma podpoła \$u.

PRZYKŁADY

505 0# \$a Cz. 1., Karbon ; Cz. 2, Nitrogen ; Cz. 3, Siarka ; Cz. 4, Metale.

- 505 80 \$g vol. 1. \$t The history of Anne Arundel County. \$g vol. 2. \$t The history of [środkowe vol. pominięte w przykładzie]. \$g vol. 23. \$t The history of Prince Georges County.
- 505 80 \$g vol. 24. \$t The history of Washington County beginning in 1884. \$g vol. 25. \$t State manifest and birth record (1764- 1977).
- 505 00 \$t Quark models / \$r J. Rosner. \$t Introduction to gauge theories of the strong, weak, and electromagnetic interactions / \$r C. Quigg. \$t Deep inelastic leptonnucleon scattering / \$r D. H. Perkins. \$t Jet phenomena / \$r M. Jacob. \$t Accelerator design study / \$r R. R. Wilson. \$t Lectures in accelerator theory / \$r M. Month.
- 505 20 \$t Baptyzm, 1816-1872. \$t Członkowie kościoła, 1816-1831. \$t Historia Drugiego Kościoła Prezbiteriańskiego West Durham / \$r by L. H. Fellows.

245 10 \$a Krzyżowcy. \$n T. 1-2 / \$c Zofia Kossak.

505 0# \$a Bóg tak chce! ; Fides Graeca.

700 12 \$a Kossak, Zofia \$d (1890-1968). \$t Bóg tak chce!

700 12 \$a Kossak, Zofia \$d (1890-1968). \$t Fides Graeca

245 10 \$a Teatr. \$n 3 / \$c Sławomir Mrożek.

505 0# \$a Lis aspirant ; Lis filozof ; Polowanie na lisa ; Serenada ; Garbus ; Emigranci ; Szczęśliwe wydarzenie.

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Lis aspirant \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Lis filozof \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Polowanie na lisa \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Serenada \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Garbus \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Emigranci \$l (pol.)

700 12 \$a Mrożek, Sławomir \$d (1930-#). \$t Szczęśliwe wydarzenie \$l (pol.)

245 00 \$a Victor von Richter's organic chemistry or Chemistry of the carbon compounds / \$c ed. By R. Anschütz ; authorized translation by Edgar F. Smith.

505 0# \$a v. 1. Chemistry of the alphabetic series ; v. 2. Carbocyclic and heterocyclic series.

245 00 \$a 1998 benefits survey / \$c Society for Human Resource Management.

505 0# \$g Spis treści: \$u <http://lcweb.loc.gov/catdir/toc/99176484.html>

506

506 – Uwaga dotycząca ograniczeń w rozpowszechnianiu (P)

Wskaźniki: nie zdefiniowane, zawierają odstęp

Podpola:

- \$a** – warunki rozpowszechniania (NP)
- \$b** – nazwa jednostki odpowiedzialnej za wydanie restrykcji (P)
- \$c** – udostępnianie (P)
- \$d** – upoważnieni użytkownicy (P)
- \$e** – upoważnienie (NP)

W katalogu centralnym stosuje się tylko podpola \$a i \$b.

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 506 najczęściej podaje się, **przejętą z opisywanej książki**, formułę, np. *Do użytku służbowego, Na prawach rękopisu*. Nie należy w tym polu podawać lokalnych ograniczeń dostępu do konkretnego tytułu, czy egzemplarza. Występujące w katalogowanej książce informacje o przeznaczeniu czytelniczym podaje się w polu 521.

Biblioteka Narodowa ustaliła, że dla książek XIX i XX-wiecznych wypełniać się będzie jedynie podpola \$a i \$b.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI:

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA:

\$a – tekst uwagi (NP)

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi o ograniczeniach w rozpowszechnianiu katalogowanej książki.

\$b – nazwa jednostki odpowiedzialnej za wydanie restrykcji (P)

W podpolu \$b należy podać, przejętą z opisywanej książki, informację o osobie fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za nałożenie ograniczeń w rozpowszechnianiu, do której można się odwołać.

\$c – udostępnianie (P)

W podpolu \$c podaje się tryb dostępu do dokumentów zastrzeżonych. Tego podpole nie stosuje się w katalogu centralnym.

\$d – upoważnieni użytkownicy (P)

W podpolu \$d podaje się kategorię użytkowników, których ograniczenia nie dotyczą. Tego podpole nie stosuje się w katalogu centralnym.

\$e – upoważnienie (NP)

W podpolu \$e podaje się informację o oficjalnym dokumencie nakładającym restrykcje. Tego podpole nie stosuje się w katalogu centralnym.

Przykłady:

506 ## \$a Do użytku wew.

506 ## \$a Na prawach rękopisu.

506 ## \$a Do użytku wewnątrzorganizacyjnego \$b Ministerstwo Finansów.

ZNAKI UMOWNE

- Na końcu pola stawia się kropkę.

510

510 – Uwaga dotycząca cytaty bibliograficznej (P)

Pole zostało opisane wg postanowień Biblioteki Narodowej.

Wskaźniki:

pierwszy – umiejscowienie w źródle

3 – umiejscowienie w źródle nie jest podane

4 – umiejscowienie w źródle jest podane

drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa źródła (NP)

\$c – umiejscowienie w źródle (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 510 podaje się informacje o źródle, które rejestruje opisywaną książkę. W przypadku przejmowania elementów spoza dokumentu należy podać źródło, z którego zostały zaczerpnięte.

W przypadku katalogowania polskich książek wydanych w XIX w. należy sprawdzić i odnotować, czy są rejestrowane w bibliografii Estreichera.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI:

Wskaźnik pierwszy – umiejscowienie w źródle

Określa, czy w polu 510 podano lokalizację opisywanej książki w cytowanym źródle.

3 – umiejscowienie w źródle nie jest podane

4 – umiejscowienie w źródle jest podane

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)*PODPOLA:***\$a – nazwa źródła (NP)**

W podpolu \$a podaje się tytuł bibliografii. Tytuł można podać w pełnej formie lub w formie skróconej, przyjętej w Bibliotece Narodowej.

Kilka źródeł (bibliografii), w których cytowana jest katalogowana książka podaje się w kolejnych wystąpieniach pola 510.

\$c – umiejscowienie w źródle (NP)

W podpolu \$c podaje się umiejscowienie książki w cytowanym źródle. Wskaźnik pierwszy przyjmuje w takim przypadku wartość '4'.

Stosuje się do druków wydanych do 1945 r. oraz książek drugiego obiegu.

Przykłady:

510 3# \$a Estr.

Przyjęty przez Bibliotekę Narodową skrót dla bibliografii Estreichera.

510 4# \$a NUC Pre–1956 \$c vol. 136 s. 245.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 510 kończy się kropką.

520

520 – Adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (P)

Wskaźniki:

pierwszy – rodzaj wyrażenia wprowadzającego uwagę

- # – brak informacji
- 0 – przedmiot (temat)
- 1 – przegląd
- 2 – zakres i spis treści
- 3 – abstrakt
- 8 – brak wyrażenia wprowadzającego**

W katalogu centralnym jako wartości pierwszego wskaźnika używa się jedynie ‘8’— bez wyrażenia wprowadzającego uwagę.

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (NP)
- \$b** – rozszerzenie streszczenia (NP)
- \$u** – Uniform Resource Identifier URI (P)

W katalogu centralnym stosuje się jedynie podpole \$a.

ZAWARTOŚĆ POLA

W katalogu centralnym w polu 520 podaje się tylko adnotację wyjaśniającą lub analizę wskazującą.

Uwagę należy formułować wg PN-N-01221:1977 (*Adnotacje i analizy dokumentacyjne*).

Adnotacja wyjaśniająca - stanowi uzupełnienie lub sprecyzowanie zawartych w tytule informacji na temat treści katalogowanej książki. Jest to najczęściej stosowany typ uwagi.

Analiza wskazująca - podaje tematykę dokumentu i/lub główne tezy autora, gdy chodzi głównie o wskazanie istnienia publikacji na dany temat. Stosuje się zazwyczaj w opisach dokumentów o charakterze sprawozdawczym.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj wyrażenia wprowadzającego uwagę

– brak informacji

Wartość „#” (odstęp) oznacza, że nie określa się bliżej zawartości uwagi w polu 520. Systemy obsługujące wskaźniki tego pola mogą generować wyrażenie wprowadzające „*Streszczenie*.”
Nie stosowany w katalogu centralnym.

0 – przedmiot (temat)

Wartość „0” oznacza, że w polu 520 podano temat katalogowanej książki. Systemy obsługujące wskaźniki tego pola mogą generować wyrażenie wprowadzające „*Przedmiot*.”
Nie stosowany w katalogu centralnym.

1 – przegląd

Wartość „1” oznacza, że w polu 520 podano przegląd tematyczny opisywanej książki. Systemy obsługujące wskaźniki tego pola mogą generować wyrażenie wprowadzające „*Przegląd*.”
Nie stosowany w katalogu centralnym.

2 – zakres i spis treści

Wartość „2” oznacza, że w polu 520 podano spis treści katalogowanej książki. Systemy obsługujące wskaźniki tego pola mogą generować wyrażenie wprowadzające „*Spis treści*.”
Nie stosowany w katalogu centralnym.

3 – abstrakt

520

Wartość „3” oznacza, że w polu 520 podano abstrakt katalogowanej książki. Systemy obsługujące wskaźniki tego pola mogą generować wyrażenie wprowadzające „*Abstrakt:*”
Nie stosowany w katalogu centralnym.

8 – brak określenia wprowadzającego

Wartość „8” oznacza, że z pola 520, nie generuje się żadnego wyrażenia wprowadzającego uwagę.

Tę wartość należy stosować, gdy w polu 520 podaje się *adnotację wyjaśniającą* lub *analizę wskazującą*, gdy tytuł książki niejednoznacznie precyzuje jej zawartość. Tylko ten wskaźnik stosowany jest w katalogu centralnym.

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – adnotacja wyjaśniająca lub analiza wskazująca (P)

Zgodnie z zaleceniami sformułowanymi dla katalogu centralnego w podpolu \$a zamieszczana jest adnotacja wyjaśniająca — uzupełniająca lub precyzująca tytuł właściwy katalogowanej książki lub analiza wskazująca, zawierająca informację o treści książki, o ile rekord opisu bibliograficznego nie zawiera haseł przedmiotowych (w polach 6XX), które mogłyby jednoznacznie oddać jej temat.

Podpole \$a jest wtedy jedynym podpołem wykorzystywanym w polu 520.

\$b – rozszerzenie streszczenia (NP)

Podpole \$b nie jest stosowane w katalogu centralnym.

\$u – Uniform Resource Identifier URI (P)

W podpolu \$u można podać adres np. abstraktu w wersji elektronicznej. Podpole to nie jest stosowane w katalogu centralnym.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 520 kończy się kropką, jeżeli nie ma podpoła \$u.

PRZYKŁADY

245 10 \$a Śniegi pokutujące / \$c Andrzej Wilczkowski.

520 8# \$a Relacja z polskiej wyprawy alpinistycznej w Hindukusz.

245 10 \$a Nakładki i narzędzia / \$c Marek Florys, Krzysztof Młynarski.

520 8# \$a Opis nakładek systemowych i narzędzi pomocnych w pracy z systemami mikrokomputerowymi zgodnymi ze standardem IBM PC.

245 10 \$a Warunki skutecznej informacji / \$c Mirosława Kocięcka.

520 8# \$a Referat na VII Zjazd Bibliotekarzy Polskich w Zielonej Górze.

245 00 \$a Continuing criminal history records improvement evaluation: \$b final 1994-1998 Report.

520 3# \$u <http://www.ojp.usdoj.gov/bsj/abstract/cchrie98.htm>

wyświetlane np. jako: Abstrakt: <http://www.ojp.usdoj.gov/bsj/abstract/cchrie98.htm>

521

521 –Uwaga o przeznaczeniu czytelniczym (P)

Wskaźniki:

pierwszy – generowanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

– brak informacji

8 – brak wyrażenia wprowadzającego uwagę

W katalogu centralnym stosuje się wartość pierwszego wskaźnika ‘8’.

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga o przeznaczeniu czytelniczym (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 521 podaje się informację, **występującą poza stroną tytułową w opisywanej książce**, o przeznaczeniu opisywanego materiału dla określonej kategorii czytelników. Informacja ta występuje również w formie zakodowanej w polu **008/22** (Przeznaczenie czytelnicze).

Pole ma zastosowanie głównie dla książek wydanych po 1945 roku.

Jeżeli informacja o przeznaczeniu czytelniczym występuje na stronie tytułowej — należy ją włączyć do tytułu właściwego lub podać w dodatku do tytułu (w zależności od powiązania składniowego), ewentualnie podać w polu 521 o ile informacja o przeznaczeniu czytelniczym stanowi jeden z wielu podtytułów.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – generowanie wyrażenia wprowadzającego uwagę

– brak informacji

W systemach obsługujących wskaźniki pola 521, może się generować wyrażenie wprowadzające „Przeznaczenie czytelnicze.” Tej wartości nie stosuje się w katalogu centralnym.

8 – brak wyrażenia wprowadzającego uwagę

Wartość „8” oznacza, że uwaga podawana w polu 521 nie będzie poprzedzona żadnym wyrażeniem wprowadzającym. Zaleca się, aby wskaźnik pierwszy w polu 521 przyjmował wartość „8”

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga o przeznaczeniu czytelniczym

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi określającej przeznaczenie czytelnicze.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 521 kończy się kropką.

PRZYKŁADY

521 8# \$a Dla osób z osłabionym wzrokiem, osłabioną zdolnością motoryczną czytania oraz uczących się ze słuchu.

521 8# \$a Program przeznaczony dla geografów, planistów, geologów, meteorologów i innych, którzy powinni interesować się zawodowo analizą danych przestrzennych.

521 8# \$a Skrypt dla studentów II-go roku włókiennictwa.

521 8# \$a Książka przeznaczona dla pracowników naukowych i inżynierów zajmujących się zagadnieniami sterowania automatycznego.

521 8# \$a Poradnik dla menedżerów działających w firmach, a także dla potencjalnych kandydatów do tego zawodu.

ale:

521

245 10 \$a Zbiór zadań z elektrotechniki **dla studentów wydziałów
nieelektrycznych** / Stefan Biedroń, Kurt Kulesza.

245 10 \$a Kinetyka reakcji chemicznych : **\$b wykłady dla studentów Wydziału
Technologii i Inżynierii Chemicznej** / Jerzy Straszko, Marek Frączak.

530 – Uwaga o innej postaci fizycznej w jakiej również dostępny jest opisywany dokument (P)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

- \$3** – wyszczególnienie materiału (NP)
- \$a** – uwaga o innej fizycznej formie dokumentu (NP)
- \$b** – źródło dostępności (NP)
- \$c** – warunki dostępności (NP)
- \$u** – *Uniform Resource Identifier URI (P)*

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$u.

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 530 podaje się informację dotyczącą innej formy fizycznej, w jakiej również dostępna jest katalogowana książka.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$3 – wyszczególnienie materiału (NP)

W podpolu \$3 podaje się informację określającą część dokumentu, do której odnosi się uwaga.

530

\$a – uwaga o innej fizycznej formie dokumentu (NP)

W podpolu \$a podaje się określenie innej postaci fizycznej, w jakiej dostępna jest opisywana książka.

\$b – źródło dostępności (NP)

W podpolu \$b podaje się informację na temat miejsca, gdzie dokument w innej postaci fizycznej może być udostępniony.

\$c – warunki dostępności (NP)

W podpolu \$c podaje się informację na temat trybu udostępniania dokumentu w innej postaci fizycznej.

\$u – Uniform Resource Identifier URI (P)

W podpolu \$u wpisuje się identyfikator URI (np. URL lub URN), który dostarcza standardowej składni dla zlokalizowania dokumentu w wersji elektronicznej przy użyciu istniejących protokołów Internetu. Podpole \$u może być powtarzalne tylko wtedy, gdy jedna lokalizacja dokumentu ma wiele identyfikatorów, natomiast gdy dokument ma wiele lokalizacji trzeba użyć powtórzenia pola 530.

W katalogu centralnym nie stosuje się podpola \$u. **W takich przypadkach stosuje się pole 530 i 856, w którym podaje się lokalizację dokumentu elektronicznego.**

ZNAKI UMOWNE

- Pole 530 kończy się kropką, jeżeli nie ma podpola \$u.

PRZYKŁADY

530 ## \$a Dostępne również na mikrofiszach \$b Czytelnia Główna BGPŁ.

245 00 \$a Familiar quotations : \$b a collection of passages, phrases, and proverbs traced to their sources in ancient and modern literature / \$c ed. by John Bartlett and Nathan Haskell Doll.

**530 ## \$a Wersia online dostępna przez The New Bartleby Library \$u
http://www.bartleby.com/99/index.html**

lub jak byłoby w katalogu centralnym:

245 10 \$a Familiar quotations : \$b a collection of passages, phrases, and proverbs
traced to their sources in ancient and modern literature / \$c by John
Bartlett and Nathan Haskell Doll.

**530 ## \$a Wersia online dostępna przez The New Bartleby Library.
856 41 \$u http://www.bartleby.com/99/index.html**

533

533 – Uwaga o reprodukcji (P)

Pole może być stosowane jedynie w katalogach lokalnych.

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

- \$a** – typ reprodukcji (NP)
- \$b** – miejsce wykonania reprodukcji (P)
- \$c** – oznaczenie odpowiedzialności (P)
- \$d** – data reprodukcji (NP)
- \$e** – opis fizyczny reprodukcji (NP)
- \$f** – oznaczenie serii reprodukcji (P)
- \$n** – uwaga o reprodukcji (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 533 podaje się informację o reprodukcji dokumentu, gdy podstawą opisu bibliograficznego jest oryginał.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – typ reprodukcji (NP)

W podpolu \$a podaje się wyrażenie wprowadzające, identyfikujące typ opisywanej reprodukcji, po którym stawia się kropkę.

\$b – miejsce wykonania reprodukcji (P)

W podpolu \$b podaje się nazwę miejsca wykonania reprodukcji; gdy jest więcej niż jedno miejsce podpole \$b powtarza się.

\$c – oznaczenie odpowiedzialności (P)

W podpolu \$c podaje się nazwę instytucji odpowiedzialnej dla reprodukcji. Jeśli więcej niż jedna instytucja jest równocześnie odpowiedzialna – podpole \$c powtarza się.

\$d – data reprodukcji (NP)

Zawiera datę wykonania reprodukcji.

\$e – opis fizyczny reprodukcji (NP)

W podpolu \$e podaje się zazwyczaj informację o liczbie części (tzn. jednostek fizycznych, np. ilość klatek, czy szpul) i formacie reprodukcji, np. dla mikrofilmów – szerokość filmu; informację o tym, że jest to negatyw, podaje się w podpolu \$e po określeniu liczby części, a przed formatem. Informację o liczbie części podaje się tylko wtedy, gdy zestaw jest kompletny.

\$f – oznaczenie serii reprodukcji (P)

W podpolu \$f podaje się, w nawiasach okrągłych, oznaczenie serii, do której należy reprodukcja.

\$n – uwaga o reprodukcji (P)

W podpolu \$n podaje się uwagę dotyczącą reprodukcji. Kolejne uwagi podaje się w odrębnych wystąpieniach podpole \$n.

ZNAKI UMOWNE

- Przed podpołem **\$b** (miejsce reprodukcji) stawia się kropkę.
- Przed podpołem **\$c** (oznaczenie odpowiedzialności) stawia się dwukropek.
- Przed podpołem **\$e** (opis fizyczny) stawia się kropkę, przed oznaczeniem formatu reprodukcji stawia się średnik.
- Oznaczenie serii reprodukcji w podpolu **\$f** ujmuje się w nawiasy okrągłe.

533

- Przed podpołem \$n (uwagi) stawia się kropkę.
- Na końcu pola **533** stawia się kropkę.

PRZYKŁADY

533 ## \$a Mikrofilm. \$b Waszyngton : \$c United States Historical Documents Institute, \$d [1972] \$e 12 rolek ; 35 mm.

533 ## \$a Fotografia pozyt. \$b Rzym : \$c Archiwa Watykanu. \$e 18x12 cm.

533 ## \$a Fotokopia. \$b Seattle, Wash. : \$c University of Washington, \$d 1979. \$e 28 cm.

533 ## \$a Mikrofilm. \$b Waszyngton : \$c Library of Congress Photoduplication Service, \$d 1971. \$e 3 rolki ; 35 mm. \$n Pozycje z lat 1853-1856 na rolce z: Journal of the American Temperance Union and the New York prohibitionist, v. 21, nr 7 (czerwiec 1857)-v. 24 (1860).

533 ## \$a Mikrofilm. \$b Middleton, Conn. : \$c Wesleyan University Archives, \$d 1973. \$e 1 rolka : negatyw ; 35 mm.

534 – Uwaga o podstawie reprodukcji (P)*Wskaźniki:*

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

- \$p** – określenie wprowadzające (NP)
- \$a** – hasło główne oryginału (NP)
- \$t** – strefa tytułu oryginału (NP)
- \$b** – oznaczenie wydania oryginału (NP)
- \$c** – adres wydawniczy oryginału (NP)
- \$e** – opis fizyczny oryginału (NP)
- \$f** – oznaczenie serii oryginału (P)
- \$l** – *lokalizacja oryginału (NP)*
- \$n** – uwaga dotycząca oryginału (P)
- \$z** – ISBN (P)

Podpola \$l nie stosuje się w katalogu centralnym.

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 534 zawiera uwagę dotyczącą oryginału, gdy podstawą opisu bibliograficznego jest reprodukcja.

Należy podawać tylko te elementy opisu oryginału, które są różne od opisu reprodukcji, np. adres wydawniczy, który najczęściej jest różny od adresu wydawniczego reprodukcji.

W polu tym nie należy umieszczać uwagi o podstawie przekładu. Jeżeli w rekordzie bibliograficznym opisany jest przekład językowy (tłumaczenie) książki – tytuł oryginału językowego podaje się w polu 246 (ze wskaźnikami 1#, z wyrażeniem wprowadzającym w podpolu \$i „Tyt. oryg.:”) jako wariant tytułu lub w polu 240.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*WSKAŹNIKI*

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – hasło główne oryginału (NP)

W podpolu \$a podaje się hasło główne przejęte z rekordu bibliograficznego oryginału.

\$b – oznaczenie wydania oryginału (NP)

W podpolu \$b podaje się oznaczenie wydania oryginału, stosując takie same zasady, jak w polu 250 opisu bibliograficznego.

\$c – adres wydawniczy oryginału (NP)

W podpolu \$c podaje się dane dotyczące miejsca wydania, wydawcy oraz daty wydania oryginału, stosując znaki umowne właściwe strefie adresu wydawniczego opisu bibliograficznego.

\$e – opis fizyczny oryginału (NP)

W podpolu \$e podaje się opis fizyczny oryginału, czyli objętość/formę, informację o ilustracjach oraz format oryginału. Poszczególne elementy opisu fizycznego poprzedza się znakami umownymi właściwymi tej strefie opisu bibliograficznego.

\$f – oznaczenie serii oryginału (P)

W podpolu \$f podaje się dane dotyczące serii, w skład której wchodzi oryginał, ujmując je w nawiasy okrągłe.

\$l – lokalizacja oryginału (NP)

W podpolu \$l podaje się informację o miejscu przechowywania oryginału, jeżeli jest inne niż miejsce przechowywania reprodukcji.

\$n – uwaga dotycząca oryginału (P)

W podpolu \$n podaje się ważne informacje dotyczące oryginału, które nie mieszczą się, ze względu na swą treść, w innych podpolach pola 534.

\$p – określenie wprowadzające (NP)

Podpole \$p występuje zawsze **jako pierwsze** w polu 534 i jest dla tego pola obowiązkowe. W podpolu \$p podaje się wyrażenie wprowadzające typu „Przedr. fotoofsetowy, oryg.:" lub „Reprint, oryg.:", „Oryg.:" itp. Podpole kończy się dwukropkiem i odstępem.

\$t – strefa tytułu oryginału (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł oryginału.

\$z – ISBN (P)

W podpolu \$z podaje się ISBN oryginału, pomijając akronim „ISBN”.

ZNAKI UMOWNE

- Kolejne strefy opisu oryginału oddziela się kropką.
- Poszczególne elementy opisu oryginału poprzedza się znakami umownymi, właściwymi strefom opisu bibliograficznego, do których należą (np. stawia się dwukropek przed nazwą wydawcy, przecinek przed datą wydania w podpolu \$c, średnik przed oznaczeniem formatu w podpolu \$e itd.).
- Podpole \$f ujmuje się w nawiasy okrągłe.
- Pole 534 kończy się kropką.

PRZYKŁADY

534 ## \$p Przedr. fotoofsetowy, oryg.: \$c Kraków : Akademia Umiejętności, 1914.

534 ## \$p Wyd. oryginalne: \$a Frederick, John. \$t Luck. \$n Opublikowane w: Argosy, 1919.

534

534 ## \$p Reprint, oryg.: \$c Oxford ; New York : Pergamon Press, 1963. \$f
(International Series of Monographs on Electromagnetic Waves ; v. 4).

534 ## \$p Reprint, oryg.: \$c Lwów : Towarzystwo Miłośników Przeszłości
Lwowa, 1935, 1909.

536 – Uwaga o finansowaniu dokumentu (P)*Wskaźniki:*

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

*Podpola:***\$a** – tekst uwagi (NP)**\$b** – numer kontraktu (P)**\$c** – numer grantu (P)**\$d** – numer projektu, zadania, części pracy (P)**ZAWARTOŚĆ POLA**

W polu 536 podaje się nazwę instytucji, która daną pracę finansowała, numer kontraktu, grantu i/lub projektu, gdy opisywana książka powstała jako rezultat projektu, fundacji itp. oraz gdy takie informacje **występują na stronie tytułowej** opisywanej książki.

Numer grantu/kontraktu/pracy badawczej może być podany w rekordzie bibliograficznym bez konieczności wymieniania instytucji sponsora, fundatora itp.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*WSKAŹNIKI***Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)****Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)***PODPOLA***\$a** – tekst uwagi (NP)

W podpolu \$a podaje się nazwę instytucji, która finansowała pracę.

536

\$b – numer kontraktu (P)

W podpolu \$b podaje się oznaczenie kontraktu, w wyniku którego powstała opisywana książka.

\$c – numer grantu (P)

\$d – numer projektu, zadania, części pracy (P)

ZNAKI UMOWNE

- Pole 536 nie kończy się kropką.

PRZYKŁADY

536 ## \$d Resortowy Program Badań Podstawowych RP III 36

536 ## \$a Projekt badawczy KBN \$c Nr 906159101

536 ## \$a Sponsorowane przez Światową Organizację Zdrowia

536 ## \$a Sponsorowane przez Advanced Research Projects Agency through the Office of Naval Research. \$b N00014-68-A-0245-0007 \$c ARPA Order No. 2616

536 ## \$a Sponsorowane przez U.S. Energy Research and Development Administration. \$d 9103450

536 ## \$c Publikacja wydana ze środków grantu TEMPUS-PHARE S-JE 09143-95

536 ## \$a Sponsored by the U.S. Defense Nuclear Agency

536 ## \$c EF-77-C-01-2556

538 – Uwagi techniczne (P)

W katalogu centralnym stosuje się nazwę: Uwaga dotycząca systemu.

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – tekst uwagi (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 538 podaje się informację o szczegółach technicznych związanych z użytkowaniem katalogowanego dokumentu o szczególnej postaci fizycznej, np. dla książek wydanych na płycie kompaktowej – wymagania sprzętowe i programowe umożliwiające odtworzenie jej zawartości. Dla elektronicznych dokumentów zwartych o dostępie zdalnym w polu 538 podaje się tryb dostępu.

Informacje w polu 538 podaje się (wg PN-N-01152-13) w języku i alfabecie opisywanego dokumentu. Pierwszym elementem w podpolu \$a jest wyrażenie wprowadzające *Wymagania systemowe* lub *Tryb dostępu*.

Wymagania systemowe podaje się w następującej kolejności, rozdzielając je średnikiem i odstępem:

- nazwa, model i/lub numer (numery) komputera (komputerów)
- wielkość pamięci
- nazwa i wersja systemu (systemów) operacyjnego (operacyjnych)
- oprogramowanie (w tym język programowania)
- urządzenia peryferyjne
- modyfikacje sprzętu komputerowego

W przypadku katalogowania książek, dla których dokument elektroniczny stanowi dodatek (opisany w podpolu \$e pola 300) — pole 538 można wypełnić dla takiego dodatku, modyfikując wyrażenie wprowadzające na „*Wymagania systemowe dla dokumentu towarzyszącego:*”

538

Tryb dostępu określa metodę dostępu (np. www lub ftp) oraz lokalizację. Lokalizację elektroniczną należy przejmować w formie występującej w źródle, uwzględniając wielkość liter i interpunkcję.

Pole 538 powtarza się w przypadku konieczności podania zarówno wymagań systemowych, jak i trybu dostępu — w przypadku dokumentów dostępnych zdalnie.

Pole 538 zawierające informacje o wymaganiach systemowych występuje wówczas przed polem zawierającym informacje o trybie dostępu.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – tekst uwagi (NP)

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi.

ZNAKI UMOWNE

- Pole kończy się kropką.

PRZYKŁADY

245 00 \$a Słowniki naukowo-techniczne francusko-polskie, polsko-francuskie \$h [Dokument elektroniczny].

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne ; \$a Knurów : \$b LexLand, \$c 1998.

300 ## \$a 1 dysk optyczny (CD-ROM) ; \$c 12 cm + \$e Podręcznik użytkownika : 55 s. ; 17 cm + dyskietka instalacyjna.

538 ## \$a Wymagania systemowe: komputer PC z procesorem 486 DX lub nowszym; system operacyjny Microsoft Windows 95, Microsoft Windows 3.x; karta wideo typu VGA; 20 MB wolnego miejsca na dysku; 8 MB

RAM; napęd CD-ROM; stacjonarna stacja dyskietek 3,5"; mysz.

245 00 \$a Encyklopedia multimedialna PWN.

538 ## \$a Wymagania sytemowe: PC; Windows 95 lub Windows NT (od wersji 4.0); czytnik CD-ROM; karta graficzna i monitor z 16-bitową paletą barw High Color przy rozdzielczości 800x600 punktów; 16 bitowa karta dźwiękowa i głośniki.

245 00 \$a Opis bibliograficzny dokumentów w formacie USMARC w systemie Horizon \$h [Dokument elektroniczny]. Cz. 1, \$p. Książka / \$c oprac. Mirosława Lont, Ewa Woźniakowska.

538 ## \$a Tryb dostępu: World Wide Web. URL: <http://galileo.pfsl.poznan.pl/pzh/>

546

546 – Uwaga o języku opisywanego materiału (P)

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga o języku (NP)

\$b – alfabet, pismo lub kod użyty do oznaczenia języka (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 546 podaje się informację o języku opisywanych materiałów (tekstu, streszczeń, dodatków) oraz o alfabecie, piśmie lub innych systemach symboli – np. alfabet arabski, ASCII, system notacji muzycznej, kod paskowy, logarytmy itp.

Pole 546 wypełnia się szczególnie, gdy:

- główny tekst opisywanej książki występuje równolegle w innych językach (rozieszczonych na przeciwległych stronicach lub kolumnach). Części książki w odmiennych językach, ale posiadające własne karty tytułowe lub których tytuły wymieniono na stronie tytułowej — traktuje się jak prace współwydane i nie wypełnia się pola 041,
- główny tekst opisywanej książki zawiera fragmenty w odmiennych językach,
- dodatkowe części tekstu (np. wstęp, spis treści) występują w odmiennym języku,
- streszczenia występują w innym języku niż tekst zasadniczy,
- nie podano w opisie tytułu oryginału lub w oznaczeniu odpowiedzialności nie ma wystarczającej informacji o tłumaczeniu, a informacja została zakodowana jedynie w polu 041 oraz w polu stałej długości 008/35-37.

Stosuje się skróty wg PN-N-01158:1985.

Informację o transliteracji podaje się wyłącznie w polu 008/38 (Kod zmiany formy zapisu w stosunku do występującej w dokumencie).

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga o języku (NP)

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi dotyczącej języka.

\$b – alfabet, pismo lub kod użyty do oznaczenia języka (P)

W podpolu \$b podaje się informację o alfabecie innym niż alfabet łaciński, piśmie lub innych systemach symboli.

Podpole \$b wypełnia się w następujących przypadkach:

- ✓ alabet tekstu dokumentu różni się od alfabetu tytułu właściwego tego dokumentu
- ✓ dany język posługuje się więcej niż jednym alfabetem, np. łacińskim i cyrylicim.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 546 kończy się kropką.

PRZYKŁADY

008/35-37 hun

041 0# \$a hun \$b fre \$b ger \$b rus

546 ## \$a Streszcz. fr., niem., ros.

a nie

546 ## \$a Streszcz. **w jęz.** fr., niem., ros.

546 ## \$a Tekst równol. niem., pol.

580

580 – Uwaga o pozycji związanej (P)

Pola nie stosuje się w katalogu centralnym w opisach bibliograficznych książek.

Wskaźniki:

nie zdefiniowane, zawierają odstęp (#)

Podpola:

\$a – złożona uwaga o pozycji związanej (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 580 zawiera opis złożonej relacji między opisywaną książką a innymi publikacjami, gdy z danych zawartych w polach powiązań **765-787** nie może być wygenerowana w pełni zrozumiała uwaga.

Początkowo pole 580 zostało zdefiniowane jako uwaga wyjaśniająca złożone relacje zachodzące między tytułami czasopism (SE). W 1982 r., od kiedy rozwinęła się technika wiązania rekordów zawierających dane dokumentów, które wchodzą z sobą w relacje – pole 580 można stosować również dla pozostałych typów dokumentów, w tym książek.

W polskiej praktyce bibliotekarskiej do tej pory wykorzystuje się pole 500 dla zaznaczenia związków bibliograficznych między opisywanymi dokumentami, brak przykładów stosowania pola 580 w przypadku katalogowania książek. Podane niżej przykłady są więc propozycją zastosowania pola 580.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – złożona uwaga o pozycji związanej (NP)

W podpolu \$a podaje się informację opisującą relację i/lub hasło dla powiązanego tytułu.

ZNAKI UMOWNE

- Pole 580 kończy się kropką.

PRZYKŁADY

245 00 \$a Warunki techniczne wykonania i odbioru kotłowni na paliwa gazowe i olejowe : \$b zalecone do stosowania przez Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa / \$c [zesp. aut.: Lucjan Furtak et al.]

580 ## \$a Zastępują w zakresie, którego dotyczą i uzupełniają, dotychczasowe „Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. T. 2, Instalacje sanitarne i przemysłowe” i mogą stanowić podstawę zawierania umów pomiędzy inwestorem i wykonawcą do czasu ustanowienia odpowiednich norm.

780 13 \$t Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. T.2, Instalacje sanitarne i przemysłowe

245 00 \$a Warunki techniczne wykonania i odbioru rurociągów z tworzyw sztucznych : \$b wraz z Aneksem : zalecane do stosowania przez Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa [...]

580 ## \$a Pozycja zastępuje: Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. T. 2, Instalacje sanitarne i przemysłowe.

780 12 \$t Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. T. 2, Instalacje sanitarne i przemysłowe

245 10 \$a Wahrscheinlichkeitstheorie / \$c Heinz Bauer.

580 ## \$a Wyd. poprz. pt.: Wahrscheinlichkeitstheorie und Grundzüge der Masstheorie.

775 18 \$t Wahrscheinlichkeitstheorie und Grundzüge der Masstheorie

580

245 00 \$a Webster's new world encyclopedia : \$b the new standard in single-volume encyclopedias / \$c ed by Stephen P. Elliot [et al.].

580 ## \$a Zm. wyd. publikacji: The Hutchinson encyclopedia.

775 18 \$t Hutchinson encyclopedia

245 10 \$a Walery Goetel 1889-1972 / \$c Andrzej Bolewski.

580 ## \$a Nadb. z.: Nauka Polska 1973 nr 2.

773 1# \$t Nauka Polska \$g 1973 nr 2

586 – Uwaga o nagrodzie (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – generowanie stałego określenia wprowadzającego uwagę

– brak informacji

8 – brak określenia wprowadzającego

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – uwaga o nagrodzie (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 586 podaje się informację o nagrodzie związanej z opisywaną książką, **o ile taka informacja występuje w opisywanej książce.**

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA*WSKAŹNIKI*

Wskaźnik pierwszy – generowanie stałego określenia wprowadzającego uwagę

– brak informacji

Przy tej wartości wskaźnika system obsługujący wskaźniki może generować wyrażenie wprowadzające „Nagroda:”.

Ta wartość wskaźnika nie będzie stosowana w katalogu centralnym.

8 – brak określenia wprowadzającego

Wartość „8” oznacza, że żadne wyrażenie wprowadzające nie poprzedza właściwej uwagi w polu 586.

586

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – uwaga o nagrodzie (NP)

W podpolu \$a podaje się cały tekst uwagi o nagrodzie, jaką przyznano opisywanej książce.

ZNAKI UMOWNE

Pole 586 nie kończy się kropką.

PRZYKŁADY

586 ## \$a Caldecott Medal, 1979

586 ## \$a Nagroda w dziedzinie literatury narodowej, 1981

586 ## \$a Premia Pulitzera dla książki naukowej, 1981

600–651

600–651 Hasła przedmiotowe

- 600** – Hasło przedmiotowe – nazwa osobowa
- 610** – Hasło przedmiotowe – nazwa ciała zbiorowego
- 611** – Hasło przedmiotowe – nazwa imprezy
- 630** – Hasło przedmiotowe – tytuł
- 650** – Hasło przedmiotowe – nazwa pospolita
- 651** – Hasło przedmiotowe – nazwa geograficzna

ZAWARTOŚĆ PÓL

Pola 600–651 z drugim wskaźnikiem ‘#’ zawierają hasła przedmiotowe przejmowane do opisu bibliograficznego w formie ustalonej w Centralnej Kartotece Haseł Wzorcowych (CKHW). Gdy drugi wskaźnik wynosi ‘2’, hasła są przejmowane z kartoteki MeSH. Gdy drugi wskaźnik wynosi ‘9’, hasła są przejmowane z kartoteki haseł przedmiotowych JHP BN. Gdy drugi wskaźnik ma wartość ‘7’, hasła są przejmowane z kartoteki lokalnej, co określone jest w podpolu \$2.

Do tematów haseł przedmiotowych (podawanych w podpolu \$a) można dołączać określniki swobodne, występujące również w kartotece haseł wzorcowych, tworząc tzw. hasła rozwinięte.

Dotychczas określniki formy umieszczane były w podpolu \$x pola hasła przedmiotowego w rekordzie hasła wzorcowego. Od 12 czerwca 2002 r. CKHW wprowadziło zmianę w nowych rekordach haseł przedmiotowych i zaleciło umieszczenie określnika formy w podpolu \$v – zgodnie z formatem MARC 21. Skutkiem tego jest konieczność zdefiniowania w Horizonie podpola \$v w rekordach haseł wzorcowych jako podpola kontrolowanego i indeksowanego. Spowoduje to pojawienie się problemów w polach rekordu bibliograficznego (440 i 830) kontrolowanych rekordem hasła wzorcowego z polem 130 – mianowicie indeksowane będzie podpole \$v – numeracja. Problem dotyczy też innych pól 8XX, w których w podpolu \$v podawana jest numeracja. Aby uniknąć tych problemów proponuje się umieszczać określnik formy w podpolu \$j. Zostało to uwzględnione w naszym podręczniku. Problem ten będzie rozwiązany w Horizonie wersja 6.0 i następnych.

Obecnie rekordy haseł rozwiniętych w CKHW podlegają kontroli i otrzymują numery kontrolne.

600

600 – Hasło przedmiotowe – nazwa osobowa (P)

Wskaźniki:

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy

- 0 – imię
- 1 – nazwisko
- 3 – nazwa rodu/rodziny

drugi – pochodzenie hasła

- 0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)
- 1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)
- 2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)
- 3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)
- 4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21
- 5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)
- 6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)
- 7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2
Ten wskaźnik proponuje się stosować dla haseł lokalnych.
- # – Źródło hasła niezdefiniowane
Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.
- 9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

- \$a – nazwa osobowa (NP)
- \$b – numeracja (NP)
- \$c – dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)
- \$d – daty biograficzne (NP)
- \$t – tytuł (NP)
- \$n – numer części (P)
- \$p – tytuł części (P)
- \$l – język tekstu (NP)
- \$k – określenie formy/wolna fraza (P)
- \$s – wersja (NP)
- \$j - określnik formy (P)
- \$x – określnik rzeczowy (P)
- \$y – określnik chronologiczny (P)
- \$z – określnik geograficzny (P)

\$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 600 zawiera nazwę osoby, rodu lub nazwę autora i tytuł dzieła, które stanowią przedmiot katalogowanej książki.

Nazwy te przejmują się w formie, w jakiej występują w kartotece haseł wzorcowych (CKHW, MeSH lub JHP BN).

Temat hasła przedmiotowego – nazwa osobowa, zbudowany jest wg zasad obowiązujących dla pola 100. Do tematu można dołączać określniki (podpola \$j, \$x, \$y, \$z) ustalone w kartotece haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy

0 – imię

Wartość '0' oznacza, że hasło w polu 600 zaczyna się od imienia, inicjałów imion lub nazwy w naturalnej kolejności jej składników, np.

600 0# \$a **Henryk** \$b IV \$c (król Francji ; \$d 1533–1610).

600 0# \$a **Jan** \$b II Kazimierz \$c (król Polski ; \$d 1609–1672).

600 0# \$a **Jan z Czarnkowa** \$d (ca 1320–1387).

1 – nazwisko

Wartość '1' oznacza, że hasło w polu 600 zaczyna się od nazwiska lub zawiera tylko nazwisko. W przypadku braku pewności, czy dana nazwa jest nazwiskiem, czy imieniem — pierwszy wskaźnik przyjmuje wartość 0, np.

600 1# \$a **Adamczewski**, Stanisław \$d (1883-1952).

600 1# \$a **Balthasar**, Hans Urs von \$d (1905-1988).

600 1# \$a **Janasiewicz-Kruszyńska**, Barbara..

3 – nazwa rodu/rodziny

600

Wartość '3' oznacza, że hasło w polu 600 zaczyna się od nazwy rodu lub rodziny, np.

600 3# \$a Jagiellonowie \$c (dynastia).

600 3# \$a Radziwiłłowie \$c (ród).

600 3# \$a Ciechanowieccy \$c (rodzina).

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

– Hasło przedmiotowe KABA lub w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od '0' do '9' (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuję się hasło z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość '#' (odstęp).

PODPOLA

\$2 – źródło hasła (NP)

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość '7'. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

\$a – nazwa osobowa (NP)

Podpole \$a zawiera nazwę osobową (imię; nazwisko i imię; samo nazwisko; nazwisko podwójne; nazwa własna w postaci inicjałów, skrótów, liter, kryptonimu, pseudonimu) lub nazwę rodu/rodziny. Zasady stosowania nazwy osobowej w polu 600 są takie same jak w polu 100.

Przykłady:

600 0# \$a Diana \$c (księżna Walii ; \$d 1961-1997).

600 0# \$a Dionizos \$c (bóstwo greckie).

600 0# \$a Marek Aureliusz \$c (cesarz rzymski ; \$d 121-180).

600 1# \$a Leibniz, Gottfried Wilhelm \$d (1646-1716).

600 1# \$a Danilewicz-Zielińska, Maria \$d (1907-2003).

600 1# \$a Balthasar, Hans Urs von \$d (1905-1988).

- 600 1# \$a **Vitte, Sergej Ū'evič** \$d (1849-1915).
 600 3# \$a **Merowingowie** \$c (dynastia).
 600 3# \$a **Karolingowie** \$c (dynastia).
 600 3# \$a **Habsburgowie** \$c (dynastia).

\$b – numeracja (NP)

Podpole \$b może wystąpić przy wartości pierwszego wskaźnika '0', gdy nazwa osobowa w podpolu \$a zaczyna się od imienia. Podpole \$b zawiera cyfrę rzymską i, ewentualnie, dalszą część nazwy występującą po imieniu.

Przykłady:

- 600 0# \$a Jan Paweł **\$b II** \$c (papież ; \$d 1920-2005).
 600 0# \$a Jan **\$b II Kazimierz** \$c (król Polski ; \$d 1609-1672).
 600 0# \$a Elżbieta **\$b II** \$c (królowa Wielkiej Brytanii ; \$d 1926-#).
 600 0# \$a Ludwik **\$b XV** \$c (król Francji ; \$d 1710-1774).
 600 0# \$a Hajle Syllasje **\$b I** \$c (cesarz Etiopii ; \$d 1892-1975).

\$c – dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

Jeżeli w podpolu \$a występuje **nazwa osobowa** — w podpolu \$c podaje się określenie służące rozróżnieniu nazw występujących w podpolu \$a. Jako określenie różnicujące można stosować:

- tytuły urzędowe, rodowe, kościelne
- tytuły naukowe lub zawodowe
- określenie pokrewieństwa
- przynależność do organizacji
- określenie zawodu, miejsca pracy i in.

Dopowiedzenia tego typu podaje się zasadniczo po datach biograficznych w podpolu \$d, z wyjątkiem nazw zaczynających się od imienia (przy wartości pierwszego wskaźnika '0'), gdzie dopowiedzenie w podpolu \$c poprzedza daty biograficzne w podpolu \$d.

W przypadku, gdy w podpolu \$a podano **nazwę rodu/rodziny/dynastii** — w podpolu \$c stosuje się dopowiedzenie, odpowiednio: *ród, rodzina, dynastia*, które poprzedza daty biograficzne wymienione w podpolu \$d.

Przykłady:

- 600 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; \$d 1920-2005).
 600 0# \$a Jan Bosco \$c (św. ; \$d 1815-1888).
 600 0# \$a Jan Chrzyciel de La Salle \$c (św. ; \$d 1651-1719).
 600 0# \$a Jan Sarkander \$c (św. ; \$d 1576-1620).
 600 0# \$a Alfons \$c (książę ; \$c syn Alfonsa XIII, króla Hiszpanii ; \$d 1907-1938).
 600 0# Jan \$b III Sobieski \$c (król Polski ; \$d 1629-1696).
 600 1# \$a Dumas, Alexandre \$d (1802-1870 ; \$c ojciec).
 600 1# \$a Dumas, Alexandre \$d (1824-1895 ; \$c syn).
 600 1# \$a Kowalski, Adam \$c (literat).
 600 1# \$a Kowalski, Aleksander \$c (ekonomia).
 600 1# \$a Kowalski, Ireneusz \$c (ilustrator).
 600 3# \$a Chopinowie \$c (rodzina).
 600 3# \$a Goetzowie-Okocimscy \$c (rodzina ; \$d 1881-1962).
 600 3# \$a Habsburgowie \$c (dynastia).

\$d – daty biograficzne

W podpolu \$d podaje się daty biograficzne związane z nazwą osoby wymienionej w podpolu \$a lub, w przypadku nazwy rodu/rodziny/dynastii — daty z nią związane.

Przykłady:

- 600 1# \$a Duff, Frank \$d (1889-1980).
 100 0# \$a Homerus \$d (8.-7.. a.C.).
 600 1# \$a Koenig, Jerzy \$d (1931-#).
 600 1# \$a Matusiewicz, Eugeniusz \$d (1914-1992).
 600 1# \$a Janion, Maria \$d (1926-#).

\$j – określnik formy (P)

W systemie Horizon określnik formy umieszcza się w podpolu \$j, a nie w podpolu \$v – jak w khw KABA. Jest to spowodowane faktem, że w podpolu \$v podaje się też numer tomu – w polu 800 (Hasło dodatkowe książki wielotomowej-Nazwa osobowa) dla książek wielotomowych. Pole 800 jest kontrolowane rekordem wzorcowym opartym na polu 100, czyli tym samym,

którym kontrolowane jest pole 600 – hasło przedmiotowe-nazwa osobowa, gdzie w podpolu \$v, zgodnie z formatem, powinien być określnik formy. Określnik formy powinien być kontrolowany, a numer tomu nie. Ten konflikt powoduje, że określnik formy przyjęto w Horizonie umieszczać w podpolu \$j.

W podpolu \$j podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *korespondencja, konferencje*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$j jest ostatnim podpolem w polu 600, jeżeli nie ma podpoła \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) czasami wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykłady:

600 1# \$a Freinet, Célestin \$d (1896-1966) **\$j konferencje.**

600 1# \$a Sienkiewicz, Henryk \$d (1846-1916) **\$j notatki, szkice.**

600 1# \$a Sienkiewicz, Henryk \$d (1846-1916) **\$j adaptacje filmowe i telewizyjne.**

600 1# \$a Mickiewicz, Adam \$d (1798-1855) **\$j słowniki, indeksy.**

600 1# \$a Mickiewicz, Adam \$d (1798-1855) \$x dzieciństwo i młodość **\$j miscellanea.**

600 1# \$a Godziszewski, Tadeusz \$d (1904-1977) **\$j wystawy.**

600 1# \$a Tarczyński, Tadeusz Alf \$d (1889-1885) **\$j dziennik intymny.**

\$k – określenie formy/wolna fraza (P)

W podpolu \$k podaje się, po nazwie osobowej, wyrażenie typu: *fragment, fragmenty, adaptacja* — gdy przedmiotem opisywanej książki jest fragment lub przeróbka dzieła autorskiego.

Znajdujące się obecnie w khw KABA hasła wzorcowe typu: [przedmiot] w **literaturze**; [przedmiot] w **mass mediach**; [przedmiot] w **kinie**; [przedmiot] w **muzyce**; [przedmiot] w **prasie**; [przedmiot] w **sztuce**; [przedmiot] w **teatrze**; [przedmiot] w **telewizji**, w których wyrażenia: w *literaturze*, w *sztuce*, w *prasie itd.* występowały w podpolu \$k jako wolna fraza, teraz, na skutek zmian w RAMEAU i utworzenia określników swobodnych tego typu

600

— będą rozpatrywane sukcesywnie i indywidualnie. Część zostanie usunięta, a część po przekształceniu do postaci: *[Temat] -- w literaturze* itd. pozostanie w khw KABA.

Przykłady:

600 0# \$a Maryja \$c (Matka Jezusa Chrystusa) \$k w sztuce.

po zmianie w CKHW:

600 0# \$a Maryja \$c (Matka Jezusa Chrystusa) \$x w sztuce.

600 0# \$a Adam \$c (postać biblijna) \$k w sztuce.

po zmianie w CKHW:

600 0# \$a Adam \$c (postać biblijna) \$x w sztuce.

600 0# \$a Adam \$c (postać biblijna) \$k w Koranie.

\$l – język tekstu (NP)

W podpolu \$l podaje się skrót (wg PN-N-01158:1985) polskiej nazwy języka tekstu, gdy przedmiotem opisywanej książki jest dzieło autorskie. Nazwy dwu lub więcej języków podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je od siebie przecinkiem i odstępem.

W praktyce kartoteki wzorcowej języka KABA podpole \$l nie jest używane.

Przykłady:

600 1# \$a Molière \$d (1622-1673). \$t Tartuffe.

600 1# \$a Shakespeare, William \$d (1564-1616). \$t Hamlet.

600 1# \$a Proust, Marcel \$d (1871-1922). \$t À la recherche du temps perdu.

\$n – numer części (P)

W podpolu \$n podaje się numer części dzieła — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest część dzieła, którego tytuł występuje w podpolu \$t.

Przykłady:

600 1# \$a Shakespeare, William \$d (1564–1616). \$t Henry IV. \$n Cz. 1 \$l
(pol.)

600 1# \$a Mickiewicz, Adam \$d (1798–1855). \$t Dziady. \$n Część 2.

\$p – tytuł części (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł części dzieła — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest część dzieła, którego tytuł występuje w podpolu \$t.

Przykład:

600 1# \$a Żeromski, Stefan \$d (1864–1925). \$t Pisma zebrane. \$n Seria 2,
\$p Powieści.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się określenie wersji, oznaczenie wydania itp. — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest wersja lub konkretne wydanie dzieła autorskiego.

\$t – tytuł (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł ujednolicony lub, gdy brak takiego tytułu — tytuł właściwy dzieła autorskiego, które jest przedmiotem katalogowanej książki.

Przykłady:

600 1# \$a Mickiewicz, Adam \$d (1798-1855). \$t Dziady. \$n Część 2.
600 1# \$a Sienkiewicz, Henryk \$d (1846-1916). \$t Quo vadis?
600 1# \$a Nałkowska, Zofia \$d (1884-1954). \$t Granica.
600 1# \$a Orzeszkowa, Eliza \$d (1841-1910). \$t Nad Niemnem.
600 1# \$a Gombrowicz, Witold \$d (1904-1969). \$t Ferdydurke.
600 1# \$a Andrzejewski, Jerzy \$d (1909-1983). \$t Popiół i diament.
600 1# \$a Agricola, Georgius \$d (1494-1555). \$t De re metallica.

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa ujęcie i właściwości przedmiotu (tematu, który występuje w podpolu \$a).

Przykłady:

600

- 600 0# \$a Jezus Chrystus \$x **męka \$x w sztuce.**
- 600 1# \$a Hitler, Adolf \$d (1889-1945) \$x **w prasie.**
- 600 0# \$a Orfeusz \$c (mitologia grecka) \$x **w muzyce.**
- 600 1# \$a Achmatowa, Anna Andreevna \$d (1888-1966) \$x **krytyka i interpretacja.**
- 600 1# \$a Wyspiański, Stanisław \$d (1869-1907) \$x **krytyka i interpretacja** \$j konferencje.
- 600 1# \$a Kasprowicz, Jan \$d (1860-1926) \$x **tłumaczenia \$x historia i krytyka** \$j konferencje.
- 600 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; \$d 1920-2005) \$x **przyjaźnie i kontakty.**
- 600 1# \$a Bocheński, Józef Maria \$d (1902-1995) \$x **wkład do filozofii religii.**

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

Przykłady:

- 600 0# \$a Maryja \$c (Matka Jezusa Chrystusa) \$x historia doktryn \$y **30-600 (kościół pierwotny).**

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

Przykłady:

- 600 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; \$d 1920-2005) \$x podróże \$z **Rumunia.**
- 600 0# \$a Maryja \$c (Matka Jezusa Chrystusa) \$x objawienia i cuda \$z **Polska \$z Licheń.**
- 600 0# \$a Shakespeare, William \$d (1564-1616) \$x recepcja \$z **Rosja.**

ZNAKI UMOWNE

- Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.
- Przed podpołem \$t stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$n stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropkę, o ile brak podpola \$n.
- Zawartość podpól \$l, \$k – **określenie formy** i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem; jeśli podpole \$k zawiera **wolną frazę** nie stosuje się nawiasów.
- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę.
- Gdy nie ma podpola \$2, pole kończy się kropką.

610

610 – Hasło przedmiotowe - nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki:

pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy

- 1 – nazwa geograficzna na początku
- 2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – pochodzenie hasła

- 0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)
- 1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)
- 2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)
- 3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)
- 4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21
- 5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)
- 6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)
- 7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2

Ten wskaźnik proponuje się stosować dla haseł lokalnych.

Źródło hasła niezdefiniowane

Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.

- 9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

- \$a** – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b** – nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n** – numer imprezy (P)
- \$d** – data imprezy (P)
- \$c** – miejsce imprezy (NP)
- \$k** – wolna fraza (P)
- \$t** – tytuł (NP)
- \$n** – numer części (P)
- \$p** – tytuł części (P)
- \$l** – język tekstu (NP)
- \$k** – określenie formy (P)
- \$s** – wersja (NP)

- \$x – określnik rzeczowy (P)
- \$y – określnik chronologiczny (P)
- \$z – określnik geograficzny (P)
- \$j – określnik formy (P)
- \$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 610 podaje się nazwę ciała zbiorowego lub nazwę ciała zbiorowego i tytuł, które stanowią przedmiot katalogowanej książki.

Nazwy te przejmują się w formie, w jakiej występują w kartotece (CKHW, MeSH lub JHP BN).

Temat hasła przedmiotowego – nazwa ciała zbiorowego, zbudowany jest wg zasad obowiązujących dla pola 110. Do tematu można dołączać określniki (podpola \$j, \$x, \$y, \$z) ustalone w kartotece haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy

1 – nazwa geograficzna na początku

Wartość ‘1’ oznacza, że hasło w polu 610 zaczyna się od nazwy geograficznej, która poprzedza nazwę ciała zbiorowego, stanowiącego przedmiot katalogowanej książki. W taki sposób buduje się hasła dla organów władzy terytorialnej (owt).

Przykłady:

610 1# \$a **Francja**. \$b Armée.

610 1# \$a **Stany Zjednoczone**. \$b Central Intelligence Agency.

610 1# \$a **Stany Zjednoczone**. \$b Federal Bureau of Investigation.

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

610

Wartość '2' oznacza, że hasło w polu 610 zaczyna się od nazwy własnej ciała zbiorowego podanej w naturalnej kolejności składników.

Przykłady:

610 2# \$a Cukrownia i Rafineria "Witaszyce" (Witaszyce).

610 2# \$a Polskie Stronnictwo Ludowe.

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

'#' – Hasło przedmiotowe KABA lub, w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od '0' do '9' (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuje się hasło z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość '#' (odstęp).

PODPOLA

\$2 – źródło hasła (NP)

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość '7'. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

\$a – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)

Zasady podawania nazwy ciała zbiorowego w podpolu \$a są takie same jak w podpolu \$a pola 110.

Przykłady:

610 1# \$a Polska. \$b Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (1990). \$b Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej.

610 1# \$a Polska. \$b Armia Krajowa. \$b 25 Pułk Piechoty.

610 2# \$a Acid Drinkers (zespół muzyczny).

610 2# \$a Klub Inteligencji Katolickiej (Warszawa).

610 2# \$a Archiwum Akt Nowych (Warszawa).

610 2# \$a Organizacja Narodów Zjednoczonych.

610 2# \$a Klub Kapitału Śląskiego.

610 2# \$a Teatr Lalek "Banialuka" (Bielsko-Biała).

\$b – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$b podaje się, podobnie jak w podpolu \$b pola 110, nazwę ciała podrzędnego dla ciał zbiorowych o strukturze hierarchicznej; nazwę ciała zbiorowego, o ile w podpolu \$a występuje nazwa geograficzna lub nazwę imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego.

Przykłady:

610 2# \$a Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (Poznań). **\$b Instytut Historii.**

610 2# \$a Uniwersytet Mikołaja Kopernika (Toruń). **\$b Biblioteka Główna.**

610 1# \$a Stany Zjednoczone. **\$b Department of Defense.**

610 1# \$a Wielka Brytania. **\$b Army. \$b Special Air Service.**

610 1# \$a Białystok (Polska). **\$b Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych.**

610 2# \$a Polskie Towarzystwo Nukleoniczne. **\$b Walny Zjazd** \$n (3 ; \$d 1994 ; \$c Warszawa).

\$c – miejsce imprezy (P)

W podpolu \$c podaje się miejsce odbycia imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego, na takich samych zasadach jak w polu 110.

Przykład:

610 2# \$a Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. \$b Walny Zjazd \$n (19 ; \$d 1976 ; **\$c Buffalo**).

\$d – data imprezy (P)

W podpolu \$d podaje się, podobnie jak w polu 110, datę (zazwyczaj tylko rok) odbycia imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego.

Przykład:

610 2# \$a Związek Harcerstwa Polskiego. \$b Zjazd \$n (28 ; **\$d 1990** ; \$c Bydgoszcz).

610

\$j – określnik formy (P)

W systemie Horizon określnik formy umieszcza się w podpolu \$j, a nie w podpolu \$v – jak w khw KABA. Jest to spowodowane faktem, że w podpolu \$v podaje się też numer tomu – w polu 810 (Hasło dodatkowe książki wielotomowej-Nazwa korporatywna) dla książek wielotomowych. Pole 810 jest kontrolowane rekordem wzorcowym opartym na polu 110, czyli tym samym, którym kontrolowane jest pole 610 – hasło przedmiotowe-nazwa korporatywna, gdzie w podpolu \$v, zgodnie z formatem, powinien być określnik formy. Określnik formy powinien być kontrolowany, a numer tomu nie. Ten konflikt powoduje, że określnik formy przyjęto w Horizonie umieszczać w podpolu \$j.

W podpolu \$j podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *korespondencja, konferencje*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$j jest ostatnim podpołem w polu 610, jeżeli nie ma podpola \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykład:

610 2# \$a Zespół Elektrowni Dolna Odra \$j **konferencje**.

\$k – określenie formy/wolna fraza (P)

W podpolu \$k podaje się, po nazwie ciała zbiorowego określenie formy (po języku): *fragment, fragmenty, adaptacja* — gdy przedmiotem opisywanej książki jest fragment lub przeróbka dzieła opisywanego pod nazwą ciała zbiorowego.

Znajdujące się obecnie w khw KABA hasła wzorcowe typu: [przedmiot] w **literaturze**; [przedmiot] w **mass mediach**; [przedmiot] w **kinie**; [przedmiot] w **muzyce**; [przedmiot] w **prasie**; [przedmiot] w **sztuce**; [przedmiot] w **teatrze**; [przedmiot] w **telewizji**, w których wyrażenia: *w literaturze, w sztuce, w prasie itd.* występowały w podpolu \$k jako wolna fraza, teraz, na

skutek zmian w RAMEAU i utworzenia określników swobodnych tego typu — będą rozpatrywane sukcesywnie i indywidualnie. Część zostanie usunięta, a część po przekształceniu do postaci: *[Temat] -- w literaturze* itd. pozostanie w khw KABA.

\$l – język tekstu (NP)

W podpolu \$l podaje się skrót (wg PN-N-01158:1985) polskiej nazwy języka tekstu, gdy przedmiotem opisywanej książki jest dzieło opisywane pod nazwą ciała zbiorowego i w podpolu \$t podano tytuł ujednolicony. Nazwy dwu lub więcej języków podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je od siebie przecinkiem i odstępem.

W praktyce kartoteki wzorcowej języka KABA podpole \$l nie jest używane.

\$n – numer imprezy/części (P)

W podpolu \$n podaje się numer imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego lub numer części — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest tylko część dokumentu, którego tytuł wymieniono w podpolu \$t, dla haseł o budowie: *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł.*
Numer imprezy/części podaje się cyframi arabskimi.

Przykład:

610 2# \$a Polskie Towarzystwo Nukleoniczne. \$b Walny Zjazd \$n (3 ; \$d 1994 ; \$c Warszawa).

\$p – tytuł części (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł części dzieła opisywanego pod nazwą ciała zbiorowego, jeżeli tylko część dzieła jest przedmiotem katalogowanej książki.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się określenie wersji, oznaczenie wydania itp. — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest wersja lub konkretne wydanie dzieła opisywanego pod nazwą ciała zbiorowego.

\$t – tytuł (NP)

610

W podpolu \$t podaje się tytuł dzieła (ujednolicony lub właściwy) opisywanego pod nazwą ciała zbiorowego, który jest przedmiotem katalogowanej książki.

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa ujęcie i właściwości przedmiotu katalogowanej książki.

Przykłady:

610 2# \$a Zielony Balonik (Kraków ; kabaret ; 1905-1915) \$x w **literaturze.**

610 1# \$a Polska. \$b Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (1990-#) \$x w **mass mediach.**

610 1# \$a Francja. \$b Armée \$x **pobór, rekrutacja.**

610 2# \$a Towarzystwo Naukowe Płockie \$x **kolekcje dzieł sztuki.**

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

Przykłady:

610 2# \$a Związek Harcerstwa Polskiego (1956-#) \$y **1990-** \$j źródła.

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

Przykład:

610 2# \$a Unia Europejska \$z **Szwajcaria** \$x członkostwo.

ZNAKI UMOWNE

- Przed podpołem \$b stawia się kropkę.
- Podpoła \$c, \$d i \$n – **numer imprezy** ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.
- Podpoła \$l, \$k – **określenie formy** i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.
- Przed podpolami \$n – **numer części** i \$t stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, o ile występuje po podpolu \$n (numer części) lub kropkę — gdy brak podpoła \$n (numer części)
- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę.
- Gdy nie ma podpoła \$2, pole kończy się kropką.

611

611 – Hasło przedmiotowe - nazwa imprezy (P)

Wskaźniki:

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – pochodzenie hasła

0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)

1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)

2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)

3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)

4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21

5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)

6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)

7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2

Ten wskaźnik proponuje się stosować dla haseł lokalnych.

– Źródło hasła niezdefiniowane

Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.

9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

\$a – nazwa imprezy (NP)

\$n – numer imprezy (P)

\$d – data imprezy (NP)

\$c – miejsce imprezy (NP)

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

\$t – tytuł (NP)

\$n – numer części (P)

\$p – tytuł części (P)

\$l – język tekstu (NP)

\$x – określnik rzeczowy (P)

\$y – określnik chronologiczny (P)

\$z – określnik geograficzny (P)

\$j – określnik formy (P)

\$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 611 podaje się nazwę imprezy lub nazwę imprezy i tytuł dzieła, które stanowią przedmiot katalogowanej książki.

Nazwy te przejmują się w formie, w jakiej występują w kartotece (np. CKHW, MeSH lub JHP BN).

Temat hasła przedmiotowego - nazwa imprezy, zbudowany jest wg zasad obowiązujących dla pola 111. Do tematu można dołączać określniki (podpola \$j, \$x, \$y, \$z) ustalone w kartotece haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość 2 oznacza, że hasło w polu 611 zaczyna się od nazwy imprezy podanej w naturalnej kolejności składników.

Przykłady:

611 2# \$a Zjazd Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego \$n (3 ; \$d 1996 ; \$c Cieszyn).

611 2# \$a Konferencja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie \$d (1972-1975 ; \$c Helsinki).

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

‘#’ – hasło przedmiotowe KABA lub, w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od ‘0’ do ‘9’ (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuje się hasło z CKHW — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość ‘#’ (odstęp).

611

PODPOLA

\$2 – źródło hasła (NP)

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość '7'. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

\$a – nazwa imprezy (NP)

Zasady podawania nazwy ciała zbiorowego w podpolu \$a są takie same jak w podpolu \$a pola 111.

Przykłady:

611 2# \$a **Zjazd Jubileuszowy Stowarzyszenia Absolwentów UJ** \$n (30 ; \$d 1994 ; \$c Kraków).

611 2# \$a **Konferencja Pokojowa** \$d (1919/1920 ; \$c Paryż).

611 2# \$a **Sesja Studenckich Kół Naukowych Pionu Hutniczego Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica** \$n (31 ; \$d 1994 ; \$c Kraków).

\$c – miejsce imprezy (NP)

W podpolu \$c podaje się miejsce odbycia imprezy, na takich samych zasadach jak w polu 110.

Przykłady:

611 2# \$a Congress of Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée \$d (1996 ; \$c **Lublin**).

611 2# \$a Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego \$n (41 ; \$d 1998 ; \$c **Wrocław / Polanica Zdrój**).

611 2# \$a Sympozjum nt. "Rola Fundacji w Promocji Nauki" \$d (1994 ; \$c **Warszawa**).

\$d – data imprezy (NP)

W podpolu \$d podaje się, podobnie jak w polu 110 — datę (zazwyczaj tylko rok) odbycia imprezy.

Przykłady:

611 2# \$a Sobór Konstantynopolitański \$n (2 ; \$d 553).

611 2# \$a Sesja Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek
Polskich na Zachodzie \$n (18 ; \$d 1996 ; \$c Wrocław).

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$e podaje się nazwę części imprezy lub innej podrzędnej jednostki, która jest opisywana pod nazwą imprezy.

\$j – określnik formy (P)

W systemie Horizon określnik formy umieszcza się w podpolu \$j, a nie w podpolu \$v – jak w khw KABA. Jest to spowodowane faktem, że w podpolu \$v podaje się też numer tomu – w polu 811 (Hasło dodatkowe książki wielotomowej-Nazwa imprezy) dla książek wielotomowych. Pole 811 jest kontrolowane rekordem wzorcowym opartym na polu 111, czyli tym samym, którym kontrolowane jest pole 611 – hasło przedmiotowe-nazwa imprezy, gdzie w podpolu \$v, zgodnie z formatem, powinien być określnik formy. Określnik formy powinien być kontrolowany, a numer tomu nie. Ten konflikt powoduje, że określnik formy przyjęto w Horizonie umieszczać w podpolu \$j.

W podpolu \$j podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *korespondencja*, *konferencje*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$j jest ostatnim podpolem w polu 611, jeżeli nie ma podpole \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykład:

611

611 2# \$a Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich \$n (10 ; \$d 1907 ; \$c Lwów, Polska) \$j wystawy.

\$l – język tekstu (NP)

W podpolu \$l podaje się skrót (wg PN-N-01158:1985) polskiej nazwy języka tekstu, gdy przedmiotem opisywanej książki jest dzieło opisywane pod nazwą imprezy i w podpolu \$t podano tytuł ujednolicony. Nazwy dwu lub więcej języków podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je od siebie przecinkiem i odstępem.

W praktyce kartoteki wzorcowej języka KABA podpole \$l nie jest używane.

\$n – numer imprezy/części (P)

W podpolu \$n podaje się numer imprezy lub numer części — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest tylko część dokumentu, którego tytuł wymieniono w podpolu \$t, dla haseł o budowie: *Nazwa imprezy. Tytuł.*

Numer imprezy/części podaje się cyframi arabskimi.

Przykład:

611 2# \$a Sobór Watykański \$n (2 ; \$d 1962-1965).

611 2# \$a Zjazd Lotników Polskich \$n (12 ; \$d 1997 ; \$c Londyn).

\$p – tytuł części (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł części dzieła opisywanego pod nazwą imprezy, jeżeli tylko część dzieła jest przedmiotem katalogowanej książki.

\$t – tytuł (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł (ujednolicony lub właściwy) dzieła opisywanego pod nazwą imprezy, które jest przedmiotem katalogowanej książki.

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa

ujęcie i właściwości przedmiotu katalogowanej książki.

Przykład:

611 2# \$a Konferencja w Poczdamie \$d (1945) \$x rocznice.

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

ZNAKI UMOWNE

- Podpola \$c, \$d i \$n – **numer imprezy** ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.
- Przed podpołem \$e stawia się kropkę.
- Przed podpolami \$n – **numer części** i \$t stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, o ile występuje po podpolu \$n (numer części) lub kropkę — gdy brak podpola \$n (numer części).
- Podpole \$l ujmuje się w nawiasy okrągłe.
- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę.
- Gdy nie ma podpola \$2, pole kończy się kropką.

630

630 – Hasło przedmiotowe – tytuł (P)

Wskaźniki:

pierwszy – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1–9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

drugi – pochodzenie hasła

0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)

1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)

2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)

3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)

4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21

5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)

6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)

7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2

Ten wskaźnik proponuje się stosować np. dla haseł lokalnych

– Źródło hasła niezdefiniowane

Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.

9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

\$a – tytuł (NP)

\$d – data podpisania traktatu (P)

\$n – numer części (P)

\$p – tytuł części (P)

\$l – język tekstu (NP)

\$k – określenie formy (NP)

\$s – wersja (NP)

\$x – określnik rzeczowy (P)

\$y – określnik chronologiczny (P)

\$z – określnik geograficzny (P)

\$j – określnik formy (P)

\$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 630 podaje się tytuł dzieła, które stanowi przedmiot katalogowanej książki.

Tytuł przejmuję się w formie, w jakiej występuje w kartotece (np. CKHW, MeSH lub JHP BN).

Temat hasła przedmiotowego - tytuł ujednolicony, zbudowany jest wg zasad obowiązujących dla pola 130. Do tematu można dołączać określniki (podpola \$x \$y, \$z, \$j) ustalone w kartotece haseł wzorcowych.

Jeżeli dzieło, stanowiące przedmiot katalogowanej książki nie ma tytułu ujednoliconego, w polu 630 podaje się jego tytuł właściwy.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Oznacza to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika. Znaki diakrytyczne, ani znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku tytułu, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1–9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość od '1' do '9' oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika (np. Le, The, Der itd.). Znaki diakrytyczne i specjalne związane z rodzajnikiem są włączone do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

‘#’ – hasło przedmiotowe KABA lub, w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od ‘0’ do ‘9’ (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuje się hasło z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość ‘#’ (odstęp).

*PODPOLA***\$2 – źródło hasła (NP)**

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość ‘7’. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

\$a – tytuł (NP)

W podpolu \$a podaje się tytuł ujednolicony lub tytuł właściwy dzieła będącego przedmiotem katalogowanej książki. Zasady podawania tytułu ujednoliconego w podpolu \$a są takie same jak w podpolu \$a pola 130.

Przykłady:

630 0# \$a **Otkrovennye rasskazy strannika duhovnomu svoemu otcu.**

630 0# \$a **Biblia.** \$p ST. \$p Księgi poetyckie.

630 0# \$a **Biblia.**

630 0# \$a **Vie de saint Alexis.**

630 0# \$a **Chronica Hungaro-Polonica.**

630 0# \$a **Didrik av Bern.**

630 0# \$a **Povest' o novgorodskom belom klobuke.**

630 0# \$a **Book of Mormon.**

\$d – data podpisania traktatu (P)

W podpolu \$d podaje się datę podpisania traktatu lub umowy międzynarodowej, której tytuł ujednolicony podano w podpolu \$a.

\$j – określnik formy (P)

W systemie Horizon określnik formy umieszcza się w podpolu \$j, a nie w podpolu \$v – jak w khw KABA. Jest to spowodowane faktem, że w podpolu \$v podaje się też numer tomu – w polu 830 (Hasło dodatkowe książki wielotomowej-Tytuł) dla książek wielotomowych. Pole 830 jest kontrolowane rekordem wzorcowym opartym na polu 130, czyli tym samym, którym kontrolowane jest pole 630 – hasło przedmiotowe-tytuł, gdzie w podpolu \$v, zgodnie z formatem, powinien być określnik formy. Określnik formy powinien być kontrolowany, a numer tomu nie. Ten konflikt powoduje, że określnik formy przyjęto w Horizonie umieszczać w podpolu \$j.

W podpolu \$j podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *korespondencja, konferencje*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$j jest ostatnim podpolem w polu 630, jeżeli nie ma podpole \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykłady:

630 #0 \$a Biblia \$x zabytki **\$j encyklopedie.**

630 #0 \$a Biblia \$x w sztuce **\$j podręczniki dla szkół średnich.**

630 #0 \$a Biblia \$p ST \$p Pieśń nad pieśniami \$x historia i krytyka **\$j parafrazy niemieckie.**

630 #0 \$a Koran **\$j synopsy polskie.**

\$k – określenie formy (NP)

W podpolu \$k podaje się określenie formy: *fragment, fragmenty, adaptacja* — gdy przedmiotem opisywanej książki jest fragment lub przeróbka dzieła, którego tytuł wymieniono w podpolu \$a.

\$l – język tekstu (NP)

W podpolu \$l podaje się skrót (wg PN-N-01158:1985) polskiej nazwy języka tekstu, gdy przedmiotem opisywanej książki jest dzieło, którego tytuł ujednolicony podano w podpolu \$a. Nazwy dwu lub więcej języków podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je od siebie przecinkiem i odstępem.

W praktyce kartoteki wzorcowej języka KABA podpole \$l nie jest używane.

\$n – numer części (P)

W podpolu \$n podaje się numer części — jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest tylko część dokumentu, którego tytuł wymieniono w podpolu \$a.

Numer części podaje się cyframi arabskimi.

\$p – tytuł części (P)

W podpolu \$p podaje się tytuł części dzieła, jeżeli tylko część dzieła, którego tytuł podano w podpolu \$a jest przedmiotem katalogowanej książki.

Przykłady:

630 0# \$a Biblia. \$p **ST. \$p Dzieło deuteronomistyczne.**

630 0# \$a Biblia. \$p **ST. \$p Księgi prorockie.**

630 0# \$a Biblia. \$p **NT. \$p Apokryfy.**

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się określenie wersji, oznaczenie wydania itp. jeżeli przedmiotem katalogowanej książki jest wersja lub konkretne wydanie dzieła, którego tytuł podano w podpolu \$a.

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa ujęcie i właściwości przedmiotu katalogowanej książki.

Przykłady:

630 0# \$a Biblia \$x **hermeneutyka**.

630 0# \$a Biblia \$x **w literaturze**.

630 0# \$a Didrik av Bern \$x **historia i krytyka**.

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

Przykład:

630 0# \$a Koran \$x rękopisy \$z **Niemcy** \$z **Monachium**.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$d ujmuje się w nawiasy okrągłe.
- Przed podpołem \$n stawia się kropkę.
- Przed podpołem \$p stawia się przecinek, o ile występuje po podpolu \$n lub kropkę — gdy brak podpoła \$n.
- Podpoła \$l, \$k i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.
- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę.
- Gdy nie ma podpoła \$2, pole kończy się kropką.

650

650 – Hasło przedmiotowe - nazwa pospolita (P)

Wskaźniki:

pierwszy – niezdefiniowany, zawiera odstęp (#)

drugi – pochodzenie hasła

0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)

1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)

2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)

3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)

4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21

5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)

6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)

7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2

Ten wskaźnik proponuje się stosować np. dla haseł lokalnych.

– Źródło hasła niezdefiniowane

Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.

9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

\$a – temat (nazwa pospolita) (NP)

\$x – określnik rzeczowy (P)

\$y – określnik chronologiczny (P)

\$z – określnik geograficzny (P)

\$v – określnik formy (P)

\$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 650 podaje się hasło przedmiotowe - nazwę pospolitą w formie przejętej z kartoteki haseł wzorcowych (np. CKHW, MeSH lub JHP BN).

Do tematu można dołączać określniki (podpola \$x, \$y, \$z, \$v) w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych, tworząc rozwinięte hasła przedmiotowe.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie używany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

‘#’ – hasło przedmiotowe KABA lub, w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od ‘0’ do ‘9’ (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuje się hasło z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość ‘#’ (odstęp).

PODPOLA

\$2 – źródło hasła (NP)

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość ‘7’. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

Przykład:

690 #7 \$a Skin diseases \$x diagnosis. **\$2 Ł 121**

\$a – temat (nazwa pospolita) (NP)

W podpolu \$a podaje się hasło przedmiotowe, którego tematem jest nazwa pospolita.

Biblioteki stosujące język KABA przejmują hasło z CKHW w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych.

Przykłady:

650 ## \$a Sztuka abstrakcyjna.

650 ## \$a Abstrakcyjne typy danych (informatyka).

650

- 650 ## \$a Act! (oprogramowanie).
- 650 ## \$a Odpowiedzialność za wypadki w lotnictwie.
- 650 ## \$a Anschluss (ruch ; 1918–1938).
- 650 ## \$a Apollo 13 (statek kosmiczny).
- 650 ## \$a Berlin, Bitwa (1945).
- 650 ## \$a BMW (samochody osobowe).
- 650 ## \$a BMW seria 5 (samochód osobowy).

\$v – określnik formy (P)

W podpolu \$v podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *podręczniki*, *konferencje*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$v jest ostatnim podpołem w polu 650, jeżeli nie ma podpoła \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykłady:

- 650 ## \$a Pieśń solowa (gatunek muzyczny) **\$v katalogi tematyczne.**
- 650 ## \$a Rachunek całkowity **\$v podręczniki akademickie.**
- 650 ## \$a Algebra liniowa **\$v podręczniki akademickie.**
- 650 ## \$a Rachunkowość \$x normy **\$v poradniki.**
- 650 ## \$a Zwierzęta \$x w sztuce **\$v słowniki.**
- 650 ## \$a Aborcja **\$v wydawnictwa popularne.**
- 650 ## \$a Zwierzęta \$x w sztuce **\$v wystawy.**

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa ujęcie i właściwości przedmiotu katalogowanej książki.

Przykłady:

- 650 ## \$a Miasta **\$x w literaturze.**
- 650 ## \$a Przemoc **\$x w mass mediach.**

- 650 ## \$a Tragizm \$x w muzyce.
 650 ## \$a Wojna światowa (1939-1945) \$x w prasie.
 650 ## \$a Wskrzeszenie Łazarza (cud) \$x w sztuce.
 650 ## \$a Śmiech \$x w teatrze.
 650 ## \$a Sensacje \$x w telewizji.
 650 ## \$a Administracja lokalna \$x aspekt ekonomiczny.
 650 ## \$a Aeraulika \$x aparatura i sprzęt \$x produkcja i handel.
 650 ## \$a Botanika \$x badania \$x współpraca międzynarodowa.
 650 ## \$a Alpinizm \$x sprzęt.
 650 ## \$a Wojna kozacko-polska (1648-1654) \$x kino i wojna.
 650 ## \$a Wojna kozacko-polska (1648-1654) \$x kampanie i bitwy.
 650 ## \$a Charakter narodowy \$x Izraelczycy.

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

Przykłady:

- 650 ## \$a Apologetyka \$y **600-1500 (Średniowiecze)**.
 650 ## \$a Architektura \$y **1945-1990** \$z Polska.
 650 ## \$a Biografie \$y **20 w.**
 650 ## \$a Dokumenty administracyjne \$z Polska \$z Kraków \$y **Średniowiecze**.
 650 ## \$a Filozofia amerykańska \$y **20 w.**
 650 ## \$a Drukarnstwo \$z Polska \$z Warszawa \$y **1900-1945**.

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

Przykłady:

- 650 ## \$a Banki \$z **Wielka Brytania**.
 650 ## \$a Baptysteria \$z **Włochy**.
 650 ## \$a Bombardowanie powietrzne \$z **Polska**.
 650 ## \$a Demokracja \$z **Stany Zjednoczone**.
 650 ## \$a Deportacja \$z **Związek Radziecki** \$y 1900-1945.

650

650 ## \$a Doktorzy honoris causa \$z Polska \$z Łódź.

ZNAKI UMOWNE

- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę
- Gdy nie ma podpoła \$2, pole kończy się kropką.

651 – Hasło przedmiotowe - nazwa geograficzna (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – niezdefiniowany, zawiera odstęp (#)

drugi – pochodzenie hasła

0 – Hasło przedmiotowe Library of Congress (LCSH)

1 – Hasło przedmiotowe LC dla literatury dziecięcej (ACSH)

2 – Hasło przedmiotowe z Medical Subject Headings (MeSH)

3 – Hasło przedmiotowe Narodowej Biblioteki Rolniczej (NAL)

4 – Źródło hasła nie wymienione na liście kodów MARC 21

5 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. ang.)

6 – Hasło przedmiotowe Biblioteki Narodowej Kanady (w jęz. fr.)

7 – Źródło hasła określone w podpolu \$2

Ten wskaźnik proponuje się stosować np. dla haseł lokalnych.

– Źródło hasła niezdefiniowane

Ten wskaźnik należy stosować dla haseł przedmiotowych z języka KABA.

9 – Hasło przedmiotowe JHP BN

Podpola:

\$a – temat (nazwa geograficzna) (NP)

\$v – określnik formy (P)

\$x – określnik rzeczowy (P)

\$y – określnik chronologiczny (P)

\$z – określnik geograficzny (P)

\$2 – źródło hasła (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 651 podaje się hasło – nazwę geograficzną, stanowiącą przedmiot katalogowanego dokumentu elektronicznego.

Hasło przejmuje się w formie występującej w kartotece wzorcowej (np. CKHW, MeSH lub JHP BN)

651

Do tematu można dodawać określniki (podpola \$v, \$x, \$y, \$z) w formie ustalonej w CKHW, tworząc rozwinięte hasła przedmiotowe.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie używany, zawiera odstęp (#)

Wskaźnik drugi – pochodzenie hasła

– hasło przedmiotowe KABA lub, w zależności od pochodzenia hasła, jeden z kodów od '0' do '9' (opisane na początku pola).

W przypadku, gdy przejmuje się hasło z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych — drugi wskaźnik zawsze przyjmuje wartość '#' (odstęp).

PODPOLA

\$2 – źródło hasła (NP)

W podpolu \$2 podaje się źródło pochodzenia hasła przedmiotowego, jeżeli drugi wskaźnik w tym polu ma wartość 7. W przypadku haseł lokalnych należy tu podawać siglum biblioteki, która utworzyła hasło.

\$a – temat (nazwa geograficzna) (NP)

W podpolu \$a podaje się hasło przedmiotowe, którego tematem jest nazwa geograficzna.

Hasło można przejąć w formie ustalonej w kartotece haseł wzorcowych (np. CKHW, MeSH lub JHP BN).

Przykłady:

651 ## \$a Akwizgran (Niemcy).

651 ## \$a Turku (Finlandia).

651 ## \$a Etiopia.

651 ## \$a Alpy (góry) \$x w sztuce.

- 651 ## \$a Alabama (Stany Zjednoczone ; stan).
- 651 ## \$a Allach (Niemcy ; obóz koncentracyjny).
- 651 ## \$a Karpaty Południowo-Wschodnie (góry).
- 651 ## \$a Amazonia (Peru ; kraina).
- 651 ## \$a Amazonki, Dolina (Brazylia).
- 651 ## \$a Bałtyku, Wybrzeże (Polska).
- 651 ## \$a Tatry Bielskie (Słowacja ; góry).

\$v – określnik formy (P)

W podpolu \$v podaje się określnik formy, czyli termin charakteryzujący formę opisywanej książki (np. *wystawy*, *wydawnictwa popularne*), użyty w postaci, w jakiej podaje ten określnik khw KABA. Podpole \$v jest ostatnim podpolem w polu 651, jeżeli nie ma podpole \$2.

Należy pamiętać, że nowe hasła określnika formy w rekordach określników kartoteki haseł wzorcowych podawane są w polu 185, natomiast w starych rekordach określników khw KABA określnik formy występuje w polu 150 i tylko w polu 680 (Uwaga przeznaczona do publicznej prezentacji) wyjaśniono, że jest to określnik formy.

Przykłady:

- 651 ## \$a Francja \$y 1789-1799 (Rewolucja) \$v **konferencje**.
- 651 ## \$a Dąbrowa Górnicza (Polska) \$v **encyklopedie**.
- 651 ## \$a Amazonka (rzeka) \$v **wydawnictwa dla młodzieży**.

\$x – określnik rzeczowy (P)

W podpolu \$x podaje się określnik rzeczowy, czyli termin, który określa ujęcie i właściwości przedmiotu katalogowanej książki.

Przykłady:

- 651 ## \$a Paryż (Francja) \$x **w literaturze**.
- 651 ## \$a Warszawa (Polska) \$y 1943 (Powstanie w getcie) \$x **w prasie**.
- 651 ## \$a Kłodzko (Polska) \$x **w sztuce**.
- 651 ## \$a Francja \$y 1789-1799 (Rewolucja) \$x **teatr i rewolucja**.
- 651 ## \$a Afryka \$x **cywilizacja**.
- 651 ## \$a Brazylia \$x **sytuacja gospodarcza** \$y 1964-1985.

651

- 651 ## \$a Bałkany (region) \$x języki.
- 651 ## \$a Tychy (Polska) \$x **Bieruń Stary (cmentarz).**
- 651 ## \$a Kresy Wschodnie \$x **stosunki międzyetniczne** \$y 1900-1945.
- 651 ## \$a Egipt \$x **cywilizacja** \$v wydawnictwa ilustrowane.
- 651 ## \$a Gdańsk (Polska) \$x **życie artystyczne** \$y renesans.

\$y – określnik chronologiczny (P)

W podpolu \$y podaje się określnik chronologiczny, czyli określenie czasu, związane z przedmiotem katalogowanego dzieła.

Przykłady:

- 651 ## \$a Kraje arabskie \$y **1517-1918.**
- 651 ## \$a Afganistan \$y **651-1747.**
- 651 ## \$a Alamo (Stany Zjednoczone) \$y **1836 (Oblężenie).**
- 651 ## \$a Belgia \$x polityka i rządy \$y **1830-1914.**
- 651 ## \$a Bizantyjskie, Cesarstwo \$x cywilizacja \$y **1081-1453.**
- 651 ## \$a Chile \$x sytuacja gospodarcza \$y **1930-1970.**

\$z – określnik geograficzny (P)

W podpolu \$z podaje się określnik geograficzny, czyli nazwę geograficzną, z którą związany jest przedmiot katalogowanej książki.

Przykłady:

- 651 ## \$a Afryka \$x studia i nauczanie \$z **Europa.**
- 651 ## \$a Europa Wschodnia \$x stosunki gospodarcze z zagranicą \$z **Polska**
\$v konferencje.
- 651 ## \$a Francja \$x stosunki zagraniczne \$z **Polska.**
- 651 ## \$a Grecja \$x stosunki \$z **Polska.**
- 651 ## \$a Niemcy \$x stosunki \$z **Polska** \$y średniowiecze.
- 651 ## \$a Anglia (Wielka Brytania) \$x stosunki zagraniczne \$z **Europa Środkowa.**

ZNAKI UMOWNE

- Przed podpołem \$2 stawia się kropkę.

- Gdy nie ma podpoła \$2 pole kończy się kropką

651

700 – 740 Hasła dodatkowe

- 700 – Hasło dodatkowe – nazwa osobowa (P)
- 710 – Hasło dodatkowe – nazwa ciała zbiorowego (P)
- 711 – Hasło dodatkowe – nazwa imprezy (P)
- 730 – Hasło dodatkowe – tytuł ujednolicony (P)
- 740 – Hasło dodatkowe – tytuł (P)

ZAWARTOŚĆ PÓL

Pola 700-740 zawierają hasła dodatkowe zapewniające dostęp do rekordu bibliograficznego poprzez nazwy i tytuły różne od podanych w polach 100-130 jako hasła główne. Hasła te mogą mieć postać nazwy osobowej, nazwy ciała zbiorowego, nazwy imprezy, tytułu ujednoliconego lub tytułu. Mogą też mieć postać hasła złożonego typu *Nazwa. Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Hasła dodatkowe sporządza się:

- dla osób i ciał zbiorowych, które wniosły wkład w intelektualną lub artystyczną zawartość opisywanej książki, dla których nie sporządza się hasła głównego,
- dla autorów, ciał zbiorowych i tytułów dzieł związanych bibliograficznie z opisywaną książką oraz dzieł z nią współwydanych.

Pola 700 – 730 podlegają kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

W polu 740 podaje się tytuł pracy współwydanej, zawartej w opisywanej książce lub z nią związanej.

700 – Hasło dodatkowe – nazwa osobowa (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

1 – nazwisko

drugi – funkcja hasła dodatkowego

– brak określenia funkcji hasła dodatkowego

2 – hasło dokumentu niesamoistnego wydawniczo (pracy współwydanej)

Podpola:

\$a – nazwa osobowa (NP)

\$b – numeracja (NP)

\$d – daty związane z nazwą (NP)

\$c – dopowiedzenie (P)

\$e – określenie rodzaju współpracy (P)

\$t – tytuł/tytuł ujednolicony dzieła (NP)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

\$p – tytuł części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole to zawiera nazwę osobową użytą jako hasło dodatkowe, której dobór i forma powinny być zgodne z postanowieniami polskiej normy PN-N-01229.

W polach 700 podaje się nazwy osób mających udział w powstaniu książki, wymienionych w opisie bibliograficznym w polach: 245, 250, 500, 501, 505, 534. Nie można umieszczać w tym polu nazw osób wymienionych w polu 600 ani 800.

W polu 700 podaje się:

700

- hasło dodatkowe bez określenia rodzaju współpracy, czyli:
 - nazwę drugiego i trzeciego autora, jeżeli jest ich nie więcej niż trzech, a w polu 100 podano nazwę osoby uznanej za głównego autora,
 - nazwę drugiego i trzeciego autora, jeżeli jest ich nie więcej niż trzech, a w polu 100 podano nazwę osoby wymienionej w oznaczeniu odpowiedzialności na pierwszym miejscu,
 - nazwę autora wymienionego w oznaczeniu odpowiedzialności na pierwszym miejscu, jeżeli jest ich więcej niż trzech i żaden nie został uznany za głównego,
 - pierwszą nazwę spośród innych autorów, których współudział jest określany jako uboczny przez zwrot "przy współudziale", „przy współpracy” na stronie tytułowej lub redakcyjnej obok nazw autorów (do trzech).

W wyżej wymienionych hasłach nie podaje się określenia rodzaju współpracy w podpolu \$e.

- hasło dodatkowe z określeniem rodzaju współpracy:
 - nazwę autora przedmowy, wstępu, posłowia,
 - nazwę autora suplementu, indeksu, bibliografii, komentarza, załącznika, itp. dodatków opublikowanych w opisywanej książce, a nie stanowiących odrębnego dzieła,
 - nazwę redaktora,

W przypadku zbioru prac różnych autorów tworzymy hasła dla wszystkich wymienionych w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności redaktorów naukowych i redaktorów wydawnictw (nie dla redaktorów technicznych), przejętych ze strony tytułowej, innych preliminariów, okładki, metryki książki. W przypadku pracy autorskiej uwzględniamy redaktorów wyłącznie ze strony tytułowej i hasła dodatkowe sporządza się dla wszystkich redaktorów wymienionych w strefie odpowiedzialności.

- nazwę wydawcy naukowego,

Hasła dodatkowe tworzy się dla wszystkich wydawców naukowych wymienionych w strefie odpowiedzialności.

- nazwę tłumacza,

Hasła dodatkowe sporządza się dla wszystkich tłumaczy wymienionych w strefie odpowiedzialności.

- nazwę ilustratora.

Jeżeli książka składa się wyłącznie z ilustracji lub stanowią one jej znaczącą część (albumy, komiksy, literatura dziecięca), ilustrator uważany jest za autora książki i jego nazwę umieszcza się w polu 100, natomiast nazwy drugiego i trzeciego ilustratora trafiają do pola 700, ale bez określenia rodzaju współpracy.

Dla książek szczególnie cennych można sporządzać hasła dodatkowe zawierające nazwy również innych osób związanych z opisywanym dziełem.

- hasło dodatkowe typu *Nazwa osobowa. Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Hasło dodatkowe typu *Nazwa osobowa. Tytuł/Tytuł ujednolicony* należy sporządzić dla wszystkich prac współwydanych, dzieł podstawowych w przypadku kontynuacji, suplementów i indeksów, można też sporządzić dla oryginału w przypadku adaptacji oraz dla dokumentu recenzowanego lub wywołującego polemikę w przypadku opisywania recenzji lub polemiki oraz innych prac związanych z opisywanym dziełem wymienionych w polach: 245, 505 lub 501. Tytuł w hasle, np. w przypadku książek technicznych, może być tytułem oryginału lub tytułem właściwym, natomiast dla książek znanych i często tłumaczonych powinien być to tytuł ujednolicony. Do tytułu ujednoliconego dodajemy zawsze podpole \$1 z nazwą języka opisywanego dokumentu.

W przypadku książek o specjalnych formach wydawniczych pola 700 zawierają:

- nazwę drugiej i trzeciej osoby opracowującej (lub pierwszej, gdy jest ich więcej niż trzy) w przypadku **słowników** i **encyklopedii** – bez określenia rodzaju współpracy,

- nazwę drugiej i trzeciej osoby opracowującej (lub pierwszej, gdy jest ich więcej niż trzy) w przypadku **bibliografii** z wyjątkiem bibliografii zespołów osobowych – bez określenia rodzaju współpracy,
- nazwy autorów bibliografii (trzech lub pierwszego) w przypadku **bibliografii zespołów osobowych** opisywanej pod hasłem korporatywnym – bez określenia rodzaju współpracy,
- nazwy redaktorów i ewentualnie autora **zbioru prac różnych autorów** – z określeniem rodzaju współpracy,
- nazwę drugiej i trzeciej osoby opracowującej (lub pierwszej, gdy jest ich więcej niż trzy) **wypisy szkolne, teksty do nauki języka** – bez określenia rodzaju współpracy,
- nazwy opracowujących w przypadku **antologii** – z określeniem rodzaju współpracy,
- nazwy osób wymienionych w strefie odpowiedzialności w przypadku **przepisów prawnych i administracyjnych** – z określeniem rodzaju współpracy,
- nazwę autora i tytuł dzieła podstawowego w przypadku **kontynuacji, suplementów, indeksów opublikowanych niezależnie od dzieła podstawowego**, jeżeli są różnego autorstwa niż dzieło podstawowe,
- nazwę kompozytora oraz drugiego i trzeciego autora libretta dla **librett** – bez określenia rodzaju współpracy,
- drugiego i trzeciego autora (lub pierwszego, gdy jest ich więcej niż trzech) **korespondencji** – bez określenia rodzaju współpracy,
- nazwy autorów **adaptacji lub innej przeróbki**, jeżeli w książce podano nazwę autora oryginału oraz w przypadku adaptacji anonimów klasycznych, Biblii i innych ksiąg świętych – z określeniem rodzaju współpracy; w przeciwnym przypadku nazwa autora adaptacji staje się hasłem głównym,
- nazwy osób przeprowadzających **wywiad**, jeśli jest ich nie więcej niż trzy oraz gdy hasłem głównym jest nazwa osoby udzielającej wywiadu – bez określenia rodzaju współpracy; gdy osób przeprowadzających wywiad jest

więcej niż trzy nie należy tworzyć haseł dodatkowych. Jeżeli jednak na stronie tytułowej wyróżniono osoby przeprowadzające wywiad, to pierwsza z nich jest hasłem głównym, a pozostałe (do trzech) otrzymują hasła dodatkowe. Osoby udzielające wywiadu też otrzymują hasła dodatkowe, gdy jest ich w sumie nie więcej niż trzy,

- nazwy osób opracowujących **wykłady, gdy wykładowcą jest kto inny** – z określeniem rodzaju współpracy,
- nazwy współtwórców **albumu**, których nie podano w polu 100 – bez określenia rodzaju współpracy.

Hasło dodatkowe – nazwa osobowa podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

W hasle dodatkowym należy zawsze umieszczać nazwę osoby, podaną w tej samej formie. Jeżeli osoba używa różnych nazw, do hasła przejmuje się nazwę w następującej kolejności:

- nazwę najczęściej używaną przez daną osobę, np. nazwę używaną do podpisywania własnych dzieł,
- nazwę występującą w bieżących wydawnictwach informacyjnych: bieżących bibliografiach narodowych, słownikach biograficznych, encyklopediach itp., wydanych przede wszystkim w kraju działalności lub pobytu tej osoby,
- nazwę ostatnią.

Jeżeli osoba używa lub jest znana pod różnymi nazwami (w różnych obszarach lub różnych okresach swej działalności) dopuszcza się zachowanie tych nazw w hasłach odpowiednich opisów bibliograficznych. Nazwy te należy połączyć odsyłaczem „zob. też”.

Nazwa powinna w hasle występować w mianowniku liczby pojedynczej.

Nazwy pisane w oryginale pismem niełacińskim należy transliterować.

Osoby o takich samych nazwach należy rozróżniać poprzez dodawanie dat biograficznych lub innych dopowiedzeń.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

700

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

Wartość ‘0’ oznacza, że hasło zaczyna się od imienia, inicjałów imion lub stanowi nazwę w naturalnym porządku jej składników.

1 – nazwisko

Wartość ‘1’ oznacza, że hasło zaczyna się od nazwiska (pojedynczego lub złożonego).

Wskaźnik pierwszy stosowany jest jak w polu 100.

Wskaźnik drugi – typ hasła dodatkowego

– brak określenia typu hasła dodatkowego

Wartość ‘#’ używana jest we wszystkich hasłach dodatkowych z wyjątkiem haseł typu *Nazwa. Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac współwydanych.

2 – hasło dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość używana dla haseł dodatkowych *Nazwa. Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac niesamoistnych wydawniczo.

Przykład:

100 1# \$a Korczak, Janusz \$d (1878?–1942).

245 10 \$a Bankructwo małego Dżeka ; \$b Kiedy znów będę mały / \$c Janusz Korczak ; [red. naukowa tomu: Hanna Kirchner ; oprac. tekstów, geneza utworów i uwagi o tekstach: Józefa Bartnicka] ; Instytut Badań Edukacyjnych, Instytut Badań Literackich PAN, Międzynarodowe Stowarzyszenie im. Janusza Korczaka.

700 12 \$a Korczak, Janusz \$d (1878?–1942). \$t Kiedy znów będę mały

PODPOLA

a – nazwa osobowa (NP)

Nazwą osobową może być: imię, nazwisko i imię, samo nazwisko lub nazwa własna w postaci inicjałów, skrótów, liter, kryptonimów, pseudonimów itp. Należy zachować wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne (np. łączniki). Po nazwisku, a przed imieniem należy postawić przecinek i odstęp. Przed członem nazwy osobowej przesuniętym na dalsze miejsce należy postawić przecinek i odstęp. Między inicjałami imion i między członami kryptonimu pozostawia się odstęp.

Przykłady:

100 1# \$a Czajkowski, Bernard.

245 10 \$a Globalna, towarowa i końcowa produkcja rolnicza w województwie toruńskim w latach 1976-1992 / \$c Bernard Czajkowski, Ryszard Niewczas, Henryk Pokora.

700 1# \$a **Niewczas, Ryszard.**

700 1# \$a **Pokora, Henryk.**

100 1# \$a Hope, Murry.

245 10 \$a Tradycja grecka / \$c Murry Hope ; przetłumaczył Aleksander Piotr Kowalski.

700 1# \$a **Kowalski, Aleksander Piotr.** \$e Tł.

245 00 \$a Edukacja menedżerska a społeczne i prawne otoczenie biznesu / \$c [red. nauk.: Bolesław Garbacik].

700 1# \$a **Garbacik, Bolesław** \$d (1942-#). \$e Red.

100 1# \$a Ziemak, Ryszard.

245 10 \$a Tatry – góry najpiękniejsze = \$b The Tatra spell / \$c Ryszard Ziemak ; tekst Maciej Pinkwart ; [tł. Jolanta Kozak].

700 1# \$a **Pinkwart, Maciej** \$d (1948-#).

700 1# \$a **Kozak, Jolanta** \$d (1951-#). \$e Tł.

110 2# \$a Polska Akademia Nauk. \$b Zakład Biologii Wód im. Karola Starmacha (Kraków).

- 245 10 \$a Bibliografia 1953-1992 / \$c [bibliogr. prac Karola Starmacha oprac. Jadwiga Siemińska, publikacje prac pracowników za l. 1953-1978 zestawiała Anna Siemińska, za l. 1979-1992 i całość oprac. Małgorzata Kremer] ; Polska Akademia Nauk. Zakład Biologii Wód im. Karola Starmacha.
- 700 1# \$a **Siemińska, Jadwiga** \$d (1922-#).
- 700 1# \$a **Siemińska, Anna**.
- 700 1# \$a **Kremer, Małgorzata**.
- 245 00 \$a Atlas architektury Wrocławia. \$n T. 1, \$p Budowle sakralne, świeckie budowle publiczne / \$c pod red. i w oprac. Jana Harasimowicza ; [aut. haseł: Bogusław Czechowicz et. al. ; aut. zdjęć: Stefan Arczyński, Stanisław Klimek, Jerzy Krzysztof Kos].
- 700 1# \$a **Harasimowicz, Jan** \$d (1950-#). \$e Red.
- 700 1# \$a **Czechowicz, Bogusław** \$d (1967-#).
- 700 1# \$a **Arczyński, Stefan**. \$e Fot.
- 700 1# \$a **Klimek, Stanisław** \$d (1956-#). \$e Fot.
- 700 1# \$a **Kos, Jerzy Krzysztof**. \$e Fot.
- 130 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Apokryfy \$l (pol ; \$k wybór)
- 245 10 \$a Apokryfy Nowego Testamentu / \$c wybrali i oprac. Daniel-Rops i F. Amiot ; z przekł. fr. przetł. Zofia Romanowiczowa ; wstęp do polskiego wydania napisał Kazimierz Borowicz.
- 700 1# \$a **Daniel-Rops, Henri** \$d (1901-1965). \$e Wybór
- 700 1# \$a **Amiot, François**. \$e Wybór
- 700 1# \$a **Romanowiczowa, Zofia** \$d (1922-#). \$e Tł.
- 700 1# \$a **Borowicz, Kazimierz** \$d (1903-#). \$e Przedm.
- 245 00 \$a Encyklopedia Dąbrowy Górniczej A-Z. \$n T. 1 / \$c [red. naczej: Stefan Pobideł ; aut. haseł: Jerzy Abramski et al. ; współpraca: Stefan Balwierz et al.].
- 700 1# \$a **Pobideł, Stefan** \$d (1937-#). \$e Red.
- 700 1# \$a **Abramski, Jerzy** \$d (1940-#).
- 700 1# \$a **Balwierz, Stefan** \$d (1918-#).
- 100 1# \$a Berent, Waław \$d (1873-1940).
- 245 10 \$a Nurt ; \$b Diogenes w kontuszu ; Zmierzch wodzów : opowieści biograficzne / \$c Waław Berent ; wstęp, oprac. tekstu, dodatek krytyczny Włodzimierz Bolecki.
- 700 1# \$a **Bolecki, Włodzimierz** \$d (1952-#). \$e Oprac.

700 12 \$a **Berent, Waław** \$d (1873-1940). \$t Diogenes w kontuszu \$l (pol.)
 700 12 \$a **Berent, Waław** \$d (1873-1940). \$t Zmierzch wodzów \$l (pol.)

\$b – numeracja (NP)

W podpolu \$b podaje się cyfrę rzymską i ewentualnie następną część nazwy występującą po imieniu. Podpole to występuje tylko w hasłach dodatkowych z pierwszym wskaźnikiem '0'.

Przykład:

100 0# \$a Jan \$b XXIII \$c (papież ; \$d 1881–1963).
 245 10 \$a Encykliki / \$c Jan XXII, Paweł VI, Jan Paweł II.
 700 0# \$a Paweł \$b VI \$c (papież ; \$d 1897–1978).
 700 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c (papież ; \$d 1920–2005).

\$c – dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

W podpolu \$c podaje się określenie mające służyć rozróżnianiu nazw osobowych, ustalane na podstawie wydawnictw informacyjnych, takie jak:

- tytuły urzędowe, rodowe i kościelne,
- tytuły naukowe lub zawodowe,
- określenie pokrewieństwa,
- przynależność do organizacji,
- określenie zawodu, miejsca pracy i inne.

Można je też podawać nawet wtedy, gdy nie są niezbędne do rozróżnienia.

Dopowiedzenia w podpolu \$c podaje się po datach biograficznych (\$d), jeżeli w polu 700 pierwszy wskaźnik jest '1'. Dla nazw papieży, świętych oraz władców i ich rodzin, czyli gdy pierwszy wskaźnik jest '0' – podpole \$c występuje przed podpołem \$d.

Dopowiedzenia w podpolu \$c należy podawać w języku polskim, dopuszcza się ich podawanie w języku nazwy osobowej. Można też używać łacińskich skrótów „sen.” lub „sr.” (senior) i „jun.” lub „jr.” (junior). Dla innych skrótów należy stosować normę PN–85/N–01158:1985.

700

Dopowiedzenie w podpolu \$c ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datami biograficznymi i oddziela od nich średnikiem poprzedzonym odstępem. Dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

700 1# \$a Kowalczyk, Andrzej \$c **(elektrochemia)**.

700 1# \$a Kowalczyk, Andrzej \$c **(grafik)**. \$e II.

700 1# \$a Kowalczyk, Andrzej \$c **(historyk)**.

100 1# \$a Gaca, Andrzej \$d (1951-#).

245 10 \$a Państwo niewolnicze / \$c Andrzej Gaca, Krystyna Kamińska.

700 1# \$a Kamińska, Krystyna \$c **(prawnik)**.

100 0# \$a Jan \$b XXIII \$c (papież ; \$d 1881-1963).

245 10 \$a Encykliki / \$c Jan XXII, Paweł VI, Jan Paweł II.

700 0# \$a Paweł \$b VI \$c **(papież ; \$d 1897-1978)**.

700 0# \$a Jan Paweł \$b II \$c **(papież ; \$d 1920-2005)**.

\$d – daty biograficzne (NP)

W podpolu \$d podaje się rok urodzenia i śmierci wg kalendarza gregoriańskiego. Obie daty rozdziela się łącznikiem. Daty roczne przed naszą erą należy oznaczać skrótem „p. n. e.” lub „a. C.” Jeżeli nie można ustalić dat dokładnych, podaje się daty przybliżone ze znakiem zapytania lub objaśnieniem np.: ca, przed, po.

Przy nazwach zaczynających się od imienia podpole \$d występuje po podpolu \$c, przy pozostałych nazwach – przed.

Daty biograficzne ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z innymi dopowiedzeniami.

Przykłady:

100 1# \$a Picasso, Pablo \$d (1881–1973).

245 10 \$a Paintings and drawings of Picasso : \$b with a critical survey / \$c of Jaime Sabartés.

700 1# \$a Sabartés, Jaime \$d **(1881–1968)**.

245 00 \$a East–Central Europe and the USSR / \$c ed. by Richard F. Staar.

700 1# \$a Staar, Richard Felix \$d **(1923–#)**. \$e Red.

\$e – określenie rodzaju współpracy (P)

W podpolu \$e podaje się określenie rodzaju współpracy, które wyjaśnia związek między nazwą osobową a opisywanym dziełem. Należy używać skrótów wg projektu normy PN-N-01229, tzn.

Bibliogr.	dla autora bibliografii załącznikowej
Indeks	dla autora indeksu
Koment.	dla autora komentarza
Aut. oryg.	dla autora oryginału
Posł.	dla autora posłowania
Przedm.	dla autora przedmowy
Supł.	dla autora suplementu
Wstęp	dla autora wstępu
Druk.	dla drukarza
Fot.	dla autora fotografii
Il.	dla autora ilustracji
Oprac.	dla opracowującego
Red.	dla redaktora
Tł.	dla tłumacza
Adapt.	dla autora adaptacji
Wybór	dla autora wyboru
Zebr.	dla twórcy zbioru
Wyd.	dla wydawcy

Jeżeli określonej osobie przypisane jest kilka ról w powstawaniu książki, to w podpolu \$e podaje się tylko jedno określenie rodzaju współpracy, uznane za najważniejsze.

Przykłady:

100 1# \$a Berent, Waław \$d (1873-1940).
 245 10 \$a Nurt ; \$b Diogenes w kontuszu ; Zmierzch wodzów : opowieści biograficzne / \$c Waław Berent ; wstęp, oprac. tekstu, dodatek krytyczny Włodzimierz Bolecki.

700

700 1# \$a Bolecki, Włodzimierz \$d (1952-#). **\$e Oprac.**
700 12 \$a Berent, Waclaw \$d (1873-1940). \$t Diogenes w kontuszu \$l (pol.)
700 12 \$a Berent, Waclaw \$d (1873-1940). \$t Zmierzch wodzów \$l pol.

130 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Apokryfy \$l (pol. ; \$k wybór)
245 10 \$a Apokryfy Nowego Testamentu / \$c wybrali i oprac. Daniel-Rops i
F. Amiot ; z przekł. fr. przetł. Zofia Romanowiczowa ; wstęp do
polskiego wydania napisał Kazimierz Borowicz.
700 1# \$a Daniel-Rops, Henri \$d (1901-1965). **\$e Wybór**
700 1# \$a Amiot, François. **\$e Wybór**
700 1# \$a Romanowiczowa, Zofia \$d (1922-#). **\$e Tł.**
700 1# \$a Borowicz, Kazimierz \$d (1903-#). **\$e Przedm.**

100 1# \$a Iwaszkiewicz, Jarosław \$d (1894-1980).
245 10 \$a Panny z Wilka i inne opowiadania / \$c Jarosław Iwaszkiewicz ;
[postł. Andrzej Zawada].
700 1# \$a Zawada, Andrzej \$d (1948-#). **\$e Postł.**

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment, adaptacja itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do powiązanego dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa osobowa. Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s. Gdy \$k występuje po \$l, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera podaną w postaci skrótu (zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985) polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce, identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa osobowa. Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

Przykład:

- 100 1# \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65–8 a.C.).
 243 10 \$a Epodon liber \$l (łac., pol.)
 245 10 \$a Epody ; \$b Satyry ; Listy / \$c Horacy ; przeł. i wstępem opatrzył:
 Stefan Gołębiowski ; [słowniczek oprac. Krystyna Popławska].
 700 1# \$a Gołębiowski, Stefan \$d (1900–). \$e Tł.
 700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65–8 a.C.). \$t Sermones \$l (łac.,
 pol.)
 700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65–8 a.C.). \$t Epistulae \$l (łac., **pol.**)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części dzieła, którego tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony podany jest w podpolu \$t. Oznaczenie części podaje się w skrótach zgodnie z normą PN-N-01158:1985, natomiast numer części wyraża się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła identyfikowanego tytułem właściwym lub ujednoliconym w podpolu \$t.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła stanowiące podstawę opisywanego wydania dzieła, zawartego w opisywanej książce, identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa osobowa.Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$t – tytuł/tytuł ujednolicony dzieła (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł oryginału lub tytuł właściwy (np. dla książek technicznych) albo tytuł ujednolicony (dla dzieł znanych i często

tłumaczonych) w przypadkach, dla których tworzy się hasło dodatkowe
Nazwa osobowa.Tytuł/Tytuł ujednolicony.

Przykłady:

245 00 \$a Katyń : \$b wybór publicystyki 1943-1988 i "Lista Katyńska" / \$c
[oprac. Adam Moszyński].

700 1# \$a Moszyński, Adam.

700 12 \$a Moszyński, Adam. **\$t Lista Katyńska**

W podpolu \$t jest tytuł właściwy.

100 1# \$a Mymer, Franciszek \$d (ca 1500-po 1564).

245 10 \$a [Francisci Mymeri] Dictionarium trium linguarum.

501 ## \$a Współwyd.: Dictionarius Ioannis Murmellii variarum rerum.

700 12 \$a Mürmel, Johannes \$d (1480-1517). **\$t Dictionarius Ioannis**

Murmellii variarum rerum \$l (łac.)

W podpolu \$t jest tytuł ujednolicony.

245 00 \$a Wry : \$b monografie historyczne / \$c [red. i oprac. edytorskie:
Zbigniew P. Szandar ; konsultacja Teresa Roszkowska].

505 00 \$t Wry gmina i parafia / \$r Ludwik Musioł. \$t Wry w okresie 1939-
1945 / \$r Stefan Strzępa.

700 1# \$a Szandar, Zbigniew Paweł. \$e Red..

700 1# \$a Roszkowska, Teresa. \$e Oprac.

700 12 \$a Musioł, Ludwik \$d (1892-1970). **\$t Wry gmina i parafia**

700 12 \$a Strzępa, Stefan. **\$t Wry w okresie 1939-1995**

W podpolu \$t jest tytuł właściwy.

100 1# \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.).

240 10 \$a Carmina \$l (pol.)

245 10 Pieśni ; \$b Pieśń wieku ; Jamby ; Gawędy ; Listy ; Sztuka poetycka /
\$c Horacy ; przeł., wstępem i komentarzem opatrzył Andrzej Lam.

700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.). **\$t Carmen saeculare** \$l
(pol.)

700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.). **\$t Epodon liber** \$l (pol.)

700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.). **\$t Sermones** \$l (pol.)

700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.). **\$t Epistulae** \$l (pol.)

700 12 \$a Horatius Flaccus, Quintus \$d (65-8 a.C.). **\$t Ars poetica** \$l (pol.)

700 1# \$a Lam, Andrzej \$d (1929-#). \$e Tł.

W podpolu \$t jest tytuł ujednolicony.

ZNAKI UMOWNE

- Zawartość podpól \$c\$ i \$d\$ ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpole \$e\$ poprzedza się kropką.
- Podpole \$t\$ poprzedza się kropką.
- Podpole \$n\$ poprzedza się kropką.
- Podpole \$p\$ poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n\$ lub kropką, jeżeli brak podpola \$n\$.
- Zawartość podpól \$l\$, \$k\$, \$s\$ ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Jeżeli pole 700 zawiera tylko podpola \$a\$, \$b\$, \$c\$, \$d\$, to kończy się kropką.

710

710 – Hasło dodatkowe – nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki:

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

- 1 – nazwa geograficzna na początku
- 2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – typ hasła dodatkowego

- # – brak określenia typu hasła dodatkowego
- 2 – hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo (pracy współwydanej)

Podpola:

- \$a** – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)
- \$b** – nazwa jednostki podrzędnej (P)
- \$n** – numer imprezy (P)
- \$d** – data imprezy (P)
- \$c** – miejsce imprezy (NP)
- \$t** – tytuł/tytuł ujednolicony dzieła (NP)
- \$n** – oznaczenie części dzieła (P)
- \$p** – nazwa części dzieła (P)
- \$l** – język dzieła (NP)
- \$k** – określenie formy (P)
- \$s** – wersja (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera nazwę ciała zbiorowego użytego jako hasło dodatkowe. Nazwa ta może wystąpić w opisie bibliograficznym w polach: 245, 250 lub 5XX.

Sporządzanie hasła korporatywnego dodatkowego jest obowiązkowe w następujących przypadkach:

- dla nazwy drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli w haśle głównym podano wyróżnioną graficznie lub w inny sposób nazwę ciała zbiorowego, a wszystkich ciał zbiorowych jest nie więcej niż trzy,
- dla nazwy drugiego i trzeciego ciała zbiorowego, jeżeli w haśle głównym podano nazwę ciała zbiorowego wymienioną w książce na pierwszym miejscu, a wszystkich ciał zbiorowych jest nie więcej niż trzy,
- dla nazwy ciała zbiorowego występującego w opisywanym dokumencie w funkcji autora, wymienionego na pierwszym miejscu, jeżeli ciał zbiorowych jest więcej niż trzy i żadne z nich nie zostało uznane za najważniejsze,
- dla nazwy ciała zbiorowego występującego w opisywanym dokumencie w funkcji współtwórcy – bez określania rodzaju współpracy. Jeżeli jest ich więcej niż jedno, należy zastosować kryteria doboru jak w punktach poprzednich,
- dla wszystkich nazw instytucji sprawczych wymienionych w pierwszym oznaczeniu odpowiedzialności, czyli gdy jest to jedyna odpowiedzialność występująca w książce. Gdy nazwy instytucji sprawczych występują w kolejnym oznaczeniu odpowiedzialności haseł dodatkowych nie sporządza się,
- dla wszystkich nazw ciał zbiorowych występujących w funkcji organizatora (materiały z imprezy), jeżeli nazwy te podano na stronie tytułowej oraz gdy ich funkcja jest wyraźnie określona.

Sporządzanie hasła korporatywnego dodatkowego jest fakultatywne w następujących przypadkach:

- dla nazwy ciała zbiorowego występującej w opisie bibliograficznym, jeżeli dane ciało pełniło w wydaniu dzieła rolę uznaną za istotną i dzieło to może być poszukiwane pod tą nazwą, np. dla nazwy instytucji nadającej tytuł naukowy w przypadku dysertacji lub dla nazwy wydawcy i drukarni w przypadku starych druków,
- w przypadku opisów dokumentów szczególnie cennych można sporządzać hasła dodatkowe dla nazw ciał zbiorowych występujących w rekordzie egzemplarza, np. dla nazwy biblioteki przechowującej opisywany dokument.

710

W polu tym umieszcza się również hasło dodatkowe typu *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Hasło to sporządza się dla wszystkich prac współwydanych lub innych prac związanych z opisywanym dziełem wymienionych w polach: 245, 505 lub 501. Tytuł może być tytułem oryginału, tytułem właściwym lub tytułem ujednoliconym. Do tytułu pracy współwydanej, jeśli jest to tytuł ujednolicony dodajemy zawsze podpole \$I z nazwą języka pracy.

Jeżeli ciało zbiorowe występuje zarówno pod pełną nazwą, jak i akronimem lub innym skrótem, należy w hasło podać pełną nazwę. Jeżeli akronim lub skrót jest bardziej znany, należy go przejąć do hasła.

Jeżeli ciało zbiorowe zmieniło nazwę, w hasle należy podać nazwę występującą w opisywanym dokumencie. Kolejne nazwy danego ciała zbiorowego należy powiązać odsyłaczami „zob. też” (pole 510 rekordu khw).

Hasło dodatkowe – nazwa ciała zbiorowego podlega kontroli kartoteki haseł wzorcowych.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1 – nazwa geograficzna na początku

Wartość ‘1’ oznacza, że hasło zaczyna się od nazwy geograficznej ciała zbiorowego terytorialnego, która poprzedza nazwę ciała zbiorowego będącego organem. Przy czym organ jest to ciało zbiorowe powołane lub zarządzane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje ustawodawcze, sądowe, administracyjne, wojskowe, dyplomatyczne i informacyjne (tzn. parlamenty, sądy, ministerstwa, jednostki wojskowe, ambasady, służby informacyjne itp.). Nie jest organem ciało zbiorowe powołane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje edukacyjne, naukowe, techniczne, kulturalne, medyczne, religijne, socjalne, handlowe lub przemysłowe (tzn. szkoły, wyższe uczelnie, biblioteki, teatry, muzea, szpitale, kościoły, banki itp.).

Przykłady:

710 1# \$a Łódź (Polska). \$b Zarząd Miasta.

710 1# \$a Województwo Gdańskie (Polska). \$b Sejmik Samorządowy.

710 1# \$a Polska. \$b Senat Rzeczypospolitej Polskiej (1990-#).

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Nazwy ciał zbiorowych zawierające jako integralny składnik nazwę geograficzną identyfikowane są wskaźnikiem pierwszym o wartości '2'. Wartość '2' oznacza, że hasłem jest nazwa własna ciała zbiorowego (również ciała zbiorowego podrzędnego nie będącego organem, ale mającego własną identyfikującą nazwę) podana w naturalnej kolejności składników.

Przykłady:

710 2# \$a Archiwum Główne Akt Dawnych (Warszawa).

710 2# \$a Towarzystwo "Ogród Książ". \$b Zarząd Główny (Warszawa).

710 2# \$a Warszawskie Koło Polonistów.

Wskaźnik drugi – typ hasła dodatkowego

– brak określenia typu hasła dodatkowego

Wartość '#' używana jest we wszystkich hasłach dodatkowych z wyjątkiem haseł typu *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac współwydanych.

2 – hasło dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość '2' używana jest dla haseł dodatkowych typu *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac niesamoistnych wydawniczo.

Przykład:

245 00 \$a Pałac Jabłonowskich – Ratusz, ostatnia siedziba prezydenta m. st. Warszawy Stefana Starzyńskiego ; \$b Plan pracy / \$c Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. Oddział Stare Miasto.

710 22 \$a Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. \$b Oddział Stare Miasto. \$t Plan pracy.

\$a – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)

Nazwę ciała zbiorowego należy podać w podpolu \$a w ujednocionej formie. Należy wybrać w tym celu oficjalną nazwę danego ciała. Jeżeli nie jest to możliwe, należy przejść do hasła nazwę najczęściej występującą w dokumentach publikowanych przez to ciało. W razie wątpliwości należy wybrać nazwę ciała zbiorowego występującą w wydawnictwach informacyjnych: bibliografiach narodowych, encyklopediach itp., wydanych w kraju działalności tego ciała.

Części nazwy ciała zbiorowego należy przejmować w kolejności występującej w źródłach informacyjnych bez inwersji.

W nazwie ciała zbiorowego należy pomijać:

- początkowy rodzajnik, jeżeli nie jest konieczny ze względów gramatycznych,
- określenie dotyczące stanu prawnego ciała zbiorowego (np. S.A., z o.o., Ltd.), jeżeli występuje na końcu lub początku nazwy i nie stanowi jej integralnej części ani nie jest niezbędne do wskazania, że jest to nazwa ciała zbiorowego,
- informacje o odznaczeniach przyznanych danemu ciału zbiorowemu.

W nazwie ciała zbiorowego dopuszcza się pomijanie:

- nazwy patrona, jeżeli nie jest ona konieczna do identyfikacji tego ciała,
- części nazwy oficjalnej nie uwzględniane w źródłach informacyjnych.

Ciała zbiorowe znajdujące się w strukturze organizacyjnej innego ciała zbiorowego są ciałami podrzędnymi. Jeżeli ciało zbiorowe jest jednostką podrzędną, to w podpolu \$a podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, nie będącego organem, jeżeli jego nazwa jednoznacznie identyfikuje to ciało,
- nazwę ciała zbiorowego nadrzędnego, gdy nazwa jednostki podrzędnej, nie będącej organem, nie identyfikuje jej jednoznacznie,

- nazwę jednostki terytorialnej (państwa, jednostki administracyjnej, miasta itp.), z którą dane ciało jest związane – w przypadku ciał zbiorowych będących organami, tzn. ustawodawczych (np. parlamenty), administracyjnych (np. ministerstwa), sądowych, wojskowych i dyplomatycznych. Nazwę geograficzną podaje się zgodnie z PN-N-01228:1994.

Nazwy wyrażone pismem innym niż łańskie transliteruje się zgodnie z normami.

W podpolu \$a po nazwie ciała zbiorowego można podać dopowiedzenia ujęte w nawiasy okrągłe z odstępem przed pierwszym nawiasem, gdy:

- nazwa nie identyfikuje jednoznacznie ciała zbiorowego,
- konieczne jest rozróżnienie ciał zbiorowych o tej samej nazwie; dopowiedzenie dodaje się do nazwy, która pojawia się jako kolejna,
- jeżeli w nazwie ciała zbiorowego występuje nazwa siedziby dająca się oddzielić, to nazwę siedziby podaje się w postaci dopowiedzenia.

Dopowiedzeniem może być:

- nazwa siedziby ciała zbiorowego – zgodnie z PN-N-01228:1994. Polskie nazwy geograficzne należy podawać zgodnie z „Wykazem urzędowym nazw miejscowości w Polsce” (Poznań 1990), natomiast obce – w języku polskim wg aktualnego atlasu świata. Jeżeli nazwa miejscowości jest identyczna z nazwą innej miejscowości, należy również podać nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej,
- lata działalności danego ciała, jeżeli dopowiedzenie zawierające nazwę geograficzną nie wystarczy do identyfikacji ciała zbiorowego,
- określenie typu ciała zbiorowego, jeżeli nazwa siedziby i/lub lata działalności nie wystarczają do identyfikacji danego ciała.

Dopowiedzenia ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe. Dopowiedzenia różnych typów oddziela się średnikiem obwiedzionym odstępami, dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się ukośną kreską obwiedzioną odstępami, natomiast elementy jednego dopowiedzenia oddziela się przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

710 1# \$a Polska. \$b Ministerstwo Sprawiedliwości. \$b Komisja do Spraw Reformy Prawa Karnego.

710 2# \$a Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Uniwersytetu Łódzkiego.

710 2# \$a Stowarzyszenie Artystyczne "Grupa Krakowska".

710 2# \$a Łódzkie Towarzystwo Naukowe. \$b Wydział III Nauk Matematyczno-Przyrodniczych.

710 1# \$a Polska. \$b Centralny Urząd Jakości i Miar.

\$b – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$b podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, jeżeli w podpolu \$a występuje nazwa ciała nadrzędnego; nazwa ciała podrzędnego może mieć dopowiedzenia – przy ich podawaniu obowiązują takie same zasady jak przy dopowiedzeniach do nazwy ciała zbiorowego (patrz \$a),
- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, będącego organem, jeżeli w \$a znajduje się nazwa geograficzna ciała zbiorowego terytorialnego,
- nazwę imprezy, będącą nazwą rodzajową, gdy impreza jest opisywana pod nazwą ciała zbiorowego.

Przykłady:

710 2# \$a Stowarzyszenie Architektów Polskich. \$b Oddział (Białystok). \$b Zarząd.

710 1# \$a Polska. \$b Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (1990–#). \$b Kancelaria Sejmu.

710 2# \$a International Association for Semiotic Studies. \$b International Congress \$n (4 ; \$d 1989 ; \$c Barcelona / Perpignan).

\$c – miejsce imprezy (NP)

Jeżeli nazwa miejsca odbycia imprezy nie stanowi integralnej części nazwy imprezy, w podpolu \$c podaje się nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza; uzupełnia się ją o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej

(kraju, stanu dla USA lub województwa dla Polski), gdy jest to konieczne dla identyfikacji miejsca odbycia. Nazwę jednostki administracyjnej poprzedza się przecinkiem i odstępem.

Jeżeli impreza odbywała się w dwóch miejscach, w podpolu \$c podaje się obie nazwy oddzielone kreską ukośną obwiedzioną odstępami. Przy więcej niż dwóch miejscowościach podaje się nazwę pierwszej z nich i skrót 'etc'.

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy podaje się w miarę możliwości w języku polskim, zgodnie z normą PN-N-01228:1994.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i podpolu \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

Przykład:

245 00 \$a Signs of humanity : \$b proceedings of the IVth International Congress, International Association for Semiotic Studies, Barcelona/Perpignan, March 30–April 6, 1989. \$n Vol. 1 / \$c ed. by Michel Balat and Janice Deledalle–Rhodes ; gen. ed. Gérard Deledalle.

710 2# \$a International Association for Semiotic Studies. \$b International Congress \$n (4 ; \$d 1989 ; \$c **Barcelona / Perpignan**).

\$d – data imprezy (P)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy, której nazwa wymieniona jest w podpolu \$b. W celu odróżnienia kilku imprez o takiej samej nazwie można też podać datę dzienną i miesięczną wg PN-N-01204:1990.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c. Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

710

Przykład:

245 00 \$a Sensory transduction : \$b Society of General Physiologists, 45th Annual Symposium, Marine Biological Laboratory, Woods Hole, Massachusetts, 5–8 September, 1991 / \$c ed. by David P. Corey, Stephen D. Roper.

710 2# \$a Society of General Physiologists (Galveston, Stany Zjednoczone). \$b Symposium \$n (45 ; \$d 1991 ; \$c Woods Hole).

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment, adaptacja itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do powiązanego dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

Podpole \$k poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera podaną w postaci skrótu (zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985) polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce, identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa ciała zbiorowego. Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n może zawierać numer imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego, której nazwa występuje w podpolu \$b.

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi niezależnie od formy, jaka występuje w dokumencie będącym podstawą opisu.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

Przykład:

245 00 \$a Geodetic work in the Netherlands, 1991-1994 : \$b report prepared for the General Assembly of the International Association of Geodesy, XXIth General Assembly of the International Union of Geodesy and Geophysics, Boulder, 1995.

710 2# \$a International Association of Geodesy. \$b General Assembly \$d (1995 ; \$c Boulder).

710 2# \$a International Union of Geodesy and Geophysics. \$b General Assembly \$n (21 ; \$d 1995 ; \$c Boulder).

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n może też zawierać oznaczenie części dzieła identyfikowanego tytułem podanym w podpolu \$t. Numer części podaje się cyframi arabskimi a określenie części skraca się zgodnie z normą PN-N-01158:1985.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole zawiera tytuł części dzieła identyfikowanego tytułem podanym w podpolu \$t.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t w haśle typu *Nazwa ciała zbiorowego.Tytuł/Tytuł ujednolicony*.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie nazwą języka zawartą w podpolu \$l i z określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$t – tytuł/tytuł ujednolicony dzieła (NP)

Podaje się tytuł dzieła, dla którego tworzy się hasło dodatkowe typu *Nazwa ciała zbiorowego.Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Może nim być tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony pracy współwydanej.

710

Przykład:

245 00 \$a Pałac Jabłonowskich – Ratusz, ostatnia siedziba prezydenta m. st. Warszawy Stefana Starzyńskiego ; \$b Plan pracy / \$c Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. Oddział Stare Miasto.

710 22 \$a Towarzystwo Przyjaciół Warszawy. \$b Oddział Stare Miasto. \$t **Plan pracy.**

ZNAKI UMOWNE

- Podpola \$b, \$n (oznaczenie części) i \$t poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, gdy występuje po podpolu \$n (oznaczenie części) lub kropką, gdy podpole \$n (oznaczenie części) nie występuje.
- Podpola \$c, \$d, \$n (numer imprezy) ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpola \$l, \$k i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Jeżeli pole 710 zawiera tylko hasło korporatywne, czyli podpola \$a, \$b, \$n (numer imprezy), \$d i \$c, to kończy się kropką.

711 – Hasło dodatkowe – nazwa imprezy (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – typ nazwy imprezy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – typ hasła dodatkowego

– brak określenia typu hasła dodatkowego

2 – hasło opisu dokumentu niesamoistnego wydawniczo (pracy współwydanej)

Podpola:

\$a – nazwa imprezy (NP)

\$n – numer imprezy (P)

\$d – data imprezy (NP)

\$c – miejsce imprezy (NP)

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

\$t – tytuł ujednolicony/tytuł (NP)

\$n – oznaczenie części (P)

\$p – nazwa części (P)

\$f – rok wydania (NP)

\$l – język tekstu (NP)

\$k – sformalizowane określenie (P)

\$s – wersja (NP)

Stosowanie podpól jak w polu 240

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 711 zawiera nazwę imprezy użytą jako hasło dodatkowe. Hasło dodatkowe zawierające nazwę imprezy można formułować tylko wtedy, gdy impreza ma identyfikującą ją nazwę.

W następujących przypadkach **należy** sporządzać hasło dodatkowe zawierające nazwę imprezy:

711

- dla nazwy imprezy występującej w opisywanym dziele na dalszym miejscu, jeżeli książka dotyczy nie więcej niż trzech imprez, a w polu 111 podana została nazwa imprezy uznanej za najważniejszą,
- dla nazwy imprezy występującej w opisywanym dziele na dalszym miejscu, jeżeli książka dotyczy nie więcej niż trzech imprez, a w polu 111 podana została nazwa imprezy wymienionej na pierwszym miejscu,
- dla nazwy imprezy występującej w opisywanym dziele na pierwszym miejscu, jeżeli książka dotyczy więcej niż trzech imprez i żadna z nich nie została uznana za najważniejszą,
- dla nazwy jedynej imprezy występującej w opisywanym dziele poza podstawowymi źródłami danych, np. w przedmowie.
- dla nazwy imprezy, gdy w rekordzie nie ma pola 111, a opisywane dzieło zawiera materiały z tej imprezy
- dla nazwy imprezy, gdy opisywane dzieło zawiera pracę autorską z tej imprezy, a w rekordzie występuje pole 100.

Hasło dodatkowe zawierające nazwę imprezy **można** sporządzić, jeżeli wyróżniająca nazwa imprezy została podana w książce np. we wstępie itp. i została dla niej sformułowana uwaga w polu 500.

Nie należy formułować hasła dodatkowego zawierającego nazwę imprezy, gdy występuje tylko ogólne określenie typu imprezy, ewentualnie powiązane z nazwą jej organizatora i/lub miejscem odbycia oraz gdy tytuł dokumentu zawiera temat imprezy nie powiązany składniowo z określeniem typu imprezy.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość '2' oznacza, że hasłem jest nazwa własna imprezy podana w naturalnej kolejności jej składników. Nazwą może być też akronim lub inny skrót. Nazwa może zawierać dopowiedzenia.

Przykład:

711 2# \$a International Coal Preparation Congress \$n (5 ; \$d 1966 ;
\$c Pittsburgh).

Wskaźnik drugi – typ hasła dodatkowego (#)

– brak określenia typu hasła dodatkowego

Wartość ‘#’ używana jest we wszystkich hasłach dodatkowych z wyjątkiem haseł typu *Nazwa imprezy.Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac współwydanych.

2 – hasło dokumentu niesamoistnego wydawniczo

Wartość używana dla haseł dodatkowych typu *Nazwa imprezy.Tytuł/Tytuł ujednolicony* dla prac niesamoistnych wydawniczo.

PODPOLA

\$a – nazwa imprezy (NP)

W podpole \$a wpisuje się nazwę własną imprezy w pełni ją identyfikującą. Temat imprezy występujący w nazwie własnej imprezy piszemy w następujący sposób: pierwsze słowo tematu z dużej litery a następne słowa z małej litery.

Rodzajniki występujące na początku nazwy zwykle pomija się, chyba że decydują o szeregowaniu.

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne.

W nazwie imprezy pomija się numer niezależnie od sposobu jego wyrażenia oraz datę jej odbycia, jeżeli nie stanowi ona integralnej części nazwy.

W nazwie imprezy pomija się nazwę miejsca jej odbycia, jeżeli występuje na końcu nazwy jako element, który może być oddzielony.

Nazwę własną imprezy możemy w razie potrzeby uzupełnić dopowiedzeniem w nawiasach okrągłych, które określi bliżej tą imprezę, np. określi jej rodzaj.

711

Nazwę własną imprezy należy uzupełnić dopowiedzeniami podawanymi w następującej kolejności: numer imprezy (\$n), data imprezy (\$d) i miejsce jej odbycia (\$c).

Przykłady:

111 2# \$a Moriond Workshop \$n (7 ; \$d 1987 ; \$c Les Arcs).

245 10 \$a New and exotic phenomena : \$b proceedings of the seventh Moriond Workshop , Les Arcs – Savoie – France, January 24–31, 1987 / \$c ed. by O. Fackler and J. Trân Thanh Vân.

500 ## \$a We wstępie nazwa imprezy nadrzędnej: Recontre de Moriond.

711 2# \$a **Recontre de Moriond** \$n (22 ; \$d 1987 ; \$c Les Arcs).

\$c – miejsce imprezy (NP)

Podpole \$c zawiera nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza. Nazwy te podaje się w języku polskim, jeżeli takie są w użyciu.

Dwie miejscowości wymienia się w jednym podpolu \$c, oddzielając ich nazwy od siebie ukośną kreską obwiedzioną odstępami; przy większej liczbie miejscowości podaje się nazwę pierwszej z nich oraz skrót *etc.*

Jeżeli jest potrzebne bliższe określenie miejsca, to nazwę miejsca imprezy uzupełnia się o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej (kraju, stanu – w przypadku USA lub województwa – w przypadku Polski).

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i podpolu \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$d – data imprezy (NP)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy opisywanej pod jej własną nazwą. Ze względów identyfikacyjnych można też podać datę dzienną.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c. Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$e podaje się nazwę części imprezy lub nazwę innej jednostki podrzędnej opisywanej pod nazwą imprezy.
Nazwę jednostki podrzędnej poprzedza się kropką.

\$f – rok wydania (NP)

W podpolu \$f podaje się datę (zazwyczaj rok wydania dzieła) wchodzącą w skład hasła. Pole jest stosowane w katalogu centralnym.

\$k – określenie formy (P)

Podpole \$k zawiera określenie typu: *rękopis, protokoły, wybór, adaptacja, fragment, fragmenty* itp., wyrażające stosunek opisywanego dzieła do tekstu oryginalnego. Jeżeli zachodzi konieczność podania kilku określeń formy dzieła — podaje się je w odrębnych wystąpieniach powtarzalnego podpolu \$k, oddzielając od siebie przecinkiem. Podpole \$k występuje po podpolu \$l.

\$l – język tekstu (NP)

Podpole \$l zawiera skrót polskiej nazwy języka tekstu dzieła (wg PN-N-01158:1985), którego tytuł podano w podpolu \$a pola 240. Kilka skrótów (w przypadku dzieł wielojęzycznych) podaje się w jednym podpolu \$l, oddzielając je przecinkiem i odstępem.

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n zawiera numer imprezy opisywanej pod jej nazwą własną.

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

\$n – oznaczenie części (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części, gdy tytuł ujednolicony utworzono dla części opisywanego dzieła. Oznaczenie części skraca się wg PN-N-01158:1985, a numer części podaje się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części (P)

Podpole \$p zawiera niewyróżniający tytuł części dzieła wielotomowego, dla której utworzono tytuł ujednolicony.

\$s – wersja (NP)

Podpole \$s zawiera oznaczenie wersji, wydania itp. informacje użyte w haśle, np. *libretto*, *wersja z 1550*, *wersja ang.*

\$t – tytuł/tytuł ujednolicony (NP)

Podaje się tytuł dzieła, dla którego tworzy się hasło dodatkowe typu *Nazwa imprezy.Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Może nim być tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony pracy niesamoistnej wydawniczo.

ZNAKI UMOWNE

- Podpola: \$n (numer imprezy), \$d, \$c są ujęte łącznie w nawiasy okrągłe i oddzielone średnikiem poprzedzonym odstępem,
- Podpole \$e zawsze poprzedza się kropką,
- Podpola \$t i \$n (oznaczenie części) poprzedza się kropką,
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n (oznaczenie części), lub kropką, jeżeli nie ma podpola \$n (oznaczenie części),
- Zawartość podpól \$f, \$l, \$k i \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela odstępem i średnikiem,
- Pole kończy się kropką lub nawiasem.

730 – Hasło dodatkowe – tytuł ujednolicony (P)*Wskaźniki*

pierwszy – wskazuje na liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1 – 9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

drugi – typ hasła dodatkowego

– brak informacji

2 – hasło pracy współwydanej

Podpola:

\$a – tytuł ujednolicony (NP)

\$n – numer części dzieła (P)

\$p – tytuł części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 730 zawiera tytuł ujednolicony użyty jako hasło dodatkowe dla ksiąg świętych (Biblia, Koran, Talmud), liturgicznych oraz dla anonimów klasycznych w przypadkach, gdy istnieje ich związek z opisywaną książką (np. książka stanowi ich adaptację) lub gdy dzieło identyfikowane tytułem ujednoliconym jest współwydane z opisywaną książką.

Jest to tytuł wymieniony w polu 245 lub w 5XX, ale nie w polach 246, 630 ani 830.

W tym polu podaje się również **tytuł formalny**, czyli tytuł stosowany w opracowaniu dokumentów życia społecznego. Dotyczy cenników, programów

730

teatralnych, katalogów wystaw, aukcyjnych, handlowych i księgarskich oraz sprawozdań — dla publikacji wydanych po 1800 roku. Dla nazwy występującej w dopowiedzeniu tytułu formalnego należy sporządzić hasło dodatkowe lub główne. **Należy stosować następujące tytuły formalne: Katalog aukcyjny, Katalog wystawy, Program teatralny, Sprawozdanie.**

Pole 730 ma zastosowanie, jeżeli dla tytułu zawartego w tym polu sporządza się rekord khw.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość ‘0’ oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczy to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika określonego ani nieokreślonego. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku pola tytułu ujednoliconego, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1 –9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość ‘1’ do ‘9’ oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika określonego lub nieokreślonego (Le, The, Der itp.). Znaki diakrytyczne i specjalne związane z rodzajnikiem są włączane do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

Wskaźnik drugi – typ hasła dodatkowego

– brak informacji

Jest to wartość używana we wszystkich hasłach poza hasłami dodatkowymi dla prac współwydanych.

Przykład:

245 10 \$a Amen : \$b zamyślenia nad Listami św. Jana i nad Apokalipsą / \$c Władysław Kluz.

730 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Listy św. Jana Apostoła \$l (pol. ; \$k wybór)

730 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Apokalipsa św. Jana \$l (pol. ; \$k wybór)

2 – hasło pracy współwydanej

Jest to wartość używana w hasłach dodatkowych dla prac współwydanych.

Przykład:

100 1# \$a Villon, François \$d (1431-ca 1463).

245 10 \$a Wielki Testament / \$c François Villon. Pieśń o Rolandzie. Dzieje Tristana i Izoldy / Joseph Bédier ; w przekł. Tadeusza Boya-Zeleńskiego.

700 12 \$a Bédier, Joseph \$d (1864-1938). \$t Roman de Tristan et Iseut \$l (pol.)

730 02 \$a Chanson de Roland \$l (pol. ; \$s wersja fr.)

PODPOLA

\$a – tytuł ujednociony (NP)

Podpole \$a zawiera tytuł ujednociony użyty jako hasło dodatkowe. W celu rozróżnienia tytułów identycznych bądź podobnych podaje się po tytule dopowiedzenia w nawiasach okrągłych.

Przykład:

245 14 \$a The Slavonic translation of the apocryphal infancy gospel of Thomas / \$c Thomas Rosén.

730 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Apokryfy. \$p Ewangelia Dzieciństwa Tomasza \$l (pol.)

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment, adaptacja itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do oryginalnego dzieła identyfikowanego tytułem ujednocionym podanym w podpolu \$a.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.
Podpole \$k poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l.

Przykład:

730 0# \$a Biblia. \$p NT. \$p Apokryfy \$l (pol ; \$k wybór)

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce w postaci skrótu, zgodnie z polską normą PN–N–01158:1985. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

Przykład:

730 02 \$a Macaire \$l (hisz)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części dzieła określonego tytułem ujednoliconym, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym. Oznaczenie części podaje się stosując skróty wg normy PN–N–01158:1985 oraz numer części wyrażony cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła określonego tytułem ujednoliconym, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym.

Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części zawartym w podpolu \$n lub kropką , gdy brak numeru części.

Przykład:

730 0# \$a Biblia. \$p NT. **\$p Listy św. Jana Apostoła** \$l (pol ; \$k wybór)

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła stanowiącego podstawę opisywanego wydania dzieła.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

Przykład

730 02 \$a Partinuplés \$l (hisz. ; **\$s wersja hisz.**)

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$n poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropką, jeżeli brak podpola \$n.
- Zawartość podpól \$l, \$k, \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Pole nie kończy się kropką.

740

740 – Hasło dodatkowe – tytuł (P)

Wskaźniki:

pierwszy – wskazuje na liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1 – 9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

drugi – typ hasła dodatkowego

– brak informacji

2 – hasło pracy współwydanej

Podpola:

\$a – tytuł (NP)

\$n – numer części dzieła (P)

\$p – tytuł części dzieła (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 740 podaje się tytuł właściwy dzieła związanego z opisywaną książką, np. pracy współwydanej lub zawartej w opisywanej książce.

Dotyczy to przede wszystkim prac nie posiadających autora, których tytuły występują w polach: 245 (oprócz pierwszej pracy) i 500, 501, 505 lub 534.

W przypadku współwydanych prac autorskich opisanych w polu 505, gdy drugi wskaźnik przyjmuje wartość '0', tytuły z podpola \$t pola 505 nie mogą być wyszukiwane w indeksie alfabetycznym tytułów, ponieważ Horizon indeksuje tylko pierwsze wystąpienie podpola \$t. Aby tytuły pozostałych prac współwydanych autorskich pojawiły się w indeksie alfabetycznym tytułów w Horizonie, można utworzyć dla nich hasła dodatkowe w polach 740. Informacja w polach 740 będzie wtedy powtórzeniem tytułów z podpól \$t pól 700 (hasło Autor.Tytuł), ale za to czytelnik będzie mógł tytuły te znaleźć w indeksie alfabetycznym tytułów, który w Horizonie oparty jest tylko na polach nie kontrolowanych khw.

W przypadku współwydanych prac autorskich nie jest to zgodne z zasadami przyjętymi w katalogu centralnym i opracowując rekord w bazie NUKAT nie należy takich pól (740) tworzyć.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczą to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika określonego ani nieokreślonego. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku tytułu, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1–9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '1' do '9' oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika określonego lub nieokreślonego (Le, The, Der itp.). Znaki diakrytyczne i specjalne związane z rodzajnikiem są włączane do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

Wskaźnik drugi – typ hasła dodatkowego

– brak informacji

Jest to wartość używana we wszystkich hasłach poza hasłami dodatkowymi dla prac współwydanych.

2 – hasło pracy współwydanej

Jest to wartość używana w hasłach dodatkowych dla prac współwydanych.

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

740

Podpole \$a zawiera tytuł pracy współwydanej lub zawartej w opisywanej książce. Dopowiedzenia konieczne dla rozróżnienia tytułów identycznych bądź podobnych podaje się po tytule w nawiasach okrągłych.

Przykłady:

245 00 \$a Regulamin pracy ; \$b Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych / \$c [oprac.] Mariusz Tomaszewski, Stanisław Właśniak.

740 02 **\$a Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych**

501 ## \$a Współwyd.: Niedersächsische Verfassung / Niedersächsischer Landtag. Die Entstehung des Landes Niedersachsen.

710 12 \$a Dolna Saksonia (Niemcy). \$b Landtag. \$t Niedersächsische Verfassung

740 02 **\$a Niedersächsische Verfassung**

740 42 **\$a Die Entstehung des Landes Niedersachsen**

245 00 \$a Słowik i cesarz ; \$b Kot w butach ; Brzydkie kaczątko / \$c [il. Sophie Beaujard et al. ; adapt. Esther Baumann et al.].

740 02 **\$a Kot w butach**

740 02 **\$a Brzydkie kaczątko**

245 10 \$a Methods for nonlinear analysis of microwave circuits with diodes ; \$b Noise in periodically driven microwave circuits with diodes / Mirosław Adamski, Marek Faber.

700 12 \$a Adamski, Mirosław. \$t Noise in periodically driven microwave circuits with diodes

740 02 **\$a Noise in periodically driven microwave circuits with diodes**

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części dzieła określonego tytułem w podpolu \$a, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tym tytułem. Oznaczenie części podaje się stosując skróty wg normy PN-N-01158:1985 oraz numer części wyrażony cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p\$ zawiera tytuł części dzieła określonego tytułem w podpolu \$a\$, jeżeli opisywana książka zawiera tylko część dzieła identyfikowanego tym tytułem.

Tytuł ten poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po numerze części zawartym w podpolu \$n\$, lub kropką, gdy brak numeru części.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$n\$ poprzedza się kropką.
- Podpole \$p\$ poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n\$ lub kropką, jeżeli brak podpola \$n\$.
- Pole nie kończy się kropką.

765–787

765 –787 Pola związków bibliograficznych

- 765 – Oryginalna wersja językowa (P)
- 767 – Przekład (P)
- 770 – Dodatek / Wydanie specjalne (P)
- 772 – Rekord macierzysty dla dodatku (P)
- 773 – Jednostka nadrzędna (P)
- 774 – Część składowa jednostki nadrzędnej (P)
- 775 – Inne wydanie (P)
- 776 – Inna forma fizyczna jednostki bibliograficznej (P)
- 780 – Poprzednia wersja (P)
- 785 – Kontynuacja (P)
- 787 – Inny rodzaj związku (P)

ZAWARTOŚĆ PÓL

Pola 765 – 787 są to pola określające związki pomiędzy wydawnictwami, dla których utworzone zostały odrębne rekordy. Zawierają one informacje identyfikujące inny, ale powiązany, rekord bibliograficzny. Pola te powstały dla wykorzystania ich w określaniu związków bibliograficznych między wydawnictwami ciągłymi, jednak od początku lat 80. wymienione wyżej pola wykorzystywane są również do określania związków między rekordami bibliograficznymi książek.

Format MARC 21 dopuszcza też wykorzystywanie pól związków do określania związków bibliograficznych pomiędzy książką, która ma swój rekord w bazie i książką, która rekordu w bazie nie ma. W takiej sytuacji w Horizonie będzie istniało odpowiednie pole związku, ale nie będzie 'linku' do związanego rekordu.

Każde z tych pól określa inną relację między jednostką podstawową, czyli książką opisaną w danym rekordzie bibliograficznym i jednostką związaną, czyli jednostką bibliograficzną (może to być też książka lub jednostka niesamoistna wydawniczo) opisaną w innym rekordzie bibliograficznym.

Te związki można podzielić na trzy kategorie:

- gdy jednostka związana pomaga użytkownikowi w wyszukiwaniu, ale nie jest konieczna w dotarciu do jednostki podstawowej, np. wersja w innym języku poszukiwanej książki, czy publikacja w innej postaci fizycznej,
- gdy jednostka związana musi być fizycznie dostępna, aby zapewnić dotarcie do jednostki podstawowej, np. rekord nadrzędny dla części składowych niesamoistnych wydawniczo (materiały konferencyjne zawierające poszukiwany referat),
- gdy jednostka związana jest częścią tworzącą większą całość, np. pojedyncza reprodukcja w kolekcji materiałów wizualnych.

Horizon umożliwia nie tylko wygenerowanie uwagi odsyłającej do jednostki związanej przy wyświetlaniu w PAC rekordu bibliograficznego jednostki podstawowej, ale również automatyczne przejście (link w szczegółach bibliograficznych) między rekordem bibliograficznym jednostki podstawowej a rekordem bibliograficznym jednostki związanej i odwrotnie.

Definicje terminów używanych w polach związków:

Jednostka podstawowa – jednostka bibliograficzna, która jest podstawą opisu bibliograficznego, dla którego tworzony jest rekord. Do tej jednostki stosują się dane z pozycji 6 (000/06 – Typ rekordu) i pozycji 7 (000/07 – Poziom bibliograficzny) nagłówka rekordu bibliograficznego.

Jednostka związana – jednostka bibliograficzna, która ma różnego rodzaju powiązania z jednostką podstawową (chronologiczne, pionowe i poziome) i dla której jest formułowane pole związków w rekordzie bibliograficznym jednostki podstawowej.

Część składowa – jednostka bibliograficzna niesamoistna wydawniczo, która fizycznie jest częścią innej jednostki bibliograficznej, co powoduje, że wyszukiwanie części jest zależne od fizycznego istnienia i lokalizacji jednostki nadrzędnej (np. rozdział w książce, referat w materiałach konferencyjnych).

Część tworząca większą całość – jednostka bibliograficzna samoistna wydawniczo, która jest częścią innej jednostki, ale jest fizycznie oddzielna od tej jednostki – jest tworzącą ją częścią (np. książka jako część kolekcji).

765–787

Jednostka nadrzędna – jednostka bibliograficzna, która albo fizycznie zawiera część składową opisaną przez jej rekord bibliograficzny (np. książka zawierająca opisywany rozdział lub materiały konferencyjne zawierające opisywany referat), jak i bibliograficznie obejmuje jednostkę wchodzącą w skład (np. kolekcja opisana jako całość).

Między wymienionymi powyżej jednostkami bibliograficznymi mogą zachodzić następujące powiązania:

Relacja chronologiczna – jest to powiązanie zachodzące w czasie między jednostkami bibliograficznymi, dotyczy głównie czasopism (np. powiązanie rekordu bibliograficznego dla poprzedniego i następnego tytułu czasopisma) ale również może dotyczyć książek (np. powiązanie pomiędzy jednostką podstawową i jej kontynuacją)

Relacja pozioma – powiązanie pomiędzy wersjami jednostek bibliograficznych w różnych językach lub na różnych nośnikach, pomiędzy różnymi wydaniem.

Relacja pionowa – powiązanie hierarchiczne całości i jej części oraz części z całością (np. powiązanie referatu z materiałami konferencyjnymi lub kolekcji z jej częściami składowymi i odwrotnie).

Pola związków tworzy się w celu wygenerowania uwagi odsyłającej do jednostki związanej przy wyświetlaniu w PAC rekordu bibliograficznego jednostki podstawowej.

W Horizonie pola związków powstają na dwa podstawowe sposoby:

- system sam automatycznie wstawia do rekordów pola związków i tworzy w PAC „linki”, gdy wskażemy dwa rekordy, które chcemy powiązać i określimy rodzaj związku,
- bibliotekarz dodaje do rekordu jednostki podstawowej pole związku, gdy jednostka związana nie ma w bazie swojego rekordu.

Jeżeli jednostka związana ma swój rekord w bazie, to w Horizonie (zgodnie z formatem) wyświetlenie tytułu jednostki związanej, czyli podpola \$t w polu związku uważa się za wystarczającą informację o powiązaniu w rekordzie jednostki podstawowej. W PAC w rekordzie jednostki podstawowej istnieje „link” do rekordu jednostki związanej, co jednoznacznie określa związek bibliograficzny.

765 – Oryginalna wersja językowa (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Tłumaczenie z:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednolicony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

765

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera informacje o oryginale, gdy podstawą opisu jest tłumaczenie (relacja pozioma).

Przykład:

100 1# \$a Gilster, Paul A. \$d (1949–).

245 10 \$a Internet : \$b przewodnik użytkownika / \$c Paul Gilster ; z ang. przeł.
Grzegorz Grudziński.

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo–Techniczne, 1995.

**765 0# \$a Gilster, Paul. \$t The Internet navigator. \$b 2nd ed. \$d New York :
John Wiley and Sons, 1994 \$z 0471052604**

767 – Przekład (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Tłumaczenie:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola :

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

767

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera informacje o publikacji w innym języku niż język oryginału, kiedy podstawą opisu jest oryginał lub inny przekład (relacja pozioma).

Przykład:

100 1# \$a Gilster, Paul A. \$d (1949–).

245 14 \$a The Internet navigator / \$c Paul Gilster.

246 14 \$a Internet navigator : \$b the essential guide to network exploration for the individual dial-up user

250 ## \$a 2nd ed.

260 ## \$a New York : \$b John Wiley and Sons, \$c 1994.

**767 0# \$a Gilster, Paul. \$t Internet. \$d Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-
-Techniczne, 1995 \$z 8320419018**

770 – Dodatek/Wydanie specjalne (P)*Wskaźniki :*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Ma dodatek:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

770

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 770 zawiera informacje dotyczące suplementu skatalogowanego w oddzielnym rekordzie (relacja pionowa), gdy podstawą opisu jest jednostka macierzysta.

Przykłady:

245 00 \$a Słownik naukowo-techniczny francusko-polski / \$c red. Sabina Janicka, Jan Szarski.

250 ## \$a Wyd. 4 całkowicie zm.

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, \$c 1989.

770 0# \$t Słownik naukowo-techniczny francusko-polski : \$c nowe terminy i znaczenia. \$d Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, 1988 \$z 8320410452

020 ## \$a 0471956422

100 1# \$a Klette, Reinhard.

240 10 \$a Handbuch der Operatoren für die Bildbearbeitung \$l (ang.)

245 10 \$a Handbook of image processing operators / \$c Reinhard Klette, Piero Zamperoni.

700 1# \$a Zamperoni, Piero.

770 0# \$a Schinke, Wolfram. \$t Handbook of image processing operators. \$h [Dyskietka] ; 9 cm \$z 047196705X

772 – Dokument macierzysty dla dodatku (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Dodatek do:

0 – Tytuł macierzysty:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

772

ZAWARTOŚĆ POLA

Zawiera informacje ze związanego rekordu macierzystego, gdy podstawą opisu jest suplement (relacja pionowa).

Przykłady:

245 00 \$a Słownik naukowo-techniczny francusko-polski : \$b nowe terminy i znaczenia.

260 ## \$a Warszawa : \$b Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, \$c 1988.

**772 0# \$t Słownik naukowo-techniczny francusko-polski. \$b Wyd. 4
całkowicie zm. \$d Warszawa : Wydawnictwa Naukowo-Techniczne,
1989 \$z 83-204-0891-1**

Uzupełnienie do czwartego wydania dużego Słownika naukowo-technicznego zostało wydane już w trakcie przygotowywania do druku tego Słownika, co zostało wyjaśnione we wstępie od redakcji opisywanej książki.

020 ## \$a 047196705X

100 1# \$a Schimke, Wolfram.

245 10 \$a Handbook of image processing operators \$h [Dokument elektroniczny] / \$c Wolfram Schimke and Kjell Oppermann.

260 ## \$a Chichester : \$b John Wiley & Sons, 1996.

300 ## \$a 1 dyskietka ; \$c 9 cm.

700 1# \$a Oppermann, Kjell.

**772 0# \$a Klette, Reinhard. \$t Handbook of image processing operators \$z
0471956422**

773 – Jednostka nadrzędna (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– W:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

773

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 773 zawiera informacje o jednostce nadrzędnej dla opisywanego w rekordzie dokumentu niesamoistnego wydawniczo. Jednostka nadrzędna jest to jednostka bibliograficzna, w której skład wchodzi fizycznie jednostki niesamoistne wydawniczo, przy czym rekord bibliograficzny jednostki nadrzędnej ma dowiązany rekord egzemplarza. Dzięki temu powiązaniu użytkownik może trafić od rekordu bibliograficznego jednostki niesamoistnej, która nie ma rekordu egzemplarza, do rekordu z danymi o egzemplarzu. Może to być wykorzystywane np. przy dokumentowaniu dorobku piśmienniczego pracowników.

Przykłady:

100 1# \$a Garnysz, Czesława.

245 10 \$a Zarządzanie biblioteką w warunkach decentralizacji gospodarki finansowej uczelni / \$c Czesława Garnysz, Elżbieta Roźniakowska.

700 1# \$a Roźniakowska, Elżbieta.

773 0# \$t Wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania w instytucjach nonprofit na przykładzie naukowej biblioteki akademickiej. \$d Kraków 1998 \$g S. 79-95. \$z 8391042804

100 1# \$a Feret, Błażej.

245 10 \$a Nowoczesne techniki zarządzania – teoria a praktyka / \$c Błażej Feret, Ewa Dobrzyńska-Lankosz.

700 1# \$a Dobrzyńska-Lankosz, Ewa.

773 0# \$t Wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania w instytucjach nonprofit na przykładzie naukowej biblioteki akademickiej. \$d Kraków 1998 \$g S. 55-66. \$z 8391042804

774 – Część składowa jednostki nadrzędnej (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Zawiera:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

774

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 774 zawiera informacje dotyczące jednostki bibliograficznej, będącej częścią składową nadrzędnej jednostki bibliograficznej opisywanej w tym rekordzie. Może to być np. książka jako część kolekcji, która to kolekcja ma w bazie swój rekord bibliograficzny, lub referat w materiałach konferencyjnych. W rekordzie jednostki nadrzędnej są powiązania z rekordami części składowych, które zostały opisane w oddzielnych rekordach bibliograficznych

Przykład:

020 ## \$a 8391042804

245 10 \$a Wdrażanie nowoczesnych technik zarządzania w instytucjach non-profit na przykładzie naukowej biblioteki akademickiej : \$b materiały z konferencji (Kraków, 28–30 września 1998) [...]

774 0# \$a Garnysz, Czesława. \$t Zarządzanie biblioteką w warunkach decentralizacji gospodarki finansowej uczelni

774 0# \$a Feret, Błażej. \$t Nowoczesne techniki zarządzania – teoria a praktyka

775 – Inne wydanie (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Inne wydanie:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

775

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 775 zawiera informacje dotyczące innego dostępnego wydania jednostki będącej podstawą opisu (relacja pozioma).

Przykład:

100 1# \$a Korewa, Witold \$d (-1976?).

245 10 \$a Części maszyn. \$n Cz. 1 / \$c Witold Korewa.

250 ## \$a Wyd. 10.

260 ## \$a Warszawa : \$b Państwowe Wydawnictwo Naukowe, \$c 1974.

**775 0# \$a Korewa, Witold. \$t Części maszyn. Cz. 1. \$b Wyd. 9. \$d Warszawa :
Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1970**

776 – Inna forma fizyczna jednostki bibliograficznej (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Dostępne w innej formie:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednolicony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

776

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 776 zawiera informacje o innej postaci fizycznej, w jakiej dostępna jest książka będąca podstawą opisu (relacja pozioma). Może to być książka na innym nośniku lub w innej formie, np. wydrukowana alfabetem Braile'a.

Przykład:

245 04 \$a The way to dance : \$b a book which teaches the art of dancing without a master.

533 ## \$a Microfilm. \$b Washington, D.C. : \$c Library of Congress.

776 0# \$t The way to dance \$h [Mikroforma]

780 – Poprzednia wersja (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wskazuje na rodzaj powiązania pomiędzy podstawą opisu i hasłem poprzedniej wersji, które może być użyte do generowania uwagi

0 – Kontynuacja:

1 – Częściowa kontynuacja:

2 – Publikowany zamiast:

3 – Publikowany częściowo zamiast:

4 – Powstał z połączenia:

5 – Wchłonął:

6 – Częściowo wchłonął:

7 – Wydzielił się z:

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednolicony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

780

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 780 zawiera dane dotyczące bezpośrednio poprzedniej wersji książki będącej podstawą opisu – (relacja chronologiczna).

Przykład:

020 ## \$a 0444422161 (Vol. 1)

245 00 \$a Degradation and stabilization of polymers : \$b a series of comprehensive reviews. \$n 1 / \$c ed. by H. H. G. Jellinek.

260 ## \$a Amsterdam : \$c Elsevier, \$c 1983.

780 00 \$t Aspects of degradation and stabilization of polymers. \$d 1978 \$z 0444415637

785 – Kontynuacja (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – rodzaj powiązania pomiędzy podstawą opisu i jej kontynuacją, które może być użyte do generowania uwagi

0 – Kontynuowany przez:

1 – Częściowo kontynuowany przez:

2 – Zastąpiony przez:

3 – Częściowo zastąpiony przez:

4 – Wchłonięty przez:

5 – Częściowo wchłonięty przez:

6 – Podzielił się na:

7 – W wyniku połączenia utworzył:

8 – Zmieniony z powrotem na:

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednolicony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

785

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera informacje dotyczące bezpośredniej kontynuacji jednostki będącej podstawą opisu (relacja chronologiczna).

Przykład:

020 ## \$a 0444415637

245 00 \$a Aspects of degradation and stabilization of polymers / \$c ed. by H. H. G. Jellinek.

260 ## \$a Amsterdam : \$b Elsevier, \$c 1978.

**785 00 \$t Degradation and stabilization of polymers. \$d 1983 \$z 0444422161
(Vol. 1)**

787 – Inny rodzaj związku (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – wskazuje, czy uwaga jest generowana

0 – wyświetla treść pola jako uwagę poprzedzoną wyrażeniem wprowadzającym

1 – nie wyświetla uwagi – uwaga jest wyświetlana z pola 580

drugi – wyrażenie wprowadzające

– Praca związana:

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Podpola:

\$i – wyrażenie wprowadzające (NP)

\$a – hasło główne z pola 100, 110, 111 lub 130 związanego rekordu (NP)

\$s – tytuł ujednociony z pola 240 rekordu związanego (NP)

\$t – tytuł z podpól: \$a, \$n, i \$p pola 245 rekordu związanego (NP)

\$c – informacje dodatkowe (NP) – pozwalające jednoznacznie zidentyfikować tytuł z podpola \$t, np. dane z podpola \$b pola 245, o ile to potrzebne

\$b – oznaczenie wydania z pola 250 związanego rekordu (NP)

\$d – adres wydawniczy (NP) - dane z podpól: \$a, \$b i/lub \$c pola 260 związanego rekordu

\$g – zakres powiązania (P) – określa lokalizację jedn. związanej w nadrzędnej

\$h – opis fizyczny (NP)

\$k – dane o serii dla związanej jednostki z pól 4XX lub 8XX związanego rekordu (P)

\$n – uwaga (P)

\$o – inna identyfikacja jednostki związanej (P)

\$z – ISBN z pola 020 rekordu związanego (P)

\$w – numer kontrolny rekordu związanego (P)

787

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole 787 zawiera dane dotyczące pracy związanej z jednostką będącą podstawą opisu wówczas, gdy to powiązanie nie odpowiada żadnemu z powiązań zdefiniowanych w polach 765-785. Przy wypełnianiu tego pola należy użyć jako wartość pierwszego wskaźnika '1' oraz wyjaśnić naturę związku w polu 580. Wtedy wartość drugiego wskaźnika powinna wynosić '8'. Proponujemy, aby przy pomocy tego pola opisywać klocki, czyli książki współprawne, które mają indywidualne rekordy bibliograficzne. Użycie pola związku do książek współprawnych pozwoli czytelnikowi zawsze dotrzeć do rekordu bibliograficznego, do którego dołączony jest rekord egzemplarza, niezależnie od tego, której pracy współprawnej poszukuje.

Przykład:

100 1# \$a Czarnecki, Władysław.

245 10 \$a Planowanie miast i osiedli. \$n Cz. 1 / Władysław Czarnecki.

580 ## \$a Współopr.: Planowanie miast i osiedli. Cz. 2 / W. Czarnecki

787 18 \$a Czarnecki, Władysław. \$t Planowanie miast i osiedli. Cz. 2

800 – 830 Hasła dodatkowe opisu książki wielotomowej i serii

- 800 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa osobowa (P)
- 810 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa ciała zbiorowego (P)
- 811 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa imprezy (P)
- 830 – Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej – tytuł (P)

ZAWARTOŚĆ PÓL

Pola 800–830 zawierają hasła dodatkowe dla książki wielotomowej lub serii w postaci do wyszukiwania.

Stosuje się je w rekordzie bibliograficznym wtedy, gdy dane dotyczące całości książki wielotomowej (której tom, mający własny wyróżniający tytuł, jest opisany w tym rekordzie) lub dane dotyczące serii występują w polach 490 lub 500, czyli w postaci nie nadającej się do wyszukiwania.

Pól 800–830 nie stosuje się dla danych z pola 440, ponieważ dane w tym polu występują w formie nadającej się do wyszukiwania.

W polach 800–811 podaje się dodatkowe hasła osobowe i korporatywne dla całości książki wielotomowej, natomiast w polu 830 podaje się tytuł całości książki wielotomowej, gdy została opisana w polu 490, ale nie można dla niej utworzyć haseł 800-811. W polu 830 podaje się też tytuł serii, opisanej w polu 490, w postaci nadającej się do wyszukiwania.

800

800 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa osobowa (P)

Wskaźniki:

pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

1 – nazwisko

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa osobowa (NP)

\$b – numeracja (NP)

\$d – daty związane z nazwą (NP)

\$c – dopowiedzenie (P)

\$t – tytuł dzieła (NP)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

\$p – tytuł części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

\$v – oznaczenie tomu (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 800 podaje się dane dotyczące całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem autorskim w postaci nadającej się do wyszukiwania. Hasło to ma postać *Nazwa osobowa.Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Pole to w Horizonie jest polem kontrolowanym.

Pola 800 używa się, jeżeli w rekordzie bibliograficznym występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, w których zawarta jest informacja dotycząca całości książki wielotomowej podana w postaci nie nadającej się do wyszukiwania.

Dane dotyczące nazwy autora podaje się w podpolach: \$a, \$b, \$d i \$c, natomiast dane dotyczące tytułu całości książki wielotomowej podaje się w podpolach od \$t do \$s.

Hasło dodatkowe w polu 800 tworzy się dla jednego autora, przy czym powinien to być pierwszy lub główny autor całości książki wielotomowej.

W haśle dodatkowym należy umieszczać zawsze nazwę tej samej osoby, podaną w tej samej formie. Jeżeli osoba używa różnych nazw, do hasła przejmuje się nazwę w następującej kolejności:

- nazwę najczęściej używaną przez daną osobę, np. nazwę używaną do podpisywania własnych dzieł,
- nazwę występującą w bieżących wydawnictwach informacyjnych: bieżących bibliografiach narodowych, słownikach biograficznych, encyklopediach itp., wydanych przede wszystkim w kraju działalności lub pobytu tej osoby,
- nazwę ostatnią.

Nazwa powinna w haśle występować w mianowniku liczby pojedynczej. Nazwy pisane w oryginale pismem niełacińskim należy transliterować.

Osoby o takich samych nazwach należy rozróżniać poprzez dodawanie dat biograficznych lub innych dopowiedzeń.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy osobowej

0 – imię

Wartość '0' oznacza, że hasło zaczyna się od imienia, inicjałów imion lub stanowi nazwę w naturalnym porządku jej składników.

1 – nazwisko

Wartość '1' oznacza, że hasłem jest nazwa, w której nazwisko pojedyncze lub złożone występuje na pierwszym miejscu lub, że jest to samo nazwisko. Gdy nie mamy pewności, czy nazwa jest samym nazwiskiem, czy imieniem, pierwszy wskaźnik powinien mieć wartość '0'.

800

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany.

PODPOLA

\$a – nazwa osobowa (NP)

Nazwą osobową może być: imię, nazwisko i imię, samo nazwisko lub nazwa własna w postaci inicjałów, skrótów, liter, kryptonimów, pseudonimów itp. Należy zachować wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne (np. łączniki).

Po nazwisku, a przed imieniem należy postawić przecinek i odstęp.

Przed członem nazwy osobowej przesuniętym na dalsze miejsce należy postawić przecinek i odstęp.

Między inicjałami imion i między członami kryptonimu pozostawia się odstęp.

Przykład:

100 1# \$a Kraszewski, Józef Ignacy \$d (1812-1887).

245 10 \$a Bracia rywale : \$b obrazy społeczeństwa wiejskiego z XVIII wieku / \$c Józef Ignacy Kraszewski ; [przyg. do druku i przypisami opatrzył Andrzej Gurbiel].

260 ## \$a Warszawa : \$b Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, \$c 1987.

490 1# \$a Dzieła Józefa Ignacego Kraszewskiego. Powieści historyczne. Czasy Augusta III / red. Czesław Hernas [et al.]

800 1# \$a **Kraszewski, Józef Ignacy** \$d (1812-1887). \$t Dzieła. \$p Powieści historyczne. \$p Czasy Augusta III

\$b – numeracja (NP)

W podpolu \$b podaje się cyfrę rzymską i ewentualnie następną część nazwy występującą po imieniu. Podpole to występuje tylko w hasłach z pierwszym wskaźnikiem '0'.

\$c – dopowiedzenie inne niż daty biograficzne (P)

W podpolu \$c podaje się określenie mające służyć rozróżnieniu nazw osobowych, ustalane na podstawie wydawnictw informacyjnych, takie jak:

- tytuły urzędowe, rodowe i kościelne,
- tytuły naukowe lub zawodowe,
- określenie pokrewieństwa,
- przynależność do organizacji,
- określenie zawodu, miejsca pracy i inne.

Można je podawać nawet wtedy, gdy nie są niezbędne do rozróżnienia.

Dopowiedzenia w podpolu \$c podaje się po datach biograficznych (\$d), jeżeli w haśle pierwszy wskaźnik jest '1'. Dla nazw papieży, świętych oraz władców i ich rodzin, czyli gdy pierwszy wskaźnik jest '0' – podpole \$c występuje przed podpołem \$d.

Dopowiedzenia w podpolu \$c należy podawać w języku polskim, dopuszcza się podawanie w języku nazwy osobowej. Można też używać łacińskich skrótów „sen.” lub „sr.” (senior) i „jun.” lub „jr.” (junior). Dla innych skrótów należy stosować normę PN–N–01158:1985.

Dopowiedzenie w podpolu \$c ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datami biograficznymi i oddziela od nich odstępem i średnikiem.. Dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się przecinkiem i odstępem.

\$d – daty biograficzne (NP)

W podpolu \$d podaje się rok urodzenia i śmierci wg kalendarza gregoriańskiego. Obie daty rozdziela się łącznikiem. Daty roczne przed naszą erą należy oznaczać skrótem „p. n. e.” lub „a. C.” Jeżeli nie można ustalić dat dokładnych, podaje się daty przybliżone ze znakiem zapytania lub objaśnieniem np.: ca, przed, po.

Przy nazwach zaczynających się od imienia podpole \$d występuje po podpolu \$c, przy pozostałych nazwach – przed.

Daty biograficzne ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z innymi dopowiedzeniami.

800

Przykład:

100 1# \$a Brûsov, Valerij Âkovlevič \$d (1873-1924).

245 10 \$a Stat'i i recenzii 1893-1924 ; \$b iz knigi "Dalekie i blizkie" ;

Miscellanea / \$c V. Â Brûsov ; vstup. stat'â D. E. Maksimova ; sost.
D. E. Maksimova i R. E. Pomirčego].

490 1# \$a Sočineniâ v dvuh tomah / V. Â Brûsov ; \$v 2

800 1# \$a Brûsov, Valerij Âkovlevič \$d (1873–1924). \$t Sočineniâ v dvuh
tomah \$v t. 2

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment, adaptacja itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do powiązanego dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s. Gdy podpole \$k występuje po podpolu \$l, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera podaną w postaci skrótu (zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985) polską nazwę języka tekstu dzieła zawartego w opisywanej książce, identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie części dzieła, którego tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony podany jest w podpolu \$t. Oznaczenie części podaje się w skrótach zgodnie z normą PN-N-01158:1985, natomiast numer części wyraża się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła identyfikowanego tytułem właściwym lub ujednoliconym w podpolu \$t.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła stanowiące podstawę opisywanego wydania dzieła, zawartego w opisywanej książce, identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$t – tytuł dzieła (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł właściwy całości książki wielotomowej, jeżeli tytuł ten jest podany w książce w postaci nadającej się do wyszukiwania, a w polu 490 podany został z powodu występowania oznaczenia odpowiedzialności, dodatku do tytułu lub tytułu równoległego. Natomiast jeżeli w tytule całości książki wielotomowej w polu 490 nastąpiły zmiany spowodowane m.in. błędą lub archaiczną pisownią lub z innego powodu jest to wymagane, to w podpolu \$t podaje się tytuł ujednolicony.

Przykład:

245 10 \$a Malarstwo włoskie, hiszpańskie, francuskie XV, XVI, XVII, XVIII wieku : \$b [przewodnik po Galerii Malarstwa Obcego w Muzeum Narodowym w Warszawie] / \$c Jan Białostocki ; [malarstwo francuskie oprac. Benedykt Tyszkiewicz].

490 1# \$a Galeria Malarstwa Obcego / Jan Białostocki ; \$v 2

800 1# \$a Białostocki, Jan \$d (1921–1988). \$t **Galeria Malarstwa Obcego** \$v 2

\$v – oznaczenie tomu (NP)

W podpolu \$v podaje się oznaczenie opisywanego w rekordzie tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numerację podaje się cyframi

800

arabskimi, a określenie towarzyszące numeracji skraca się zgodnie z normą PN-N-01158:1985.

Przykład:

245 10 \$a Galopem na przełaj / \$c Maria Ginter.

490 1# \$a Galopem pod wiatr / Maria Ginter ; \$v 1

800 1# \$a Ginter, Maria \$d (1922-#). \$t Galopem pod wiatr \$v 1

ZNAKI UMOWNE

- Zawartość podpól \$c i \$d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpole \$t poprzedza się kropką.
- Podpole \$n poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropką, jeżeli brak podpoła \$n.
- Zawartość podpól \$l, \$k, \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpoła \$v nie poprzedza się średnikiem.
- Pole 800 nie kończy się kropką.

810 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa ciała zbiorowego (P)

Wskaźniki:

pierwszy – typ nazwy ciała zbiorowego

1 – nazwa geograficzna na początku

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)

\$b – nazwa jednostki podrzędnej (P)

\$n – numer imprezy (P)

\$d – data imprezy (P)

\$c – miejsce imprezy (NP)

\$t – tytuł dzieła (NP)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

\$p – nazwa części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

\$v – oznaczenie tomu (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 810 podaje się dane dotyczące całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem korporatywnym w postaci nadającej się do wyszukiwania. Hasło to ma postać *Nazwa ciała zbiorowego.Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Pole to w Horizonie jest polem kontrolowanym.

Pola 810 używa się, jeżeli w rekordzie bibliograficznym występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, w których zawarta jest informacja dotycząca całości książki wielotomowej podana w postaci nie nadającej się do wyszukiwania.

810

Pole 810 wypełnia się dla jednego ciała zbiorowego, tzn. pierwszego lub głównego.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1 – nazwa geograficzna na początku

Wartość ‘1’ oznacza, że hasło zaczyna się od nazwy geograficznej ciała zbiorowego terytorialnego, która poprzedza nazwę ciała zbiorowego będącego organem. Przy czym organ jest to ciało zbiorowe powołane lub zarządzane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje ustawodawcze, sądowe, administracyjne, wojskowe, dyplomatyczne i informacyjne (tzn. parlamenty, sądy, ministerstwa, jednostki wojskowe, ambasady, służby informacyjne itp.). Nie jest organem ciało zbiorowe powołane przez ciało zbiorowe terytorialne, które pełni funkcje edukacyjne, naukowe, techniczne, kulturalne, medyczne, religijne, socjalne, handlowe lub przemysłowe (tzn. szkoły, wyższe uczelnie, biblioteki, teatry, muzea, szpitale, kościoły, banki itp.).

Nazwy ciał zbiorowych zawierające jako integralny składnik nazwę geograficzną identyfikowane są wskaźnikiem pierwszym o wartości ‘2’.

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość ‘2’ oznacza, że hasłem jest nazwa własna ciała zbiorowego (również ciała zbiorowego podrzędnego nie będącego organem, ale mającego własną identyfikującą nazwę) podana w naturalnej kolejności składników.

Wskaźnik drugi – nie zdefiniowany

PODPOLA

\$a – nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna jako pierwszy element (NP)

Nazwę ciała zbiorowego należy podać w podpolu \$a w ujednoliconej formie.

Należy wybrać w tym celu oficjalną nazwę danego ciała. Jeżeli nie jest to możliwe, należy przejść do hasła nazwę najczęściej występującą w dokumentach publikowanych przez to ciało. W razie wątpliwości należy wybrać nazwę ciała zbiorowego występującą w wydawnictwach informacyjnych: bibliografiach narodowych, encyklopediach itp., wydanych w kraju działalności tego ciała.

Części nazwy ciała zbiorowego należy przejmować w kolejności występującej w źródłach informacyjnych bez inwersji.

W nazwie ciała zbiorowego należy pomijać:

- początkowy rodzajnik, jeżeli nie jest konieczny ze względów gramatycznych,
- określenie dotyczące stanu prawnego ciała zbiorowego (np. S.A., z o.o., Ltd.), jeżeli występuje na końcu lub początku nazwy i nie stanowi jej integralnej części ani nie jest niezbędne do wskazania, że jest to nazwa ciała zbiorowego,
- informacje o odznaczeniach przyznanych danemu ciału zbiorowemu.

W nazwie ciała zbiorowego dopuszcza się pomijanie:

- nazwy patrona, jeżeli nie jest ona konieczna do identyfikacji tego ciała,
- części nazwy oficjalnej nie uwzględniane w źródłach informacyjnych.

Ciała zbiorowe znajdujące się w strukturze organizacyjnej innego ciała zbiorowego są ciałami podrzędnymi. Jeżeli ciało zbiorowe jest jednostką podrzędną, to w podpolu \$a podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, nie będącego organem, jeżeli jego nazwa jednoznacznie identyfikuje to ciało,
- nazwę ciała zbiorowego nadrzędnego, gdy nazwa jednostki podrzędnej, nie będącej organem, nie identyfikuje jej jednoznacznie,
- nazwę jednostki terytorialnej (państwa, jednostki administracyjnej, miasta itp.), z którą dane ciało jest związane – w przypadku ciał zbiorowych będących organami, tzn. ustawodawczych (np. parlamenty), administracyjnych (np. ministerstwa), sądowych, wojskowych i dyplomatycznych. Nazwę geograficzną podaje się zgodnie z PN-N-01228:1994.

Nazwy wyrażone pismem innym niż łacińskie transliteruje się zgodnie z normami.

W podpolu \$a po nazwie ciała zbiorowego można podać dopowiedzenia ujęte w nawiasy okrągłe z odstępem przed pierwszym nawiasem, gdy:

- nazwa nie identyfikuje jednoznacznie ciała zbiorowego,
- konieczne jest rozróżnienie ciał zbiorowych o tej samej nazwie; dopowiedzenie dodaje się do nazwy, która pojawia się jako kolejna,
- jeżeli w nazwie ciała zbiorowego występuje nazwa siedziby dająca się oddzielić, to nazwę siedziby podaje się w postaci dopowiedzenia.

Dopowiedzeniem może być:

- nazwa siedziby ciała zbiorowego zgodnie z PN-N-01228:1994. Polskie nazwy geograficzne należy podawać zgodnie z „Wykazem urzędowym nazw miejscowości w Polsce” (Poznań 1990), natomiast obce – w języku polskim wg aktualnego atlasu świata. Jeżeli nazwa miejscowości jest identyczna z nazwą innej miejscowości, należy również podać nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej,
- lata działalności danego ciała, jeżeli dopowiedzenie zawierające nazwę geograficzną nie wystarczy do identyfikacji ciała zbiorowego,
- określenie typu ciała zbiorowego, jeżeli nazwa siedziby i/lub lata działalności nie wystarczają do identyfikacji danego ciała.

Dopowiedzenia ujmują się łącznie w nawiasy okrągłe. Dopowiedzenia różnych typów oddziela się średnikiem obwiedzionym odstępami, dopowiedzenia tego samego rodzaju oddziela się ukośną kreską obwiedzioną odstępami, natomiast elementy jednego dopowiedzenia oddziela się przecinkiem i odstępem.

\$b – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$b podaje się:

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, jeżeli w podpolu \$a występuje nazwa ciała nadrzędnego; nazwa ciała podrzędnego może mieć

dopowiedzenia – przy ich podawaniu obowiązują takie same zasady jak przy dopowiedzeniach do nazwy ciała zbiorowego (patrz \$a),

- nazwę ciała zbiorowego podrzędnego, będącego organem, jeżeli w \$a znajduje się nazwa geograficzna ciała zbiorowego terytorialnego,
- nazwę imprezy, będącą nazwą rodzajową, gdy impreza jest opisywana pod nazwą ciała zbiorowego.

\$c – miejsce imprezy (NP)

Jeżeli nazwa miejsca odbycia imprezy nie stanowi integralnej części nazwy imprezy, w podpolu \$c podaje się nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza; uzupełnia się ją o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej (kraju, stanu dla USA lub województwa dla Polski), gdy jest to konieczne dla identyfikacji miejsca odbycia. Nazwę jednostki administracyjnej poprzedza się przecinkiem i odstępem.

Jeżeli impreza odbywała się w dwóch miejscach, w podpolu \$c podaje się obie nazwy oddzielone kreską ukośną obwiedzioną odstępami. Przy więcej niż dwóch miejscowościach podaje się nazwę pierwszej z nich i skrót ‘*etc*’.

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy podaje się w miarę możliwości w języku polskim, zgodnie z normą PN-N-01228:1994.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i podpolu \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$d – data imprezy (P)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy, której nazwa wymieniona jest w podpolu \$b. W celu odróżnienia kilku imprez o takiej samej nazwie można też podać datę dzienną i miesięczną wg PN-N-01204:1990.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

810

Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (fragment, adaptacja itp.) użyte do dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s. Podpole \$k poprzedza się odstępem i średnikiem, gdy występuje po podpolu \$l.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera podaną w postaci skrótu (zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985) polską nazwę języka tekstu dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n może zawierać numer imprezy opisywanej pod nazwą ciała zbiorowego, której nazwa występuje w podpolu \$b.

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi niezależnie od formy, jaka występuje w dokumencie będącym podstawą opisu.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n może też zawierać oznaczenie części dzieła, którego tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony podany jest w podpolu \$t. Oznaczenie części podaje się w skrótach zgodnie z normą PN-N-01158:1985, natomiast numer części wyraża się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła identyfikowanego tytułem właściwym lub ujednoliconym w podpolu \$t.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$t – tytuł dzieła (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł właściwy całości książki wielotomowej, jeżeli tytuł ten jest podany w książce w postaci nadającej się do wyszukiwania, a w polu 490 podany został z powodu występowania oznaczenia odpowiedzialności, dodatku do tytułu lub tytułu równoległego. Natomiast jeżeli w tytule całości książki wielotomowej podanym w polu 490 nastąpiły zmiany spowodowane m.in. błędą lub archaiczną pisownią lub z innego powodu jest to wymagane, to w podpolu \$t podaje się tytuł ujednolicony.

\$v – oznaczenie tomu (NP)

W podpolu \$v podaje się oznaczenie opisywanego w rekordzie tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numerację podaje się cyframi arabskimi, a określenie towarzyszące numeracji skraca się zgodnie z normą PN-N-01158:1985.

ZNAKI UMOWNE

- Podpola \$b, \$n (oznaczenie części) i \$t poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, gdy występuje po podpolu \$n (oznaczenie części) lub kropką, gdy podpole \$n (oznaczenie części) nie występuje.

810

- Podpola \$c, \$d, \$n (numer imprezy) ujmuję się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpola \$l, \$k i \$s ujmuję się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem
- Na końcu pola 810 nie stawia się kropki.

811 – Hasło dodatkowe opisu książki wielotomowej – nazwa imprezy (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – typ nazwy imprezy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

drugi – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – nazwa imprezy (NP)

\$n – numer imprezy (P)

\$d – data imprezy (NP)

\$c – miejsce imprezy (NP)

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

\$t – tytuł dzieła (NP)

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

\$p – nazwa części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

\$v – oznaczenie tomu (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 811 podaje się dane dotyczące całości książki wielotomowej opisywanej pod hasłem korporatywnym – nazwą imprezy w postaci nadającej się do wyszukiwania. Hasło to ma postać *Nazwa imprezy.Tytuł/Tytuł ujednolicony*. Pole to w Horizonie jest polem kontrolowanym.

Pola 811 używa się, jeżeli w rekordzie bibliograficznym występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, w których zawarta jest informacja dotycząca całości książki wielotomowej podana w postaci nie nadającej się do wyszukiwania.

Hasło stosuje się do nazw imprez opisanych pod ich nazwą, w pełni je identyfikującą.

811

Hasło dodatkowe dla nazw imprez opisywanych pod nazwą ciała zbiorowego podaje się w polu 810.

Jeżeli opisywana książka dotyczy więcej niż jednej, ale nie więcej niż trzech imprez, imprezy te mają identyfikujące je nazwy własne i nie można stwierdzić, że jedna odbywa się w ramach drugiej, to w polu 811 umieszcza się nazwę imprezy wyróżnioną lub jeśli taka sytuacja nie zachodzi to nazwę imprezy występującą w dokumencie na pierwszym miejscu.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – rodzaj pierwszego elementu nazwy imprezy

2 – nazwa w naturalnej kolejności składników

Wartość ‘2’ oznacza, że hasłem jest nazwa własna imprezy podana w naturalnej kolejności jej składników. Nazwą może być też akronim lub inny skrót. Nazwa może zawierać dopowiedzenia.

Wskaźnik drugi – nie używany, zawiera odstęp (#)

PODPOLA

\$a – nazwa imprezy (NP)

W podpole \$a wpisuje się nazwę własną imprezy w pełni ją identyfikującą, zgodnie z gramatyką języka, w którym wyrażona jest nazwa. W przypadku nazw imprez w języku polskim wszystkie wyrazy rozpoczynamy od dużej litery z wyjątkiem spójników itp.

Temat imprezy występujący w nazwie własnej imprezy piszemy w następujący sposób: pierwsze słowo tematu z dużej litery a następne słowa z małej litery.

Rodzajniki występujące na początku nazwy zwykle pomija się, chyba że decydują o szeregowaniu.

Zachowuje się wszystkie znaki diakrytyczne i specjalne.

W nazwie imprezy pomija się numer niezależnie od sposobu jego wyrażenia.

W nazwie imprezy pomija się datę jej odbycia, jeżeli nie stanowi ona integralnej części nazwy.

W nazwie imprezy pomija się nazwę miejsca jej odbycia, jeżeli występuje na końcu nazwy jako element, który może być oddzielony.

Nazwę własną imprezy możemy w razie potrzeby uzupełnić dopowiedzeniem w nawiasach okrągłych, które określi bliżej tą imprezę, np. określi jej rodzaj.

Przykład:

- 245 10 \$a Hydrometallurgy and refining of nickel and cobalt : \$b 27th Annual Hydrometallurgical Meeting of CIM / \$c ed. W. C. Cooper, I. Mihaylov.
 490 1# \$a Proceedings of the Nickel–Cobalt 97 International Symposium, August 17–20, 1997, Sudbury, Ontario, Canada ; \$v vol. 1
 811 2# \$a **Nickel–Cobalt International Symposium** \$d (1997 ; \$c Sudbury). \$t Proceedings \$v vol. 1

\$c – miejsce imprezy (NP)

Podpole \$c zawiera nazwę miejscowości, w której odbyła się impreza. Nazwy te podaje się w języku polskim, jeżeli takie są w użyciu.

Dwie miejscowości wymienia się w jednym podpolu \$c, oddzielając ich nazwy od siebie ukośną kreską obwiedzioną odstępami; przy większej liczbie miejscowości podaje się nazwę pierwszej z nich oraz skrót *etc.*

Jeżeli jest potrzebne bliższe określenie miejsca, to nazwę miejsca imprezy uzupełnia się o nazwę odpowiedniej jednostki administracyjnej (kraju, stanu – w przypadku USA lub województwa – w przypadku Polski).

811

Nazwę miejscowości podaje się w formie historycznej, tzn. takiej, jaka była używana w czasie trwania imprezy.

Nazwę miejsca imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i datą imprezy zawartą w podpolu \$d. Jeżeli podpole \$c występuje po podpolu \$n i/lub podpolu \$d, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

Przykład:

811 2# \$a Meeting of the Southern Hemisphere on Mineral Technology \$n
(4 ; \$d 1994 ; \$c **Concepción**). \$t Proceedings \$v vol. 1

\$d – data imprezy (NP)

Podpole \$d zawiera rok odbycia imprezy opisywanej pod jej własną nazwą. Ze względów identyfikacyjnych można też podać datę dzienną.

Datę imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z numerem imprezy zawartym w podpolu \$n i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c. Jeżeli podpole \$d występuje po podpolu \$n, to poprzedza się je odstępem i średnikiem.

Przykład:

811 2# \$a Meeting of the Southern Hemisphere on Mineral Technology \$n
(4 ; **\$d 1994** ; \$c Concepción). \$t Proceedings \$v vol. 1

\$e – nazwa jednostki podrzędnej (P)

W podpolu \$e podaje się nazwę części imprezy lub nazwę innej jednostki podrzędnej opisywanej pod nazwą imprezy.

Nazwę jednostki podrzędnej poprzedza się kropką.

Przykład:

245 00 \$a Guilds, economy and society = \$b Corporations, économie et
société / \$c S. R. Epstein [et al.], session organizers ; Clara Eugenia
Núñez ed.

- 490 1# \$a Proceedings Twelfth International Economic History Congress,
Madrid, August 1998 ; \$v B1
- 811 2# \$a International Economic History Congress \$n (12 ; \$d 1998 ; \$c
Madryt). \$e Sessions B. \$t Proceedings \$v 1

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (fragment, adaptacja itp.) użyte do dzieła identyfikowanego tytułem ujednoczonym podanym w podpolu \$t.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s. Podpole \$k poprzedza się odstępem i średnikiem, gdy występuje po podpolu \$l.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera podaną w postaci skrótu (zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985) polską nazwę języka tekstu dzieła identyfikowanego tytułem ujednoczonym podanym w podpolu \$t. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$n – numer imprezy (P)

Podpole \$n może zawierać numer imprezy opisywanej pod jej nazwą własną.

Numer imprezy podaje się cyframi arabskimi.

Numer imprezy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z datą imprezy zawartą w podpolu \$d i nazwą miejsca imprezy zawartą w podpolu \$c.

Przykład:

245 00 \$a Mineral processing and environment : \$b a volume in memory of
Alexander Sutulov / \$c ed. by S. Castro and F. Concha.

490 1# \$a Proceedings of The IV Meeting of the Southern Hemisphere on
Mineral Technology and III Latin–American Congress on Froth
Flotation : Concepción, Chile, November 20–23, 1994 ; \$v vol. 1

811

811 2# \$a Meeting of the Southern Hemisphere on Mineral Technology \$n
(4 ; \$d 1994 ; \$c Concepción). \$t Proceedings \$v vol. 1

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n może też zawierać oznaczenie części dzieła, którego tytuł właściwy lub tytuł ujednolicony podany jest w podpolu \$t. Oznaczenie części podaje się w skrótach zgodnie z normą PN-N-01158:1985, natomiast numer części wyraża się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł części dzieła identyfikowanego tytułem właściwym lub ujednoliconym w podpolu \$t.

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji dzieła identyfikowanego tytułem ujednoliconym podanym w podpolu \$t.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$t – tytuł dzieła (NP)

W podpolu \$t podaje się tytuł właściwy całości książki wielotomowej, jeżeli tytuł ten jest podany w książce w postaci nadającej się do wyszukiwania, a w polu 490 podany został z powodu występowania oznaczenia odpowiedzialności, dodatku do tytułu lub tytułu równoległego. Natomiast jeżeli w tytule całości książki wielotomowej podanym w polu 490 nastąpiły zmiany np. spowodowane błędną lub archaiczną pisownią lub z innego powodu jest to wymagane, to w podpolu \$t podaje się tytuł ujednolicony.

Przykład:

245 00 \$a Flotation : \$b a volume in memory of Alexander Sutulov / \$c ed. by
S. Castro and J. Alvarez.

- 490 1# \$a Proceedings of The IV Meeting of the Southern Hemisphere on Mineral Technology; and III Latin–American Congress on Froth Flotation : Concepción, Chile, November 20–23,1994 ; \$v vol. 2
- 811 2# \$a Meeting of the Southern Hemisphere on Mineral Technology \$n (4 ; \$d 1994 ; \$c Concepción). \$t **Proceedings** \$v vol. 2

\$v – oznaczenie tomu (NP)

W podpolu \$v podaje się oznaczenie opisywanego w rekordzie tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numerację podaje się cyframi arabskimi, a określenie towarzyszące numeracji skraca się zgodnie z normą PN-N-01158:1985.

Przykład:

- 245 00 \$a Plenary lectures, economics, applications and fabrication of copper / \$c ed. by: C. Diaz [et al.].
- 490 1# \$a Proceedings of the COPPER 95–COBRE 95 International Conference : November 26–29, 1995, Santiago, Chile ; \$v vol. 1
- 811 2# \$a COPPER 95–COBRE 95 International Conference \$n (3 ; \$d 1995 ; \$c Santiago, Chile). \$t Proceedings \$v **vol. 1**

ZNAKI UMOWNE

- Podpola \$e, \$n (oznaczenie części) i \$t poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, gdy występuje po podpolu \$n (oznaczenie części) lub kropką, gdy podpole \$n (oznaczenie części) nie występuje.
- Podpola \$c, \$d, \$n (numer imprezy) ujmują się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpola \$k, \$l i \$s ujmują się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela średnikiem poprzedzonym odstępem
- Na końcu pola 811 nie stawia się kropki.

830

830 – Hasło dodatkowe serii i opisu książki wielotomowej – tytuł (P)

Wskaźniki:

pierwszy – nie zdefiniowany, zawiera odstęp (#)

drugi – wskazuje na liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1 – 9 liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Podpola:

\$a – tytuł (NP)

\$n – numer części dzieła (P)

\$p – tytuł części dzieła (P)

\$l – język dzieła (NP)

\$k – określenie formy (P)

\$s – wersja (NP)

\$v – oznaczenie tomu (NP)

ZAWARTOŚĆ POLA

W polu 830 podaje się dane dotyczące serii lub całości książki wielotomowej opisywanej pod tytułem w postaci nadającej się do wyszukiwania.

Pola 830 używa się, jeżeli w rekordzie bibliograficznym występuje pole 490 lub uwaga w polu 500, w których zawarta jest informacja dotycząca serii lub całości książki wielotomowej podana w postaci nie nadającej się do wyszukiwania.

W polu 830 wpisywany jest tytuł ujednolicony serii lub podserii. W takim przypadku pole 830 jest zawsze kontrolowane kartoteką haseł wzorcowych. Natomiast w przypadku książki wielotomowej w polu 830 podaje się tytuł właściwy lub, w razie potrzeby, tytuł ujednolicony całości książki, jeżeli całość książki wielotomowej nie ma hasła autorskiego.

W katalogu centralnym dopuszcza się stosowanie podpole \$x (ISSN) w polu 830, w celu wyszukiwania poprzez ISSN z tego pola. W formacie MARC 21 podpole \$x nie występuje w polu 830. W systemie HORIZON nie można wprowadzić podpole \$x w polu 830 dla serii, ponieważ to podpole jest kontrolowane i wchodzi do rekordu wzorcowego (hasło z etykietą 130). Z tego powodu, jeżeli chcemy, aby w polu 830 był nr ISSN — należy go wprowadzać do podpole, np. \$i, po zdefiniowaniu takiego podpole w systemie.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – nie zdefiniowany

Wskaźnik drugi – znaki pomijane przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '0' oznacza, że wszystkie początkowe znaki tytułu będą uwzględniane przy szeregowaniu. Znaczą to, że tytuł nie zaczyna się od rodzajnika określonego ani nieokreślonego. Znaki diakrytyczne ani znaki specjalne (np. cudzysłów) występujące na początku pola tytułu ujednoliconego, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są traktowane jako znaki pomijane przy szeregowaniu.

1–9 – liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość '1' do '9' oznacza liczbę znaków pomijanych przy szeregowaniu, gdy tytuł zaczyna się od rodzajnika określonego lub nieokreślonego (Le, The, Der itp.). Znaki diakrytyczne i specjalne związane z rodzajnikiem są włączane do liczby znaków pomijanych przy szeregowaniu.

SERIA

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

830

W podpolu \$a podaje się tytuł serii, tytuł podserii, gdy jest on niezależny lub tytuł wspólny sekcji. Tytuł w podpolu \$a przyjmuje się w formie ujednocionej w kartotece haseł wzorcowych.

Może on zawierać dopowiedzenia bliżej go precyzujące, np. w postaci instytucji sprawczej (gdy tytuł jest nazwą rodzajową niezwiązaną gramatycznie z nazwą instytucji sprawczej), miejsca wydania, roku wydania pierwszego zeszytu tej serii, wydawcy itp. Zgodnie z formatem MARC 21 dopowiedzenia umieszcza się w nawiasach okrągłych. W centralnej kartotece haseł wzorcowych, nazwę instytucji sprawczej umieszcza się dotychczas po myślniku.

Dopowiedzenia różnych rodzajów oddziela się średnikiem obwiedzionym odstępami, natomiast elementy takiego samego dopowiedzenia oddziela się przecinkiem i odstępem.

Przykłady:

490 1# \$a NMR : Basic Principles and Progress, \$x 0170-5989 ; \$v 21
830 #0 \$a **NMR** \$v 21

490 1# \$a Prace Geologiczne / Polska Akademia Nauk. Oddział w Krakowie.
Komisja Nauk Geologicznych, \$x 0079-3361 ; \$v 139
830 #0 \$a **Prace Geologiczne - Polska Akademia Nauk. Oddział w
Krakowie. Komisja Nauk Geologicznych** \$v 139

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Akademia Techniczno-Rolnicza im. Jana i
Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. Mechanika, \$x 0208-6395 ; \$v
37

500 ## \$a W serii gł. nr 192.

830 #0 \$a **Zeszyty Naukowe - Akademia Techniczno-Rolnicza im. Jana i
Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy** \$v nr 192

830 #0 \$a **Zeszyty Naukowe - Akademia Techniczno-Rolnicza im. Jana
i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy. \$p Mechanika** \$v 37

440 #0 \$a Homo Meditans \$x 0239-7811 \$v 4

500 ## \$a Seria gł.: Rozprawy Wydziału Teologiczno-Kanonicznego /
Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,
ISSN 0239-6923 ; 72.

830 #0 \$a **Rozprawy Wydziału Teologiczno-Kanonicznego - Katolicki Uniwersytet Lubelski** \$v 72

500 ## \$a Tzw. Seria z Koniczynką.

830 #0 \$a **Seria z Koniczynką**

260 ## \$a Warszawa : \$b MOREX, \$c 1994.

490 1# \$a Lektury Szkolne

830 #0 \$a **Lektury Szkolne - MOREX**

\$n – oznaczenie części/sekcji (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie podserii lub sekcji (np. Ser. A). Określenie należy podawać stosując skróty wg normy PN-N-01158:1985, a numer wyrażać cyfrą arabską.

\$p – tytuł części/sekcji (P)

Podpole \$p zawiera niewyróżniający tytuł podserii lub tytuł sekcji.

Przykłady:

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Politechnika Łódzka. Chemia, \$x 0458–1555 ;
\$v z. 46

500 ## \$a W serii gł. nr 791.

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej \$v Nr 791

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. **\$p Chemia** \$v Z. 46

490 1# \$a Zeszyty Naukowe / Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej.
Budowa i Eksploatacja Maszyn, \$x 0867-3128 ; \$v z. 25

500 ## \$a W serii głównej nr 30.

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej \$v
Nr 30

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. Filia w Bielsku-Białej. **\$p
Budowa i Eksploatacja Maszyn** \$v Z. 25

\$v – numeracja w obrębie serii (NP)

830

Podpole \$v zawiera numer opisywanej książki w obrębie serii (podserii). Numer podaje się cyframi arabskimi, a oznaczenie skraca się wg normy PN-N-01158:1985. Forma zapisu numeracji jak w polu 642 rekordu khw.

Przykłady:

830 #0 \$a NMR \$v **21**

830 #0 \$a Zeszyty Naukowe - Politechnika Łódzka. \$p Chemia \$v **Z. 46**

KSIĄŻKA WIELOTOMOWA

PODPOLA

\$a – tytuł (NP)

W podpolu \$a podaje się tytuł właściwy całości książki wielotomowej, której temu dotyczy omawiany rekord, jeżeli tytuł ten jest podany w książce w postaci nadającej się do wyszukiwania, a w polu 490 podany został z powodu występowania oznaczenia odpowiedzialności, dodatku do tytułu lub tytułu równoległego. Natomiast jeżeli w tytule całości książki wielotomowej w polu 490 nastąpiły zmiany np. spowodowane błędną lub archaiczną pisownią lub z innego powodu jest to wymagane, to w podpolu \$t podaje się tytuł ujednolicony.

Przykłady:

490 1# \$a Zadania z matematyki / pod red. Bogdana Choczewskiego ; \$v [cz. 5]

830 #0 \$a **Zadania z matematyki** \$v [cz. 5]

490 1# \$a Elektrotechnika teoretyczna : zadania / red. Stefan Wojciechowski ;
\$v Cz. 2

830 #0 \$a **Elektrotechnika teoretyczna** \$v cz. 2

490 1# \$a Pismo święte Starego Testamentu / pod red. Stanisława Łacha ; \$v
t. 12, cz. 2

830 #0 \$a **Biblia**. \$p ST \$l (pol. ; \$f 1961) \$v t. 12, cz. 2

\$k – określenie formy (P)

W podpolu \$k podaje się określenie formy (wybór, fragment itp.) służące scharakteryzowaniu stosunku tekstu opisywanej książki do całości dzieła identyfikowanego tytułem ujednoczonym podanym w podpolu \$a.

Określenie formy ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s. Podpole \$k poprzedza się odstępem i średnikiem, gdy występuje po podpolu \$l.

\$l – język dzieła (NP)

Podpole \$l zawiera polską nazwę języka tekstu całości książki wielotomowej, identyfikowanej w podpolu \$a tytułem ujednoczonym, w postaci skrótu, zgodnie z polską normą PN-N-01158:1985. Nazwy kilku języków podaje się w podpolu \$l oddzielone przecinkiem i odstępem.

Nazwę języka ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z określeniem formy zawartym w podpolu \$k i oznaczeniem wersji zawartym w podpolu \$s.

\$n – oznaczenie części dzieła (P)

Podpole \$n zawiera oznaczenie tomu dzieła wielotomowego, opisanego w podpolu \$a, którego częścią jest opisywana w rekordzie książka (struktura hierarchiczna).

Określenie podaje się stosując skróty wg normy PN-N-01158:1985, a numer wyraża się cyfrą arabską.

\$p – tytuł części dzieła (P)

Podpole \$p zawiera tytuł tomu dzieła wielotomowego, opisanego w podpolu \$a, którego częścią jest opisywana w rekordzie książka (struktura hierarchiczna).

Przykład:

490 1# \$a Poetyka : zarys encyklopedyczny / kom. red. Lucylla Pszczołowska
(red. naczelny) [et al.]. Dział 1, Gatunki Literackie. Gatunki
dydaktyczno-satyryczne ; \$v z. 1
500 ## \$a „Gatunków Literackich” t. 5.

830

830 #0 \$a Poetyka. \$n Dział 1, \$p **Gatunki Literackie** \$v T. 5

830 #0 \$a Poetyka. \$n Dział 1, \$p **Gatunki Literackie**. \$n T. 5, \$p **Gatunki dydaktyczno-satyryczne** \$v z. 1

\$s – wersja (NP)

W podpolu \$s podaje się oznaczenie wydania lub określenie wersji całości książki wielotomowej, identyfikowanej w podpolu \$a tytułem ujednoliconym.

Oznaczenie wersji ujmuje się w nawiasy okrągłe łącznie z nazwą języka zawartą w podpolu \$l i określeniem formy zawartym w podpolu \$k. Podpole \$s poprzedza się odstępem i średnikiem, jeżeli występuje po podpolu \$l lub \$k.

\$v – oznaczenie tomu (NP)

Podpole \$v zawiera oznaczenie opisywanego tomu w obrębie całości książki wielotomowej. Numer podaje się cyframi arabskimi, a oznaczenie skraca się wg normy PN-N-01158:1985.

Przykład:

490 1# \$a Laboratorium automatyki : praca zbiorowa / red. Maria Jastrzębska
; \$v Cz.1

830 #0 \$a Laboratorium automatyki \$v **Cz. 1**

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$n poprzedza się kropką.
- Podpole \$p poprzedza się przecinkiem, jeżeli występuje po podpolu \$n lub kropką, jeżeli brak podpoła \$n.
- Zawartość podpól \$l, \$k, \$s ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie średnikiem poprzedzonym odstępem.
- Podpola \$x, stosowanego niezgodnie z formatem nie należy stosować; numer ISSN należy wpisać w pole 022 rekordu khw.
- Podpola \$v nie należy poprzedzać średnikiem.
- Pole nie kończy się kropką.

856 – Lokalizacja elektroniczna (P)*Wskaźniki:*

pierwszy – określenie sposobu dostępu

- # – brak informacji
- 0** – Email
- 1** – FTP
- 2** – Telnet
- 3** – poprzez linię telefoniczną (dial-up).
- 4** – HTTP
- 7** – sposób określony w podpolu \$2

W katalogu centralnym stosuje się tylko wartość „4” pierwszego wskaźnika.

drugi – związek źródła elektronicznego i opisywanego dokumentu

- # – brak informacji
- 0** – źródło elektroniczne jest tożsame z dokumentem (elektronicznym) opisywanym przez rekord bibliograficzny
- 1** – wersja elektroniczna
- 2** – dokument elektroniczny związany
- 8** – brak wyrażenia wprowadzającego

W katalogu centralnym stosuje się wartości drugiego wskaźnika: „1” (wersja elektroniczna) i „2” (dokument elektroniczny związany).

Podpola:

- \$3** – część dokumentu, której pole dotyczy (NP.)
- \$a** – nazwa serwera (host) (P)
- \$b** – adres serwera w postaci numerycznej (P)
- \$c** – informacja o kompresji (P)
- \$d** – ścieżka dostępu (P)
- \$f** – elektroniczna nazwa (P)
- \$h** – identyfikator procesora poleceń (NP)
- \$i** – instrukcja (P)

856

- \$j – bity na sekundę (bit/sec) – szybkość przesyłania informacji (NP)
- \$k – hasło (NP)
- \$l – uprawniony użytkownik (NP)
- \$m – kontakt z obsługą techniczną (P)
- \$n – lokalizacja serwera określonego w podpolu \$a (NP)
- \$o – system operacyjny (NP)
- \$p – port (NP)
- \$q – tryb przesyłania plików (NP)
- \$r – ustawienia (NP)
- \$s – wielkość pliku (P)
- \$t – emulacja terminala (P)
- \$u – URI (P)
- \$v – czas dostępu – w godzinach (P)
- \$w – numer kontrolny rekordu (P)
- \$x – uwaga do użytku wewnętrznego (P)
- \$y – Tekst wyświetlany jako link (P)
- \$z – uwaga (P)
- \$2 – metoda dostępu (NR)

W katalogu centralnym stosuje się tylko podpole: \$3 – część dokumentu, które pole dotyczy (NP) oraz \$u – URI (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Pole zawiera informacje niezbędne do lokalizacji jednostki w postaci elektronicznej. W przypadku opisów bibliograficznych książek może być stosowane dla określenia lokalizacji elektronicznej wersji opisywanej książki lub określenia lokalizacji elektronicznego dokumentu powiązanego z opisywaną książką, który jest powszechnie dostępny, nie wchodzi do zasobu żadnej biblioteki, więc nie jest katalogowany. Określa elektroniczne źródło przechowywania i dostęp. Dane zawarte w tym polu są stosowane do przesyłania plików, subskrypcji elektronicznych czasopism lub korzystania z katalogów bibliotecznych.

Pole 856 jest powtarzalne wówczas, gdy dane dotyczące lokalizacji elektronicznej jednostki ulegają zmianie (podpole \$a, \$b, \$c) lub istnieje kilka sposobów dostępu do niej. Jest ono też powtarzalne, gdy ulega zmianie nazwa pliku (podpole \$f), z wyjątkiem przypadku, gdy pojedynczy dokument został podzielony na różne części dla składowania lub odzyskiwania online.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

WSKAŹNIKI

Wskaźnik pierwszy – określenie sposobu dostępu

Wskazuje na sposób dostępu do danych. Wartość wskaźnika określa, które podpole będą stosowane.

– brak informacji

Wskazuje, że informacja o metodzie dostępu nie jest wymagana. Ta wartość jest używana, kiedy podpole \$u zawiera URN i jednocześnie nie ma numeru URL. Gdy obydwa numery są podane w powtórzeniu podpole \$u, wskaźnik pierwszy musi mieć określoną wartość.

0 – Email

Wskazuje, że źródło jest dostępne przez email.

1 – FTP

Wskazuje, że źródło jest dostępne przez FTP.

2 – Telnet

Wskazuje, że źródło jest dostępne przez Telnet.

3 – poprzez linię telefoniczną (dial-up)

Wskazuje, że źródło jest dostępne przez konwencjonalną linię telefoniczną.

4 – HTTP

Wskazuje, że dostęp do elektronicznego źródła następuje poprzez Hypertext Transfer Protocol.

Jest to jedyna wartość pierwszego wskaźnika stosowana w katalogu centralnym.

856

7 – sposób określony w podpolu \$2

Wskaźnik drugi – związek źródła elektronicznego i opisywanego dokumentu

Określa związek pomiędzy źródłem elektronicznym, którego lokalizację opisuje pole 856 i książką opisywaną w rekordzie. Podpole \$3 jest używane do zapewnienia dodatkowej informacji, jeżeli ta zależność nie jest zależnością 1 do 1.

– brak informacji

0 – źródło

Wartość '0' stosuje się, gdy źródło elektroniczne jest tożsame z dokumentem opisywanym przez rekord bibliograficzny. Jeżeli pole 856 dotyczy części składowej dokumentu elektronicznego opisywanego przez rekord bibliograficzny, w podpolu \$3 pola 856 opisuje się tę zależność. Ten wskaźnik nie jest stosowany w przypadku opisu bibliograficznego książek.

1 – wersja elektroniczna

Wartość '1' mówi, że źródło elektroniczne z pola 856 jest elektroniczną wersją dokumentu opisywanego przez rekord bibliograficzny. Może być stosowany w opisach bibliograficznych książek.

Wskaźnik stosowany w katalogu centralnym.

2 – dokument elektroniczny związany

Wartość '2' określa sytuację, gdy źródło elektroniczne z pola 856 jest w jakiś sposób związane z dokumentem opisywanym przez rekord bibliograficzny. W podpolu \$3 należy określić tę zależność. Może być stosowany w opisach bibliograficznych książek.

Wskaźnik stosowany w katalogu centralnym.

8 – brak wyrażenia wprowadzającego

Przykład:

245 04 \$a The way to dance : \$b a book which teaches the art of dancing without a master.

260 ## \$a New York : \$b Street & Smith, \$c 1890.

530 ## \$a Dostępne też poprzez stronę www Library of Congress w dwu formach: jako facsimile i pełny tekst w SGML.

856 4# \$d musdi \$f 138 \$u <http://hdl.loc.gov/loc.music/musdi.138>

PODPOLA

\$3 – część dokumentu, której pole dotyczy (NP)

Zawiera dodatkowe informacje dotyczące związków występujących między źródłem elektronicznym a opisywanym dokumentem.

Podpole jest stosowane w katalogu centralnym.

Przykład:

856 42 \$3 **Essays from annual reports** \$u <http://woodrow.mpls.frb.fed.us/publs/ar/index.html>

\$a – nazwa serwera (P)

Zawiera nazwę serwera w sieci w postaci symbolicznej, czyli tzw. domenę (host name) serwera. Nazwa składa się z kilku części oddzielonych kropkami i jest równocześnie adresem sieciowym. Podpole jest powtarzalne jeżeli adresów sieciowych jest więcej niż jeden. Dla BITNETu dodajemy do adresu .bitnet.

Przykład:

856 1# \$a **harvada.harvard.edu** \$a **harvarda.bitnet**

\$b – adres serwera w postaci numerycznej (P)

Zawiera adres numeryczny serwera w Internecie (numer IP - Internet Protocol) lub numer telefoniczny jeżeli połączenie cyfrowe następuje poprzez

856

linię telefoniczną. Dane te często ulegają zmianom i powinny być generowane przez system.

Przykład:

856 2# \$a anthrax.micro.umn.edu \$b **128.101.95.23**

\$c – informacja o kompresji (P)

Zawiera informację o kompresji pliku i nazwę programu dekompresji.

Przykład:

856 1# \$a maine.maine.edu \$c **Musi być użyty PKUNZIP w celu dekompresji** \$f resource.zip

\$d – ścieżka dostępu (P)

Zawiera ścieżkę dostępu do pliku z elektronicznym źródłem.

Przykład:

856 1# \$a wuarchive.wustl.edu \$d **mirrors/info-mac/util** \$f color-system-icons.hqx \$s 16874 bytes

\$f – elektroniczna nazwa (P)

Zawiera nazwę pliku z elektronicznym źródłem.

Przykłady:

856 1# \$a wuarchive.wustl.edu \$d mirrors/info-mac/util \$f **color-system-icons.hqx** \$s 16874 bytes

856 0# \$a kentvm.bitnet \$f **acadlist file1** \$f **acadlist file2** \$f **acadlist file3**

\$h – identyfikator procesora poleceń (NP)

Nazwa użytkownika sieci lub procesora poleceń – jest to część adresu sieciowego poprzedzająca znak "@".

Przykład:

856 0# \$a uccvma.bitnet \$f IR-L \$h Listserv \$i subscribe

\$i – instrukcja (P)

Zawiera tekst instrukcji wymaganej przez serwer do przetworzenia pytania.

Przykład:

856 0# \$a uccvma.bitnet \$f IR-L \$h Listserv **\$i subscribe**

\$j – bity na sekundę (bit/sec)

Zawiera szybkość przesyłania informacji (NP)

Przykład:

856 3# \$b1-202-7072316 **\$j 2400/9600** \$n Library of Congress, Washington,
DC \$o UNIX \$r E-7-1 \$t vt100 \$z Wymagana jest nazwa
użytkownika i hasło

\$k – hasło (NP)

Hasło uprawniające do zalogowania się na zdalnym komputerze.

Przykład:

856 0# \$3 Finding aid to the Edgar F. Kaiser papers \$a gopher.berkeley.edu
\$b 128.224.55 **\$k guest** \$l anonymous \$m Reference Services, The
Bancroft Library, University of California, Berkeley, CA 94720, tel.
510-642-6481 \$n The Library, University of California, Berkeley \$o
UNIX \$p 70 \$q binary \$s 2,394,394,444 \$x The finding aid to the
Kaiser papers is currently under revision. \$z For further information
about shipbuilding files, contact The Bancroft Library Reference

856

\$l – logon (NP)

Nazwa uprawniająca do zalogowania się na zdalnym serwerze. Dla większości ogólnie dostępnych serwerów FTP będzie to 'anonymous'.

Przykład:

856 1# \$a aunmvm.bitnet **\$l anonymous**

\$m – kontakt z obsługą techniczną (P)

Określa, jak można skontaktować się z obsługą techniczną zdalnego serwera.

Przykład:

856 2# \$a gopac.berkeley.edu **\$m Roy Tennant**

\$n – lokalizacja serwera określonego w podpolu \$a (NP)

Zawiera pełną nazwę miejsca, w którym znajduje się serwer określony w podpolu \$a, włączając jego miejsce geograficzne.

Przykład:

856 3# \$b1-202-7072316 \$j 2400/9600 **\$n Library of Congress,
Washington, DC** \$o UNIX \$r E-7-1 \$t vt100 \$z Wymagana jest
nazwa użytkownika i hasło

\$o – system operacyjny (NP)

Zawiera nazwę systemu operacyjnego serwera z podpola \$a (\$b).

Przykład:

856 3# \$b1-202-7072316 \$j 2400/9600 \$n Library of Congress, Washington,
DC **\$o UNIX** \$r E-7-1 \$t vt100 \$z Wymagana jest nazwa
użytkownika i hasło

\$p – numer portu (NP)

Jest to część adresu, która identyfikuje proces lub usługę na serwerze.

Przykład:

```
856 0# $3 Finding aid to the Edgar F. Kaiser papers $a gopher.berkeley.edu
      $b 128.224.55 $k guest $l anonymous $m Reference Services, The
      Bancroft Library, University of California, Berkeley, CA 94720, tel.
      510-642-6481 $n The Library, University of California, Berkeley $o
      UNIX $p 70 $q binary $s 2,394,394,444 $x The finding aid to the
      Kaiser papers is currently under revision. $z For further information
      about shipbuilding files, contact The Bancroft Library Reference
```

\$q – format danych elektronicznych (NP)

Jest to format, w których reprezentowane są dane w źródle, taki jak text/html, ASCII, pliki postscriptowe, pliki wykonywalne lub obrazki JPG. Jest to potrzebne, aby podjąć decyzję jaki sprzęt lub oprogramowanie musi być użyte, aby wyświetlić dane lub wykonać program oraz do określenia rodzaju transmisji.

Przykłady:

```
856 0# $3 Finding aid to the Edgar F. Kaiser papers $a gopher.berkeley.edu
      $b 128.224.55 $k guest $l anonymous $m Reference Services, The
      Bancroft Library, University of California, Berkeley, CA 94720, tel.
      510-642-6481 $n The Library, University of California, Berkeley $o
      UNIX $p 70 $q binary $s 2,394,394,444 $x The finding aid to the
      Kaiser papers is currently under revision. $z For further information
      about shipbuilding files, contact The Bancroft Library Reference
```

```
856 4# $u http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm $q text/html
```

\$r – ustawienia (NP)

Dodatkowe informacje potrzebne do połączenia się z usługą na serwerze.

Przykład:

856

856 3# \$b1-202-7072316 \$j 2400/9600 \$n Library of Congress, Washington,
DC \$o UNIX \$r E-7-1 \$t vt100 \$z Wymagana jest nazwa
użytkownika i hasło

\$s – wielkość pliku (P)

Informacja dotycząca wielkości pliku ze źródłem elektronicznym podana
w bytach.

Przykłady:

856 1# \$a wuarchive.wustl.edu \$d mirrors/info-mac/util \$f color-system-
icons.hqx \$s **16874 bytes**

856 0# \$a keptvm.bitnet \$f acadlist file1 \$s **34,989 bytes** \$f acadlist file2
\$s **32,876 bytes** \$f acadlist file3 \$s **23987 bytes**

\$t – emulacja terminala (P)

Rodzaj terminala potrzebnego do przeglądania zasobów serwera.

Przykład:

856 3# \$b 1-202-7072316 \$j 2400/9600 \$n Library of Congress, Washington,
DC \$o UNIX \$r E-7-1 \$t vt100 \$z Wymagana jest nazwa
użytkownika i hasło

\$u – Uniform Resource Identifier URI (P)

Identyfikator URI (np. URL lub URN), który dostarcza standardowej składni
dla zlokalizowania dokumentu przy użyciu istniejących protokołów Internetu.
Pole 856 ma strukturę pozwalającą na tworzenie identyfikatora URL z
połączenia różnych rozłącznych podpól pola 856. Podpole \$u może być użyte
w zamian tych oddzielnych podpól lub jako dodatek do nich. Podpole \$u
może być powtarzalne tylko wtedy, gdy jedna lokalizacja dokumentu
cyfrowego ma wiele identyfikatorów, natomiast gdy dokument ma wiele
lokalizacji trzeba użyć powtórzenia pola 856.

Podpole jest stosowane w katalogu centralnym.

Przykłady:

856 1# \$u ftp://path.net/pub/docs/urn2urc.ps

856 2# \$u telnet://pucc.princeton.edu \$n Princeton University, Princeton,
N.J.

856 41 \$u http://lcweb.loc.gov/catdir/semdigdocs/seminar.html

856 4# \$u http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm \$q text/html

\$v – godziny, w których dostępna jest usługa (P)

Przykład:

856 3# \$a locis.loc.gov \$b 140.147.254.3 \$m lconline@loc.gov \$t 3270 \$t line
mode (e.g., vt100) \$v **M-F 6:00 a.m.-21:30 p.m. USA EST, Sat.
8:30-17:00 USA EST, Sun. 13:00-17:00 USA EST**

\$w – numer kontrolny rekordu (P)

\$x – uwaga do użytku wewnętrznego (P)

Przykład:

856 1# \$a wuarchive.wustl.edu \$c decompress with PKUNZIP.exe \$d
/mirrors2/win3/games \$f atmoids.zip \$x **cannot verify because of
transfer difficulty**

\$y – Tekst wyświetlany jako link (P)

Treść tego podpole jest używana do wyświetlania jako linku w miejsce \$u.

Przykłady:

856 4# \$u http://susdl.fcla.edu/cgi-bin/cgiwrap/~fdl/fdlcgi?FA00000011%2Fjpg
\$y **Electronic resource (JPEG)**

856

856 4\$uhttp://susdl.fcla.edu/cgi-bin/cgiwrap/~fdl/fdlcgi?FA00000011%2Fpdf
\$yElectronic resource (PDF)

\$z – uwaga dostępna publicznie (P)

Przykład:

856 3# \$b 1-202-7072316 \$j 2400/9600 \$n Library of Congress, Washington,
DC \$o UNIX \$r E-7-1 \$t vt100 \$z **Wymagana jest nazwa
użytkownika i hasło**

\$2 – metoda dostępu (NR)

Wypełnia się, gdy wskaźnik pierwszy ma wartość '7'.

920 – ISBN ze znakami rozdzielającymi (P)

Wskaźniki – nie zdefiniowane, każdy zawiera odstęp (#)

Podpola:

\$a – ISBN (NP)

\$c – warunki dostępności (NP)

\$z – anulowany lub błędny ISBN (P)

ZAWARTOŚĆ POLA

Jest to pole lokalne utworzone w celu zapisu Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Książki w formie oryginalnej, tzn. wraz z występującymi w nim znakami rozdzielającymi. Pole jest powtarzalne dla każdego poprawnego numeru ISBN.

W przypadku, gdy na katalogowanym dokumencie znajdują się 2 poprawne numery ISBN — wersja 10-cyfrowa i 13-cyfrowa, w sporządzanym dla niego rekordzie bibliograficznym należy uwzględnić obydwie w odrębnych wystąpieniach pola 920.

ZASADY WYPEŁNIANIA POLA

PODPOLA:

\$a – numer ISBN (NP)

Podaje się numer z opisywanej książki bez akronimu ISBN wraz z ujętymi w nawiasy okrągłe, dodanymi przez wydawcę informacjami uzupełniającymi.

\$c – warunki dostępności (NP)

Podaje się cenę lub pouczenie nt. dostępności z dodatkowymi informacjami ujętymi w nawiasy okrągłe.

\$z – anulowany lub błędny ISBN (P)

920

Podaje się błędny lub unieważniony ISBN występujący w książce.

ZNAKI UMOWNE

- Podpole \$c poprzedza się odstępem i dwukropkiem.
- Pole nie kończy się kropką.

POWIĄZANIA

- Pole 020, w którym wpisuje się numer ISBN bez łączników.

Przykład dla książki z jednym numerem ISBN:

020 ## \$a 0471956422

920 ## \$a 0-471-95642-2

Przykład dla książki z dwoma prawidłowymi numerami (10-cyfrowym i 13-cyfrowym) ISBN:

020 ## \$a 0521480108(hardback)

020 ## \$a 9780521480109(hardback)

920 ## \$a 0-521-48010-8(hardback)

920 ## \$a 978-0-521-48010-9(hardback)

Bibliografia

1. Format USMARC rekordu bibliograficznego dla książki. Oprac.: Maria Lenartowicz, Anna Paluszkiewicz. Warszawa 1997
2. Format USMARC rekordu bibliograficznego. Materiały szkoleniowe. Oprac. Mirosława Lont, Irena Terlecka, Ewa Woźniakowska. Łódź 1997
3. Format MARC21 rekordu bibliograficznego dla książki. Wersja poprawiona na podstawie uzgodnień z Biblioteka Narodową. Dostępny: www.nukat.edu.pl (dział *Aktualności*)
4. Format MARC21 rekordu bibliograficznego dla książki. Wersja ze zmianami redakcyjnymi Marii Lenartowicz. Dostępny: <http://www.nukat.edu.pl> (dział *Aktualności*)
5. Hasło osobowe. Wybór i zasady tworzenia w bibliografii narodowej i katalogach Biblioteki Narodowej. Oprac. Maria Janowska. Warszawa 1998
6. Katalogowanie książek i wydawnictw ciągłych w formacie USMARC. Poradnik. Oprac. Jadwiga Kosek [et al.] ; pod red. Marii Lenartowicz i Anny Paluszkiewicz. Warszawa 1997
7. Lenartowicz Maria: O katalogowaniu książek wielotomowych. Uwagi metodyczne. Poradnik Bibl. 1999 nr 3 s. 6–9
8. Lenartowicz Maria: Przepisy katalogowania książek. Cz. 1, Opis bibliograficzny. Warszawa 1986
9. MARC 21 format for bibliographic data. Washington 1999 Update No. 1-5 (October 2000-October 2004)
10. Opis książki w formacie USMARC. Instrukcja wypełniania rekordu bibliograficznego i rekordu zasobu w systemie INNOPAC. Oprac. Zofia Byczkowska. Warszawa 1997
11. PN–N–01152/01:1982 Opis bibliograficzny. Książki
12. PN–N–01152–1/A1:1997 Opis bibliograficzny. Książki (Zmiana A1)

13. PN–N–01221:1997 Adnotacje i analizy dokumentacyjne
14. Podręcznik użytkownika modułu Katalogowania systemu HORIZON. Wersja 4.2 (OS/2). Wersja 5.0 (Windows). [S.l. 1998]
15. PN–N–01152–13 Opis bibliograficzny. Dokumenty elektroniczne
16. PN–N–01229 Hasło opisu bibliograficznego. Hasło osobowe
17. Ujednolicone sposoby postępowania przy tworzeniu katalogu on-line. Oprac. Irena Gruchała. [S.l. 1998]. [Wydruk komputerowy]
18. Ujednolicone zasady tworzenia rekordów khw dla haseł osobowych. Materiały dyskusyjne. Oprac. Leszek Śnieżko. [S.l. 1998]. [Wydruk komputerowy]
19. Ujednolicone zasady tworzenia rekordów khw dla tytułów serii. Materiały dyskusyjne. Oprac.: K. Sanetra, M. Książczak. [S.l. 1998]. [Wydruk komputerowy]
20. Ujednolicone zasady tworzenia rekordów khw dla tytułów ujednoliconych i haseł złożonych Nazwa.Tytuł. Materiały dyskusyjne. Oprac. Anna Paluszkiewicz. [S.l. 1998]. [Wydruk komputerowy]
21. Zasady tworzenia kartotek wzorcowych haseł opisu bibliograficznego. Oprac. Ewa Bagieńska, Władysława Kostrzewa, Anna Paluszkiewicz. Warszawa 1995